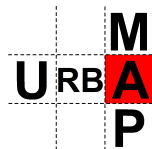

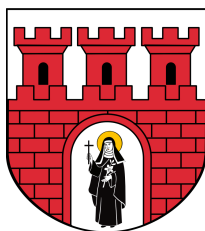
UrbanPRO

ul. A Cieszkowskiego 7, 51 – 604 Wrocław
urbanpro.pracownia@gmail.com
tel. 666074876
NIP: 9121780504
REGON: 022451607

Pracownia Projektowa UrbaMap

ul. J. Korczaka 3A/5, 58-850 Świeradów-Zdrój
tel. 600275546
NIP: 613-14-28-813
REGON: 21256080

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

Opracowali:

mgr inż. Mateusz Majka
mgr inż. Jan Grajczyk
mgr inż. Wojciech Kozłowski

Spis Treści

CZEŚĆ A	4
WSTĘP	4
1. Wprowadzenie	4
2. Podstawa prawna opracowania	4
3. Informacje o danych źródłowych	4
4. Cele studium	5
5. Charakterystyka gminy	7
5.1. Informacje ogólne	7
5.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego	10
CZEŚĆ B	11
UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	11
6. Środowisko przyrodnicze	11
6.1. Abiotyczne elementy środowiska	11
6.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne	11
6.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu	12
6.1.3. Wody powierzchniowe	14
6.1.4. Wody podziemne	15
6.1.5. Klimat	17
6.2. Biotyczne elementy środowiska	17
6.2.1. Gleby i ich przydatność rolnicza	17
6.2.2. Szata roślinna	17
6.2.3. Zwierzęta	18
6.3. Obiekty i obszary chronionej przyrody	19
6.3.1. Obszary NATURA 2000	19
6.3.2. Park Narodowy	20
6.3.3. Park krajobrazowy	20
6.3.4. Pomniki przyrody	21
6.4. Stan środowiska i główne źródła jego zagrożeń	23
6.4.1. Jakość powietrza	23
6.4.2. Jakość wód powierzchniowych	30
6.4.3. Jakość wód podziemnych	33
6.4.4. Zagrożenie hałasem	34
6.4.5. Stan i jakość gleb	36
7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	38
7.1. Rys historyczny	38
7.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków	40
7.3. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków	61
7.4. Strefy ochrony konserwatorskiej	72
7.4.1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej	72
7.4.2. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego Starego Miasta	72
7.5. Stanowiska archeologiczne	72
8. Demografia	81
8.1. Potencjał demograficzny	81
8.2. Dynamika rozwoju zaludniania i cechy biologiczne populacji	83
8.3. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych – podsumowanie	86
9. Mieszkalnictwo	86
9.1. Charakterystyka stanu istniejącego i dotychczasowego rozwoju zasobów i standardów mieszkaniowych	86

9.2.	<u>Uwarunkowania wynikające z rozwoju mieszkalnictwa – podsumowanie.</u>	87
10.	<u>Infrastruktura społeczna</u>	87
10.1.	<u>Uwagi ogólne</u>	87
10.2.	<u>Oświata i wychowanie</u>	88
10.3.	<u>Kultura</u>	89
10.4.	<u>Sport i rekreacja</u>	90
10.5.	<u>Ochrona zdrowia i opieka społeczna</u>	90
10.6.	<u>Cmentarze, kościoły i kaplice</u>	91
10.7.	<u>Ochrona przeciwpożarowa</u>	91
10.8.	<u>Usługi publiczne, administracja publiczna, gospodarcza i finansowa</u>	91
10.9.	<u>Uwarunkowania rozwoju przestrzennego wynikające ze stanu infrastruktury społecznej i czynników jej rozwoju – podsumowanie</u>	92
11.	<u>Baza ekonomiczna gminy</u>	92
11.1.	<u>Sytuacja ekonomiczna gminy</u>	92
11.2.	<u>Charakterystyka rynku pracy</u>	94
11.3.	<u>Struktura branżowa gospodarki gminy</u>	96
11.4.	<u>Leśnictwo</u>	100
12.	<u>Potrzeby i możliwości rozwoju gminy</u>	101
12.1.	<u>Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skała na lata 2014 - 2020</u>	101
12.2.	<u>Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego 2013 – 2020</u>	105
12.3.	<u>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego</u>	106
13.	<u>Struktura własności gruntów</u>	109
14.	<u>Komunikacja</u>	110
14.1.	<u>Drogowa</u>	110
14.2.	<u>Kolejowa</u>	114
14.3.	<u>Rowerowa</u>	114
14.4.	<u>Pieszna</u>	115
14.5.	<u>Publiczna</u>	116
14.6.	<u>System parkingowy</u>	116
15.	<u>Struktura funkcjonalno – przestrzenna</u>	116
15.1.	<u>Sieć osadnicza</u>	116
15.2.	<u>Struktura użytkowania terenu</u>	117
16.	<u>Infrastruktura techniczna</u>	118
16.1.	<u>Zaopatrzenie w wodę</u>	119
16.1.1.	<u>Ujęcia wód powierzchniowych</u>	119
16.1.2.	<u>Ujęcia wód podziemnych</u>	119
16.2.	<u>Wodociągi</u>	122
16.3.	<u>Kanalizacja</u>	123
16.4.	<u>Zaopatrzenie w gaz</u>	123
16.5.	<u>Zaopatrzenie w energię elektryczną</u>	124
16.6.	<u>System gospodarowania odpadami</u>	124
16.7.	<u>Telekomunikacja</u>	125
17.	<u>Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych</u>	126
18.	<u>Uwarunkowania wynikające ze stanu dotychczasowego przeznaczenia i uzbrojenia terenu</u>	126
CZĘŚĆ C		128
KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO		128
19.	<u>Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów</u>	128
20.	<u>Kierunki i zasady zagospodarowania oraz użytkowania terenów</u>	128
20.1.	<u>Ogólne kierunki i zasady zagospodarowania terenów</u>	128
20.2.	<u>Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady</u>	129
20.3.	<u>Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania</u>	130
20.4.	<u>Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</u>	146
21.	<u>Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego oraz uzdrowisk</u>	146
21.1.	<u>Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego</u>	146
21.2.	<u>Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</u>	148

22.	<u>Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej</u>	148
22.1.	<u>Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków</u>	148
22.2.	<u>Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków</u>	149
22.3.	<u>Strefy ochrony konserwatorskiej</u>	150
23.	<u>Kierunki rozwoju systemów komunikacji</u>	151
23.1.	<u>Układ i hierarchia ważniejszych dróg, ustalenia dotyczące dróg</u>	151
23.2.	<u>Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu</u>	151
23.3.	<u>Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</u>	151
24.	<u>Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej</u>	153
24.1.	<u>Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej</u>	153
24.2.	<u>Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</u>	155
25.	<u>Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej</u>	155
26.	<u>Obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego</u>	156
27.	<u>Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne</u>	156
28.	<u>Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych</u>	156
29.	<u>Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji</u>	156
30.	<u>Tereny zamknięte i ich strefy ochronne</u>	157
31.	<u>Uzdrowiska</u>	157
32.	<u>Tereny, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz powyżej 400 m².</u>	157
33.	<u>Obszary problemowe</u>	157
34.	<u>Narzędzia realizacji studium</u>	158
34.1.	<u>Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego</u>	158
34.2.	<u>Obszary, w stosunku do których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu, a ich procedury nie zostały jeszcze zakończone</u>	158
34.3.	<u>Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego</u>	158
34.4.	<u>Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego</u>	158
34.5.	<u>Ogólne zalecenia dotyczące przystępowania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego</u>	159
34.6.	<u>Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach</u>	159
CZĘŚĆ D		161
	<u>UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTĘZĘ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM</u>	161

CZĘŚĆ A

WSTĘP

1. Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy, koordynującym działania samorządu lokalnego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów, które muszą być zgodne z zapisami Studium (art. 15 ust 1 w/w ustawy).

Studium zostało wykonane w związku ze zmianami prawnymi, zgłaszanymi wnioskami mieszkańców gminy, oraz w wyniku zmian jakie nastąpiły od chwili sporządzenia poprzedniego Studium, wpływającymi na dezaktualizację treści opisujących uwarunkowania.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) Studium składa się z części tekstowej i graficznej. Tekst niniejszego Studium podzielono na trzy części. Pierwsza z nich („A”) zawiera wstępne informacje m.in. o zawartości dokumentu, jego roli (niniejszy rozdział) i prawnej podstawie sporządzenia oraz o podstawowych celach Studium. Część druga („B”) przedstawia uwarunkowania rozwoju przestrzennego, w podziale na 10 rozdziałów branżowych, pogrupowanych w trzech działach: uwarunkowania środowiskowe, uwarunkowania społeczno-gospodarcze i uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania przestrzennego i struktury własności gruntów. W ostatniej, trzeciej części („C”) określono kierunki rozwoju przestrzennego, ujęte w 16 kolejnych rozdziałach, przy czym w ostatnim z nich przedstawiono syntetyczne streszczenie wraz z uzasadnieniem objaśniającym przyjęte rozwiązania.

Integralnym elementem Studium jest załączona do niniejszego tekstu część graficzna. Składają się na nią dwa rysunki w skali 1:10000, obejmujące cały obszar gminy Skała, o następujących tytułach:

- „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.
- „Kierunki rozwoju przestrzennego”.

Z uwagi na zapewnienie czytelności rysunków podział treści w niektórych sytuacjach jest umowny.

2. Podstawa prawna opracowania

Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Podstawą formalną sporządzenia studium jest Uchwała Nr XLVI/340/14 Rady Miejskiej w Skale z dnia 25 marca 2014 roku w sprawie przystąpienia do zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego" miasta i gminy Skała.

Niniejsze Studium stanowi opracowanie jednolite, które zostało sporządzone wraz z opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Informacje o danych źródłowych

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań dla gminy, jako bazowe przyjęto dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Zebrane informacje wykorzystano w szczególności przy dokonywaniu porównań w szerszym kontekście przestrzennym (powiatowym lub wojewódzkim) oraz identyfikacji niektórych procesów dynamicznych (np. zmian liczebności populacji). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego” niektórych cech społeczności lokalnej, stanu prawnego, infrastruktury technicznej czy gospodarki i zagospodarowania terenów przedstawiono także dane pozyskane w Urzędzie Gminy lub u innych podmiotów oraz opracowań. Ponadto część danych informacji zaczerpnięto m.in. z następujących opracowań:

- Program ochrony środowiska dla gminy Skała na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019;

- Mapa podziału hydrograficznego Polski – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej;
- Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w skali 1: 500000, PIG;
- Geografia Regionalna Polski, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2000;
- Mapy topograficzne w skali 1: 10 000;
- Baza Danych Topograficznych;
- Baza Danych Ewidencyjnych;
- Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG (<http://baza.pgi.gov.pl>);
- Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Pięcioletnia ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, NO_x, CO, benzenem, O₃, pyłem PM₁₀, pyłem PM_{2,5} oraz As, Cd, Ni, Pb i B(a)P w województwie małopolskim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku wykonana wg zasad określonych w art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Ocena jakości wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2008, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie;
- Informacje dotyczące stanu środowiska, w tym form ochrony przyrody występujących na obszarze objętym opracowaniem oraz terenach sąsiednich, zamieszczone między innymi na następujących stronach internetowych:
 - Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl),
 - Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.gdos.gov.pl),
 - Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie (www.krakow.pios.gov.pl),
 - Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie (www.krakow.rdos.gov.pl);
 - Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie (<http://www.pgi.gov.pl>),
 - Państwowej Służby Hydrologicznej w Warszawie (<http://www.psh.gov.pl>);
- Plan Ochrony Ojcowskiego Parku Narodowego - Operat Zagospodarowania przestrzennego – Wytyczne do planów zagospodarowania przestrzennego gmin;
- Strona internetowa OPN (<http://www.ojcowskiparknarodowy.pl>)
- Informacje z Dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego;
- Rejestr zabytków nieruchomych województwa małopolskiego z uwzględnieniem podziału na powiaty i gminy. Stan kwiecień 2014 r. – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, strona internetowa: <http://www.wuoz.malopolska.pl/>;
- Materiały AZP pochodzące z zasobów Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie;
- Gminna ewidencja zabytków – mgr Marta Drużkowska, 07.09.2013 r.;
- Strona internetowa Zarządu Dróg Powiatowych w Krakowie (<http://zdpk.krakow.pl/>);
- Strona internetowa Zarządu Dróg Wojewódzkich (<http://www.zdw.krakow.pl/>);
- Decyzje Starosty Krakowskiego w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych wydanych dla ujęć wód na terenie gminy Skała;
- Wykaz dróg gminnych będących w zarządzie Burmistrza Miasta i Gminy Skała przyjęty uchwałą Nr VII/38/11 Rady Miejskiej w Skale z dnia 10 maja 2011 r.;
- Wykaz wniosków o zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego od 2007 r.;
- Wykaz warunków zabudowy o znaczeniu lokalnym w latach 1998 – 2014;
- Informacje z Urzędu Gminy Skała;
- Inne materiały;
- Wizja terenowa.

4. Cele studium

Celami polityki przestrzennej zapisanej w niniejszym Studium są w szczególności:

1. stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju gminy i poprawa warunków zamieszkiwania (habitatu) ludności gminy, m.in. poprzez stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego, odpowiednie wyposażenie terenów osadniczych w zakresie infrastruktury technicznej, racjonalny rozwój infrastruktury społecznej;
2. ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych gminy;

3. ochrona i poprawa stanu środowiska;
4. stworzenie warunków przestrzennych dla aktywizacji rozwoju gospodarczego, tj. wzmocnienia i poszerzenia bazy ekonomicznej i w konsekwencji ograniczenie bezrobocia, przede wszystkim poprzez dalszy rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej i porolniczego majątku trwałego oraz kwalifikacji miejscowej siły roboczej, zasobów surowców;
5. poprawa powiązań komunikacyjnych - zewnętrznych i wewnętrznych gminy;
6. ograniczanie potencjalnych konfliktów pomiędzy urbanizacją a środowiskiem przyrodniczym.

Główne przesłanki dla podejmowania decyzji planistycznych w kierunku osiągnięcia ww. celów:

1. wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji - głównie mieszkaniowych i gospodarczych - zgodnie z zasadą:
 - a) w rejonach największego zainteresowania inwestorów,
 - b) w rejonach stanowiących kontynuację terenów zainwestowanych,
 - c) z dogodną komunikacją,
 - d) w rejonach wymagających doinwestowania,
 - e) w miarę możliwości na najsłabszych glebach,
 - f) w rejonach jak najmniej zagrożonych wylewami powodziowymi i podtopieniami;
2. kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadą:
 - a) w pierwszej kolejności – tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych, uzbrojone lub łatwe do uzbrojenia oraz tereny, których zagospodarowanie może w istotny sposób przyczynić się do rozwoju gminy,
 - b) w drugiej kolejności – tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów na komunikację i uzbrojenie oraz mające mniejsze znaczenie dla rozwoju gminy;
3. podział ogólny terenów zainwestowanych na:
 - a) obszary mieszkaniowe brutto wraz z nieuciągliwymi usługami i drobną produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub dodane do istniejących układów osadniczych; co ma na celu ograniczanie rozpraszania zabudowy,
 - b) obszary dla rozwoju różnej działalności gospodarczej (tereny aktywności gospodarczej), oddzielone od terenów o funkcji mieszkaniowej lub rekreacyjnej (segregacja funkcji),
 - c) obszary turystyczne, wypoczynkowe i sportowe,
 - d) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wód powierzchniowych oraz obszary leśne i przeznaczone do zalesienia,
 - e) obszary dla obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji;
4. ochrona zasobów i walorów gminy:
 - a) przyrodniczych:
 - kompleksów przyrodniczych objętych ochroną lub o wysokich walorach (z propozycją ich ochrony),
 - lasów i zadrzewień,
 - wód powierzchniowych,
 - gleb wyższych klas bonitacyjnych,
 - wód podziemnych,
 - zasobów kopalin;
 - b) kulturowych:
 - krajobrazu kulturowego,
 - zabytkowych obiektów kubaturowych,
 - zabytkowych obiektów i terenów archeologicznych,
 - zespołów objętych ochroną konserwatorską;
5. wskazanie powierzchni terenów z przeznaczeniem na zalesienie;
6. wskazanie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających powiązania wewnętrzne i zewnętrzne gminy (z uwzględnieniem nowych terenów przewidzianych pod rozwój osadnictwa i różnych aktywności gospodarczych);
7. wskazanie zasad uzbrojenia terenów;
8. wskazanie obszarów zagrożenia powodziowego.

5. Charakterystyka gminy

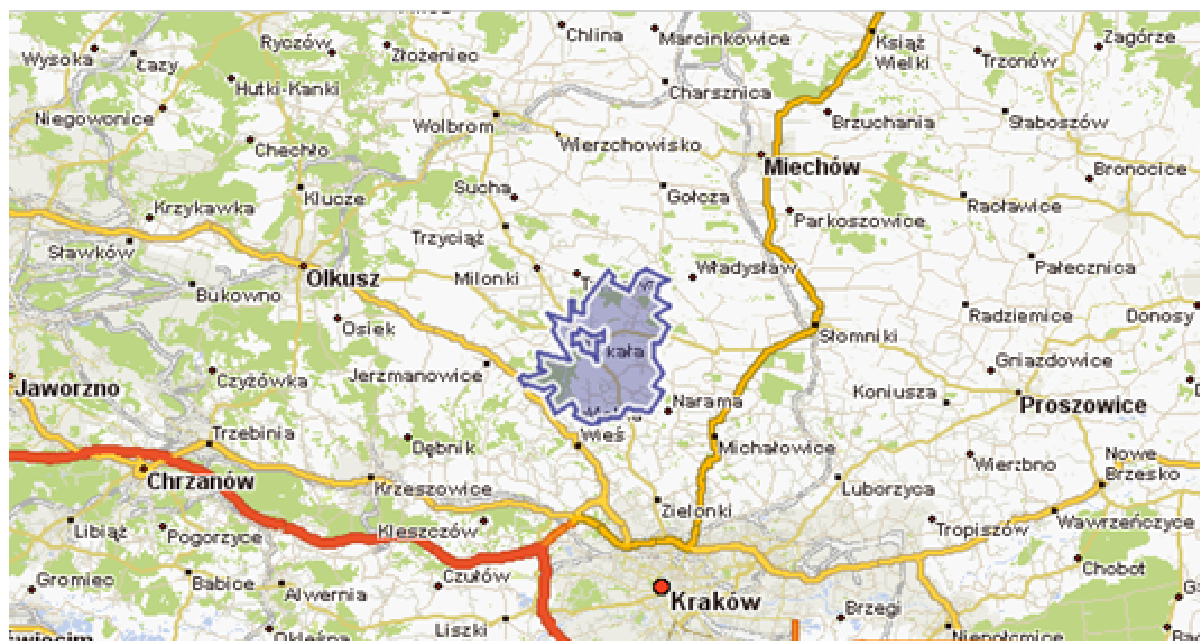
5.1. Informacje ogólne

Gmina Skała jest położona w południowej części Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, w północno-zachodniej części województwa małopolskiego, w powiecie krakowskim. Graniczy z następującymi gminami:

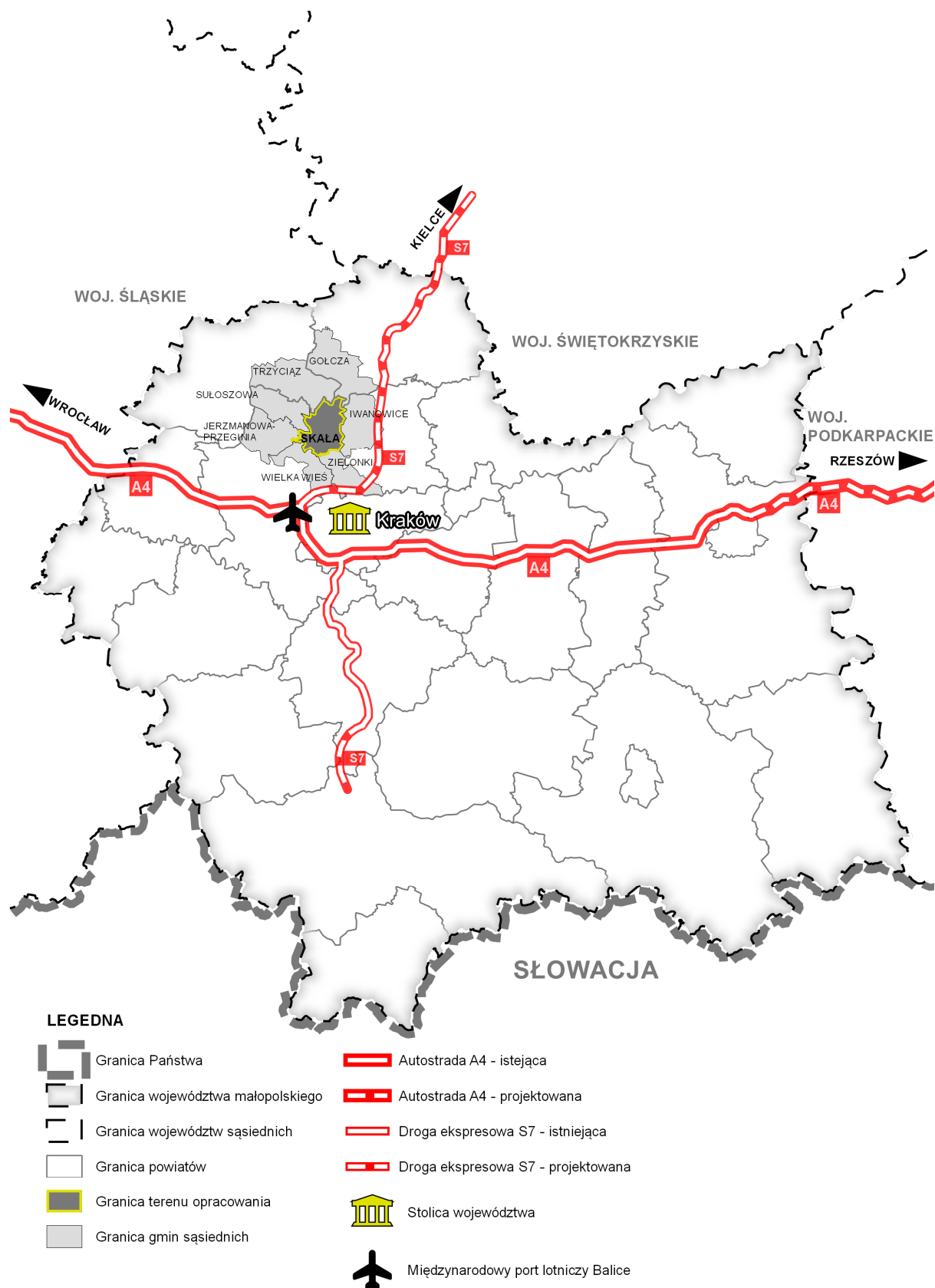
1. Gołcza - od północy,
2. Trzyciąż - od północy,
3. Zielonki - od południa,
4. Iwanowice - od wschodu,
5. Sułoszowa - od zachodu,
6. Jerzmanowice-Przeginia - od zachodu,
7. Wielka Wieś - od zachodu.

Gmina położona jest w odległości 21 km od Krakowa, 24 km na wschód od Olkusza, 20 km na południe od Wolbromia i 17 km na zachód od Słomnik.

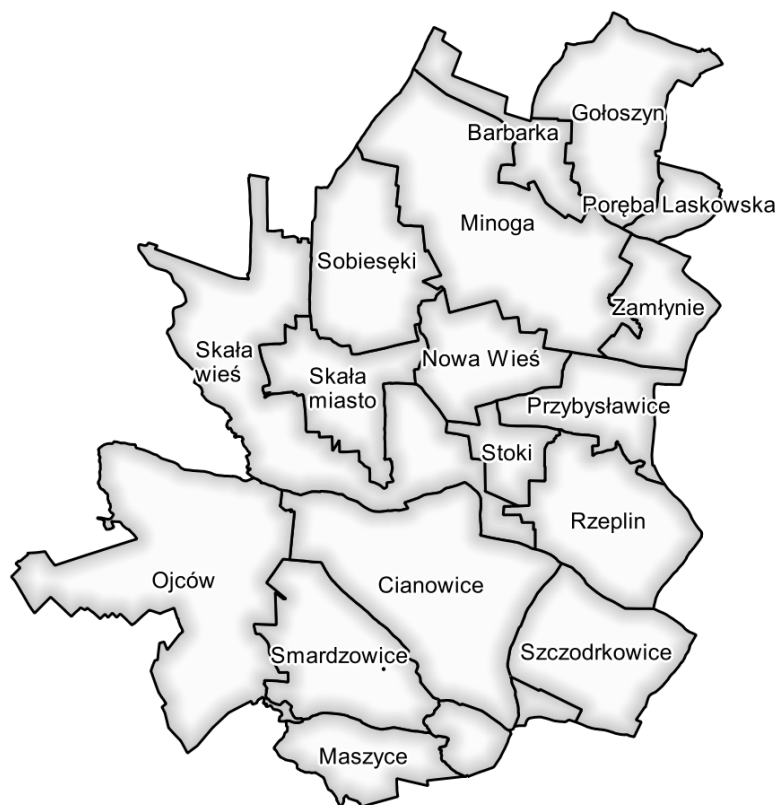
Zasadnicza część gminy położona jest na wododziale między dorzecziami Prądnika i Dłubni. Południowo – zachodnią część gminy zajmuje Dolina Prądnika, chroniona w granicach Ojcowskiego Parku Narodowego (OPN), który zajmuje ponad 16 % powierzchni gminy (1 223 ha). Oprócz Parku na terenie Gminy Skała znajduje się niewielki fragment Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego.

Rys.1. Położenie gminy Skała (źródło: strona internetowa targeo.pl)

Rys.2. Położenie gminy Skala na tle województwa (źródło: opracowanie własne)

Rys.3. Schemat granic sołectw gminy Skała (źródło: opracowanie własne)

Gmina ma powierzchnię ok 74,3 km² i zamieszkuje ją 10 354 osoby (stan na 31 grudnia 2013 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 139,3 osób/km².

Sołectwa gminy Skała według powierzchni w hektarach:

1. Skała	–	1 146
2. Ojców	–	963
3. Minoga	–	795
4. Cianowice	–	785
5. Gołyszyn	–	462
6. Rzeplin	–	449
7. Sobiesęki	–	449
8. Smardzowice	–	425
9. Szczodrkowice	–	420
10. Nowa Wieś	–	284
11. Przybysławice	–	253
12. Zamłynie	–	238
13. Maszyce	–	234
14. Barbarka	–	192
15. Niebyła-Świńczów	–	133
16. Stoki	–	127
17. Poreba Laskowska	–	98

Ze względu na specyfikę struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy, uwarunkowania przyrodnicze i zewnętrzne, atrakcyjność turystyczna Gminy polega głównie na wyposażeniu jej w sposób sprzyjający rozwojowi specyficznych form turystyki. Można tu wyróżnić przystosowanie dla szeroko pojętej agroturystyki, w oparciu o przystosowane obiekty mieszkalne i gospodarskie, wraz z przygotowaniem obiektów i terenów (w tym rolnych) dla różnych form aktywnego wypoczynku (wędkowanie, gry sportowe, konna jazda, rowery, pływanie). Jednym z atutów sprzyjających jej rozwojowi jest zachowany na znacznych połaciach gminy naturalny charakter krajobrazu.

5.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego

Ład przestrzenny jest sposobem harmonijnego ukształtowania przestrzeni z uwzględnieniem potrzeb społecznych, gospodarczych, przyrodniczych i kulturowych. Właściwe ukształtowanie przestrzeni zapewnia jej uporządkowanie i zachowanie walorów kompozycyjno-estetycznych. Ład przestrzenny jest nieodzownym elementem zrównoważonego rozwoju. Jest to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia, w uporządkowanych relacjach, wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Ład przestrzenny to główny cel zagospodarowania przestrzennego na wszystkich poziomach planowania przestrzennego: krajowym, regionalnym, lokalnym i funkcjonalnym. Według ustawy o samorządzie gminnym, zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, w szczególności ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami. Polityka przestrzenna stanowi zespół decyzji podejmowanych w sposób ciągły przez upoważnione organy publiczne, zmierzające do stworzenia w państwie porządku zagospodarowania przestrzennego w sposób zgodny z ustalonymi celami i priorytetami społecznymi w danym okresie, zapewniając przy tym uporządkowany rozwój przestrzenny i ład zagospodarowania. Należy wskazać, że podstawą działań związanych z gospodarką przestrzenną, obok ładu przestrzennego, jest zasada zrównoważonego rozwoju. Dlatego też przy prowadzeniu polityki przestrzennej w gminie, należy uwzględnić wszelkie wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe oraz kulturowe a nie tylko te o charakterze kompozycyjno-estetycznym.

Gmina Skała, jako gmina miejsko-wiejska posiada w swojej strukturze przestrzennej ośrodek miejski, który jest siedzibą władz gminy, oraz rozproszone wokół niego wsie. Miasto Skała znajduje się w północno-zachodnim obszarze gminy na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich o numerach DW773 oraz DW794. Dla mieszkańców gminy pełni ono funkcję ośrodka centralnego, który zaspokaja ich potrzeby wyższego rzędu na obszarze gminy. Znajdują się tu usługi centralne, takie jak poczta, urząd miasta, policja, piekarnia, których zasięg rynkowy wydaje się być osiągalny i akceptowalny przez mieszkańców pozostałych miejscowości w gminie. Funkcje niższego rzędu, takie jak sklepy spożywcze czy małe lokale gastronomiczne, mają niewielki zasięg rynkowy i niewielki próg sprzedaży. Ma to swoje odzwierciedlenie w strukturze funkcjonalnej gminy i usługi tego typu świadczone są także w mniejszych ośrodkach wiejskich. Można zatem stwierdzić, że potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do usług są zapewnione i spełniają ich wymagania. Gmina położona jest w sąsiedztwie miasta Krakowa, które stanowi ośrodek zaspokajający potrzeby mieszkańców gminy skała na najwyższym poziomie hierarchii usług. Znajdują się tu wyspecjalizowane usługi medyczne, szkolnictwo wyższe, nauka, kultura i sztuka, bankowość, ubezpieczenia, lokowanie kapitału, obsługa prawna i finansowa, doradztwo prawne i finansowe, biura projektowe, consulting, reklama, usługi w zakresie public relations, łączność, usługi związane z zarządzaniem gospodarką i państwem (wyższe szczeble administracji państwowej).

Pod względem kompozycyjno-przestrzennym, charakterystyczną cechą gminy jest stosunkowo duży stopień rozproszenia terenów zainwestowanych. Zdecydowana większość terenów osadniczych, to stosunkowo małe układy przestrzenne o mniej lub bardziej intensywnej zabudowie. Rozproszona pojedyncza zabudowa, w tym związana z gospodarką rolniczą, odgrywa dość istotną rolę w układzie przestrzennym i w krajobrazie gminy. Znaczny stopień rozproszenia osadnictwa, a więc liczne przypadki oderwania zabudowy od głównych układów osadniczych, to niekorzystna cecha przestrzeni gminy z różnych punktów widzenia: gospodarczego, społecznego, komunikacyjnego, krajobrazowego, a także ekologicznego. Powoduje to powstawanie zabudowy na terenach do tego niedostosowanych, czyli niewystarczająco wyposażonych w infrastrukturę techniczną i społeczną, z drugiej – obniżenie atrakcyjności terenów zurbanizowanych, czyli takich, które taką infrastrukturę już mają. Występuje tu zjawisko degradacji ładu przestrzennego i funkcji przestrzeni. W rezultacie dochodzi do chaotycznej i rozproszonej zabudowy, która oznacza wyższe koszty budowy i eksploatacji m.in. dróg, sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, gazowych oraz utrzymania małych szkół i ośrodków zdrowia. Koszty te najczęściej ponosi samorząd, co stanowi poważne obciążenie dla budżetu gminy. W rezultacie gmina może mieć trudności z finansowaniem innych zadań, w tym poprawiających infrastrukturę na terenach już zamieszkałych. Ponadto w takiej sytuacji, mieszkańcy nowych osiedli ponoszą znaczne wydatki na dojazdy do pracy, sklepów, szkół czy instytucji kultury. Okazuje się, że koszty te nie są zwykle brane pod uwagę przy dokonywaniu decyzji o zakupie mieszkania.

Niekontrolowane się rozlewanie zabudowy na tereny otwarte jest rezultatem wydanych przez gminę decyzji administracyjnych, których skutki pociągają za sobą zwiększone wydatki z budżetu oraz negatywnie wpływają na cenny lokalny krajobraz a także wybitne w skali kraju zasoby środowiska przyrodniczego. Jest to zjawisko niekorzystne, powodujące często likwidację otwartych przestrzeni pełniących funkcje korytarzy ekologicznych. Zbliżanie się zabudowy do obszarów będących ostoją dzięki zwierzyny nierzadko stanowi barierę dla migracji zwierząt na terenie gminy. W związku z wydanymi przez gminę decyzjami, przy dużym zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych, przewyższającym potrzeby i możliwości gminy, występuje natomiast deficyt rezerw terenowych dla realizacji usług publicznych i komercyjnych, jak również terenów dla lokalizacji małych firm. Największe zainteresowanie terenami budowlanymi występuje w odniesieniu do działek z obszaru Skały, Cianowic, Szczodrkowic oraz Maszyc. Bardzo istotnym zadaniem gminy Skała jest zwiększenie efektywności gospodarowania terenami oraz zapewnienie warunków ładu przestrzennego.

Na obszarze gminy Skała dominuje indywidualne budownictwo mieszkaniowe, w większości zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Przede wszystkim w mieście Skała napotkać można zabudowę wielorodzinną skupioną głównie wokół centrum, gdzie historyczna zabudowa przeplata się z budynkami współczesnymi. Zdecydowanie brakuje tu spójności w charakterze i formie zabudowy, która nie przejawia dominującego trendu w którejś z wyodrębnionych cech. Na przemian występują budynki małe, duże, parterowe, wielopiętrowe, o różnych typach dachów, dowolnej kolorystyce elewacji czy połaci dachowych. Typy, formy, kolorystyka i wysokości ogrodzeń również wyglądają na realizowane w dowolny sposób przez właścicieli nieruchomości. Jedynym pozytywnym aspektem związanym z układem przestrzennym zabudowy jaki można tu zauważyć jest kontynuacja linii zabudowy sąsiadujących ze sobą budynków.

Wsie charakteryzują się występowaniem historycznej zabudowy zagrodowej o różnej formie, która współistnieje z budynkami jednorodzinnymi o charakterze historycznym jak i współczesnym. Podobnie jak w mieście Skała, tutaj również widoczny jest brak spójności cech zabudowy, które mogłyby nadać jednolitego charakteru przestrzeni wsi i pozytywnie wpłynąć na jej odbiór przez mieszkańców jak i turystów.

Z uwagi na duże rozproszenie zabudowy istniejącej oraz tej, która jeszcze nie powstała a wydano już decyzje administracyjne i pozwolenia, stoi przed władzami gminy duże wyzwanie związane z zapewnieniem ładu przestrzennego przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju. Oprócz samej kompozycji i estetyki zabudowy, równie istotne jest zagwarantowanie na terenie Gminy Skała warunków zrównoważonego rozwoju, co oznacza taką organizację przestrzenną, która eliminuje konflikty między ochroną środowiska i dóbr kultury a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców – w tym rozwoju mieszkalnictwa. Należy zmodyfikować dotychczasowe trendy rozwoju przestrzennego zainwestowania w taki sposób aby przyhamować nadmierne rozproszenie zabudowy na rzecz jej rozwoju na terenach już zainwestowanych.

Przyrost terenów osadniczych o charakterze mieszkaniowym powinien polegać przede wszystkim na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie dopiero na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na nowo wyznaczonych terenach dla zabudowy przyrost zabudowy powinien również mieć charakter zwarty a nie rozproszony.

CZĘŚĆ B

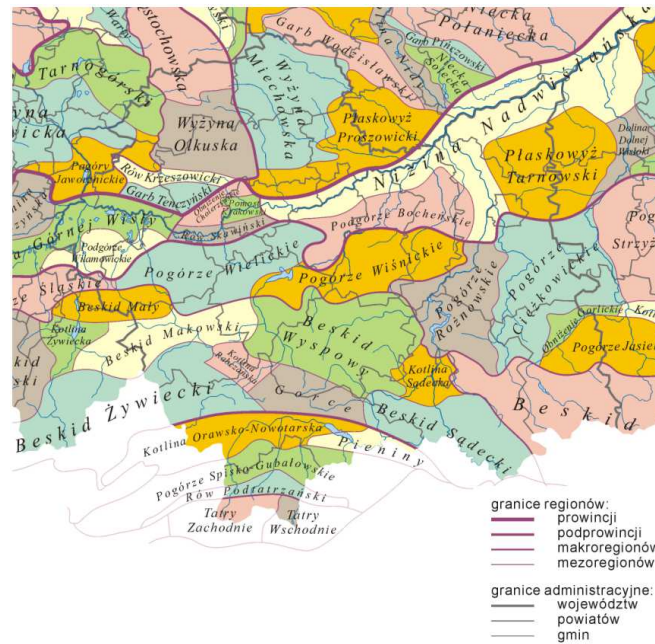
UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

6. Środowisko przyrodnicze

6.1. Abiotyczne elementy środowiska

6.1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar gminy jest położony w obrębie: podprovincji Wyżyna Śląsko-Krakowska; makroregionu - Wyżyna Krakowsko-Częstochowska; mezoregionu - Wyżyna Olkusa, nazywana też Płytą Ojcowską lub Płaskowyżem Ojcowskim, podprovincji Wyżyna Małopolska; makroregionu Niecka Nidziańska; mezoregionu Wyżyna Miechowska.

Rys.4. Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski na tle szczegółowego podziału administracyjnego (źródło: Jerzy Kondracki: Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN, 2002.)

Rys.5. Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski na tle ukształtowania terenu i podziału administracyjnego (źródło: Jerzy Kondracki: Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN, 2002.)

6.1.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Gmina Skąła w swym położeniu obejmuje fragment wierzchowiny jurajskiej, czyli tzw. Paleogeńskiej powierzchni zrównania, wchodzącej w obręb dorzecza Prądnika i Dłubni. Podłoże geologiczne stanowią tu wapienie wieku górnourajskiego. Obszar gminy posiada urozmaiconą rzeźbę terenu, co jest wynikiem procesów erozyjnych i krasowych. Można tu wyróżnić: płyty wierzchowiny jurajskiej, dwie doliny krasowe o typie wąwozów, wciosty stare i młode, terasy, stożki napływowe, małe formy krasowe i jurajskie. Wierzchowina jurajska, na której leżą: Skąła, Cianowice, Szczodrkowice i Smardzowice, jest lekko falista. W zachodniej części obszaru opracowania wierzchowina pocięta jest głębokimi formami dolinnymi wciętymi przez potok Prądnik i Sąspówka. Dolina Prądnika i Sąspówki to typowe jary krasowe o wysokich, skalistych, prostopadłych zboczach i płaskich dnach. Na zboczach

Doliny Prądnika można wyraźnie stwierdzić fragmenty wyższej i niższej terasy skalnej, które urywają się pionowymi ścianami dochodzącymi do den dolin. Wapień skalisty posiada tutaj pionowe spękania, które zostały poszerzone przez spływające z wyżyn potoki. W ten sposób powstały ciekawe formy morfologiczne w postaci bram czy iglic (Brama Krakowska, Igła Deotymy). W wyniku działania wód krasowych w dolinach ojcowskich powstał osobliwy krajobraz urozmaicony stromymi ścianami wąwozów, osiagającymi 120 metrów głębokości, oraz przeróżnymi formami skałkowymi i ostańcami. Znajduje się tu około 400 jaskiń, a do innych form krasowych należą wywierzyska, wciosa, rozłogi czy też leje krasowe. Do najdłuższych jaskiń na terenie OPN należą jaskinie: Łokietka (320 m), Ciemna (230 m) oraz Zbójcka (180 m).

W mieście Skała, przy bezpośredniej granicy z Ojcowskim Parkiem Narodowym, występują osady kredowe w formie niewielkiego płatu. Stan odsłoneń tych osadów jest zły i należy jedynie przypuszczać, że podobnie jak na sąsiednich obszarach, są to margle zielonawo szare i zielone z glaukonitem.

Wapień jurajskie i margle kredowe są na wierzchołkach i stokach osadami plejstoceniowymi – glinami (przykryte lessami, leżą na wapieniach górnej jury, są żółto-brunatne, plastyczne, z otoczkami kwarcu i ostrokrawędzistymi fragmentami krzemienia jurajskich) i lessami (spotykane na zboczach Doliny Prądnika i na wierzchołkach w okolicach Skały, Przybysławic, Minogi i Szczodrkowic). W dolinkach można spotkać martwicę wapienną, wyraźnie odsłoniętą u zbiegu dolin Saspówki i Prądnika. W Dolinie Prądnika i Dolinie Saspowskiej natrafiamy na osady aluwialne w postaci żwirów wapiennych, mułków i ilów o grubości do 1 m.

Obszar gminy posiada rzeźbę urozmaiconą, będącą wynikiem procesów erozyjnych oraz krasowych. Miejscowości m.in.: Skała, Cianowice, Szczodrkowice i Smardzowice, leżą na lekko falistej, przykrytej płaszczem nawianych glinek wierzchołkach jurajskich. W zachodniej części gminy wierzchołki pocięte są głębokimi formami dolinnymi wciętymi przez potok Prądnik i Saspówka.

Doliny Prądnika oraz Saspówki stanowią typowe jary krasowe o wysokich, skalistych, prostopadłych zboczach i płaskich dnach, które łączą się z wierzchołkami jurajskimi za pośrednictwem rozłogów (suchych i płytkich dolinek). Dzięki zjawiskom krasowym i erozji tworzą się na powierzchni skałek zboczowych żłobki i żeberka. W miejscowościach Ojców i Maszyce napotykamy na jaskinie, które związane są z dawnym systemem krążących wód podziemnych (jaskinie oraz schroniska skalne należą do odrębnej grupy form związanych z wapieniami i działalnością krasową wód podziemnych). Wyżyna Krakowsko-Częstochowska stanowi obszar liczego ich występowania. Na jej terenie zainwentaryzowano około 1000 jaskiń oraz schronisk, przy czym na obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego przypada około 210. Do największych i najdłuższych należą m.in. jaskinia: Łokietka (270 m), Ciemna (230 m), Zbójcka (180 m), Okopy Wielka Dolna (110 m), Krakowska (85 m), Koziarnia (80 m), Biała (75 m).

Jaskinie rozwinęły się głównie w skalistej odmianie wapienia jurajskiego. Znaczna część jaskiń składa się z dość wąskich i niezbyt wysokich korytarzy oraz niewielkich komór, natomiast rozległe sale znajdują się jedynie w jaskini: Ciemnej i Łokietka. Prawie wszystkie jaskinie ojcowskie są odizolowane od współczesnych dróg krążenia wody wewnątrz wapieni. Korytarze wypełnione są częściowo osadami, bądź zawałone przez oberwany strop. Większość wejść do jaskiń jest trudna do odnalezienia w skałach.

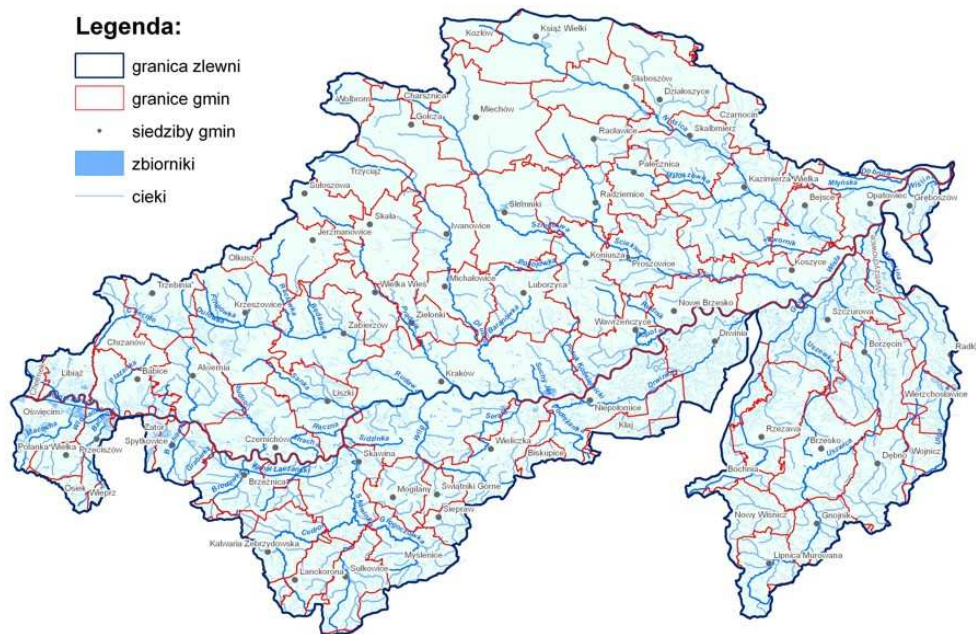
Wyżyna Ojcowska - lekko falista wierzchołki - znajduje się na wysokości 400- 440 m n.p.m. Buduje ją blok wapieni górnjurajskich, które zalegają na utworach dewonu, karbonu i triasu. Miąższość osadów jury wynosi od kilkudziesięciu do 200 metrów. Wapień jurajskie występują w dwóch facjach; płytowej i skalistej. Wapień płytowy budują wierzchołki, natomiast wapień skalisty tworzą formy skałkowe na zboczach i w dnach dolin. Wapień jurajskie są silnie uszczelnione i skrasowiałe, stąd na Wyżynie Ojcowskiej występują liczne formy krasowe zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Są to doliny w formie jarów i wąwozów, jaskinie, leje krasowe i schroniska skalne. Jary i wąwozy charakteryzują się stromymi zboczami, niejednokrotnie urwistymi ścianami z odsłonięciami skał wapiennych. Na znacznej części obszaru utwory jury przykryte są czwartorzędowymi lessami oraz rzeczno-lodowcowymi piaskami i glinami. Są to utwory podatne na zmywy powierzchniowe i erozję liniową, co ma miejsce na terenach o nachyleniu już powyżej 5°. Deniwelacje dochodzą do 120 m, tu gdzie Prądnik wciną się w Wyżynę Ojcowską sama wierzchołki jest rozczłonkowana płytkimi, krótkimi, płaskodennymi suchymi dolinami o łagodnych zboczach. Doliny te prowadzą okresowe wody roztopowe bądź deszczowe.

Wyżyna Miechowska posiada podobny charakter z pod względem rzeźby terenu, natomiast różni się pod względem geologicznym, bowiem na wapieniach jurajskich zalegają tu marglisto-wapienne utwory kredy. Dzięki licznym spękaniami są to warstwy wodonośne. Duże znaczenie ze

względem na rozprzestrzenienie mają tu utwory lessowe, na których zalegają gliniaste utwory czwartorzędowe.

6.1.3. Wody powierzchniowe

Zasadnicza część Gminy Skała położona jest na wododziale między dorzeczami Prądnika i Dłubni. Zachodnia część gminy należy do zlewni Prądnika i Sąspówki. Wschodnia część gminy jest odwadniana przez Minożkę oraz jej dopływ, Lubawkę. Wymienionym potokom dostarczają wodę liczne źródła z terenu OPN (jest ich około 50), z Minogi (około 15) oraz ze Skały (3). Źródła są naturalnymi wypływami wód podziemnych i charakteryzują się dużą czystością wód i niską temperaturą. W stosunkach wodnych panujących na terenie Gminy Skała istotną rolę odgrywają także podmokłe łąki oraz kilkanaście stawów rybnych.

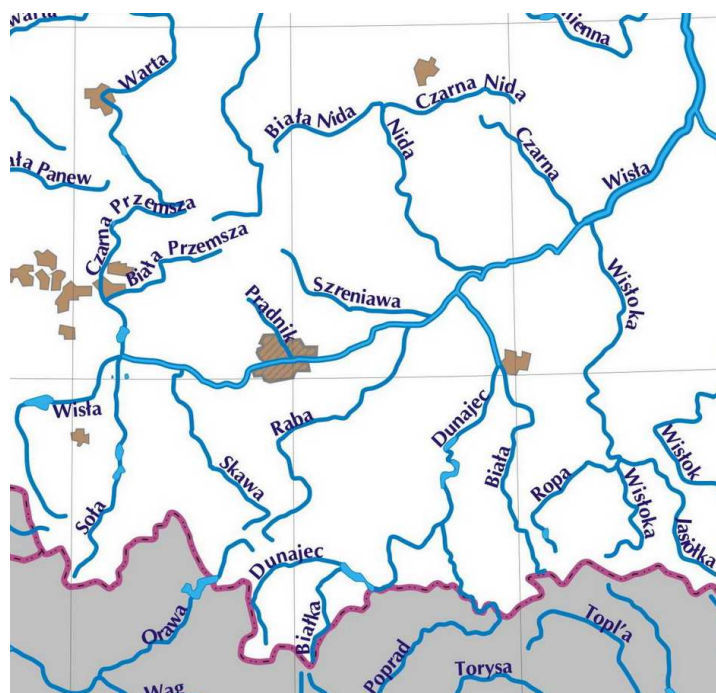

Rys.6. Wisła od Przemyśla do Nidy, dorzecze Górnej Wisły (źródło: strona internetowa RZGW w Krakowie)

W rocznym przebiegu wodostanów Prądnika, Sąspówki i Minożki wyróżnia się dwa maksima, przypadające na wczesną wiosnę i lato. Minimalne stany przypadają na wiosnę i jesień. Znaczącą rolę w stosunkach wodnych gminy, odgrywają również podmokłe łąki na terenach zalewowych wzdłuż potoków oraz kilkanaście stawów rybnych i stawów sztucznych, które gromadzą spore ilości wody m.in. w miejscowości: Cianowice, Gołyszyn i Smardzowice. Doliny Prądnika, Sąspówki i Minożki stanowią tereny zasobne w wodę, z kolei boczne dolinki są raczej suche. Wierzchowina jurajska w miejscowości: Skała, Cianowice, Szczodrkowice i Smardzowice jest zupełnie bezwodna, natomiast poziomy wód gruntowych znajdują się na głębokości 30-40m.

Prądnik się w okolicach Sułoszowej, gdzie znajdują się źródła Prądnika i biegnie przez całą długość Ojcowskiego Parku Narodowego. Biegnie przez tereny miejscowości: Sułoszowa, Ojców i Prądnik Korzkiewski. Wzdłuż rzeki Prądnik od ul. Górnickiego do granic miasta Krakowa utworzono użytek ekologiczny "Dolina Prądnika" o powierzchni ok 14 ha. Celem ochrony użytku jest zachowanie naturalnie meandrującego koryta rzeki, będącego siedliskiem wielu chronionych gatunków zwierząt.

Sąspówka jest prawobrzeżnym dopływem Prądnika o długości ok 5 km. Potok wypływa w Sąspowie, toczy swe niemal idealnie czyste wody wzdłuż malowniczej Doliny Sąspowskiej (wycinając głęboki jar pomiędzy Chełmową i Złotą Górą. Dno doliny - zwłaszcza ostatni kilometr od ujścia w górę - wypełnione jest martwicą wapienną i aluwiami, które potok rozcina miejscami do głębokości 8 m. Kilkaśmet metrów przed ujściem ustawiony jest mały jaz kierujący część wody potoku w stronę pstrągarni. Ostatni odcinek biegu Sąspówki to piękna kaskada (systemem małych wodospadów), które doprowadzają wodę do Prądnika w Ojcowie.

Rys.7. Dorzecze Wisły w powiecie Krakowskim (źródło: strona internetowa geografia24.eu)

6.1.4. Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze Gminy Skała zgromadzone są w trzech piętrach wodonośnych. Największą rolę w kształtowaniu stosunków hydro-geologicznych odgrywa piętro w wapieniach jurajskich, charakteryzujące się szerokim rozprzestrzenieniem i dużymi zasobami wód. Piętro kredowe pojawia się dopiero w okolicach Skały i ma znaczenie lokalne, a największą rolę odgrywa najwyższe piętro wodonośne - czwartorzędowe. Obszar Gminy Skała zalicza się do najzasobniejszych w województwie małopolskim w wody podziemne. Decydują o tym zasobne w wodę formacje skalne górnej jury oraz kredy i związane z nimi główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). Charakterystykę dwóch głównych zbiorników wód podziemnych występujących na terenie Gminy Skała krakowskiego przedstawiono w tabeli 1. Wody gruntowe w utworach czwartorzędowych mają podrzędne znaczenie wynikające z lokalnego występowania. W dnie doliny Prądnika woda występująca w aluviach związana jest hydraulicznie z poziomem wód rzeki.

NR ZBIORNIKA GZWP	NAZWA	POWIERZCHNIA [KM ²]	STAN UDOKUMENTOWANIA	ROK UDOKUMENTOWANIA	TYTUŁ DOKUMENTACJI	ROK REAMB	TYT REAMB	TYP OSROD
409	Niecka Miechowska (SE)	2892,40	udokumentowany	1998	DOKUMENTACJA HYDROGEOLOGICZNA GZWP 409 - NIECKA MIECHOWSKA (część SE)	2015	Dodatek do dokumentacji i hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych GZWP 409 Niecka Miechowska (SE)	szczelinowy
326	Zbiornik Częstochowa (E)	3172,20	udokumentowany	2008	Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych zbiornika wód podziemnych Częstochowa /E/ /GZWP nr 326/	-		krasowo-szczelinowy

Tab.1. Główne zbiorniki wód podziemnych występujące na terenie Gminy Skała (źródło: pgi.gov.pl)

Najistotniejszy w zachodniej części gminy jest zbiornik występujący w wapieniach jurajskich, który zalega na głębokości do 100 m. Zasila on źródła dolinne i jest jednym z głównych zbiorników użytkowych gminy. Jest to Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP 326 "Zbiornik Częstochowa (E)") szczelinowo-krasowy o łącznych zasobach dyspozycyjnych 1020 m³/d. Zbiornik posiada kontakt z powierzchnią ziemi poprzez liczne wychodnie wapieni stąd jego zasilanie następuje głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów. Wody zbiornika charakteryzują się zróżnicowaną jakością w klasach „la” do „Je”.

We wschodniej części gminy występuje zbiornik wód podziemnych w utworach kredowych GZWP - 409 "Niecka Miechowska (SE)", który zalega na głębokości od kilku metrów p.p.t. w obrębie dolin rzecznych do 70-90 m p.p.t. w strefach wododziałowych. Szacowane zasoby wód tego zbiornika wynoszą 438 tys. m³/d. Wg klasyfikacji monitoringowej PIOŚ w zbiorniku tym dominują wody wysokiej jakości Ib. Wody z tego zbiornika zasilają źródła dolinne i stokowe.

Zbiornik GZWP nr 326 "Zbiornik Częstochowa (E)" - obejmuje obszar wychodni formacji jurajskiej pod zróżnicowanym, głównie przepuszczalnym nadkładem czwartorzędowym. Jest to przepływowy, odkryty, szczelinowo-krasowo-porowy zbiornik zbudowany z różnych litologicznie typów wapieni. Na skutek braku izolacji wody tego zbiornika łatwo ulegają degradacji. Główne zagrożenie pochodzi ze strony intensywnej gospodarki rolnej oraz innych zanieczyszczeń wieloprzestrzennych.

Zbiornik GZWP nr 409 "Niecka Miechowska (SE)" – poziomem użytkowym jest kredowe piętro wodonośne związane z poziomem piaszczysto-piaskowcowo-zlepieńcowatych utworów oraz poziom spękanych margli, opok, wapieni i gez. Krążenie wód ma charakter szczelinowy. Jakość wody podziemnej wykazuje znaczące różnice w zależności od głębokości miejsc poboru. Woda z głębszych

ujęć jest dobrej jakości. Zbiornik posiada jeszcze znaczne rezerwy zasobów do wykorzystania. Z uwagi na brak lub niewielką miąższość utworów izolujących kredowy horyzont wodonośny, większa część powierzchni zbiornika to obszary zagrożone i silnie zagrożone.

6.1.5. Klimat

Gmina Skała znajduje się w obrębie dzielnicy klimatycznej częstochowsko - kieleckiej w dwóch rejonach mezoklimatycznych:

- wierzchowin, które charakteryzują się łagodnymi warunkami termicznymi o wyrównanym przebiegu temperatur, rzadkich przymrozkach i mgłach, ale o silnych wiatrach,
- doliną Prądnika, odznaczającą się występowaniem dużych amplitud temperatur, dużą ilością dni z przymrozkami, mgłami oraz słabymi wiatrami.

Charakterystyczne cechy klimatu:

- średnia roczna temperatura powietrza, która waha się od 7,8 °C do 8,5 °C, okres bezprzymrozkowy wynoszący 155 dni, okres wegetacyjny wynoszący 222 dni,
- suma rocznych opadów atmosferycznych, która wynosi od 580 do 900 mm.

6.2. Biotyczne elementy środowiska

6.2.1. Gleby i ich przydatność rolnicza

Na terenie gminy Skała przeważają urodzajne gleby brunatne, wytworzone z utworów lessowych oraz rędziny, wytworzone ze zwiędziających wapieni jurajskich. W dolinach rzecznych występują mady a ponad 30% gleb jest silnie kwaśnych. Grunty orne w klasach bonitacyjnych I-III podlegające szczególnej ochronie zajmują 4360,7 ha. Grunty orne IV klasy bonitacyjnej zajmują 985,7 ha, grunty orne klasy V- VI zajmują 85,1 ha. Charakter gleb (duży udział frakcji pylistych), spadki terenu oraz wylesienie są przyczyną zaktywizowanych procesów takich jak splukiwanie i erozja.

6.2.2. Szata roślinna

Obszar gminy, podobnie jak cały Płaskowyż Ojcowski, charakteryzuje się bardzo dużym bogactwem i różnorodnością szaty roślinnej oraz fauny w skali regionalnej, jak i ogólnokrajowej. Wynika to z dużej zmienności warunków siedliskowych oraz z przeszłej gospodarki człowieka.

Zbiorowiska roślinne to m.in.: zbiorowiska leśne pokrywające wierzchowiny i zbocza dolin, zbiorowiska zaroślowe w dolinie Prądnika, murawy, łąki, pola uprawne, zadrzewienia przydrożne i przydomowe. Wśród zbiorowisk leśnych, najbardziej rozpowszechnione są fitocenozy grądu, zajmujące strome, skaliste zbocza dolin oraz cienie ich dna. W runie występują liczne gatunki roślin chronionych. Zbliżone do grądów, siedliska zajmują płaty buczyny karpackiej, również z licznymi gatunkami roślin chronionych w runie. Cenne są zbiorowiska naskalne, w tym zespoły zarośli kserotermicznych i ciepłolubne zarośla tarninowe oraz murawy kserotermiczne, zarówno ze względu na występowanie tu chronionych gatunków roślin jak i specyficzną faunę z rzadkimi, chronionymi gatunkami. W zadrzewieniach przydrożnych występują przede wszystkim drzewa liściaste, głównie są to robinie i kasztanowce.

Flora roślin naczyniowych (kwiatowych) w tej części Wyżyny Krakowskiej liczy około 1300 gatunków, co stanowi połowę flory polskiej. Występuje tu też około 800 gatunków grzybów wielkoowocnikowych, przeszło 400 gatunków mchów i podobna liczba porostów. Bardzo dużo gatunków podlega ochronie prawnej oraz mieści się na czerwonej liście roślin zagrożonych w Polsce.

Flora

Na bogatą florę Ojcowskiego Parku Narodowego składają się głównie gatunki środkoeuropejskie (najliczniejsze), północnoeuropejskie i azjatyckie. Są to na ogół pospolite składniki flory Doliny Prądnika, tworzące runo lasów liściastych lub wchodzące w skład typowych zbiorowisk leśnych (m.in. buk, grab, dąb szypułkowy). Wśród ok. 50 gatunków górskich występuje tu grab, jodła, tojad smukły i mołdawski, żywiec gruczołowaty i inne. Do rzadkich roślin w tej grupie należy chaber miękkowłosy rosnący w Dolinie Zachwyty. W runie lasów jaworowych na pn-wsch. stokach Chełmowej Góry i na skałach Czyżówki rośnie ceniolubny gatunek rzadkiej paproci - jęczyznik zwyczajny.

W OPN występują również gatunki kserotermiczne (ok. 200), a wśród nich tzw. pontyjskie, występujące głównie na obszarach stepowych otaczających od pn. i zach. Morze Czarne. Typowymi przedstawicielami flory stepowej są: ostnica Jana, porastająca kępami skałkę Jonaszówka u wylotu Doliny Sąspowskiej i Górę Koronną naprzeciwko Krakowskiej Bramy oraz wisienka karłowata mające

swoje naturalne stanowisko w Grodzisku. Wybitnie kserotermicznym gatunkiem jest również aster gawędka.

Znaczna różnorodność warunków siedliskowych spowodowała, że na terenie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego wykształciła się i zachowała z poprzednich okresów klimatycznych bardzo bogata szata roślinna, nigdzie indziej w Polsce w tak dużym urozmaiceniu niespotykana. Według obliczeń niektórych przyrodników, znajduje się tu ponad 1600 gatunków roślin naczyniowych. Często w bliskim sąsiedztwie współżyją tu rośliny charakterystyczne dla północy, południa, wschodu lub zachodu Europy, a także Azji, dla klimatu suchego i wilgotnego, dla gór, stepów oraz wybitnie sucholubne i wapieniolubne. Główny zrząd roślinności wyżyny tworzy naturalny element środkowoeuropejski. Do górskich gatunków roślin naczyniowych występujących w Dłubniańskim Parku Krajobrazowym należą: chaber miękkowłosy i paprotnik ostry. Wśród gatunków ogólnogórskich znajdują się: kilka gatunków przywrotników, paproć zanokcica skalna i kozłek trójlistkowy. Do ciekawszych roślin z grupy gatunków kserotermicznych zalicza się m.in. dziewannę austriacką, macierzanki – wczesną i nagolistną, zawilca wielokwiatowego, koniczynę – dwukłosową, pagórkową i długokłosową oraz turzycę pagórkową. W Dłubniańskim Parku Krajobrazowym do naturalnych zespołów roślinnych należą: grąd, buczyna karpacka, murawy naskalne i kserotermiczne, ciepłolubne zarośla.

Ważne dla Wspólnoty Europejskiej gatunki roślin z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym gatunki priorytetowe objęte ochroną w ramach obszaru Natura 2000 „Dolina Prądnika” to widłoząb zielony i obuwnik pospolity.

Grzyby

Na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego występuje 1200 gatunków grzybów, na co składa się ponad 700 grzybów wieloowocnikowych i 450 mikroskopowych. Wśród znanych dotychczas stwierdzono wiele nowych dla mykoflory Polski. Za dużą osobliwość należy uznać purchawicę olbrzymią, znaną tu trzykrotnie (1876, 1964 i 1991 r.), jeden z największych znanych grzybów na świecie. Oryginalną budową wyróżniają się gwiazdosz czteropromienny i soplówka jodłowa, a także sromotnik bezwstydy, który rozmnaża się wykorzystując zjawisko zoochorii (rozsiawianie roślin za pośrednictwem zwierząt). Grzyby jadalne nie należą na terenie Parku do rzadkości. W ostatnich latach często można spotkać tu borowika szlachetnego, natomiast owocniki mleczaja rydza są trudne do odnalezienia. Coraz rzadsze są maślaki i podgrzybki, a niektóre grzyby, jak np. smardz czy okazała żagwica listkowata zostały prawdopodobnie wyniszczone bezpowrotnie.

Na terenie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego dużym bogactwem na wyżynie szczycą się również grzyby ok. 900 gatunków, ponadto występuje ponad 400 gatunków mchów oraz ok. 420 gatunków porostów.

6.2.3. Zwierzęta

Fauna omawianego obszaru Wyżyny Krakowskiej odznacza się szczególnym bogactwem i obejmuje ok 50 gatunków ssaków, ponad 170 gatunków ptaków (w tym około 150 lęgowych), ok 20 gatunków płazów i gadów oraz ok 25 gatunków ryb. Faunę zwierząt bezkręgowych reprezentuje ponad 1200 motyli, ok 700 gatunków chrząszczy, ok 250 gatunków pszczołowatych i ok 100 gatunków mięczaków. Podobnie jak wśród flory bardzo dużo gatunków fauny podlega ochronie prawnej oraz znajduje się na liście zwierząt zagrożonych w Polsce.

Przeważająca większość najcenniejszych zbiorowisk roślinnych oraz przedstawicieli chronionych i rzadkich gatunków flory i fauny występuje w części gminy objętej Ojcowskim Parkiem Narodowym, pozostały obszar gminy jest uboższy pod tym względem.

Dotychczasowe badania wskazują na bytowanie na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego ok. 6000 gatunków zwierząt. Ogólną zaś ich liczbę można szacować na 11 000 gatunków. Ssaki parzystokopytne reprezentują: sarna (ok. 150 okazów) i dzik, którego liczba wskutek migracji ciągle się waha i wynosi od kilku do ok. 20 osobników.

Z gatunków drapieżnych najczęstszy jest lis (ok. 60 osobników), natomiast rzadziej spotyka się borsuka, kunę leśną, tchórza i gronostaja. Jednakże do najciekawszych ssaków należą nietoperze, z których wiele zimuje w tutejszych jaskiniach (stwierdzono występowanie 17 gatunków). Wśród ptaków wyróżniono 120 gatunków, z czego 94 to ptaki lęgowe. Na niewielkim obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego występuje 7 gatunków płazów i 5 gatunków gadów. Najliczniej reprezentowany i najbardziej urozmaicony jest świat owadów, liczący około 6000 gatunków, w tym m.in. ponad 1500 gatunków chrząszczy i 1075 gatunków motyli. W wodach Prądnika, Minożki i Sąsówki żyją ryby, m.in. pstrąg potokowy.

Obszar Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego, wchodzi w skład zoogeograficznej krainy Jura Krakowska. Spośród ssaków w większych kompleksach żyją nieliczne sarny, borsuki i dziki. W lasach wyżyny spotyka się chronione gatunki ptaków m.in.: drozda śpiewaka, trznadla, turkawkę, krętogłowa, dzięcioła zielonego, lelka kozodoja, rudnika, wilgę, kosa, ziębę zwyczajną i gila. Rzadsze są ptaki drapieżne także chronione: m.in. myszołów zwyczajny, jastrząb gołębiarz, sowa uszata i puszczyk. Płazy i gady reprezentowane są przez nielicznych przedstawicieli, w większości pozostających pod ochroną. Płazy w Parku ściśle związane są z wodą na ogół w okresie godowym, poza tym częściej pozostają na lądzie. Masowo występuje żaba trawna. Do licznych należą: traszka – zwyczajna i grzebieniasta. Mniej liczne, ale dość częste są: kumak nizinny i ropucha zwyczajna. Interesującym i jedynym przedstawicielem żabek drzewnych jest rzekotka drzewna. Bardziej interesujące od płazów są gady. W lasach i na łąkach pojawia się beznoga jaszczurka – padalec zwyczajny, a na ciepłych zboczach dolin, wśród skał i rumowisk występują pojedynczo nieliczne żmije zygzakowate. Natomiast zaskroniec zwyczajny jest gadem pospolitym w Parku, lecz rzadko można go zobaczyć, ponieważ unika miejsc bardziej uczęszczanych przez człowieka. Przemiany środowiska przyrodniczego pod wpływem działalności gospodarczej człowieka odcisnęły swoje piętno również i w świecie zwierząt. Część gatunków żyjących kiedyś na tym terenie zaginęła wobec znacznego zmniejszenia się powierzchni lasów. Nie ma tu już rysia, żbika, wilka czy jelenia szlachetnego. Stale zmniejsza się zasięg terenowy ptaków: pluszcza, pliszki górskiej i zimorodka zwyczajnego. Wielu tym rzadkim gatunkom grozi nawet całkowita zagłada.

Na terenie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego z dużych ssaków występują: sarny, borsuki, lisy pospolite, dziki. Mniejsze ssaki drapieżne reprezentują: kuna leśna, gronostaj i mała łasica. Licznie występują gryzonie, w tym: wiewiórki pospolite w kolorze rudym i brunatno czarnym, popielica, orzesznica, a nad wodami piżmak zwany szczurem piżmowym i karczownik, pospolicie zwanym „szczurem wodnym”. W rejonie Parku żyje też duża liczba zajęcy szaraków.

Ważne dla Wspólnoty Europejskiej gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i Załącznika I Dyrektywy Ptasiej objęte ochroną w ramach obszaru Natura 2000 „Dolina Prądnika” to m.in. bóbr europejski, mopek, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek łydkowłosy, nocek orzęsiony, podkowiec duży, podkowiec mały, wydra i traszka grzebieniasta.

6.3. Obiekty i obszary chronionej przyrody

Gmina Skała leży w południowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej zwanej Jurą, obejmującej swym zasięgiem teren Ojcowskiego Parku Narodowego i dawnych Jurajskich Parków Krajobrazowych (tutaj Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego). W wyniku połączenia Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w Krakowie, Popradzkiego Parku Krajobrazowego w Starym Sączu i Zespołu Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie, powstał Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego, który jest jednostką budżetową samorządu Województwa Małopolskiego powstałą 30 stycznia 2009 roku. Blisko 44 % powierzchni Gminy stanowią obszary prawnie chronione, co stawia Gminę Skała na piątym miejscu wśród gmin powiatu krakowskiego (wskaźnik dla powiatu krakowskiego – 30,8 %). Stanowi to o szczególnym podejściu do traktowania zagadnień ochrony przyrody na terenie gminy.

W Gminie Skała występują cenne gatunki roślin i zwierząt, które umieszczone są na listach prawnie chronionych gatunków. Występują one głównie na terenach objętych różnymi formami przestrzennymi ochrony przyrody m.in. na obszarze Natura 2000 „Dolina Prądnika”, na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego i Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego. Wszelkie działania w odniesieniu do ustanowionych form ochrony przyrody podejmowane przez Gminę Skała prowadzone są z respektowaniem przepisów prawnych dotyczących poszczególnych form ochrony przyrody.

6.3.1. Obszary NATURA 2000

Obszary NATURA 2000 to forma ochrony przyrody (obok istniejących parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, czy innych) wprowadzana w naszym kraju od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy.

Na terenie gminy ustanowiono obszar Natura 2000 „Dolina Prądnika” – PLH120004, o powierzchni 1865,6 ha. Obszar ten obejmuje głębokie doliny Prądnika i Sąsówki wraz z falistą wierzchołową usianą rozproszonymi ostańcami, będącymi typowymi elementami krajobrazu Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Formy te powstały w wyniku procesów erozyjnych działających w górnourajskich wapiennych skałach budujących ten obszar. Charakterystyczne dla tego terenu

zjawiska krasowe są przyczyną występowania licznych jaskiń, szczelin i malowniczych form skalnych - baszt, bram, ambon itp. Szata roślinna tworzy skomplikowany układ przestrzenny, odzwierciedlający zróżnicowanie warunków siedliskowych; nierzadko obok siebie występują zbiorowiska o odmiennym charakterze ekologicznym. Większą część ostoi pokrywają lasy grądowe, buczyny i na mniejszych powierzchniach, bory mieszane. Na stromych zboczach i skałach występują ciepłolubne zarośla, murawy kserotermiczne i wapieniolubne zbiorowiska naskalne. W dnach dolin zachowały się fragmenty mezofilnych łąk i pastwisk oraz roślinność nadpotokowa. Na terenie ostoi - w dolinie rzeki - występuje luźna zabudowa.

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności. Występuje tu wiele rzadkich i zagrożonych oraz podlegających prawnej ochronie gatunków roślin naczyniowych i zwierząt. Łącznie notowano tu występowanie 13 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono też obecność 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, szczególnie dobrze zachowały się typowo wykształcone płaty buczyn i jaworzyn. W związku z ograniczeniem użytkowania kośno-pasterskiego, interesujące zbiorowiska nieleśne - łąki i murawy - podlegają sukcesji. Na niewielkim terenie występują prawie wszystkie zjawiska geomorfologiczne typowe dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej; liczne są też zjawiska krasowe (około 300 jaskiń).

6.3.2. Park Narodowy

Po zatwierdzeniu projektu przez Państwową Radę Ochrony Przyrody, Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1956 r. został utworzony (wówczas jako szósty w Polsce) - Ojcowski Park Narodowy o powierzchni 1570,59 ha (obecnie 2145,62 ha, czego 1 222,6 ha na terenie Gminy Skała). W 1981 r. w związku z utworzeniem w woj. krakowskim Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych ustanowiono wokół OPN strefę ochronną o powierzchni 7000 ha. Jej ponowne prawne usankcjonowanie nastąpiło w związku z korektą granic Parku w 1997 r. Powierzchnia strefy ochronnej, zwanej otuliną wynosi 6777 ha.

Park Narodowy – obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1 000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Obejmuje on południową część Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej i jest najmniejszym parkiem w Polsce. Ścisłą ochroną objęte jest 251 ha powierzchni parku. Podłożem geologicznym Parku są wapienie jurajskie, w których woda wymyła głębokie wąwozy o stromych ścianach i skały o przedziwnych kształtach. Na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego znajdują się sławne ostańce: Brama Krakowska, Maczuga Herkulesa, Skamieniały Wędrowiec i Igła Deotymy. Skały Parku kryją także około 400 jaskiń: Grota Łokietka, Jaskinia Ciemna i Zbójecka. Spośród wielu występujących na terenie parku zwierząt najbardziej charakterystycznymi dla tego rejonu są nietoperze, żyje tu 15 gatunków tych zwierząt. Na granicach parku znalazły się także renesansowy zamek w Pieskowej Skale (oddział Państwowych Zbiorów Sztuki na Wawelu) oraz ruiny gotyckiego zamku w Ojcowie.

Obecnie w trakcie opracowania jest dokument mający na celu ochronę nieleśnych ekosystemów na terenie parku pt. Plan ochrony ekosystemów nieleśnych Ojcowskiego Parku Narodowego.

6.3.3. Park krajobrazowy

Park krajobrazowy – to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

„Dłubniański Park Krajobrazowy” został powołany na mocy Uchwały nr 65 Rady Narodowej Miasta Krakowa z dnia 2 grudnia 1981 r. w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. W roku 2006 zostało wydane Rozporządzenie Nr 84/06. Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego. Znosi ono moc rozporządzenia Nr 82/05 Wojewody Małopolskiego z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego.

Powierzchnia Parku wynosi 10 959,6 ha, z czego 2 048,2 ha na terenie Gminy Skała. Powierzchnia jego otuliny wynosi 11 684,7 ha. Park wraz z otuliną zajmuje obszar gmin: Michałowice, Zielonki, Iwanowice, Skała (Powiat Krakowski), Trzyciąż (powiat olkuski) Gołcza (powiat miechowski).

Dłubniański Park krajobrazowy należy do dawnego Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych (ZJPK) i jest najbardziej na wschód wysuniętą częścią dawnego ZJPK. Leży na styku trzech krain geomorfologicznych: Wyżyny Krakowskiej, Wyżyny Miechowskiej i Kotliny Sandomierskiej. Obejmuje Dolinę rzeki Dłubni od źródeł do ujścia przylegającą do niej wierzchowinę z kompleksami leśnymi.

Rozporządzenie Nr 84/06. Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku:

- ochrona wartości przyrodniczych:
 - zachowanie charakterystycznych elementów przyrody nieożywionej,
 - ochrona naturalnej różnorodności florystycznej i faunistycznej,
 - zachowanie naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, ze szczególnym uwzględnieniem roślinności kserotermicznej, torfowiskowej oraz wilgotnych łąk,
 - zachowanie korytarzy ekologicznych;
- ochrona wartości historycznych i kulturowych:
 - ochrona tradycyjnych form zabudowy i zespołów wiejskich,
 - współdziałanie w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i ich otoczenia,
 - ochrona walorów krajobrazowych,
 - zachowanie otwartych terenów krajobrazów jurajskich,
 - ochrona przed przekształceniem terenów wyróżniających się walorami estetyczno-widokowymi,
- społeczne cele ochrony:
 - racjonalna gospodarka przestrzenną, hamowanie presji urbanizacyjnej,
 - promowanie i rozwijanie funkcji zgodnych z uwarunkowaniami środowiska, w tym szczególnie turystyki, wypoczynku i edukacji.

Obecnie w trakcie opracowania jest Plan Ochrony Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego, który został wyłożony do publicznego wglądu w 2014 roku.

6.3.4. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody – to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Lp.	Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis Pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejscowość	Nr działki ewid.
1	lipa drobnolistna (Tili cordata)	RI-op-8311/34/7 1 z dn. 03.05.1971 r.	Rozp. Nr. 3 Woj.. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	lipa drobnolistna (Tilia cordata) o obwodzie pnia 340cm. Okazała	340	21	Cianowice	402/14
2	jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)		Rozp. Nr. 3 Woj.. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj. Krakows. Nr 5, poz. 13)	jesion wyniosły o obwodzie pnia 330cm, okazały	330	19	Cianowice	402/14
3	kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum)	RI-op-8311/36/7 1 z dn. 03.05.1971 r.	Rozp. Nr. 3 Woj.. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	kasztanowiec zwyczajny o obwodzie pnia 344cm	344	22	Cianowice	402/14

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

4	kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum) 99 sztuk aleja kasztanowcowa	LKS-I-4-7/48 z dn. 03.12.1948	1. Rozp. Nr. 3 Woj.. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13), 2. Rozp. Nr. 3 /09 Wojew. Małopolsk. z dn. 31.07.2009r. (Dz. Urz. Woj. Małopolsk. Nr 493, poz. 3697)	aleja kasztanowcowa 99 szt. drzew o obwodach pni od 190 do 315cm przy drodze Przybysławice - Minoga	od 190 do 315		Minoga	564 droga
5	lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Zarz. Prez. M. Krakowa Nr 29/87 z dn. 09.06.1987r.	Rozp. Nr. 3 Woj.. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe drzewo o obwodzie pnia 460cm, równomiernie rozwinięta korona	460	21	Minoga	291
6	klon jawor (Acer pseudoplatanus)	RI-op-8311/91/68 z dn. 17.04.1968r.	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe szeroko rozgałęzione drzewo	302	15	Skała-Wieś przys. Grodzisko	620
7	klon jawor (Acer pseudoplatanus)	RI-op-8311/91/68 z dn. 17.04.1968r.	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe szeroko rozgałęzione drzewo	360	18	Skała-Wieś przys. Grodzisko	620
8	Klon jawor (Acer pseudoplatanus)	RI-op-8311/91/68 z dn. 17.04.1968r.	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe szeroko rozgałęzione drzewo, konary dziuplaste	375	17	Skała-Wieś przys. Grodzisko	620
9	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	RI-op-8311/91/68 z dn. 17.04.1968r.	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe szeroko rozgałęzione drzewo	369	20	Skała-Wieś przys. Grodzisko	620
10	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	RL-op-8311/84/84 z dn. 17.04.1968r.	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe regularnie, szeroko rozgałęzione drzewo	469	16	Rzeplin	452
11	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	OSIII7141-2-21/87 Zarz.29/87 z dn. 09.06.1987r	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe, regularnie rozgałęzione drzewo	495	21	Skała	1741/4
12	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	RL-op-8311/122/66 z dn. 22.12.1966r	Rozp. Nr. 3 Woj. Krakows.z dn.30.01.1997r. (Dz. Urz. Woj.. Krakows. Nr 5, poz. 13)	okazałe regularnie rozgałęzione drzewo	481	21	Szczodrkowice	326
13	Źródło Minóżki	Rozp. Nr 14/2 Woj., Małopolsk. z dn. 31.01.2002r. (Dz.Urz. Woj. Małopols. Nr 22, poz. 431)	Rozp. Nr 14/2 Woj., Małopolsk. z dn. 31.01.2002r. (Dz.Urz. Woj. Małopols. Nr 22, poz. 431)	niewielkie źródło usytuowane w zadrzewieniu			Zamłynie	52

14	Źródło Lubawki i Minóžki	Rozp. Nr 14/2 Woj., Małopolsk . z dn. 31.01.2002r. (Dz.Urz. Woj. Małopols. Nr 22, poz. 431)	Rozp. Nr 14/2 Woj., Małopolsk. z dn. 31.01.2002r. (Dz.Urz. Woj. Małopols.Nr 22, poz. 431)				Przybysławice	148
15	Aleja jesionowa	29 maja 2012 r.	Uchwała Nr XXII/140/12 Rady Miejskiej w Skale z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	aleja składająca się z 89 drzew gatunku jesion wyniosły (Fraxinus excelsior) i 1 drzewa gat. Jesion pensylwański (Fraxinus pennsylvanica) znajdujących się w pasie drogi powiatowej nr 1156K w miejscowościach Nowa Wieś i Minoga	od 73 cm do 320 cm		Nowa Wieś, Minoga	Nowa Wieś - dz. nr ewid. 203, Minoga - dz. nr ewid. 703

Tab.2. Pomniki przyrody w gminie Skała (źródło: Regionalna Dyrekcja Środowiska w Krakowie)

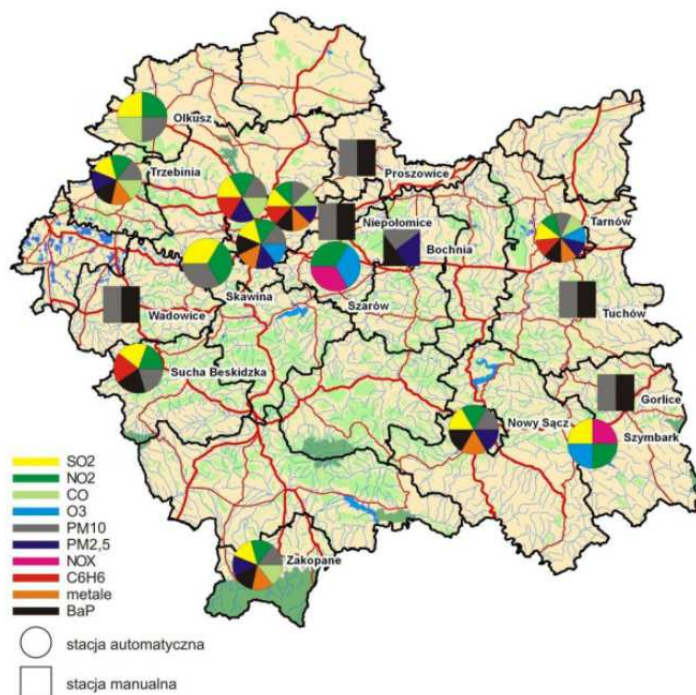
6.4. Stan środowiska i główne źródła jego zagrożeń

6.4.1. Jakość powietrza

Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku została wykonana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w stacjach automatycznych i manualnych (mapa 5), dla następujących stanowisk: SO 2 , NO 2 , NO x , CO, C 6 H 6 , O 3 , pyłu zawieszonego PM10, zawartości metali: Pb, As, Cd, Ni i B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 oraz dla pyłu PM2,5.

Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku została wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie według zasad określonych w art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska (P.o.ś. – Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.) z uwzględnieniem dokumentów prawnych UE tj:

- dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy,
- dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 roku w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu,
- decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 roku ustanawiającej zasady stosowania wymienionych dyrektyw w odniesieniu do systemu wzajemnej wymiany informacji oraz sprawozdań dotyczących jakości otaczającego powietrza.

Rys.8. Sieć monitoringu jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie)

Ocenę dla wszystkich zanieczyszczeń wykonano w układzie stref określonym w RMŚ z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy, stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie. Ocena w tych obszarach powinna być dokonana z wykorzystaniem odpowiednich metod, zależnych od poziomów stężeń występujących na danym obszarze. Wymagania, co do metod odpowiednich do poziomów stężeń określone są w wyniku ocen pięcioletnich mających na celu określenie metod na potrzeby ocen rocznych.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Typ strefy [A-aglomeracja, M-miasto >100tys., P-pozostałe]	Obszar strefy [km ²]	Liczba mieszkańców w strefie	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
1	2	3	4	5	6	7
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	327	758 334	nie
2	miasto Tarnów	PL1202	M	72	112 952	nie
3	strefa małopolska	PL1203	P	14 784	2 482 791	tak

Tab.3. Zestawienie stref w województwie małopolskim (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego ¹⁾	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
C	powyżej poziomu dopuszczalnego ²⁾	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany) - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych

Tab.4. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i nie jest określony margines tolerancji (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Klasa strefy	Poziom stężenie zanieczyszczenia	Wymagane działania
A	nie przekraczający poziomu dopuszczalnego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
B	powyżej poziomu dopuszczalnego lecz nie przekraczający poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
C	powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji - opracowanie programu ochrony powietrza POP w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji określonego dla pyłu PM _{2,5}

Tab.5. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i margines tolerancji (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczenia	Oczekiwane działania
A	nie przekraczający poziomu docelowego ²⁾	brak
C	powyżej poziomu docelowego ²⁾	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu,

Tab.6. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

L.p.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	BaP
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	A	C	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
2	miasto Tarnów	PL1202	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C
3	strefa małopolska	PL1203	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

Tab.7. Wyniki klasyfikacji stref dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny		Symbol klasy wynikowej w strefie
			24 godz.	rok	
1	2	3	4	5	6
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C	C	C
2	miasto Tarnów	PL1202	C	A	C
3	strefa małopolska	PL1203	C	C	C

Tab.8. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM10 (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom dopuszczalny (rok)	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)	Symbol klasy strefy wg poziomu dopuszczalnego faza II
1	2	3			4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C	C2	C2
2	miasto Tarnów	PL1202	C	C2	C2
3	strefa małopolska	PL1203	C	C2	C2

Tab.9. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy w strefie Poziom docelowy (rok)
1	2	3	4
1	Aglomeracja Krakowska	PL1201	C
2	miasto Tarnów	PL1202	C
3	strefa małopolska	PL1203	C

Tab.10. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu [B(a)P] (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Ilość przekroczeń	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL.1201	MpKrakowWIOSBuja6119	5	S10, S14, S15
Miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSBitw6304	3	S10, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpSzarowWIOS01908	13	S10, S14, S15
		MpSzymbaWIOS0507	19	S10, S14, S15

Tab.11. Zestawienie ilości przekroczeń dopuszczalnego poziomu O₃ – stężenia maksymalne 8-godzinne kroczące - wartości średnie z lat 2011-2013 (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

W 2013 roku wystąpiło przekroczenie dopuszczalnego poziomu ozonu. Przyczynami stwierdzonego przekroczenia były: napływ zanieczyszczeń z innych obszarów o charakterze transgranicznym (S10), szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Wartość parametru AOT(40) obliczona jako wartość średnia z lat 2009-2013 dla strefy małopolskiej na podstawie pomiarów prowadzonych w Szymbarku wyniosła 13169 µg/m³ a dla Szarowa średnia z lat 2009-2013 osiągnęła wartość 10537 µg/m³ czyli przekroczyła poziom celu długoterminowego określonego dla kryterium ochrony roślin. Przyczyną wystąpienia wysokiej wartości AOT(40) był napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy.

W poniższej tabeli przedstawiono przypadki przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM₁₀ – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5) oraz szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14) i niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [µg/m ³]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL1201	MpKrakowWIOSAKra6117	60	S1, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	49	S3, S2, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBuja6119	44	S5, S2, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpNSaczWIOSNadb6205	45	S5, S14, S15
		MpSuchaBWIOSHand1512	53	S5, S14, S15
		MpProszWIOSKrol1404	46	S5, S3, S2, S14, S15
		MpSkawinWIOSOsie0606	50	S5, S3, S14, S15
		MpTuchowWIOSSzop1602	48	S5, S14, S15
		MpWadowiWIOSPSka1805	47	S5, S14, S15

Tab.12. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM₁₀ – stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

W tabeli 13 przedstawiono przypadki przekroczeń docelowego poziomu B(a)P – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14), niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [ng/m ³]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL.1201	MpKrakowWIOSBuja6119	7,7	S5, S2, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	4,8	S3, S2, S5, S14, S15
miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSBitw6304	4,5	S5, S14, S15, S2
strefa małopolska	PL1203	MpBochniWIOSKBar0106	8,7	S5, S2, S14, S15
		MpGorlicWIOSKras0511	4,4	S5, S14, S15, S2
		MpNSaczWIOSNadb6205	11,6	S5, S14, S15
		MpProszWIOSKrol1404	11,1	S5, S3, S2, S15, S1
		MpWadowiWIOSPSka1805	10,0	S5, S14, S15
		MpSuchaBWIOSHand1512	16,2	S5, S14, S15
		MpTuchowWIOSSzop1602	6,5	S5, S14, S15
		MpZakopaWIOSRown1701	9,6	S5, S14, S15, S2

Tab.13. Zestawienie przypadków przekroczeń docelowego poziomu benzo(a)pirenu -stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

W tabeli 14 przedstawiono przypadki przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM_{2,5} – stężenia średnie roczne. Przyczynami stwierdzonych przekroczeń były: oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów w centrum miasta z intensywnym ruchem (S1), oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów na głównej drodze leżącej w pobliżu stacji (S2), oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3), oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5) oraz szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14) i niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Nazwa strefy	Kod strefy	Kod stacji (krajowy)	Wartość [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Aglomeracja Krakowska	PL1201	MpKrakowWIOSBuja6119	33	S5, S2, S3, S14, S15
		MpKrakowWIOSKra6117	44	S1, S5, S14, S15
		MpKrakowWIOSBulw6118	35	S3, S2, S5, S14, S15
miasto Tarnów	PL1202	MpTarnowWIOSSBitw6304	27	S5, S2, S14, S15
strefa małopolska	PL1203	MpNSaczWIOSNadb6205	36	S5, S14, S15
		MpBochniWIOSKBar0106	30	S5, S14, S15
		MpTrzebiWIOSZWM0305	28	S5, S3, S14, S15
		MpZakopaWIOSRown1701	35	S5, S14, S15

Tab.14. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM_{2,5} – stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)

Wykonana klasyfikacja stref za 2013 rok potwierdziła, że stężenia dwutlenku siarki, tlenu węgla, benzenu oraz metali w pyłe zawieszonym PM₁₀ (Pb, As, Cd, Ni) nie przekraczają, określonych przepisami prawa, poziomów dopuszczalnych. Utrzymują się jednak w dalszym ciągu przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ we wszystkich strefach województwa małopolskiego, poziomu dopuszczalnego dwutlenku azotu w Aglomeracji Krakowskiej oraz celu długoterminowego ozonu (parametr AOT(40) dla kryterium ochrony roślin i poziom docelowy dla kryterium ochrony zdrowia). Skutkuje to kontrolowaniem stężeń zanieczyszczeń na obszarach przekroczeń oraz realizacją wszystkich działań określonych w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego opracowanym w 2013 roku i wdrożonym uchwałą Nr XLII/662/13 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 września 2013 roku.

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń. W skali kraju największym wytwórcą zanieczyszczeń powietrza jest sektor energetyczny, z którego pochodzi ponad 70 % emisji oraz przemysł cementowo - wapienniczy i chemiczny. Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej”.

Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych opalanych najczęściej węglem tanim, a więc o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Mimo stosunkowo niewielkiego udziału niskiej emisji w globalnej emisji zanieczyszczeń, jej wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia jest istotny, głównie ze względu na lokalizację tych źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery. Z procesem spalania węgla, zwłaszcza w nisko sprawnych paleniskach indywidualnych i małych kotłach z rusztem stałym związana jest emisja benzo(a)pirenu należącego do grupy węglowodorów aromatycznych.

Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu. Szczególnie uciążliwe są zanieczyszczenia gazowe powstające w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Drugą grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły, powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorów oraz niektórych nawozów mineralnych,

- pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
- pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

W województwie małopolskim podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z działalności przemysłowej (emisja punktowa), z sektora bytowego (emisja powierzchniowa) oraz komunikacji (emisja liniowa).

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest na terenie gminy głównie tzw. niska emisja, która obejmuje emisję z palenisk domowych, małych kotłowni, warsztatów rzemieślniczych. Niska emisja zanieczyszczeń znajduje odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego głównie w sezonie grzewczym. Czynnikiem kształtującym stan powietrza w gminie jest również napływ zanieczyszczeń spoza jej granic, a także udział zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw przez pojazdy samochodowe.

Stężenia zanieczyszczeń charakteryzuje zmienność sezonową, związaną z warunkami klimatycznymi. Na podwyższenie stężeń większości zanieczyszczeń wpływają niska temperatura, znikome opady atmosferyczne oraz słaby wiatr. Zużycie paliw, w wyniku którego dochodzi do emisji zanieczyszczeń jest maksymalne w czasie jesiennym i zimowym, stąd też zdecydowanie większe jest zanieczyszczanie atmosfery w tym okresie.

Zgodnie z wykonaną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie oceną jakości powietrza, do głównych przyczyn występowania przekroczeń w strefie małopolskiej zaliczyć należy:

- oddziaływanie emisji związanej z ruchem pojazdów,
- oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni, elektrowni,
- oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków,
- szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń,
- niekorzystne warunki klimatyczne.

Ochrona powietrza atmosferycznego to także realizacja szerszych postulatów dotyczących ochrony klimatu. Realizacja następuje w efekcie prowadzenia działań w następujących zakresach:

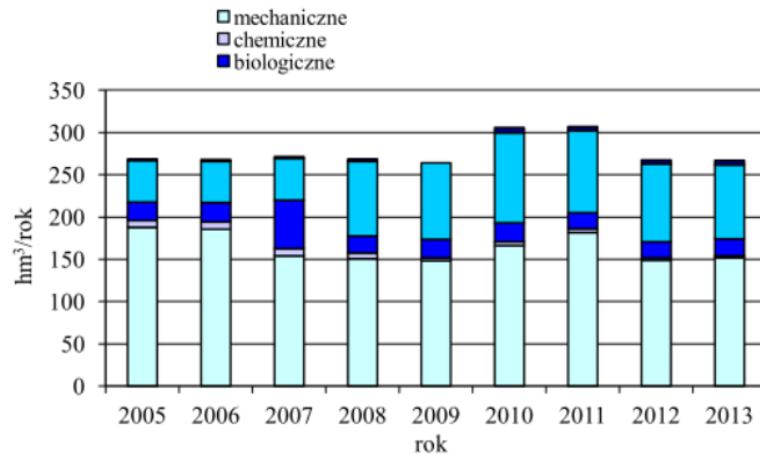
- spełnienie wymagań Protokołu z Kioto (m.in. poprzez przechodzenie na ogrzewanie inne niż węglowe, termomodernizacja budynków),
- wykorzystanie lasów jako pochłaniaczy gazów cieplarnianych (m.in. poprzez ochronę istniejących i zakładanie nowych terenów zielonych, kontynuacja zalesiania, opracowanie planów urządzania lasów lub inwentaryzacja stanu lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa),
- dalsza redukcja emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich sektorów gospodarki, wspieranie programów w tym zakresie (m.in. poprzez przechodzenie na ogrzewanie inne niż węglowe, termomodernizacja budynków, instalowanie nowych oraz poprawa sprawności obecnie funkcjonujących urządzeń do redukcji zanieczyszczeń, promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii, pozyskanie energii słonecznej dla obiektów prywatnych).

6.4.2. Jakość wód powierzchniowych

Działalność antropogeniczna jest czynnikiem stanowiącym największe zagrożenie dla stanu jakości wód powierzchniowych. Główne presje wywierane przez człowieka na środowisko wodne to: pobór wód na różne cele, wprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych oraz zanieczyszczenia obszarowe, spływające z wodami opadowymi.

Ścieki wymagające oczyszczenia to: ścieki przemysłowe odprowadzane bezpośrednio z zakładów oraz ścieki komunalne. Strukturę oczyszczania tych ścieków przedstawiono na wykresie 20. Ilość ścieków wymagających oczyszczenia w analizowanym okresie wzrosła w latach 2010-2011, po czym wróciła do poprzedniego poziomu. W strukturze oczyszczania w/w ścieków należy zauważyć znaczny wzrost ilości ścieków oczyszczanych z podwyższonym usuwaniem biogenów w roku 2008. W następnych latach obserwuje się niewielką tendencję wzrostową w tym zakresie.

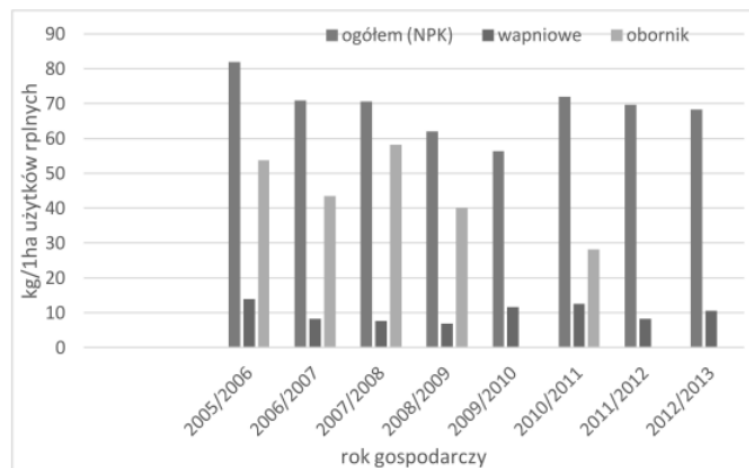
Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa w gminie Sułoszowa i Skała. Jedyną funkcjonującą w gminie Skała oczyszczalnia ścieków, znajduje się w miejscowości Skała. Ma ona możliwość oczyszczania ścieków w ilości: max. 1500 m³/dobę w okresie bezdeszczowym; max. 3000 m³/dobę w okresie deszczowym.

Wykres 1. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi (hm³/rok) w województwie małopolskim w latach 2005 – 2013 (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku)

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów otwarty w zlewni potoku Minożka, uchodzącego do rzeki Dłubni. Ze względu na ujęcie wody na rzece Dłubni jej zlewnia (w tym fragment w granicach gminy Skała) objęta jest strefą ochrony pośredniej.

Czynnikami stanowiącym duże zagrożenie dla stanu jakości wód powierzchniowych są również zanieczyszczenia obszarowe spływające z wodami opadowymi, głównie z terenów użytkowanych rolniczo. Na wykresie 21 przedstawiono zużycie nawozów sztucznych – ogółem NPK, wapniowych i obornika w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym (kg/1ha użytków rolnych). Po spadku zużycia nawozów sztucznych ogółem NPK w latach 2005-2009 w roku 2010 nastąpił wzrost NPK, a w ostatnich latach nieznacznie zmalał. Zużycie nawozów wapniowych ulega niewielkim wahaniom.

Wykres 2. Zużycie nawozów sztucznych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym (kg/1ha użytków rolnych) w województwie małopolskim w latach 2005–2013 (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku)

Pod względem hydrograficznym obszar gminy Skała znajduje się w obrębie działu wodnego II rzędu między dorzecziami Prądnika i Dłubni. Zachodnia część gminy należy do zlewni Prądnika i zlewni Sąsypówki. Wschodnia część gminy jest odwadniana przez Minózkę oraz jej dopływ Lubawkę i leży w zasięgu zlewni rzeki Dłubni. Wymienionym potokom dostarczają wody bardzo liczne źródła, których na terenie OPN jest ok. 50. Źródła znajdują się również w Gołyszynie, Przybysławicach, Rzeplinie, Stokach, Zamłyniu i Smardzowicach.

W/w źródła odznaczają się sporą wydajnością, czystością oraz niską temperaturą, która ulega małym wahaniom, zwłaszcza w okresie letnim (od 8,5 °C do 10 °C). Źródła stanowią naturalne wypływy wód podziemnych, które układają się na opisywanym obszarze w trzech piętrach wodonośnych.

W rocznym przebiegu wodostanów Prądnika, Sąsypówki i Minóżki wyróżnia się dwa maksima, przypadające na wczesną wiosnę i lato. Minimalne stany przypadają na wiosnę i jesień. Znaczącą rolę w stosunkach wodnych gminy, odgrywają również podmokłe łąki na terenach zalewowych wzdłuż potoków oraz kilkanaście stawów rybnych i stawów sztucznych, które gromadzą spore ilości wody m.in. w miejscowości: Cianowice, Gołyszyn i Smardzowice. Doliny Prądnika, Sąsypówki i Minóżki stanowią tereny zasobne w wodę, z kolei boczne dolinki są raczej suche. Wierchowina jurajska w miejscowości: Skała, Cianowice, Szczodrkowice i Smardzowice jest zupełnie bezwodna, natomiast poziomy wód gruntowych znajdują się na głębokości 30-40m.

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz.U. Nr 162, poz. 1008).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmienionych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie województwa małopolskiego, w tym także na terenie Gminy Skała przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Ostatnie badania jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy Skała prowadzone były przez WIOŚ w 2009 r. w punkcie pomiarowym Ojców na rzece Prądnik.

W ocenie WIOŚ jakość wód w badanym punkcie:

- w zakresie elementów biologicznych: II klasa,
- w zakresie elementów fizykochemicznych: II klasa,
- stan/potencjał ekologiczny: dobry.

Wody powierzchniowe w punkcie pomiarowym Ojców charakteryzowały się dobrym stanem/potencjałem ekologicznym. Stan/potencjał ekologiczny jest wynikiem klasyfikacji elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych. W trakcie ustalania są wartości graniczne dla hydromorfologicznych elementów. Na klasyfikację stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych miał wpływ głównie stan elementów biologicznych (fitobentos – wartości indeksu okrzemkowego) oraz poziom zanieczyszczeń fizykochemicznych wspierających element biologiczny (azot Kjeldahla, azot azotanowy, fosfor ogólny, w mniejszym znacznie stopniu zanieczyszczenia organiczne i zawiesina ogólna).

Ocena przydatności do bytowania ryb w warunkach naturalnych Przydatność do bytowania ryb w warunkach naturalnych określana jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U.2002.176.1455). Ostatnie badania przeprowadzone w 2008 roku w punkcie pomiarowo-kontrolnym Ojców wykazały, że wody powierzchniowe nie spełniają wymagań dla bytowania ryb łososiowatych i karpowatych. Wskaźniki decydujące o braku przydatności wód do bytowania ryb to ponadnormatywne stężenia azotynów i fosforu ogólnego.

Ocena eutrofizacji jednolitych części wód powierzchniowych Zgodnie z ustawą Prawo Wodne, jako eutrofizację rozumie się wzbogacanie wody biogenami, głównie związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Efektem eutrofizacji są tzw. „zakwity”, czyli duże skupiska glonów, które znikają po wyczerpaniu się zasobów materii. Zakwity powodują zamieranie fauny wodnej, wskutek odtlenienia

wód oraz zanikanie roślinności z powodu niedoboru światła. Do eutrofizacji w znacznym stopniu przyczyniają się nieuregulowana gospodarka ściekowa na obszarach wsi, jak również spływy powierzchniowe z pól uprawnych. Ocena eutrofizacji uwzględnia wskaźniki biologiczne (chlorofil „a”, fitobentos) oraz wskaźniki fizykochemiczne: BZT 5, ogólny węgiel organiczny, azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosforany.

Ostatnie badania eutrofizacji na terenie Gminy Skała zostały przeprowadzone w 2008 roku w punkcie pomiarowo-kontrolnym Ojców - wykazały, że wody powierzchniowe nie są wodami eutroficznymi.

6.4.3. Jakość wód podziemnych

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2010 r., Nr 72, poz. 466).

Wody podziemne na obszarze Gminy Skała zgromadzone są w trzech piętrach wodonośnych. Największą rolę w kształtowaniu stosunków hydro-geologicznych odgrywa piętro w wapieniach jurajskich, charakteryzujące się szerokim rozprzestrzenieniem i dużymi zasobami wód. Piętro kredowe pojawia się dopiero w okolicach Skały i ma znaczenie lokalne, a największą rolę odgrywa najwyższe piętro wodonośne - czwartorzędowe. Teren Gminy Skała zalicza się do najzasobniejszych w województwie małopolskim w wody podziemne. Decydują o tym zasobne w wodę formacje skalne górnej jury oraz kredy i związane z nimi główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP).

Zbiornik GZWP nr 326 "Zbiornik Częstochowa (E)" - obejmuje obszar wychodni formacji jurajskiej pod zróżnicowanym, głównie przepuszczalnym nakładem czwartorzędowym. Jest to przepływowy, odkryty, szczelinowo-krasowo-porowy zbiornik zbudowany z różnych litologicznie typów wapieni. Na skutek braku izolacji wody tego zbiornika łatwo ulegają degradacji. Główne zagrożenie pochodzi ze strony intensywnej gospodarki rolnej oraz innych zanieczyszczeń wieloprzestrzennych.

Zbiornik GZWP nr 409 "Niecka Miechowska (SE)" – poziomem użytkowym jest kredowe piętro wodonośne związane z poziomem piaszczysto-piaskowcowo-zlepieńcowatych utworów oraz poziom spękanych margli, opok, wapieni i gez. Krążenie wód ma charakter szczelinowy. Jakość wody podziemnej wykazuje znaczące różnice w zależności od głębokości miejsc poboru. Woda z głębszych ujęć jest dobrej jakości. Zbiornik posiada jeszcze znaczne rezerwy zasobów do wykorzystania. Z uwagi na brak lub niewielką miąższość utworów izolujących kredowy horyzont wodonośny, większa część powierzchni zbiornika to obszary zagrożone i silnie zagrożone.

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza WIOŚ w Krakowie w ramach monitoringu krajowego lub regionalnego. W ostatnich latach nie przeprowadzano badań wód podziemnych na terenie Gminy Skała.

Oceny jakości wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia w wodociągach na terenie województwa małopolskiego dokonuje Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Krakowie. W dokumencie pt. „Ocena stanu zaopatrzenia i jakości wody do spożycia w województwie małopolskim w roku 2011” oceniono jakość wód w wodociągach. Oceniając jakość wody do spożycia przez ludzi, dostarczanej przez wodociągi publiczne stwierdzono, że w 2011 roku odnotowywano jedynie niewielkie, sporadyczne i krótkotrwałe przekroczenia mniej istotnych dla bezpieczeństwa zdrowotnego wskaźników jakości wody takich jak mętność, zawartość amoniaku, manganu, żelaza, czy ogólnej liczby bakterii grupy coli. Nie stwierdzono natomiast występowania przekroczeń wskaźników ujętych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj. wskaźników o podstawowym znaczeniu dla jakości wody do spożycia.

Wody powierzchniowe składają się z wód płynących oraz wód stojących. Na stan czystości wód powierzchniowych największy wpływ wywierają wprowadzane do nich ścieki, zarówno komunalne, jak i przemysłowe oraz ścieki pochodzące z terenów rolniczych. Główną przyczyną zanieczyszczenia rzek Gminy Skała jest niekontrolowane odprowadzanie do nich ścieków, niepełna sieć kanalizacji i nieliczne oczyszczalnie ścieków. Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, także stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Zanieczyszczenia zawarte w wodach opadowych są zanieczyszczeniami pochodzącymi w głównej mierze z atmosfery oraz ze spłukania powierzchni utwardzonych, na których występują m.in. takie zanieczyszczenia jak: paliwa i smary, części ogumienia, odchody zwierząt domowych itp.

Obserwowany od kilku lat znaczny spadek zużycia wody i przyczyniające się do tego zjawiska m.in. stosowanie obiegu zamkniętego w przemyśle, zmiany w technologii produkcji na mniej wodochłonne, upadek wielu gałęzi przemysłu, ale również bardziej racjonalne gospodarowanie wodą, zarówno wśród odbiorców zbiorowych jak i indywidualnych, wpływa na ilość odprowadzanych do wód powierzchniowych ścieków, zarówno komunalnych jak i przemysłowych. Podobnie jak zużycie wody – ilość ścieków systematycznie obniża się, przy czym spadek ten szczególnie dotyczy użytkowników komunalnych (ilość ścieków odprowadzanych bezpośrednio z zakładów przemysłowych utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie). Zmienia się również wielkość i charakter zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych. O ile w latach poprzednich dominowały zanieczyszczenia wnoszone ze źródeł punktowych, zarówno komunalnych jak i przemysłowych, tak obecnie – ze względu na ilość i standard oddawanych do eksploatacji oczyszczalni ścieków – dominować zaczynają zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych. Na ich charakter składają się zarówno nieoczyszczone ścieki z terenów nieobjętych jeszcze kanalizacją jak też i wymywane z terenów zabudowanych, łąk, pastwisk i pól uprawnych przez opady atmosferyczne substancje zanieczyszczające, w szczególności składniki nawozów mineralnych i organicznych, środki ochrony roślin, odcieki i osady.

Poważnym problemem są także nieskanalizowane wsie i ścieki bytowo-gospodarcze gromadzone: w szambach, odprowadzane wprost do cieków poprzez szczątkowe kanalizacje burzowe a także do szeregu obniżeń, oczek wodnych i stawów, które w efekcie końcowym wpływają na jakość wód podziemnych.

6.4.4. Zagrożenie hałasem

Hałasem nazywa się każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określony jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Odczucie hałasu jest więc bardzo subiektywne i zależy od wrażliwości słuchowej poszczególnych jednostek. Zespół zjawisk akustycznych zachodzących w środowisku, określony za pomocą parametrów akustycznych czasu i przestrzeni nazywa się umownie klimatem akustycznym środowiska zewnętrznego. Uciążliwość hałasu dla organizmu zależy od natężenia dźwięku, jego częstotliwości i czasu trwania.

Podstawę prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi przede wszystkim ustawa Prawo ochrony Środowiska (Dz. U. 2008 nr 25 poz. 150 – tekst jednolity) Artykuł 112 stwierdza "Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, a gdy nie jest on dotrzymany zapobieganie jego powstawaniu lub przenikaniu do środowiska".

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. (Dz.U. 2012 poz. 1109) zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie wymogu dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz.U. Nr 263/05 poz. 2202), wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/EC z dnia 25.06.2002 w sprawie oceny i zarządzania hałasem środowiskowym.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

1. Hałas przemysłowy

Na terenie Gminy Skała hałas przemysłowy nie posiada dużego znaczenia, ze względu na brak dużych zakładów przemysłowych, stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z nielicznymi zakładami przemysłowymi. Hałas przemysłowy stanowią tak źródła znajdujące się na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu np. wentylatory, czerpnie, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu - od pracy maszyn i urządzeń), emitowany do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Dodatkowe źródło hałasu stanowią ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. ciecie, kucie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy. Uciążliwość hałasu emitowana z tych obiektów zależy między innymi od ilości źródeł hałasu, czasu ich pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny Gminy Skała nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie i kamieniarskie. Wytapowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ.

2. Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie Gminy Skała kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny.

▪ hałas komunikacyjny drogowy:

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren gminy przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, łączących Gminę Skała z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Najbardziej zagrożone negatywnym oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego są pasy terenu przy drogach wojewódzkich, gdzie mieszkańcy są zagrożeni negatywnym oddziaływaniem hałasu ze względu na niewielką odległość zabudowy mieszkaniowej od dróg.

▪ hałas komunikacyjny kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Określenie uciążliwości źródła hałasu komunikacyjnego kolejowego, jest zwykle utrudnione, z powodu braku dostatecznej liczby punktów pomiarowych i pomiarów hałasu komunikacyjnego kolejowego, co nie pozwala na jednoznaczne określenie wielkości i zasięgu przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. W związku z brakiem linii kolejowych na terenie Gminy problem hałasu komunikacyjnego kolejowego nie występuje.

3. hałas osiedlowy i mieszkaniowy

Ponad 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania "oszczędnych" materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrz osiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową itp. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno-

kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania. Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, nocą 25-30 dB.

6.4.5. Stan i jakość gleb

Na terenie Gminy Skała wyodrębnia się następujące typy gleb: brunatne, pseudobielicowe, rędziny oraz mady. Stosunkowo największą część gminy zajmują gleby brunatne - ok. 300 ha i gleby pseudobielicowe - ok. 2 300 ha. Na obszarze gminy dominują gleby dobre, stanowiące - ok. 80 % gruntów ornych, gleby średnie zajmują 18 %, natomiast gleby słabe - ok. 2 % gruntów ornych. W województwie małopolskim, w powiecie krakowskim wydzielono 13 regionów glebowo-rolniczych różniących się od siebie jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej, bądź też położeniem. Około 65 % obszaru Gminy Skała zaliczone zostało do Regionu Jerzmanowskiego – charakteryzującego się przewagą gleb brunatnych i pseudobielicowych, gdzie przeważają grunty orne nad użytkami zielonymi (warunki agroklimatyczne sprzyjają uprawie roślin pastewnych oraz zbóż jarych), pozostała część gminy została zaliczona do Regionu Iwanowickiego – odznaczającego się dominacją gleb brunatnych z tym, iż warunki agroklimatyczne preferują uprawy 4 podstawowych zbóż i ziemniaków. Pierwszy z regionów charakteryzuje się dominacją gleb brunatnych i pseudobielicowych, gdzie przeważają grunty orne nad użytkami zielonymi.

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych
- substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi występują głównie wzdłuż dróg, zwłaszcza tych po których przemieszczają się największe ilości pojazdów (drogi krajowe i wojewódzkie). Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359). Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonych zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywieniowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywieniowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

Ogólnie w całym Powiecie Krakowskim przeważająca część gleb użytków rolnych posiada odczyn lekko kwaśny lub kwaśny. Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wymywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wymywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszaniu aktywności mikroorganizmów.

W latach 1995-2000-2005 prowadzone były przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach badania gleb użytków rolnych w całej Polsce. W Powiecie Krakowskim badania wykazały, że ogólnie, ze względu na wartości średnie, gleby w Powiecie Krakowskim odznaczają się nie przekraczaniem wartości granicznych, ewentualne lokalnym przekroczeniem, kwalifikującym gleby do I stopnia, co wskazuje, że gleby mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe. Zdecydowana większość gleb Powiatu Krakowskiego charakteryzuje się naturalną zawartością metali ciężkich (0 stopień w skali sześciostopniowej). Nie stwierdzono gleb silnie i bardzo silnie zanieczyszczonych (IV O i V O). Wśród czynników pochodzenia antropogenicznego istotny wpływ na zanieczyszczenie gleb mają emisje pyłów i gazów ze źródeł przemysłowych i motoryzacyjnych, składowanie odpadów i niewłaściwe rolnicze użytkowanie gruntów. Powszechne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych powoduje wprowadzenie do środowiska glebowego pierwiastków metalicznych, związków azotowych, fosforoorganicznych, karbaminowych, alkilowych i innych. Do zakładów, emitujących największe ilości zanieczyszczeń mających wpływ na

jakość gleb lokalny oraz globalny w skali województwa małopolskiego, należą: m.in. Huta im. Sendzimira w Krakowie, Elektrownia Siersza S.A., Elektrownia Skawina S.A., Elektrociepłownia Kraków S.A., Zakłady Azotowe S.A. w Tarnowie, Firma Chemiczna Dwory S.A. w Oświęcimiu, Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolesław” w Bukownie, Przedsiębiorstwo Materiałów Ogniотrwałych S.A. w Krakowie.

Emisje kwasotwórczych jonów mają bezpośredni wpływ na skład chemiczny i odczyn opadów atmosferycznych docierających do środowiska glebowego i powodują zakwaszenie gleb. Opady atmosferyczne na terenie Małopolski mają kwaśny odczyn w przedziale pH od 4,52 do 5,57.

Działając w oparciu o ustawę o nawozach i nawożeniu z dnia 10 lipca 2007 r. (Dz.U. nr 147 poz. 1033), Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Krakowie prowadzi badania gleb dla potrzeb doradztwa rolniczego na terenie województwa małopolskiego. Stacja od wielu lat wykonuje badania gleb w zakresie oznaczania odczynu i zawartości przyswajalnych makroelementów i mikroelementów. Wyniki tych badań służą do oceny stanu gleb pod kątem zasobności w składniki mineralne oraz do określenia potrzeb nawożenia i wapnowania. Dane statystyczne za 2009 rok opracowane są na podstawie wyników analiz 10 223 próbek gleby pobranych w 1 476 gospodarstwach w 396 miejscowościach województwa małopolskiego. Odczyn gleb województwa małopolskiego i ocenione na tej podstawie potrzeby wapnowania wskazują na konieczność podjęcia wapnowania gleb użytkowanych rolniczo, w celu utrzymania prawidłowych warunków wzrostu i rozwoju roślin uprawnych, a także uzyskania odpowiednich plonów. W celu ustalenia poziomu i terminu stosowania wapnowania należy śledzić zmiany odczynu gleby poprzez systematyczne wykonywanie badań gleby. Oprócz znajomości odczynu gleb konieczna jest też znajomość zasobności gleb, którą uzyskuje się dzięki systematycznemu oznaczaniu przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu.

W 2009 r w Powiecie Krakowskim przebadano gleby o powierzchni 288,87 ha, pobierając 396 próbek gruntu. Odczyn bardzo kwaśny (<4,5 pH) stwierdzono dla 11 % gleb, odczyn kwaśny (4,6 – 5,5 pH) dla 19 %. Wyniki badań zasobności gleb dla Powiatu Krakowskiego przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Gleby	Wartość [%]
1.	Gleby kwaśne i bardzo kwaśne	21-40
2.	Gleby wymagające wapnowania	41-60
3.	Gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości magnezu	21-40
4.	Gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości fosforu	41-60
5.	Gleby o niskiej i bardzo niskiej zawartości potasu	61-80

Tab.15. Wyniki badań zasobności gleb dla Powiatu Krakowskiego wg OSChR w Krakowie (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skała na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019)

Na terenie Gminy Skała nie stwierdzono zagrożenia ruchami masowymi ziemi. Ruchy masowe osuwiska 10, są charakterystyczne jedynie dla pewnych obszarów Polski (w tym dla małopolski), w których panują sprzyjające warunki morfologiczne (duże różnice wysokości, stromo nachylone zbocza) i geologiczne (obecność skał o bardzo różnym stopniu przepuszczalności oraz skał mało odpornych na procesy erozyjne i denudacyjne).

W związku z powyższym zagrożeniem Zakład Geologii Środowiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego wraz z oddziałem karpackim PIG od roku 2004 aktywnie uczestniczy w pracach i badaniach związanych z zapobieganiem i ograniczaniem negatywnych skutków będących konsekwencją rozwoju ruchów masowych, a w szczególności aktywności osuwiskowej. W ramach tych prac została podjęta współpraca z Biurem ds. Usuwania Skutków Klęsk Żywiотowych w MSWiA. Jej wynikiem była realizacja projektu badawczego pt: „Osłona Przeciwośuwiskowa – ocena zadań inwestycyjnych zgłoszonych do odbudowy, przeniesienia i stabilizacji po zniszczeniu przez ruchy osuwiskowe i erozję brzegu morskiego w Polsce”. Projekt polegał na ocenie i weryfikacji przez geologów osuwisk zgłoszonych przez jednostki administracji samorządowej. Były to osuwiska, które spowodowały znaczne szkody materialne w infrastrukturze publicznej. Ocena i weryfikacja dotyczyły głównie możliwości i opłacalności stabilizacji (czyli zabezpieczenia przed dalszym rozwojem) tych osuwisk w aspekcie ich budowy geologicznej oraz uwarunkowań finansowo-ekonomicznych i społecznych. W ramach tego projektu dokonano oceny w terenie ponad 600 osuwisk, a dla około 550 sporządzono karty dokumentacyjne osuwisk. Od 2006 roku trwają prace stabilizacyjne na poszczególnych osuwiskach. Projekt „Osłona Przeciwośuwiskowa” jest w większej części finansowany z pożyczki rządowej w Europejskim Banku Inwestycyjnym.

Pod koniec 2006 roku PIG rozpoczął realizację następnego projektu osuwiskowego na zlecenia Ministra Środowiska i finansowanego przez narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest to duży projekt kartograficzny pt: „System Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO”, którego zakończenie planowane jest 2022r. Na początku 2008 roku PIG zakończył realizację Etapu I tego projektu. Na chwilę opracowania Programu realizowany jest II etap projektu, który ma się zakończyć w 2015r. Projekt SOPO ma na celu stworzenie podstaw do zarządzania zagrożeniami związanymi z ruchami masowymi, szczególnie osuwiskami, w całej Polsce.

7. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

7.1. Rys historyczny

Początki miasta Skały sięgają XIII wieku. Na terenie książęcej wsi Stanków (bądź Stawków), Bolesław Wstydlivy książę krakowski zezwolił klaryskom założyć miasto. Akt lokacyjny na prawie średzkim wydano 10 listopada 1267 roku, a fundatorką miasta została klaryska Salomea – siostra księcia Bolesława, późniejsza błogosławiona. Pierwszym sołtysem, czyli zasadzcą miasta był Ditmar Wolk. Skała, jako miasto klasztorne lokowane zostało na dość ważnym szlaku handlowym biegnącym z Krakowa na Śląsk i dalej do Wielkopolski. Już w 1257 roku istniała tutaj komora celna.

W XIV w. powstała w Skałe parafia, a później szkoła, których istnienie potwierdzają XV wieczne źródła. Przy kościele parafialnym istniała prebenda, nad którą patronat sprawowali rajcy miejscy. Mieszkańcy zajmowali się głównie rolnictwem i rzemiosłem (szewcy, rzeźnicy, piekarze, tkacze i inni). W XIX w. źródła wymieniają Skalan jako producentów kaszy tatarskiej, powideł oraz handlarzy bydła.

Miasto kilkakrotnie ulegało pożarom m.in. w 1611 r., 1737 r., 1763 r., 1810 r., a następnie dwukrotnie w 1914 r. Dla podźwignięcia miasta z upadku, król Stanisław August Poniatowski potwierdził w 1786 roku dotychczasowe jarmarki dla Skały oraz wydał przywilej na pięć nowych.

W czasie insurekcji kościuszkowskiej w 1794 r. naczelnik T. Kościuszko po bitwie racławickiej rozkazał założyć tu obóz wojskowy, dowodzony przez pułkownika Jana Bukowskiego, który miał za zadanie zabezpieczyć komunikację w północnej części województwa między Krakowem a granicą pruską. 18 maja 1794 roku doszło do bitwy z wojskami pruskimi, które zajęły obóz i miasto.

Po III rozbiorze Polski Skała weszła na krótko w skład zaboru austriackiego. Od 1807 roku należała do Księstwa Warszawskiego, a od 1815 r. do Królestwa Polskiego. W latach niewoli rozwój miasta był powolny. Liczba mieszkańców jednak powolnie rosła. I tak w 1789 r. Skała liczyła 612 mieszkańców, w 1858 r. – 947, a w 1888 r. – 2521 osób.

W okresie powstania styczniowego w pobliskim Ojcowie założono obóz powstańczy, którego dowódcą był Apolinary Kurowski. Z 4 – go na 5 – go marca 1863 roku na skałskim cmentarzu doszło do zwycięskiej walki oddziałów powstańczych dowodzonych przez gen. Mariana Langiewicza z wojskami rosyjskimi. W bitwie tej poległo 23 powstańców a wśród nich Ukrainiec, oficer rosyjski Andrzej Potiebnia. Po powstaniu styczniowym w 1869 r. Skała utraciła prawa miejskie, przywrócono je uchwałą Rady Państwa dopiero w 1987 roku.

W okresie międzywojennym miejscowość ta była w dalszym ciągu osadą rolniczo – rzemieślniczą i handlową. W 1923r. liczyła już 3592 mieszkańców. W pierwszych dniach II wojny światowej Skała została w dużym stopniu spalona przez wojska hitlerowskie. Podczas okupacji była ośrodkiem ruchu oporu, głównie Armii Krajowej i Batalionów Chłopskich. Boje z wojskami niemieckimi stoczyły oddziały AK w lipcu i sierpniu 1944 r. pod Wielmożą i w Barbarce.

Miasto Skała zachowało układ przestrzenny otrzymany w średniowieczu, który wyraźnie wykazuje miejski charakter, z czytelnie zachowanym podziałem w obszarze centrum i dużym rynkiem pośrodku, na którym znajduje się pochodzący z ok. 1800 r. posąg kamienny św. Floriana. W mieście zachowało się też kilka budynków z I połowy XIX wieku przy ul. Wolbromskiej nr 5, 12, 14.

Z obiektów zabytkowych na szczególną uwagę zasługuje tu kościół św. Mikołaja. Pierwszy gotycki kościół był wzniesiony w początkach XIV w.. Około 1440 r. źródła odnotowują istnienie świątyni murowano – drewnianej. W XVI i XVII w. wymieniają kościół murowany nakryty stropem z polichromowanych desek. Pożary miasta spowodowały również ogromne szkody w kościele, dlatego też w 1737 r. i 1763 r. kościół uległ przebudowie w stylu barokowym. Prace z lat 1763 – 83 zatępiły pierwotne cechy gotyckie kościoła. Usunięto m.in. zrujnowaną kaplicę św. Stanisława pochodzącą z ok. 1600 r., z fundacji rodziny Baranowskich właścicieli wsi Rzeplin, a dobudowano od północy Kaplicę bł. Salomei. Wnętrze nadano późnobarokowy charakter a wyposażenie pochodziło częściowo z kościoła św. Andrzeja w Krakowie, należącego do klarysek. Z ok. 1763 r. pochodzi również drewniana dzwonnica kościelna o konstrukcji słupowej, kryta namiotowym dachem z kopułą.

Dwa z trzech dzwonów w niej umieszczonych wykonał ludwisarz z Piotrkowa Baltazar Różkiewicz w 1763 r.. W latach 1924-26 przeprowadzono restaurację kościoła, a w latach 1948-49 od strony zachodniej odbudowano wg projektu J. Jamroza oddzielny człon architektoniczny, związany z bryłą kościoła. Wewnątrz kościoła na uwagę zasługują: zabytkowy krucyfiks oraz pochodzące prawdopodobnie z XVII w. obrazy przedstawiające św. Mikołaja i św. Annę oraz kopia obrazu matki Bożej Śnieżnej, która znajduje się obecnie w głównym ołtarzu.

Na wzgórzu przy wyjeździe z miasta w kierunku Krakowa położony jest cmentarz. Początki jego istnienia sięgają drugiego dziesięciolecia XIX w. Przy starej alejce znajdują się liczne groby pochodzące z przełomu XIX i XX wieku. Na cmentarzu znajdują się również mogiły powstańców styczniowych i partyzantów z lat II wojny światowej. Przed cmentarzem jest grób żołnierzy walczących w I wojnie światowej, poległych pod Skałą w latach 1914-15.

Skała jest obecnie siedzibą gminy i dekanatu. Mieszczą się tu drobne zakłady usługowo – handlowe. W mieście swoje obiekty posiadają: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Bank Spółdzielczy, Oddział Banku Państwowego PKO, Sąd Hipoteczny, Pogotowie Ratunkowe, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Notariat, Gminna Spółdzielnia „SCH”, Komisariat Policji, Poczta, Rejonowy Urząd Telekomunikacji, Posterunek Energetyczny, Posterunek Gazowy, Lecznica Zwierząt, Ochotnicza Straż Pożarna. Istnieje Dom Kultury, Biblioteka, a także placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa, Liceum Ogólnokształcące, Gimnazjum i Przedszkole Samorządowe.

7.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków

LP	1.
NAZWA	Dwór Dobieckich, projektu Teodora Talowskiego
LOKALIZACJA	Cianowice
ADRES	Cianowice 4
NR DZIAŁKI	120610_5.0002.AR_4.402/14
DATOWANIE	Okolo 1890 r.
NR Z REJESTRU ZABYTEKÓW	A-459; [A-619/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTEKÓW	1980/12/31
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW	1; 2

LP	2.
NAZWA	Dwór w zespole dworskim; dwór, spichlerz, park
LOKALIZACJA	Gołyszyn
ADRES	Gołyszyn 39
NR DZIAŁKI	120610_5.0003.70/1
DATOWANIE	2 ćw. XIX w.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-452; [A-614/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1979/02/20
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	13; 14; 15

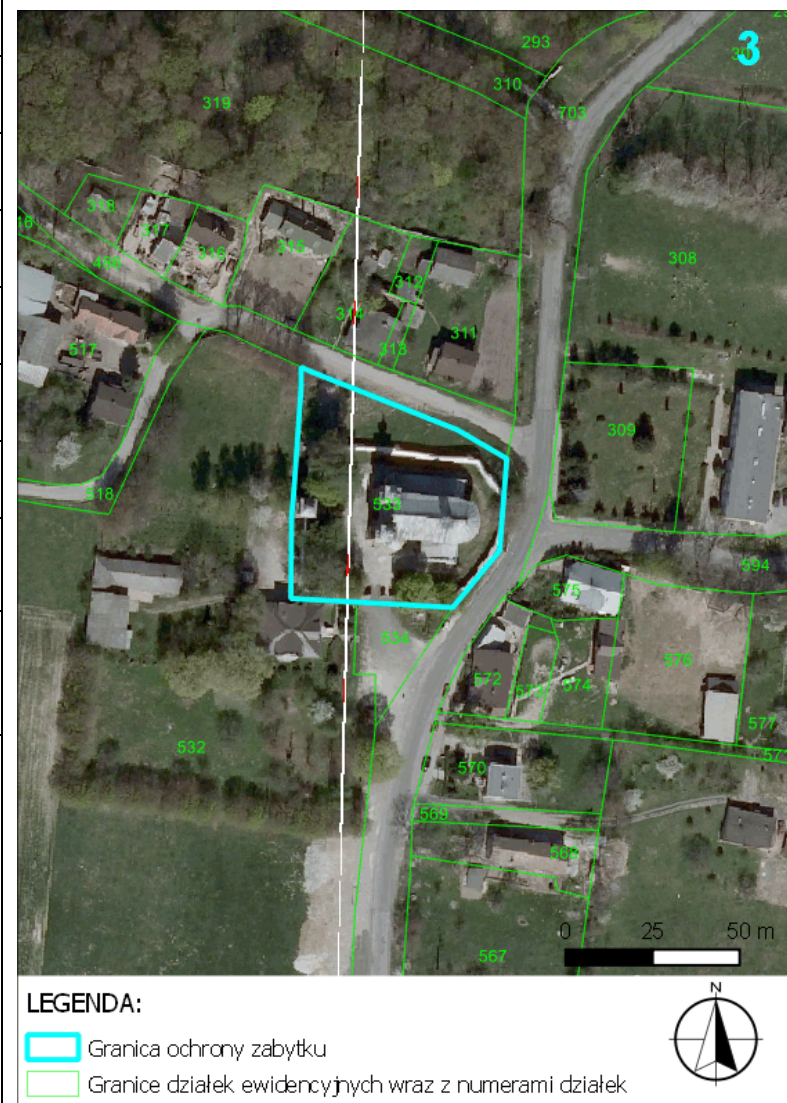

LEGENDA:

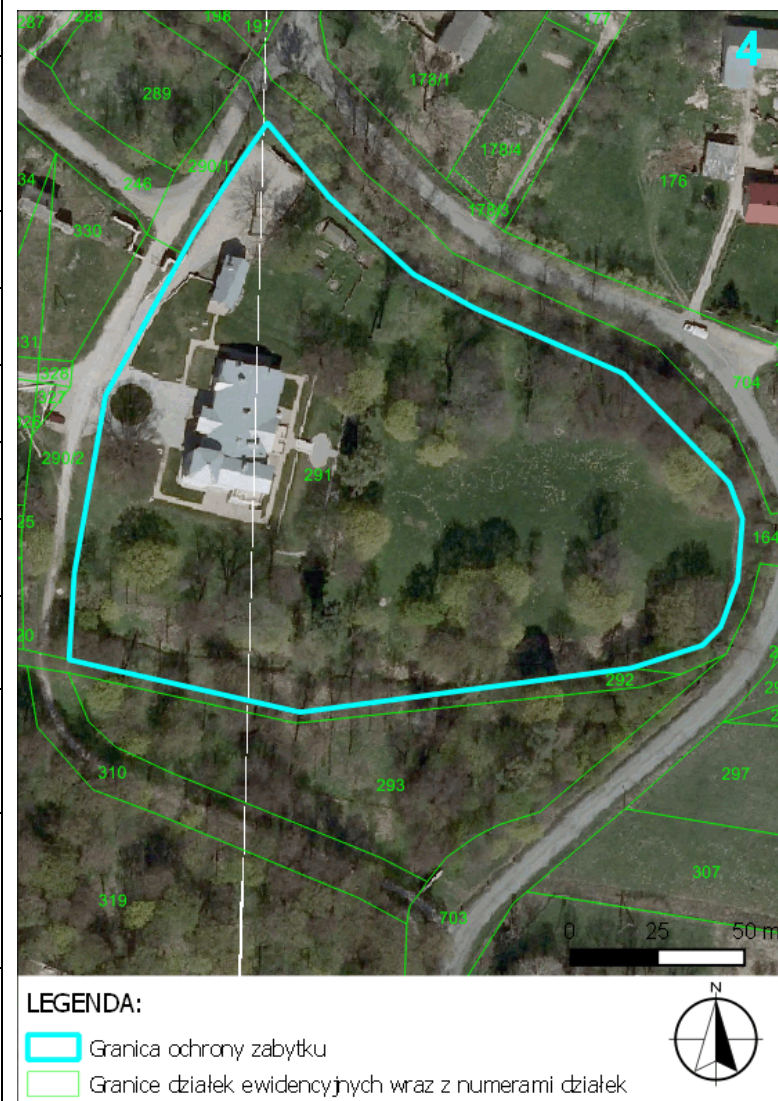
- Granica ochrony zabytku
- Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek

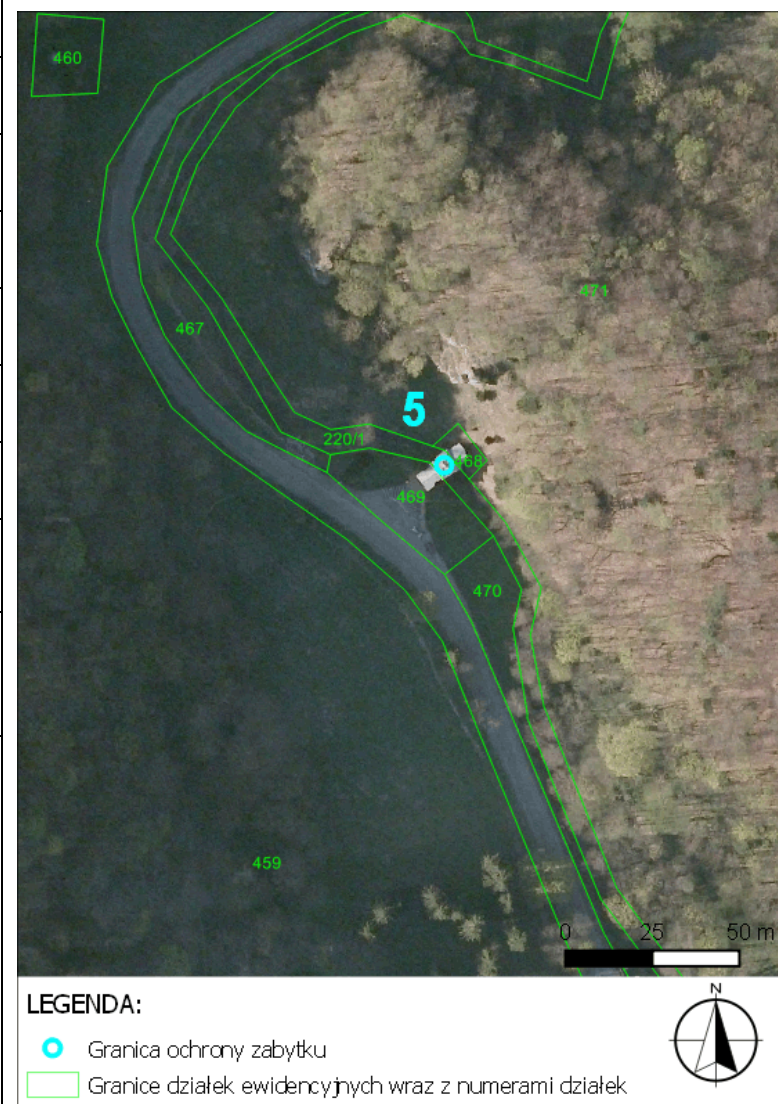
LP	3.
NAZWA	Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny; dzwonnica, kostnica, ogrodzenie
LOKALIZACJA	Minoga
ADRES	Minoga 9
NR DZIAŁKI	120610_5.0005.533
DATOWANIE	1736 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-204; [A-280/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1970/12/10
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	30; 31; 32; 33

LP	4.
NAZWA	Pałac rodziny Wężyków zaprojektowany przez Filipa Pokutyńskiego. Zespół dworski obejmuje: dwór, d.kuchnia, bram pn, relikw bramy pd, d. rządówka, d. stajnia, obora, park, kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena
LOKALIZACJA	Minoga
ADRES	Minoga 118
NR DZIAŁKI	120610_5.0005.291
DATOWANIE	1859 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-470; [A-606/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1982/10/25
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	35; 36; 37; 38; 39; 40; 41; 43
INFORMACJE DODATKOWE	Podczas wizji w terenie nie udało się odnaleźć zabytkowej obory i stajni. Wśród dawnych kart adresowych WKZ brak kart wypełnionych dla tych obiektów, natomiast zarządca obiektu nie potrafił wskazać miejsca gdzie mogłyby się znajdować w przeszłości

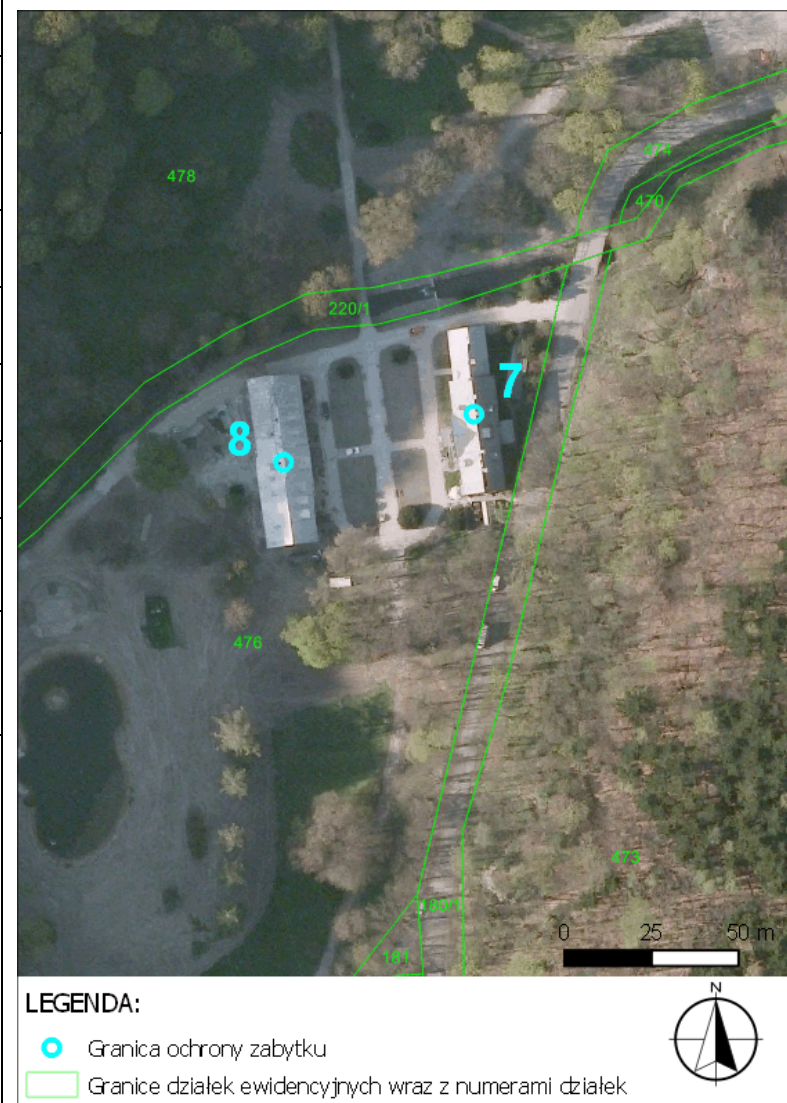
LP	5.
NAZWA	Kaplica p.w. św. Józefa Rzemieślnika wraz z otoczeniem
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.468; 120610_5.0008.469
DATOWANIE	1901 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-694; [A-378/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1995/02/06
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	67

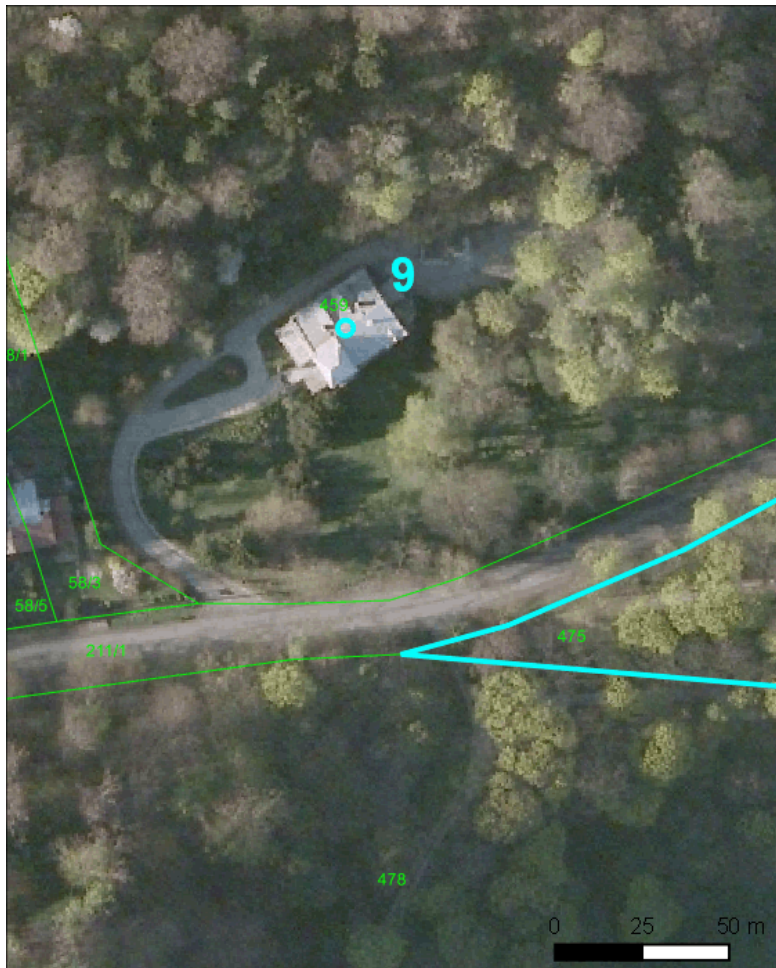

LP	6.
NAZWA	Ruiny zamku wraz z najbliższym otoczeniem
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.475
DATOWANIE	XIII w., 2 poł. XIV w., 1660 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	546; [A-1235/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1947/05/17
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	69

LP	7.	8.
NAZWA	Hotel „Pod Kazimierzem”	Hotel „Pod Łokietkiem”
LOKALIZACJA	Ojców	Ojców
ADRES	Ojców 12	Ojców 12
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.476	120610_5.0008.476
DATOWANIE	Początki obiektu sięgają 1885 r.	Ok.1860 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-525; [A-579/M]	A-530; [A-584/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1986/03/12	1986/04/22
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	64	65

LP	9.	 LEGENDA: ● Granica ochrony zabytku □ Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek
NAZWA	Willa „Jadwiga”	
LOKALIZACJA	Ojców	
ADRES	Ojców 9	
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.459	
DATOWANIE	1910 r.	
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-552; [A-549/M]	
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1986/11/18	
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	72	

LP	10.
NAZWA	Willa „Pod Berłem”
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców 46
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.494
DATOWANIE	1885 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-553; [A-550/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1986/11/18
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	74

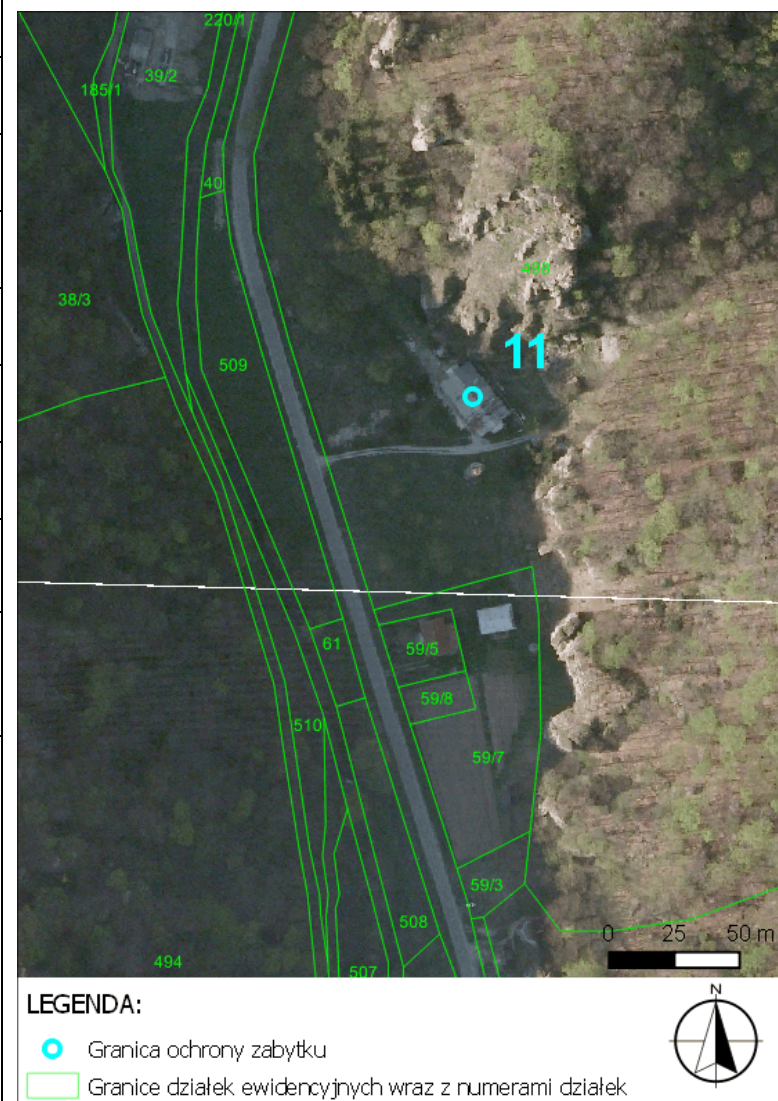

LEGENDA:

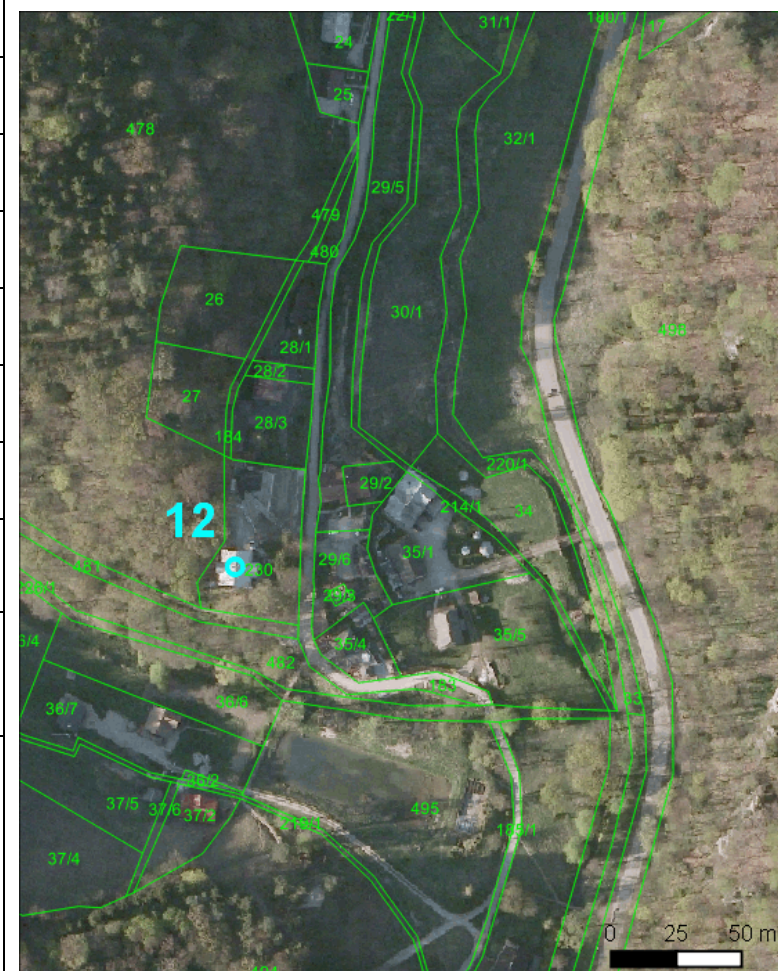
- Granica ochrony zabytku
- Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek

LP	11.
NAZWA	Willa „Pod Koroną”
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców 51
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.498
DATOWANIE	Ok.1910 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-551; [A-548/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1986/11/18
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	75

LP	12.
NAZWA	Willa „Serdeczna”
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców 32
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.230
DATOWANIE	Koniec XIX w.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-554; [A-551/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1986/11/18
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	76

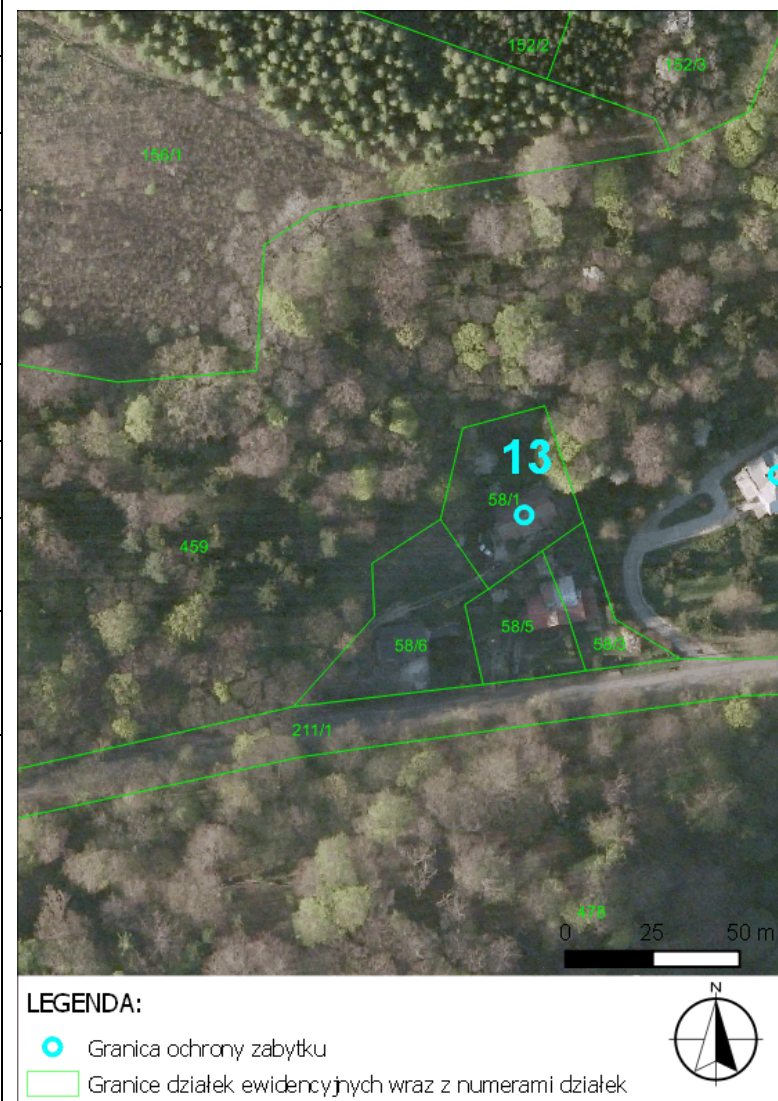

LEGENDA:

- Granica ochrony zabytku
- Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek

LP	13.
NAZWA	Willa „Słoneczna”
LOKALIZACJA	Ojców
ADRES	Ojców 6
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.58/1
DATOWANIE	1903 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-129/M
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	2008/01/22
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	77

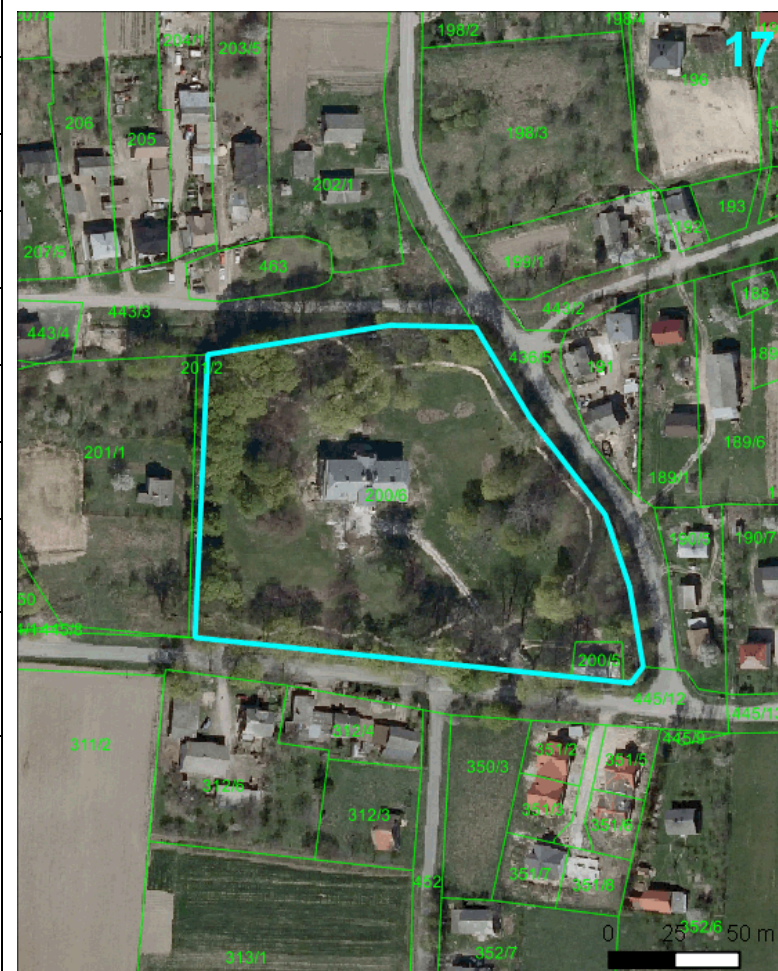
LP	14.	15.
NAZWA	Willa „Zawiszówka” wraz z otoczeniem	Willa Grzybowskich
LOKALIZACJA	Ojców	Ojców
ADRES	Ojców 17	Ojców 21
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.8/6; 120610_5.0008.8/7	120610_5.0008.2/4
DATOWANIE	XIX / XX w.	XIX / XX w.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-652; [A-457/M]	A-526; [A-580/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1993/02/09	1986/03/12
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	82	71

LP	16.			
	1	2	3	4
NAZWA	Chałupa drewniana z najbliższym otoczeniem	Pierwotnie chałupa drewniana obecnie dom murowany (z najbliższym otoczeniem)	Pierwotnie chałupa drewniana obecnie dom murowany (z najbliższym otoczeniem)	Dom drewniany z najbliższym otoczeniem
LOKALIZACJA	Ojców			
ADRES	Ojców 1	Ojców 3	Ojców 4	Ojców 5
NR DZIAŁKI	120610_5.0008.			
	45; 46	52/1; 52/6	53/9; 53/10	56
DATOWANIE	1885 r.	Początki obiektu sięgają 1875 r.	Początki sięgają 1875 r.	Ok.1885 r.
NR REJESTRU ZABYTKÓW	A-418; [A-638/M]			
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1973/04/18			
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	50	52	53	54

LP	17.
NAZWA	Zespół dworski: dwór, park
LOKALIZACJA	Rzeplin
ADRES	Rzeplin 71
NR DZIAŁKI	120610_5.0011.200/5; 120610_5.0011.200/6
DATOWANIE	Ok. poł. XIX w.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-479; [A-610/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1983/05/09
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	104; 105

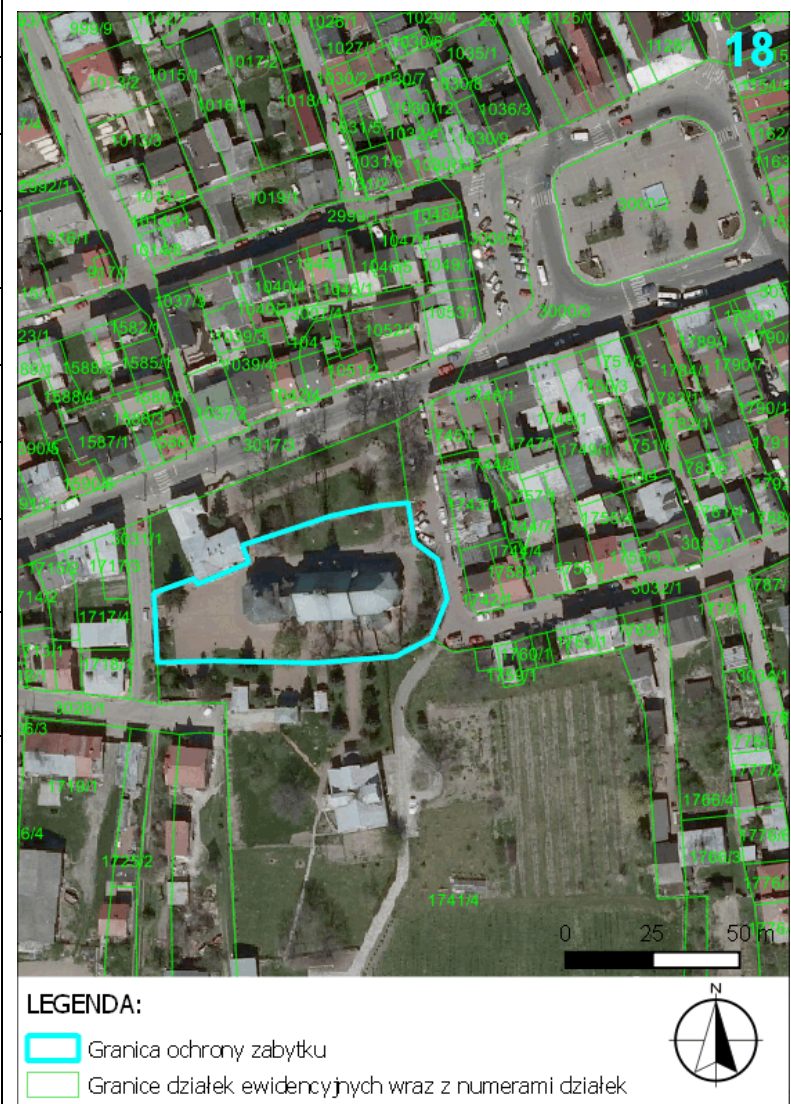

LEGENDA:

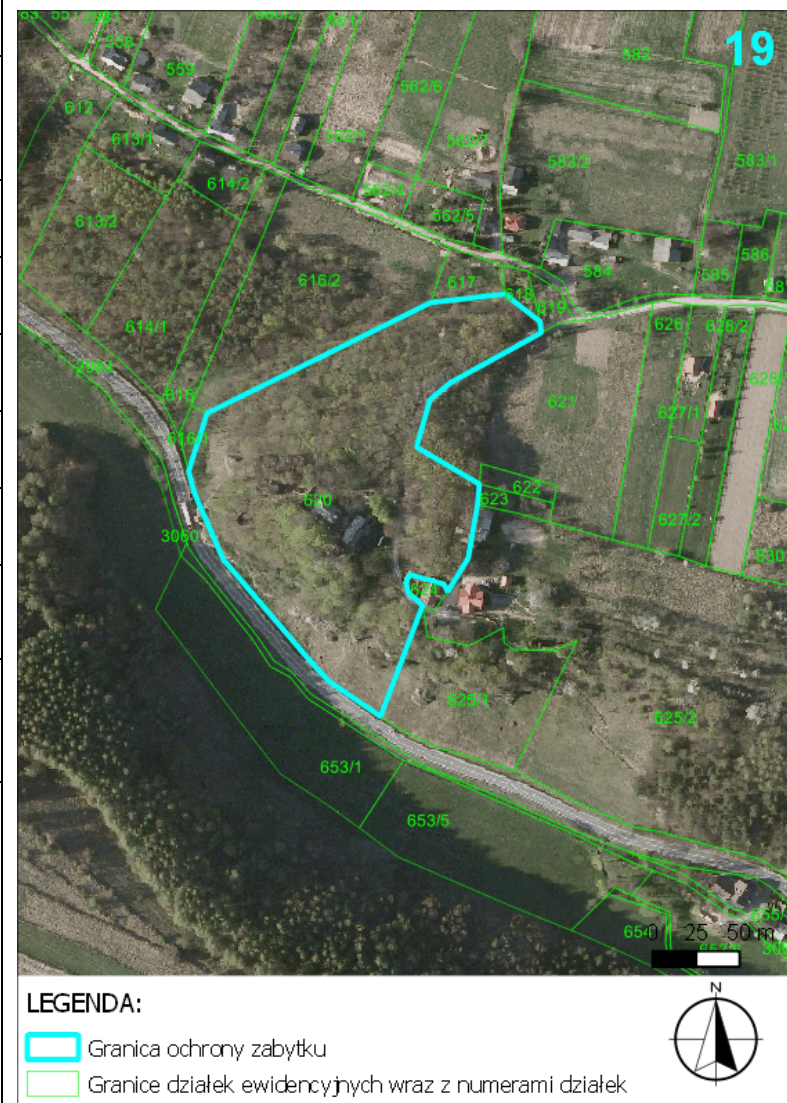
- Granica ochrony zabytku
- Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek

LP	18.
NAZWA	Kościół parafialny p.w. św. Mikołaja wraz z dzwonnica i drzewostanem
LOKALIZACJA	Skąła
ADRES	ul. Kościelna 2
NR DZIAŁKI	120610_4.0013.1741/4
DATOWANIE	XIX w.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-228; [A-286/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1960/08/18
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	127; 128; 129

LP	19.
NAZWA	Zespół kościoła p.w. Wniebowzięcia NPM: kościół, ogrodzenie z bramkami, posągami i figurą św. Klary na kolumnie i budynkiem mieszkalnym, bramka i obelisk w kształcie słonia, pustelnia bł. Salomei, grotty, drzewostan.
LOKALIZACJA	Skała
ADRES	Grodzisko 7
NR DZIAŁKI	120610_5.0012.620
DATOWANIE	XVII w., XVIII w., ok.1900 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-72; [A-259/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1968/12/09
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	119; 120; 121; 122; 123; 124

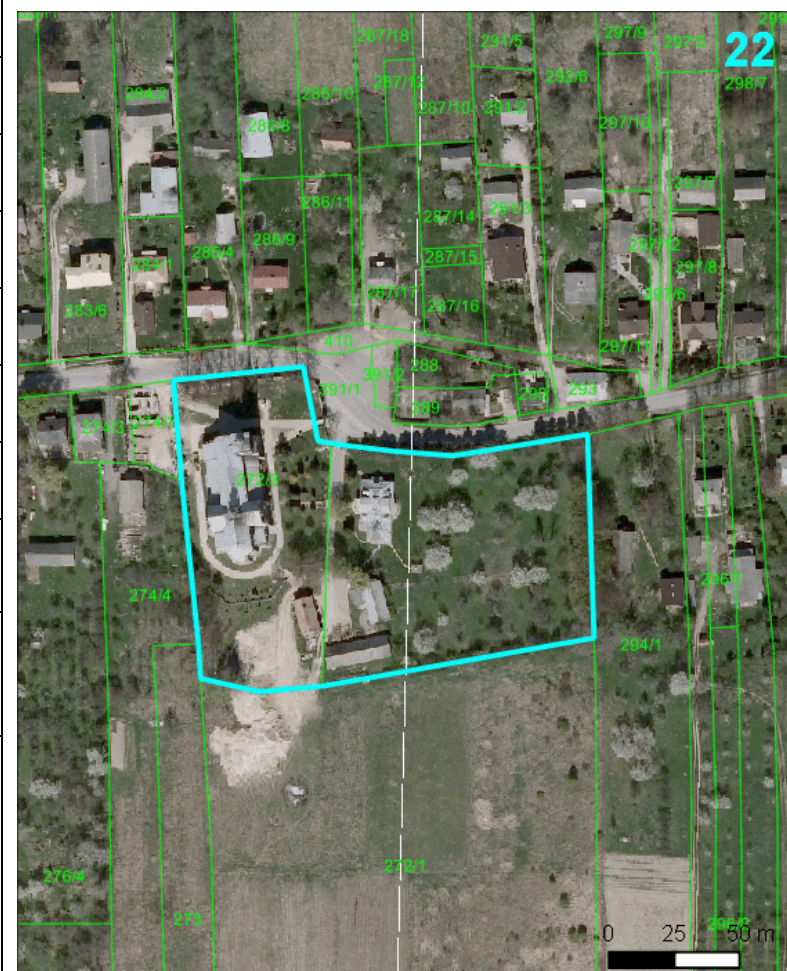
LP	20.	
	1	2
NAZWA	Młyn drewniany (Boroniów)	Tartak drewniany (Boroniów)
LOKALIZACJA	Skała	Skała
ADRES	Grodzisko 21	
NR DZIAŁKI	120610_5.0012.2174/1; 120610_5.0012.2174/2	120610_5.0012.2174/2
DATOWANIE	1856 r.	
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	636; [A-1332/M]	
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1958/06/30	
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	115	114

LP	21.
NAZWA	Dom drewniany
LOKALIZACJA	Skała
ADRES	ul. Wolbromska 15
NR DZIAŁKI	120610_4.0013.997/1
DATOWANIE	1914 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-718; [A-413/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1997/03/25
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	163

LP	22.
NAZWA	Zespół kościoła par. p.w. MB Różańcowej i św. Małgorzaty: kościół z ogrodzeniem, plebania, otoczenie z drzewostanem i stawem
LOKALIZACJA	Smardzowice
ADRES	Smardzowice 1
NR DZIAŁKI	120610_5.0014.272/1; 120610_5.0014.272/3
DATOWANIE	Ok. 1918 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-728; [A-386/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1988/07/31
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	178; 179; 180; 181

LEGENDA:

- ▭ Granica ochrony zabytku
- ▭ Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek

LP	23.
NAZWA	Dwór z otoczeniem
LOKALIZACJA	Smardzowice
ADRES	Smardzowice
NR DZIAŁKI	120610_5.0014.281/26
DATOWANIE	1933 r.
NR Z REJESTRU ZABYTKÓW	A-593; [A-513/M]
DATA WPISANIA DO REJESTRU ZABYTKÓW	1988/11/25
NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	176
 LEGENDA: Granica ochrony zabytku Granice działek ewidencyjnych wraz z numerami działek	

Tab.16. Zestawienie obiektów/obszarów wpisanych do rejestru zabytków

7.3. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków

LP	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	NR DZIAŁKI	ADRES	NR KARTY W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	DATOWANIE	FORMA OCHRONY
1.	Figura Matki Bożej	Cianowice	120610_5.0002.AR_4.402/14	Cianowice 4	3	1882 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
2.	Figura św. Józefa	Cianowice	120610_5.0002.AR_10.421/4		4	1913 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
3.	Dom drewniany	Cianowice	120610_5.0002.AR_7.510	ul. Długa 92	5	Ok.1920 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
4.	Dom drewniany	Cianowice	120610_5.0002.AR_7.508/2	ul. Długa 95	6	Ok.1920 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
5.	Dom drewniany	Cianowice	120610_5.0002.AR_9.361/4	Cianowice 211	7	Ok.1937 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
6.	Dom drewniany	Gołyszyn	120610_5.0003.146	Gołyszyn 14	8	1914 r., 1940 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
7.	Zabudowania gospodarcze przy domu nr 16	Gołyszyn	120610_5.0003.148	Gołyszyn 16	9	Ok. 1910 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
8.	Dom drewniany	Gołyszyn	120610_5.0003.157/1	Gołyszyn 21	10	Ok.1938 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
9.	Obora przy domu 27	Gołyszyn	120610_5.0003.206/1	Gołyszyn 27 (dawniej obora przy domu 26)	11	Ok.1915 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
10.	Spichlerz przy domu nr 33	Gołyszyn	120610_5.0003.214	Gołyszyn 33	12	Ok.1915 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
11.	Dawna obora w zespole dworskim	Gołyszyn	120610_5.0003.64/4	Gołyszyn 39	16	Ok.1900 r., współcześnie przebudowany	Obiekt w ewidencji WKZ
12.	Stajnia w zespole dworskim	Gołyszyn	120610_5.0003.70/1	Gołyszyn 39	17	Ok. 1900 r.	Obiekt w ewidencji

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

							WKZ
13.	Czworaki murowane	Gołyszyn	120610_5.0003.64/3	Gołyszyn 41	18	Ok. 1900 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
14.	Kapliczka Matki Boskiej	Maszyce	120610_5.0004.156	Maszyce 37	19	1932 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
15.	Dom drewniany	Maszyce	120610_5.0004.83/4	Maszyce 44	20	1928 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
16.	Dwór w założeniu dworskim	Maszyce	120610_5.0004.23/1	Maszyce 10	21	1925 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
17.	Ogród w założeniu dworskim	Maszyce	120610_5.0004.23/1	Maszyce 10	22	1925 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
18.	Stajnia w zespole dworskim	Maszyce	120610_5.0004.23/1	Maszyce 10	23	Nieznany	Obiekt w ewidencji WKZ
19.	Budynek gospodarczo-mieszkalny w zespole dworskim	Maszyce	120610_5.0004.23/1	Maszyce 10	24	Nieznany	Obiekt w ewidencji WKZ
20.	Altana w zespole dworskim	Maszyce	120610_5.0004.23/1	Maszyce 10	25	Nieznany	Obiekt w ewidencji WKZ
21.	Dom drewniany	Minoga	120610_5.0005.572	Minoga 8	26	Ok.1920 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
22.	Dom drewniany	Minoga	120610_5.0005.278	Minoga 56	27	1947 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
23.	Dom drewniany	Minoga	120610_5.0005.217/2	Minoga 60	28	1945 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
24.	Dom drewniany	Minoga	120610_5.0005.314	Minoga 113	29	1890 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
25.	Figura Matki Bożej przy kościele p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny	Minoga	120610_5.0005.534		34	1904 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
26.	Dawne czworaki w zespole pałacowym	Minoga	120610_5.0005.334	Minoga 118	42	XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skala

27.	Mogiły wojenne na cmentarzu parafialnym	Minoga	120610_5.0005.563		44	Cmentarz powstał w II poł. XIX w.	Obiekty w ewidencji WKZ
28.	Dom drewniany	Nowa Wieś	120610_5.0007.82	Nowa Wieś 5	45	1946 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
29.	Stodoła drewniana	Nowa Wieś	120610_5.0007.94/1	Nowa Wieś 14	46	Początek XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
30.	Dom drewniany	Nowa Wieś	120610_5.0007.42/1	Nowa Wieś 50	47	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
31.	Dom drewniany	Nowa Wieś	120610_5.0007.60/2	Nowa Wieś 71	48	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
32.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Nowa Wieś	120610_5.0007.116		49	Po 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
33.	Chałupa drewniana	Ojców	120610_5.0008.42/2; 120610_5.0008.42/7; 120610_5.0008.42/8; 120610_5.0008.42/9	Ojców 2	51	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
34.	Dom drewniany	Ojców	120610_5.0008.59/5	Ojców 52	55	1922-23 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
35.	Dom drewniany	Ojców	120610_5.0008.64/1	Ojców 56	56	Ok.1890 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
36.	Kapliczka drewniana przy domu 56	Ojców	120610_5.0008.64/1	Ojców 56	57	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
37.	Dom drewniany	Ojców	120610_5.0008.68/2	Ojców 58	58	1884 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
38.	Dom drewniany	Ojców	120610_5.0008.76/2	Ojców 59	59	Koniec XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
39.	Bazar Lwowski (w literaturze zwany też Ojcowskim)	Ojców	120610_5.0008.7/1; 120610_5.0008.7/2	Ojców 20	60	Przed 1890r., 1926r., 1935r.	Obiekt w ewidencji WKZ
40.	Bazar Warszawski	Ojców	120610_5.0008.1		61	1909r., spalony 10.02.1978 r., odbudowany	Obiekt w ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

						1988 r.	
41.	Dom „Pod Bocianem”	Ojców	120610_5.0008.29/2; 120610_5.0008.29/5	Ojców 33	62	Koniec XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
42.	Dom „Pod Okopami”	Ojców	120610_5.0008.78/4; 120610_5.0008.78/5	Ojców 60	63	1901 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
43.	„Hotel pod Żłotą Górą”	Ojców	120610_5.0008.2/2; 120610_5.0008.2/3	Ojców 22	66	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
44.	Pawilon „Na Postoju”	Ojców	120610_5.0008.474; 120610_5.0008.478		68	1928 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
45.	Willa „Dulewiczówka”	Ojców	120610_5.0008.3/3	Ojców 25	70	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
46.	Willa „Maciejówka”	Ojców	120610_5.0008.22/1	Ojców 27	73	Lata 1880 – 90	Obiekt w ewidencji zabytków
47.	Willa „Słoneczna”	Ojców	120610_5.0008.58/1	Ojców 6	77	1903 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
48.	Willa „Stanisławówka”	Ojców	120610_5.0008.24	Ojców 29	78	1929 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
49.	Willa „Uroczna”	Ojców	120610_5.0008.478	Ojców 10	79	Przed 1925 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
50.	Willa „Zacisze”	Ojców	120610_5.0008.23/5	Ojców 28	80	Koniec XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
51.	Willa „Zawiszówka”	Ojców	120610_5.0008.8/8	Ojców 16	81	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
52.	Willa „Zawiszówka”; Obiekt pierwotnie drewniany obecnie rozebrany (jak podaje Właściciel na podstawie pozwolenia na rozbiórkę z możliwością odbudowy)	Ojców	120610_5.0008.8/8	Ojców 18	52		Obiekt w ewidencji WKZ
53.	Willa „Zawiszówka”	Ojców	120610_5.0008.8/5	Ojców 19	84	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
54.	Willa „Zorza”	Ojców	120610_5.0008.58/3; 120610_5.0008.58/5	Ojców 8	85	1907 r.	Obiekt w ewidencji

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

							WKZ
55.	Glorietka przy ujęciu wody	Ojców	120610_5.0008.460		86	1933 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
56.	Figura Matki Bożej w grocie skalnej	Ojców	120610_5.0008.471		87	1904 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
57.	Kapliczka w parku	Ojców	120610_5.0008.478		88	Ok. 1800 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
58.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Ojców	120610_5.0008.7/2		89	I poł. XX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
59.	Mogiła wojenna Filipa Wolana, żołnierza I wojny światowej	Ojców	120610_5.0008.472	Bukówki	90	1914 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
60.	Mogiła Feliksa Weizenauera – partyzanta AK zamordowanego w VI 1943 r.	Ojców	120610_5.0008.478	Dolina Sąspowska	91	1943 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
61.	Mogiła ofiar hitlerowskich	Ojców	120610_5.0008.478	Dolina Sąspowska	92	1943 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
62.	Mogiła wojenna żołnierza austriackiego poległego w 1914 r.	Ojców	120610_5.0008.478	Dolina Sąspowska	93	1914 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
63.	Mogiła wojenna braci Władysława i Piotra Zdulskich, którzy zginęli 20 listopada 1914 r. od wybuchu pocisku artyleryjskiego.	Ojców	120610_5.0008.467	przysiółek Opalówki	94	1914 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
64.	Willa „Lenartówka”	Ojców	120610_5.0008.456	Złota Góra 1	95	Lata 1934 - 36	Obiekt w ewidencji zabytków
65.	Willa „Sokołówka”	Ojców	120610_5.0008.450	Złota Góra 2	96	1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
66.	Willa „Gołębiówka”	Ojców	120610_5.0008.451	Złota Góra 5	97	Pocz. XX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
67.	Willa „Rój”	Ojców	120610_5.0008.284	Złota Góra 8	98	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
68.	Willa „Zosia”	Ojców	120610_5.0008.172/1	Złota Góra 4	99	Lata 20-te XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

69.	Dom drewniany	Poręba Laskowska	120610_5.0009.AR_2.31	Poręba Laskowska 24	100	Ok.1948 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
70.	Dom drewniany	Przybysławice	120610_5.0010.216/1	Przybysławice 16	101	Ok.1890 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
71.	Dom drewniany	Przybysławice	120610_5.0010.214/1	Przybysławice 17	102	Ok. 1928 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
72.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Przybysławice	120610_5.0010.134		103	Po 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
73.	Budynek murowany (dawna szkoła)	Rzeplin	120610_5.0011.218	Rzeplin 28	106	Po 1918 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
74.	Dom drewniany	Rzeplin	120610_5.0011.202/1	Rzeplin 40	107	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
75.	Mogiła wojenna. Jedna z dwóch mogił na terenie Rzeplina, w których łącznie zostało pochowanych 1044 żołnierzy, poległych w bitwie stoczonyj 16-18 listopada 1914 r.	Rzeplin	120610_5.0011.290/2		108	1914 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
76.	Cmentarz wojenny. Jedna z dwóch mogił na terenie Rzeplina, w których łącznie zostało pochowanych 1044 żołnierzy, poległych w bitwie stoczonyj 16-18 listopada 1914 r.	Rzeplin	120610_5.0011.354/6; 120610_5.0011.354/7	Pułanki	109	1914 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
77.	Figura Matki Bożej	Rzeplin	120610_5.0011.436/2 prawdopodobnie	-	110	1920 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
78.	Dom drewniany (w zespole zabudowań przy Młynie Boroniów)	Skała	120610_5.0012.2174/2	Grodzisko 21	111	1856 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
79.	Dom drewniany (w zespole zabudowań przy Młynie Boroniów)	Skała	120610_5.0012.2174/1	Grodzisko 22	112	1856 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
80.	Stodoła drewniana (w zespole zabudowań przy Młynie Boroniów)	Skała	120610_5.0012.2174/1	Grodzisko 22	113	XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
81.	Młyn Katarzyńskich	Skała	120610_5.0012.655/1	Grodzisko 19	116	Początek XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

82.	Młyn drewniany	Skała	120610_5.0012.2181/1; 120610_5.0012.2181/2	Grodzisko 20	117	2 poł. XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
83.	Dom drewniany	Skała	120610_5.0012.584	Grodzisko 8	118	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
84.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1777/2	ul. Cmentarna 6	125	W latach 1939- 40 odbudowany po spaleniu	Obiekt w ewidencji zabytków
85.	Budynek murowany	Skała	120610_4.0013.1743/1	ul. Kościelna 3	126	Pocz. XX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
86.	Magazyn pierwotnie drewniany obecnie murowany	Skała	120610_4.0013.1819/4	ul. Krakowska 44	130	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
87.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1665/1	ul. Langiewicza 41	131	1940 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
88.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1476/5	ul. Ojcowska 10	132	1911 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
89.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1654/1	ul. Ojcowska 13	133	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
90.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1496/4	ul. Ojcowska 16	134	1935 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
91.	Dom murowany	Skała	120610_4.0013.1717/4	ul. Olkuska 5	135	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
92.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1617/1	ul. Olkuska 31	136	Po 1920 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
93.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1574/1	ul. Olkuska 58	137	Pocz. XX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
94.	Plebania przy kościele parafialnym p.w. św. Mikołaja	Skała	120610_4.0013.1741/4	ul. Kościelna 2	138	1853 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
95.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1740/1	ul. Powstańców 13	139	Ok. 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
96.	Dom drewniany	Skała	120610_4.0013.1679/1	ul. Powstańców 20	140	Przed 1939 r.	Obiekt w

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąła

							ewidencji zabytków
97.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1747/1	Rynek 3	141	Pocz. XX w., przebudowany po 1945 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
98.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1751/3	Rynek 6/7	142	Ok. 1930 r., podczas wojny spalony, odbudowany po 1945 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
99.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1790/7; 120610_4.0013.1790/8; 120610_4.0013.1790/9	Rynek 10	143	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
100.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1153/3	Rynek 17	144	Ok. 1920 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
101.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1128/1; 120610_4.0013.1127/1	Rynek 18	145	2 poł. XIX w., przebudowany ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
102.	Budynek murowany	Skąła	120610_4.0013.1036/3	Rynek 23	146	1925 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
103.	Stodoła drewniano - murowana	Skąła	120610_4.0013.1612/1	Ul. Skąleczna 9	147	Pocz. XX w., pokrycie blachą 1988 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
104.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1282/1	ul. Słomnicka 63	148	Pocz. XX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
105.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1342/7	ul. Słomnicka 71	149	Ok.1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
106.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1998/5; 120610_4.0013.1999	ul. Słomnicka 80a / 82	150	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
107.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.2008/1	ul. Słomnicka 86	151	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
108.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1356/1	ul. Słomnicka 89	152	Koniec XIX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
109.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1358/1	ul. Słomnicka 93	153	Ok. 1920 r.	Obiekt w ewidencji zabytków

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąła

110.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1071/2	ul. Sobiesęcka 10	154	1930 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
111.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1079/6	ul. Sobiesęcka 18	155	Ok.1930 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
112.	Dom murowany	Skąła	120610_4.0013.1139/4	ul. Szewska 12	156	Ok.1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
113.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.900/5	ul. Topolowa 13	157	1900 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
114.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1014/8; 120610_4.0013.1014/10	ul. Zagrodzka 8	158	1934 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
115.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.913/4	ul. Zagrodzka 16	159	Ok.1946 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
116.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1580/2	ul. Zagrodzka 28	160	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
117.	Dom murowany	Skąła	120610_4.0013.1035/1	ul. Wolbromska 1	161	Po 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
118.	Dom murowany	Skąła	120610_4.0013.1020/1	ul. Wolbromska 13	162	1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
119.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.1106/1	ul. Wolbromska 18	164	Ok.1900 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
120.	Dom murowany	Skąła	120610_4.0013.991/3	ul. Wolbromska 25	165	1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
121.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.918/5	ul. Wolbromska 59	166	1940 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
122.	Dom drewniany	Skąła	120610_4.0013.731/9	ul. Wolbromska 84	167	Ok.1920 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
123.	Cmentarz CHOLERYCZNY (składa się z dwóch części: katolickiej i żydowskiej, w których pochowano ok. 50 osób zmarłych podczas epidemii cholery w 1894 r.).	Skąła	120610_5.0012.2201		168	1894 r.	Obiekt w ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

124.	Cmentarz żydowski KIRKUT (miejsce rozstrzeliwań; na terenie cmentarza znajduje się pomnik z napisem w językach polskim i hebrajskim: „Pamięci Żydów Mieszkańców Skały – Rada Miasta i Gminy”)	Skała	120610_4.0013.2235/4		169	XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
125.	Figura św. Floriana	Skała	120610_4.0013.3000/2	Rynek	170	XIX w.	Obiekt w ewidencji zabytków
126.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Skała	120610_4.0013.3035/5	Browarek	171	Prawdopodobnie 1924 r.	W ewidencji WKZ
127.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Skała	120610_5.0012.3041/2	Rzeplińska Droga	172	Prawdopodobnie 1923 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
128.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Skała	120610_5.0012.2983	Zagrody	173	Po 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
129.	Mogiły wojenne i krzyż z pocisków na cmentarzu parafialnym	Skała	120610_4.0013.1820/1; 120610_4.0013.2202/4		172	Cmentarz powstał na pocz. XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
130.	Dawna Organistówka obecnie Dom Pielgrzyma	Smardzowice	120610_5.0014.274/1	Smardzowice 1	175	Po 1918, przebudowany 2011/12	Obiekt w ewidencji WKZ
131.	Kaplica cmentarna (wg starej karty WKZ) - grobowiec rodziny Chrzanowskich	Smardzowice	120610_5.0014.197		177	1 poł. XIX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
132.	Dom drewniany	Smardzowice	120610_5.0014.285/4	Smardzowice 22	182	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
133.	Dom drewniany	Smardzowice	120610_5.0014.286/9	Smardzowice 23	183	Ok. 1900 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
134.	Dom drewniany	Smardzowice	120610_5.0014.256	Smardzowice 99	184	Przed 1939 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
135.	Mogiła wojenna na cmentarzu parafialnym z napisem: Miejsce Pamięci Narodowej, tu spoczywają żołnierze I wojny światowej	Smardzowice	120610_5.0014.197		186	1914 r.	W ewidencji WKZ
136.	Krzyż wykonany z reliktów I wojny światowej na cmentarzu parafialnym	Smardzowice	120610_5.0014.197		187	Po 1914 r.	W ewidencji WKZ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skala

137.	Dom drewniany	Sobiesęki	120610_5.0015.AR_4.72	Sobiesęki 39	188	Ok. 1945 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
138.	Dom drewniany	Sobiesęki	120610_5.0015.AR_2.33	Sobiesęki 69	189	Ok. 1930 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
139.	Dom drewniany	Stoki	120610_5.0016.10/6	Stoki 6	190	1946 / 47 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
140.	Krzyż wykonany z pocisków (reliktów I wojny światowej)	Stoki	120610_5.0016.184		191	Po 1914 r.	Obiekt w ewidencji zabytków
141.	Dawna kuźnia przy domu nr 3	Szczodrkowice	120610_5.0017.325	Szczodrkowice 3	192	Ok. 1920 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
142.	Park krajobrazowy	Szczodrkowice	120610_5.0017.327/2		193	XIX / XX w.	Obiekt w ewidencji WKZ
143.	Dom drewniany	Szczodrkowice	120610_5.0017.514/9	Szczodrkowice 53, przysiółek Dąbki	194	1937 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
144.	Dom drewniany	Szczodrkowice	120610_5.0017.460/2	Szczodrkowice 76, przysiółek Dąbki	195	1934 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
145.	Dom drewniany	Szczodrkowice	120610_5.0017.431	Szczodrkowice 82, przysiółek Dąbki	196	1945 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
146.	Dom drewniany	Zamłynie	120610_5.0018.17	Zamłynie 12	197	Ok. 1910 r.	Obiekt w ewidencji WKZ
147.	Dom drewniany	Zamłynie	120610_5.0018.101/1	Zamłynie 26	198	1929 r.	Obiekt w ewidencji WKZ

Tab.17. Zestawienie obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków

7.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

7.4.1. Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej

Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto dwór wraz z otoczeniem położony w miejscowości Smardzowice. Obecnie strefa obejmuje swym zasięgiem działki ewidencyjne o numerach: 281/19, 281/26, 281/27, 281/28 oraz 281/68.

7.4.2. Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego Starego Miasta

Ochronie krajobrazu kulturowego służy wyznaczona strefa konserwatorska „K” obejmująca tereny integralnie związane z zespołem zabytkowym, znajdujące się w jego zasięgu. Na terenie gminy Skąpa wyznaczono strefę ochrony krajobrazu kulturowego w miejscowości Skąpa w obrębie Starego Miasta zgodnie z rysunkiem Studium.

7.5. Stanowiska archeologiczne

W wojewódzkiej ewidencji zabytków figuruje 326 stanowisk archeologicznych. Większość z nich leży na gruntach rolniczych, a w związku z tym zagrożone są zniszczeniem podczas zabiegów agrotechnicznych /orka kultywowanie/. Zabytkom tym zagraża przede wszystkim orka głęboka, schodząca poniżej podskibia, ponieważ może ona naruszyć substancję obiektów takich jak: groby, relikty zabudowy mieszkalnej i gospodarczej osad itp. Wszystkie stanowiska archeologiczne zostały objęte ochroną konserwatorską i naniesione zarówno na mapę uwarunkowań jak i na mapę kierunków rozwoju przestrzennego gminy w skali 1:10 000.

**UWAGA: pod tabelą stanowisk archeologicznych znajduje się słownik z opisami skrótów użytych w tabeli.*

LP	MIEJSCOWOŚĆ	NR STANOWISKA AZP	RODZAJ STANOWISKA	CHRONOLOGIA, KULTURA
1.	BARBARKA	34/1/98-56	osada śląd osadnictwa	KCWR prehistoria średniowiecze
2.		35/2/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
3.		36/3/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
4.		37/4/98-56	obozowisko	KCWR / KLP
5.		38/5/98-56	śląd osadnictwa	neolit
6.		39/6/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
1.	CIANOWICE	258/17/99-55	b.d.	neolit KŁ późny okres lateński średniowiecze
2.		259/23/99-55	b.d.	epoka kamienia średniowiecze
3.		260/3/99-55	b.d.	wczesny brąz średniowiecze
4.		261/5/99-55	b.d.	neolit
5.		263/7/99-55	b.d.	KLP
6.		264/8/99-55	b.d.	wczesny brąz
7.		265/9/99-55	b.d.	KKW
8.		266/10/99-55	b.d.	epoka kamienia
9.		267/18/99-55	b.d.	epoka kamienia
10.		268/12/99-55	b.d.	epoka kamienia
11.		269/21/99-55	b.d.	średniowiecze
12.		270/22/99-55	b.d.	epoka kamienia
13.		60/13/99-56	osada	neolit
14.		61/14/99-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
15.		62/15/99-56	osada	neolit / wczesny brąz

16.		63/16/99-56	śląd osadnictwa	KCWR / KLP
17.		64/4/99-56	obozowisko	KLP
18.		65/11/99-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
19.		52/1/100-56	b.d.	neolit
20.		53/2/100-56	b.d.	neolit
1.	GOŁYSZYN	40/1/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
2.		41/2/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
3.		42/3/98-56	osada	KCWR / KLP
4.		43/4/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
5.		44/5/98-56	obozowisko	KCWR / KLP
6.		45/6/98-56	osada śląd osadnictwa	KLP, KCP prehistoria
7.		46/7/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
8.		47/8/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
9.		48/9/98-56	osada	KP; średniowiecze
10.		49/10/98-56	śląd osadnictwa	KCP
11.		50/11/98-56	osada śląd osadnictwa	KCP; KM średniowiecze nowożytność
12.		51/12/98-56	osada	neolit / wczesny brąz
13.		52/13/98-56	osada	późne średniowiecze
14.		54/15/98-56	osada śląd osadnictwa	średniowiecze nowożytność
15.		55/16/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz nowożytność
16.		56/17/98-56	osada	neolit
17.		57/18/98-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
18.		58/19/98-56	osada śląd osadnictwa	KM nowożytność
19.		59/20/98-56	osada śląd osadnictwa	KCWR / KLP prehistoria nowożytność
20.		112/21/98-56	osada	średniowiecze
1.	MASZYCE	323/10/100-55	b.d.	epoka kamienia paleolit KCWR; KLP; KPL; KCSz wczesny brąz KT; KŁ okres lateński KP wczesne średniowiecze
2.		324/11/100-55	b.d.	epoka kamienia KCP
3.		325/12/100-55	b.d.	neolit KLP; KPL; KCP
4.		326/13/100-55	b.d.	epoka kamienia
5.		327/14/100-55	b.d.	epoka kamienia
6.		328/15/100-55	b.d.	epoka kamienia KLP
7.		329/16/100-55	b.d.	epoka kamienia
8.		330/17/100-55	b.d.	neolit wczesny brąz
9.		331/18/100-55	b.d.	epoka kamienia neolit średniowiecze

10.		332/19/100-55	b.d.	epoka kamienia neolit
11.		333/20/100-55	b.d.	epoka kamienia
12.		334/21/100-55	b.d.	epoka kamienia
13.		335/22/100-55	b.d.	epoka kamienia
14.		336/23/100-55	b.d.	epoka brązu
15.		337/24/100-55	b.d.	epoka kamienia KLP
16.		338/25/100-55	b.d.	epoka kamienia
17.		339/26/100-55	b.d.	epoka kamienia
18.		340/27/100-55	b.d.	epoka kamienia
19.		341/28/100-55	b.d.	epoka kamienia
20.		29/1/100-56	b.d.	neolit
21.		30/2/100-56	b.d.	neolit
22.		31/3/100-56	b.d.	neolit
23.		32/4/100-56	b.d.	neolit
24.		33/5/100-56	b.d.	neolit
25.		34/6/100-56	b.d.	neolit
26.		35/7/100-56	b.d.	neolit
27.		36/8/100-56	b.d.	neolit
28.		37/9/100-56	b.d.	neolit
1.	MINOGA	19/2/98-56	obozowisko	KLP
2.		20/3/98-56	ślad osadnictwa	neol./wbr.
3.		21/4/98-56	ślad osadnictwa	neol./wbr.
4.		22/5/98-56	osada	KCWR / KLP
5.		23/6/98-56	ślad osadnictwa	neol./wbr.
6.		24/7/98-56	ślad osadnictwa	neol./wbr.
7.		25/8/98-56	osada	KLP
8.		26/9/98-56	obozowisko	neol./wbr.
9.		27/10/98-56	ślad osadnictwa	KCWR / KLP
10.		28/11/98-56	osada	KLP
11.		29/12/98-56	osada ślad osadnictwa	KLP prehistoria nowożytność
12.		30/13/98-56	osada ślad osadnictwa	KLP nowożytność
13.		31/14/98-56	obozowisko	KCWR / KLP
14.		32/15/98-56	obozowisko ślad osadnictwa	neolit / wczesny brąz średniowiecze
15.		33/16/98-56	ślad osadnictwa	neolit / wczesny brąz
16.		114/17/98-56	osada	średniowiecze
17.		53/1/99-56	osada	neolit
1.	NIEBYŁA ŚWIŃCZÓW	45/1/100-56	b.d.	neolit
2.		46/2/100-56	b.d.	neolit
3.		47/3/100-56	b.d.	neolit
4.		48/4/100-56	b.d.	neolit
5.		49/5/100-56	b.d.	neolit
6.		50/6/100-56	b.d.	neolit
7.		51/7/100-56	b.d.	neolit
8.		84/1/100-56	b.d.	średniowiecze

1.	NOWA WIEŚ	14/10/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
2.		15/11/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
3.		44/1/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
4.		45/2/99-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
5.		46/3/99-56	osada śląd osadnictwa	KCWR nowożytność
6.		47/4/99-56	osada	KCWR
7.		48/5/99-56	śląd osadnictwa	neolit
8.		49/6/99-56	osada	neolit
9.		50/7/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
10.		51/8/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
11.		52/9/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
1.	OJCÓW	14/16/99-55	b.d.	KCWR; KCP neolit
2.		15/17/99-55	b.d.	KŁ średniowiecze
3.		16/18/99-55	b.d.	paleolit KCWR; KLP; KPL; KCP; KB; KCSz neolit późny okres lateński średniowiecze
4.		17/19/99-55	b.d.	paleolit KCWR; KLP; KPL; KCP; KCSz neolit średniowiecze
5.		18/20/99-55	b.d.	neolit średniowiecze
6.		19/21/99-55	b.d.	KLP; KCP neolit KŁ późny okres lateński średniowiecze
7.		20/22/99-55	b.d.	nieokreślona chronologia
8.		21/23/99-55	b.d.	nowożytność
9.		22/24/99-55	b.d.	paleolit KLP neolit KT
10.		23/25/99-55	b.d.	KLP; KPL neolit
11.		24/26/99-55	b.d.	neolit
12.		25/27/99-55	b.d.	paleolit mezolit KCSz neolit średniowiecze
13.		26/28/99-55	b.d.	paleolit
14.		27/29/99-55	b.d.	nieokreślona chronologia
15.		28/30/99-55	b.d.	paleolit neolit
16.		29/31/99-55	b.d.	neolit średniowiecze nowożytność
17.		30/34/99-55	b.d.	średniowiecze
18.		31/35/99-55	b.d.	neolit

19.		32/44/99-55	b.d.	neolit
20.		33/36/99-55	b.d.	neolit
21.		34/37/99-55	b.d.	epoka kamienia
22.		35/38/99-55	b.d.	KLP
23.		36/39/99-55	b.d.	KChV / KM
24.		37/40/99-55	b.d.	neolit
25.		38/41/99-55	b.d.	epoka kamienia
26.		39/42/99-55	b.d.	epoka kamienia
27.		40/43/99-55	b.d.	epoka kamienia
28.		278/45/100-55	b.d.	paleolit
29.		279/46/100-55	b.d.	wczesne średniowiecze
30.		280/47/100-55	b.d.	neolit
31.		281/48/100-55	b.d.	epoka kamienia
32.		282/49/100-55	b.d.	KŁ
33.		283/50/100-55	b.d.	neolit
34.		284/51/100-55	b.d.	neolit KLP
35.		285/52/100-55	b.d.	neolit
36.		286/1/100-55	b.d.	neolit epoka brązu wczesne średniowiecze
37.		287/2/100-55	b.d.	neolit KCWR; KLP; KPL; KCP
38.		288/3/100-55	b.d.	neolit KCWR; KLP; KPL; KCP; KCSz; KŁ; KP wczesne średniowiecze średniowiecze nowożytność
39.		289/4/100-55	b.d.	neolit KLP średniowiecze
40.		290/5/100-55	b.d.	epoka kamienia
41.		291/6/100-55	b.d.	epoka kamienia KLP średniowiecze
42.		292/7/100-55	b.d.	epoka kamienia neolit
43.		293/8/100-55	b.d.	neolit KLP; KCP; KŁ; KP średniowiecze
44.		294/9/100-55	b.d.	neolit średniowiecze
45.		295/10/100-55	b.d.	neolit
46.		296/11/100-55	b.d.	neolit
47.		297/12/100-55	b.d.	neolit KLP; KCP; KP
48.		298/13/100-55	b.d.	neolit średniowiecze
49.		299/14/100-55	b.d.	neolit KLP; KPL; KCP; KŁ okres lateński KP wczesne średniowiecze

				średniowiecze
50.		300/15/100-55	b.d.	KLP; KPL
51.		301/32/100-55	b.d.	średniowiecze
52.		302/33/100-55	b.d.	b.d.
1.	PORĘBA LASKOWSKA	16/1/98-56	osada	KCWR / KLP
2.		17/2/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
1.	PRZYBYŚLAWICE	35/1/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
2.		36/2/99-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
3.		37/3/99-56	osada	KCWR
4.		38/4/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
5.		39/5/99-56	obozowisko	neolit
6.		40/6/99-56	osada osada osada osada śląd osadnictwa	KCWR / KLP KŁ KP wczesne średniowiecze prehistoria
7.		41/7/99-56	osada	neolit / wczesny brąz
8.		42/8/99-56	osada	KLP
9.		43/9/99-56	osada	neolit / wczesny brąz
1.	RZEPLIN	68/1/99-56	osada	KCWR / KLP
2.		69/2/99-56	obozowisko śląd osadnictwa	KPL / KCP nowożytność
3.		70/3/99-56	osada osada	neolit / wczesny brąz późne średniowiecze
4.		71/4/99-56	obozowisko śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz późne średniowiecze
5.		72/5/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
6.		73/6/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
7.		74/7/99-56	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit późne średniowiecze
8.		75/8/99-56	obozowisko	neolit
9.		76/9/99-56	osada śląd osadnictwa	KCWR / KLP prehistoria
10.		77/10/99-56	osada osada osada osada śląd osadnictwa	KCWR KLP KM neolit późne średniowiecze
11.		78/11/99-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
12.		79/12/99-56	śląd osadnictwa	neolit
13.		80/13/99-56	śląd osadnictwa obozowisko śląd osadnictwa	KCP neolit / wczesny brąz KP
1.	SKAŁA	25/4/98-55	obozowisko	epoka kamienia
2.		26/5/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
3.		27/6/98-55	pracownia krz śląd osadnictwa	neolit późny okres lateński
4.		28/7/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
5.		29/8/98-55	pracownia krz.	epoka kamienia
6.		30/9/98-55	pracownia krz.	neolit
7.		31/10/98-55	pracownia krz.	neolit
8.		32/12/98-55	pracownia krz.	neolit

9.		33/13/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
10.		34/14/98-55	pracownia krz.	wczesny brąz
11.		35/29/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
12.		36/30/98-55	obozowisko	epoka kamienia
13.		37/31/98-55	pracownia krz.	epoka kamienia
14.		39/33/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
15.		40/34/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
16.		41/35/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
17.		42/36/98-55	śląd osadnictwa osada	mezolit wczesne średniowiecze
18.		43/37/98-55	śląd osadnictwa	prehistoria późne średniowiecze
19.		208/1/99-55	grodzisko	średniowiecze
20.		209/2/99-55	obozow. jaskiniowe	neolit wczesny brąz późny okres lateński średniowiecze nowożytność
21.		210/3/99-55	osada śląd osadnictwa osada	wczesny brąz średniowiecze
22.		211/11/99-55		neolit
23.		212/15/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
24.		213/16/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
25.		214/17/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
26.		215/18/99-55		epoka kamienia
27.		216/19/99-55	osada śląd osadnictwa	neolit średniowiecze
28.		217/20/99-55	osada śląd osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
29.		218/21/99-55	osada	średniowiecze
30.		219/22/99-55		prehistoria paleolit KŁ
31.		220/23/99-55	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa	późny okres wpływu rzymskiego średniowiecze
32.		221/24/99-55	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit epoka kamienia średniowiecze
33.		222/25/99-55	osada osada	neolit epoka kamienia
34.		223/27/99-55	osada	epoka kamienia
35.		224/42/99-55	osada	epoka kamienia
36.		225/43/99-55	osada śląd osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
37.		226/44/99-55	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
38.		227/45/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
39.		228/46/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
40.		229/47/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
41.		230/48/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
42.		231/49/99-55	śląd osadnictwa osada	epoka kamienia średniowiecze

43.		232/50/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
44.		233/51/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
45.		234/52/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
46.		235/53/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
47.		236/54/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
48.		237/55/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
49.		238/56/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
50.		239/57/99-55	osada osada	neolit średniowiecze
51.		240/58/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
52.		241/59/99-55	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
53.		242/60/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
54.		243/61/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
55.		244/62/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
56.		245/63/99-55	osada	epoka kamienia
57.		246/64/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
58.		247/65/99-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
59.		248/66/99-55	osada	paleolit
60.		249/67/99-55	osada osada śląd osadnictwa	KLP późny neolit średniowiecze
61.		250/68/99-55	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	epoka kamienia średniowiecze
62.		251/69/99-55	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit średniowiecze
63.		252/70/99-55	śląd osadnictwa	średniowiecze
64.		253/71/99-55	osada śląd osadnictwa	epoka kamienia neolit
65.		54/38/99-56	śląd osadnictwa	neolit lub wczesny brąz
66.		55/39/99-56	śląd osadnictwa	neolit
67.		56/40/99-56	osada śląd osadnictwa	neolit wczesne średniowiecze
68.		57/41/99-56	śląd osadnictwa	neolit lub wczesny brąz
69.		58/72/99-56	osada śląd osadnictwa	neolit lub wczesny brąz epoka brązu
70.		59/26/99-56	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	neolit okres rzymski
1.	SMARDZOWICE	1/8/99-55	b.d.	KKW
2.		2/30/99-55	b.d.	KKW
3.		3/31/99-55	b.d.	KLP późny okres lateński średniowiecze
4.		4/32/99-55	b.d.	epoka kamienia
5.		5/33/99-55	b.d.	epoka kamienia
6.		6/13/99-55	b.d.	epoka kamienia
7.		7/14/99-55	b.d.	epoka kamienia
8.		8/15/99-55	b.d.	epoka kamienia
9.		9/16/99-55	b.d.	epoka kamienia
10.		10/17/99-55	b.d.	epoka kamienia
11.		11/18/99-55	b.d.	epoka kamienia
12.		12/28/99-55	b.d.	epoka kamienia

13.		13/29/99-55	b.d.	epoka kamienia
14.		303/34/100-55	b.d.	neolit
15.		304/35/100-55	b.d.	neolit
16.		305/36/100-55	b.d.	neolit
17.		306/37/100-55	b.d.	mezolit neolit
18.		307/5/100-55	b.d.	epoka kamienia neolit wczesny brąz
19.		308/6/100-55	b.d.	neolit
20.		309/7/100-55	b.d.	b.d.
21.		310/9/100-55	b.d.	neolit KLP; KCP okres lateński
22.		311/10/100-55	b.d.	neolit
23.		312/11/100-55	b.d.	epoka kamienia
24.		313/12/100-55	b.d.	epoka kamienia epoka żelaza
25.		314/19/100-55	b.d.	epoka kamienia
26.		315/20/100-55	b.d.	neolit
27.		316/21/100-55	b.d.	epoka kamienia
28.		317/22/100-55	b.d.	epoka kamienia
29.		318/23/100-55	b.d.	neolit
30.		319/24/100-55	b.d.	epoka kamienia średniowiecze
31.		320/25/100-55	b.d.	epoka kamienia paleolit prehistoria średniowiecze
32.		321/26/100-55	b.d.	KP średniowiecze
33.		322/27/100-55	b.d.	epoka kamienia
34.		38/1/100-56	b.d.	neolit
35.		39/2/100-56	b.d.	neolit
36.		40/3/100-56	b.d.	neolit
37.		41/4/100-56	b.d.	neolit
1.	SOBIESEKI	17/1/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
2.		18/2/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia
3.		19/3/98-55	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
4.		20/4/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia wczesne średniowiecze
5.		21/5/98-55	śląd osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze
6.		22/6/98-55	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
7.		23/7/98-55	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
8.		24/8/98-55	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa	epoka kamienia wczesne średniowiecze późne średniowiecze
9.		11/13/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
10.		12/14/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
11.		13/15/98-56	śląd osadnictwa	neolit / wczesny brąz
12.		254/9/99-55	b.d.	średniowiecze

13.		255/10/99-55	b.d.	średniowiecze
14.		256/11/99-55	b.d.	średniowiecze
15.		257/12/99-55	b.d.	epoka kamienia średniowiecze
1.	STOKI	66/1/99-56	osada	KCWR / KLP
2.		67/2/99-56	obozowisko	neolit / wczesny brąz
1.	SZCZODRKOWICE	88/1/99-56	obozowisko	neolit
2.		89/2/99-56	śląd osadnictwa	neolit
3.		90/3/99-56	osada	neolit
4.		91/4/99-56	śląd osadnictwa	neolit
5.		92/5/99-56	śląd osadnictwa	neolit
6.		93/6/99-56	osada śląd osadnictwa	KLP nowożytność
7.		94/7/99-56	osada śląd osadnictwa	KLP nowożytność
8.		95/8/99-56	obozowisko śląd osadnictwa	neolit KŁ
9.		96/9/99-56	osada	neolit / wczesny brąz
10.		97/10/99-56	osada osada	neolit średniowiecze
11.		73/4/100-56	b.d.	neolit
12.		83/1/100-56	b.d.	neolit
13.		86/1/100-56	b.d.	neolit
1.	ZAMŁYNIE	18/2/98-56	obozowisko	KCWR / KLP
2.		34/1/99-56	obozowisko śląd osadnictwa	KLP nowożytność
1.	ZIELONKI	42/1/100-56	b.d.	neolit

Tab.18. Zestawienie stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską

Słownik do Tab.18.:

- b.d. – brak danych;
- KB – kultura boszacka;
- KChV/KM – kultura Chłopice-Vesele lub kultura mierzanowicka;
- KCP – kultura ceramiki promienistej;
- KCSz – kultura ceramiki sznurowej;
- KCWR – kultura ceramiki wstęgowej rytej;
- KKW – krąg kultur wstęgowych;
- KLP – krąg lendzielsko-polgarski;
- KŁ – kultura łużycka;
- KT – kultura trzciniecka.

8. Demografia

Czynniki demograficzne są istotnym uwarunkowaniem mającym wpływ na procesy rozwojowe gminy, decydującym o dynamice i kierunkach jej rozwoju. Tempo przyrostu naturalnego i związane z tym zmiany liczebności populacji w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym to bardzo ważne przesłanki dla gminy przy formowaniu polityki przestrzennej gminy.

Znając stan obecny lokalnej populacji i przyglądając się trendom z przeszłości, władze gminy są w stanie przewidzieć problemy gospodarcze, społeczne czy przestrzenne, z jakimi przyjdzie im się zmierzyć w przyszłości. Już teraz mogą odpowiednio pokierować dynamicznymi procesami urbanizacji w taki sposób, aby zapewnić optymalne zaspokojenie potrzeb ludności lokalnej przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju.

8.1. Potencjał demograficzny

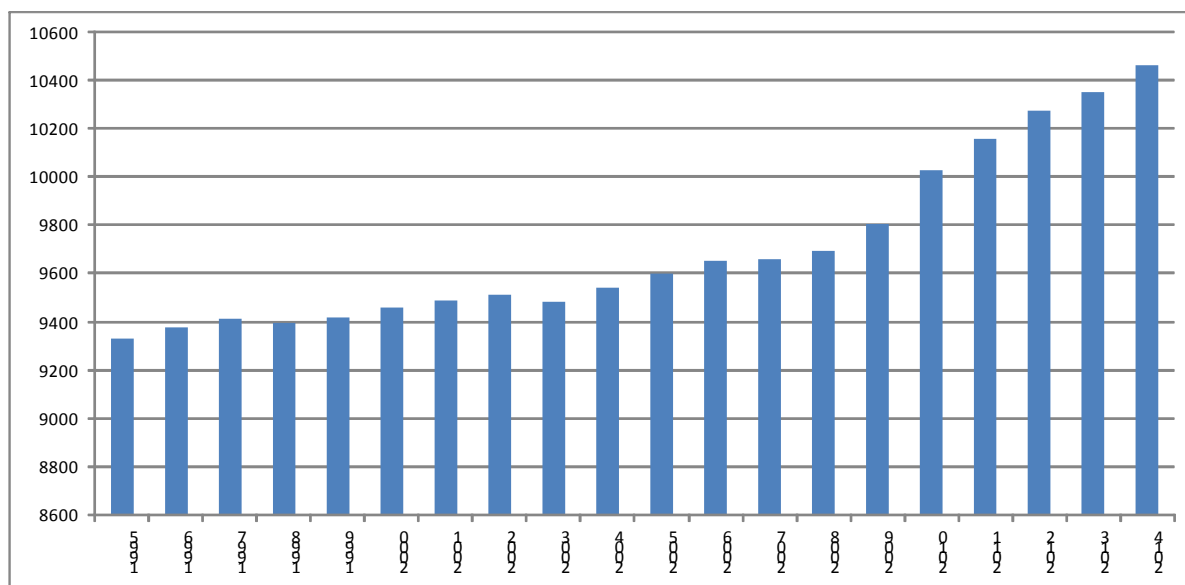
W 2013 r. (wg stanu na koniec roku) gminę miejsko-wiejską Skałę zamieszkiwało ponad 10 tys. osób, z czego w samym mieście ponad 3,7 tys. osób.

Wyszczególnienie	Stan na 31 XII w osobach (struktura w %)			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Ogółem	10030 (100,0%)	10163 (100,0%)	10278 (100,0%)	10354 (100%)
• Mężczyźni	5032 (50,2%)	5105 (50,2%)	5168 (50,3%)	5214 (50,4%)
• Kobiety	4998 (49,8%)	5058 (49,8%)	5110 (49,7%)	5140 (49,6%)
z tego Miasto	3718 (37,1%)	3753 (36,9%)	3744 (36,4%)	3762 (36,3%)
Wieś	6312 (62,9%)	6410 (63,1%)	6534 (63,6%)	6592 (63,7%)

Tab.19. Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 2010-2013 z podziałem na płeć i obszar zamieszkania (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
LICZBA LUDNOŚCI	9333	9379	9415	9396	9421	9461	9489	9514	9483	9547	9604	9657	9659	9695	9809	10030	10163	10278	10354	10463
MEŻCZYŹNI	4626	4678	4717	4701	4727	4747	4765	4766	4755	4771	4808	4844	4865	4880	4927	5032	5105	5168	5214	5296
KOBIETY	4707	4701	4698	4695	4694	4714	4724	4748	4728	4776	4796	4813	4794	4815	4882	4998	5058	5110	5140	5167

Tab.20. Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 1995-2014 z podziałem na płeć (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).

Wykres 3. Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 1995-2015 z podziałem na płeć

Jak widać w powyższych tabelach, od roku 2010 do roku 2013 w gminie Skała liczba ludności zwiększyła się o 324 osoby, z czego w mieście Skała było to 44 osoby a w części wiejskiej gminy 280 osób. Od roku 1995 do roku 2014 widać długoterminowy trend wzrostowy a liczba ludności w tym okresie wzrosła z 9333 do 10463 osób, gdzie liczba mężczyzn i kobiet wynosiła w 2014 roku, kolejno 5296 oraz 5167. Przybyło więc 1130 osób, z czego 570 to mężczyźni a 460 to kobiety. Można wnioskować, że trend ten zostanie utrzymany i liczba ludności będzie wzrastać. Na tej podstawie zakłada się, że na obszarze gminy niezbędne będzie wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo oraz zapewnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej, która pozwoli zaspokoić potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców gminy.

8.2. Dynamika rozwoju zaludnienia i cechy biologiczne populacji

Na liczbę urodzeń wpływa dietność kobiet, która jest wypadkową wzorców kulturowych, zamożności społeczeństwa, a także ilości zawieranych małżeństw i polityki społecznej państwa. Powszechnie znana jest zależność, która polega na tym, że im bogatsze jest społeczeństwo, tym mniejsza liczba urodzeń. Natomiast liczbę zgonów kształtuje struktura wiekowa i jakość życia, tj. ochrona zdrowia, opieka społeczna, poziom życia. Przyrost naturalny wynika z relacji pomiędzy tymi wartościami.

ruch naturalny ludności				
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
miasto				
urodzenia żywe	44	42	46	44
zgony	44	28	42	41
przyrost naturalny	0	14	4	3
obszar wiejski				
urodzenia żywe	90	72	58	81
zgony	85	66	79	65
przyrost naturalny	5	6	-21	16
cała gmina				

urodzenia żywe	134	114	104	125
zgony	129	94	121	106
przyrost naturalny	5	20	-17	19

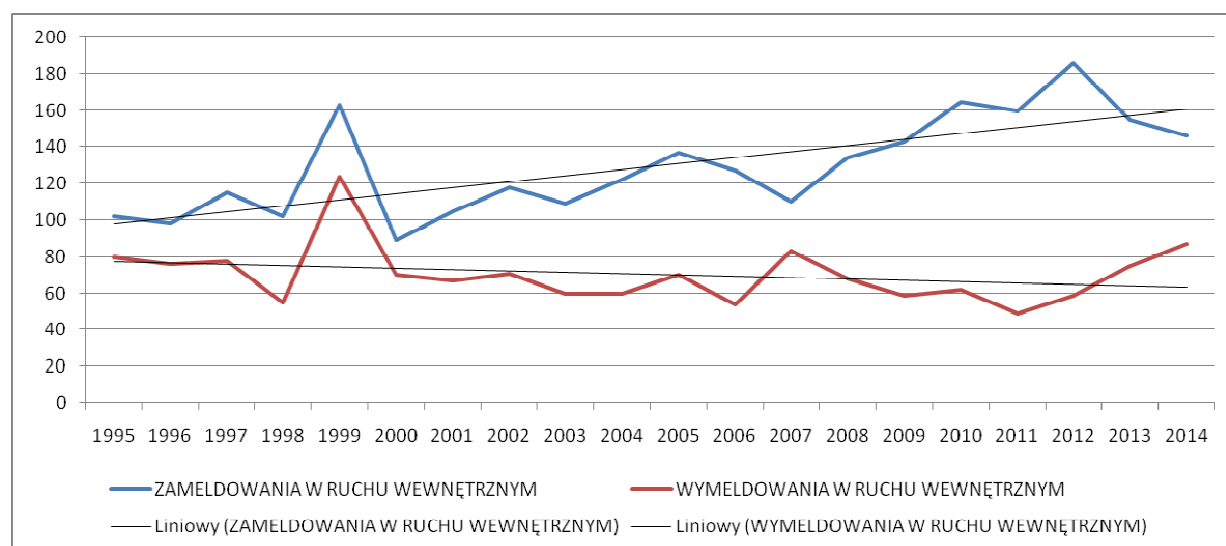
Tab.21. Ruch naturalny ludności gminy Skała w latach 2010-2013 z podziałem na płeć i obszar zamieszkania (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wśród czynników w istotnym stopniu określających dynamikę procesów demograficznych na obszarze gminy, ważną rolę odgrywa przyrost naturalny ludności. W powyższej tabeli przedstawiono ruch naturalny ludności. Wynika z niej, że na przestrzeni kilku ostatnich lat wielkość przyrostu naturalnego w mieście wyraźnie spadła, natomiast na wsi z wyjątkiem 2012 roku, widać tendencję zwyżkową. Podobna tendencja kształtuje się dla całej gminy Skała.

Kolejnym czynnikiem kształtującym dynamikę procesów demograficznych jest migracja ludności. Zameldowania oraz wymeldowania na terenie gminy Skała przedstawia poniższa tabela. Widać tu wzrost liczby zameldowań w ostatnich latach a także wzrost liczby wymeldowań. Należy jednak zauważyć, że tych pierwszych jest więcej i saldo migracji jest dodatnie na przestrzeni ostatnich lat. Interesujący jest także fakt, że większość nowych mieszkańców przenosi się z miast.

migracje na pobyt stały gminne wg typu i kierunku				
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
zameldowania ogółem	167	162	189	156
zameldowania z miast	127	117	150	105
zameldowania ze wsi	38	43	36	50
zameldowania z zagranicy	2	2	3	1
wymeldowania ogółem	62	49	59	75
saldo migracji	105	113	130	81

Tab.22. Migracje ludności w gminie Skała w latach 2010-2013 wg typu i kierunku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wykres 4. Zameldowania i wymeldowania w gminie Skała (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że liczba ludzi przyjezdnych na pobyt stały do Gminy Skała stale rośnie i wynosi średnio 50 osób rocznie. Tak duża liczba przyjezdnych może być spowodowana bardzo wysoką atrakcyjnością terenu gminy Skała na mieszkalnictwo, ze względu na walory przyrodnicze oraz bliskość Krakowa. Na powyższym wykresie widać trend wzrostowy dla zameldowań w oraz tendencję dla wymeldowań, co wiąże się ze wzrostem liczby ludności w gminie.

W gminie Skała struktura wiekowa ludności w aspekcie produkcyjnym utrzymuje się na ustabilizowanym poziomie z wyraźnym i systematycznym trendem zwyżkowym na przestrzeni ostatnich kilku lat, co ukazuje poniższa tabela. Podobną tendencję obserwuje się także w strukturze wiekowej osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym, które wykazują powolny i jednostajny trend wzrostowy. W roku 2010 największą grupę stanowiły osoby w wieku od 25 do 29 lat a w roku 2013 najwięcej było osób w grupie wiekowej od 30 do 34 lat.

liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku				
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
w wieku przedprodukcyjnym	2061,00	2086,00	2097,00	2110,00
w wieku produkcyjnym	6329,00	6387,00	6453,00	6469,00
w wieku poprodukcyjnym	1640,00	1690,00	1728,00	1775,00

Tab.23. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

liczba ludności wg grup wieku				
	2010	2011	2012	2013
0-4	597	632	634	613
5-9	525	526	552	588
10-14	595	569	548	536
15-19	619	621	598	599
20-24	734	730	757	722
25-29	856	850	827	803
30-34	802	819	862	912
35-39	731	767	797	788
40-44	621	645	670	727
45-49	635	610	611	615
50-54	694	703	675	644
55-59	716	718	716	712
60-64	522	575	614	643
65-69	355	369	402	449
70-74	311	310	296	299
75-79	275	270	259	256
80-84	256	253	266	243
85 i więcej	186	196	194	205

Tab.24. Liczba ludności wg grup wieku w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

8.3. Uwarunkowania wynikające z procesów demograficznych – podsumowanie

W gminie Skała przyrost naturalny w latach 2010 - 2013 wykazuje powolną tendencję wzrostową, za wyjątkiem roku 2012, gdzie widoczny jest wyraźny ujemny przyrost naturalny. Na wzrost liczby mieszkańców gminy wpływa przede wszystkim dodatnie saldo migracji ludności a nie liczba urodzeń. Występuje zjawisko starzenia się ludności gminy. Pomimo tego, że migracja ze wsi do miast jest obecnie znacznie trudniejsza ze względu na problemy ze znalezieniem pracy i stosunkowo wysokie ceny kupna oraz wynajmu mieszkań, nadal jest to ważne zjawisko dla kształtowania liczby mieszkańców gminy.

Rozwój zaludnienia, a w ślad za tym zmiany w cechach demograficznych populacji gminy, kształtowane będą zarówno dynamiką napływu ludności z zewnątrz, jak i przyrostem naturalnym. Dynamika napływu ludności z zewnątrz warunkowana będzie dynamiką rozwoju mieszkalnictwa przyrostem zasobów mieszkaniowych z uwzględnieniem poprawy standardów mieszkaniowych oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

W celu zachowania pozytywnych tendencji demograficznych należy podejmować działania mające na celu wzrost atrakcyjności osadniczej gminy, z których najważniejsze to:

- zapewnienie zróżnicowanej i dopasowanej do potrzeb inwestorów oferty nowych;
- terenów mieszkaniowych;
- zwiększenie liczby miejsc pracy dla mieszkańców;
- poprawę dostępności komunikacyjnej ważnych ośrodków miejskich (zwłaszcza Krakowa);
- zapewniających mieszkańcom miejsca pracy oraz usługi wyższego rzędu;
- zapewnienie dostępu do usług podstawowych;
- ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych gminy i budowanie jej wizerunku jako miejsca, w którym się przyjemnie mieszka.

9. Mieszkalnictwo

W Gminie Skała dominuje indywidualne budownictwo mieszkaniowe. Przeważają mieszkania będące własnością osób fizycznych i brak budownictwa spółdzielczego. Jakość zasobów mieszkaniowych zależy od stanu technicznego budynków i uzbrojenia terenów. Potrzeby mieszkaniowe Gminy Skała są zdeterminowane przez konieczność utrzymania dotychczasowych zasobów i terenów mieszkaniowych jednorodzinnych i zagrodowych, ale sukcesywnie uzupełnianych, zakładając następujące standardy zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych.

9.1. Charakterystyka stanu istniejącego i dotychczasowego rozwoju zasobów i standardów mieszkaniowych

Warunki mieszkaniowe ludności gminy są odzwierciedleniem poziomu życia jej mieszkańców. Z roku na rok przybywa zasobów mieszkaniowych gminy, co jest wynikiem przede wszystkim napływu nowych mieszkańców z zewnątrz. Zauważalna jest migracja ludności do gminy Skała z większych ośrodków, takich jak Kraków. Bliska odległość oraz bardzo wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy, przyczyniają się do jej atrakcyjności pod względem mieszkaniowym. Dla wielu osób taka lokalizacja stanowi doskonałą 'sypialnię' położoną w okolicach większego ośrodka miejskiego, który z kolei zapewnia pracę oraz dostęp do usług wyższego rzędu.

zasoby mieszkaniowe								
	mieszkania				izby			
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
miasto	1156	1161	1162	1168	5370	5402	5417	5453
obszar wiejski	1977	2005	2038	2069	8682	8854	9049	9226
razem	3133	3166	3200	3237	14052	14256	14466	14679

Tab.25. Zasoby mieszkaniowe gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

liczba budynków mieszkalnych						
	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
miasto	1061	1067	1086	1105	1105	1109
obszar wiejski	1804	1850	1896	1979	2010	2041
razem	2865	2917	2982	3084	3115	3150

Tab.26. Budynki mieszkalne w gminie Skała w latach 2008-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

liczba mieszkań oddanych do użytkowania

	mieszkania					izby				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
miasto Skała	8	12	7	4	8	37	71	42	26	48
obręb Barbarka	0	1	1	0	1	0	6	6	0	6
obręb Cianowice Duże	17	13	8	7	11	113	81	49	42	60
obręb Gołyszyn	3	0	0	1	0	18	0	0	6	0
obręb Maszyce	7	0	1	4	0	43	0	6	22	0
obręb Minoga	0	4	0	0	3	0	21	0	0	21
obręb Niebyła	2	2	0	2	0	10	13	0	12	0
obręb Nowa Wieś	0	0	1	1	1	0	0	8	5	4
obręb Ojców	1	0	0	0	0	8	0	0	0	0
obręb Przybysławice	3	3	0	4	1	17	17	0	24	4
obręb Rzeplin	4	8	8	3	5	21	47	46	19	30
obręb Grodzisko	1	0	0	0	1	7	0	0	0	6
obręb Smardzowice	3	3	4	1	7	22	16	27	8	42
obręb Sobiesęki	2	2	1	3	0	11	11	8	19	0
obręb Stoki	2	1	0	0	0	11	5	0	0	0
obręb Szczodrkowice	5	4	6	7	4	31	22	39	41	24
obręb Zamłynie	0	0	2	2	1	0	0	9	9	6
razem	58	53	39	39	43	349	310	240	233	251

Tab.27. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

9.2. Uwarunkowania wynikające z rozwoju mieszkalnictwa – podsumowanie.

Mieszkalnictwo na terenie gminy Skała rozwija się najszybciej w miejscowościach: Cianowice Duże, Skała i Smardzowice.

O dalszym rozwoju mieszkalnictwa w gminie Skała będzie decydował rynek, tj. popyt i podaż. Istotne znaczenie będzie miało przygotowanie (w tym planistyczne) odpowiednio atrakcyjnych terenów dla zabudowy mieszkaniowej, wyznaczonych m.in. w niniejszym Studium. W związku z dodatnim przyrostem naturalnym i saldem migracji przewiduje się kolejny przyrost zasobów mieszkaniowych. W przypadku gminy Skała, której część obszaru stanowi Ojcowski Park Narodowy oraz jego otulina, istotnym problemem jest pogodzenie funkcji mieszkaniowej z zasobami środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu.

Działania samorządu lokalnego powinny zmierzać w kierunku dalszej poprawy warunków zamieszkania w gminie. Dotyczy to zarówno polepszenia wskaźników, jak i standardów, poprzez wyposażenie zabudowy mieszkaniowej w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

10. Infrastruktura społeczna

Do infrastruktury społecznej gminy Skała zalicza się usługi o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Wśród usług lokalnych wyróżnia się te, które zaspokajają podstawowe potrzeby socjalne, oświatowe i kulturalne mieszkańców gminy. Natomiast usługi o znaczeniu ponadlokalnym to takie, z których korzystają również mieszkańcy gmin sąsiednich oraz przyjezdni. Na terenie gminy Skała nie funkcjonują usługi o charakterze ponadlokalnym.

Niekomercyjną działalność usługową, świadczoną w zasadzie nieodpłatnie przez gminę lub państwo, zaliczono tu do tzw. „usług socjalnych”. Obejmują one takie dziedziny, jak: oświata powszechna, niekomercyjna służba zdrowia i opieka społeczna oraz niekomercyjna działalność kulturalna i sportowa. Pojawiają się jednak także placówki komercyjne prowadzące działalność usługową.

10.1. Uwagi ogólne

W obszarze gminy Skała zlokalizowane są obiekty usługowe zapewniające obsługę mieszkańców na poziomach:

- elementarnym,
- podstawowym,
- ponadpodstawowym.

Elementarne obiekty usług podstawowych zlokalizowane są we wsiach gminy. Usługi podstawowe zlokalizowane są w historycznym centrum administracyjno - usługowym miasta Skala, gdzie znalazły siedzibę - Urząd Miasta i Gminy, Urząd Pocztowy, bank a także na jego obrzeżach - Komisariat Policji, Dom Kultury, Przychodnia Rejonowa, Administracja Szkół Gminy Skala.

Nieliczne obiekty usług ponadpodstawowych z zakresu administracji, edukacji, ochrony zdrowia i opieki społecznej znajdują się w Skale i Ojcowie:

- Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych,
- Liceum Ogólnokształcące,
- Pogotowie Ratunkowe,
- Dom Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Ojcowie.

Z elementarnych i podstawowych usług korzystają mieszkańcy miasta i wsi gminy. Usługi ponadpodstawowe przeznaczone są do mieszkańców gminy Skala oraz sąsiednich terenów takich jak gmina Sułoszowa, gmina Trzyciąż. Z obiektu opieki społecznej korzystają mieszkańcy województwa a w nielicznych przypadkach spoza województwa.

10.2. Oświata i wychowanie

Na obszarze gminy Skala działa 9 placówek wychowania i oświaty wymienionych w poniższej tabeli.

rodzaj placówki	nazwa	adres	miejsowość
przedszkole	Przedszkole w Skale	ul. Topolowa 16	Skala
	Przedszkole Niepubliczne Poziomka	ul. Bohaterów Września 9	Skala
szkoła podstawowa	Szkoła Podstawowa w Skale	ul. Topolowa 25	Skala
	Szkoła Podstawowa w Minodze	Minoga 18	Minoga
	Szkoła Podstawowa w Cianowicach	Cianowice 1	Cianowice
	Szkoła Podstawowa w Szczodrkowicach	Szczodrkowice 3	Szczodrkowice
	Szkoła Podstawowa z Oddziałami integracyjnymi w Smardzowicach	Smardzowice 17	Smardzowice
gimnazjum	Gimnazjum w Skale	ul. Ks. Stanisława Poletka 30	Skala
ponadgimnazjalne	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Skale	ul. Ks. Stanisława Poletka 30	Skala

Tab.28. Placówki oświatowe w gminie Skala (źródło: <http://www.skala.pl/miasto-i-gmina/oswiata/>)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
przedszkola														
ogółem	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
oddziały	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	7
miejsca	142	142	142	142	125	125	125	150	145	145	145	145	145	167
dzieci	127	127	134	119	125	126	129	152	144	147	147	149	155	170
szkoły podstawowe														
ogółem	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
oddziały w szkołach	43	42	41	41	40	38	38	39	40	39	39	39	38	39
uczniowie	795	769	731	707	676	642	612	612	614	595	577	568	571	572

	gimnazja													
ogółem	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
oddziały w szkołach	11	16	15	15	15	15	15	14	13	13	14	13	12	12
uczniowie	242	361	354	349	362	377	344	317	274	279	283	298	273	265

Tab.29. Zestawienie liczby ośrodków edukacyjnych, liczby dzieci/uczniów oraz miejsc w placówkach w gminie Skała w latach 2000-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) do powyższych placówek przedszkolnych w 2013 roku uczęszczało 170 dzieci. W latach 2000 - 2013 Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola w gminie Skała podlegała fluktuacjom od 119 do 170. Wpływ na liczbę dzieci uczęszczających do przedszkoli może mieć fakt, iż od września 2011 roku wszystkie dzieci 5-letnie podlegają obowiązkowi przedszkolnemu.

Na obszarze gminy działają dwie szkoły podstawowe – w Skale, Minodze, Cianowicach, Szczodrkowicach oraz Smardzowicach. Według danych GUS, w 2013 roku do szkół podstawowych łącznie uczęszczało 572 uczniów a do gimnazjum w Skale 265 uczniów.

W mieście Skała funkcjonuje zespół szkół ponadgimnazjalnych, w którym znajdują się:

- liceum ogólnokształcące, o profilach:
 - wojskowo-policyjnym,
 - strażacko-ratowniczym,
 - humanistycznym,
 - biologiczno-chemicznym,
 - inżynierskim,
 - ekologiczno-turystycznym;
- technikum, o profilach:
 - technik informatyk,
 - technik logistyki,
 - technik spedytor,
 - technik obsługi turystycznej;
- zasadnicza szkoła zawodowa.

W zespole szkół ponadgimnazjalnych znajdują się także szkoły dla dorosłych:

- liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- technikum, o profilach:
 - technik informatyk,
 - technik ochrony fizycznej osób i mienia,
 - technik opiekun medyczny,
 - technik opiekun osoby starszej,
- kurs kwalifikacyjny - tworzenie aplikacji internetowych.

10.3. Kultura

Biblioteki

W 2013 roku gmina Skała posiadała na swym terenie 4 placówki biblioteczne tzn. Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Skale z dwoma filiami wiejskimi w Minodze i Smardzowicach a także bibliotekę naukową w Ojcowie.

Pozostałe placówki kultury to:

- Dom Kultury w Skale,
- Muzeum Przyrodnicze im. prof. W. Szafera w Ojcowie,
- Hala Widowiskowo-Sportowa w Skale,
- Galeria Ojcowska w Skale,
- Świetlice OSP w terenach wiejskich gminy,
- Obiekty sakralne - kościoły i kaplice - 6 obiektów.

Najważniejszą rolę kulturalną w gminie Skała odgrywa Dom Kultury w Skale. Prowadzi on szeroką działalność, m.in.: naukę gry na instrumentach muzycznych, naukę języków obcych, koła zainteresowań, organizuje imprezy regionalne, prowadzi działalność turystyczną. Ponadto w Domu

Kultury znajduje się redakcja „Kroniki Gmin i Miasta Skala” - lokalnej gazety dwóch gmin Sułoszowa i Skala.

Działalność kulturalną prowadzi również filie biblioteczne w Minodze i Smardzowicach. Na terenie gminy zlokalizowane jest Muzeum im. prof. W. Szafera w Ojcowie będące placówką Ojcowskiego Parku Narodowego. Uzupełniającą rolę bazy lokalowej w zakresie kultury, pełnią sale wielofunkcyjne w OSP.

Dom Kultury w Skale świadczy usług w zakresie:

- wynajmu sali konferencyjnej dla 50-60 osób,
- organizacji i nagłaśniania imprez oraz koncertów,
- wynajmu sprzętów (stoły, ławy) i strojów krakowskich.

Do obiektów kultury zalicza się również obiekty sakralne - kościoły, kaplice, a mianowicie:

- Kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja w Skale,
- Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej w Smardzowicach,
- Kaplica katechetyczna p.w. Miłosierdzia Bożego w Szczodrkowicach,
- Kaplica p.w. Józefa Robotnika tzw. kaplica na wodzie w Ojcowie,
- Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Minodze,
- Zespół Kościoła Pielgrzymkowego - obecnie filia pw. Wniebowzięcia NMP w Skale Grodzisku.

10.4. Sport i rekreacja

Na obszarze gminy Skala funkcjonują następujące obiekty sportowe:

- Hala Widowiskowo - Sportowa w Skale,
- boisko sportowe Ludowego Klubu Sportowego „Skalanka” w Skale,
- boisko sportowe "Orlik" w Skale,
- boisko sportowe " Maszycanka" w Smardzowicach.

Do celów sportowych wykorzystywane są czasami obiekty szkół podstawowych - głównie Szkoły Podstawowej w Skale (boisko sportowe i sala gimnastyczna).

Hala Widowiskowo - Sportowa w Skale, położona na skraju Ojcowskiego Parku Narodowego, została oddana do użytku 8 września 2007 roku. To największy obiekt tego typu w naszej gminie, w skład którego wchodzi w pełni wyposażona hala sportowa o kubaturze 740m² wraz z trybunami na ok.200 osób, siłownia, sala taneczna, 4 szatnie wraz prysznicami. Na miejscu funkcjonuje również kawiarenka – serwująca smaczne posiłki. Na zewnątrz zatopione w zieleni: boisko trawiaste, kort tenisowy oraz boiska do siatkówki i koszykówki.

Nowoczesny obiekt i dobrzy instruktorzy gwarantują doskonale spędzony czas, rozwój sportowego ducha i fizycznych umiejętności. Do Państwa dyspozycji mamy halę sportową, siłownię, salę fitness oraz zewnętrzne boiska: kort tenisowy, boisko do kosza i siatkówki. Wszystko wyposażone w nowe urządzenia sportowe.

Na terenie obiektu prowadzone są zajęcia dla dzieci i dorosłych. Karnety – w tym również tańsze karnety rodzinne, sprawiają, że uczestnicy płacą niedrogo za zajęcia w dogodnym dla siebie terminie. Codziennie można bezpłatnie pograć w tenisa stołowego i skorzystać bezpłatnie z boisk zewnętrznych. Na miejscu znajduje się kawiarenka z bufetem.

10.5. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy skala znajdują się 4 przychodnie lekarskie w Skale:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Rynek 8,
- Prywatna przychodnia Pani Zalewskiej, ul. Przechodnia,
- Prywatna przychodnia w Skale, ul. Polna,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Słomnicka 69.

Opiekę społeczną w gminie świadczą:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, przy ul. Szkolnej 4,
- Dom Pomocy Społecznej Braci Albertynów w Ojcowie, Ojców 64.

Dom Pomocy Społecznej jest jednostką stacjonarną, pobytu stałego przeznaczoną dla 80 mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie, która zabezpiecza w pełni potrzeby bytowe, zdrowotne, kulturalno-oświatowe, społeczne oraz duchowe mieszkańców.

Dom stanowi kompleks dwóch budynków - budynku administracyjnego oraz budynku głównego. Budynek administracyjny, poza pomieszczeniami biurowymi, mieści kaplicę, bibliotekę oraz pokój odwiedzin. Budynek główny to budynek wielokondygnacyjny, pozbawiony barier

architektonicznych, wyposażony w podjazdy dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz w dźwig osobowy. Dla mieszkańców przygotowano 15 pokoi jednoosobowych oraz 29 wieloosobowych (dwo - oraz trzyosobowych). Do dyspozycji mieszkańców pozostają również takie pomieszczenia jak: pokój dziennego pobytu, jadalnia, kuchenki oraz pokoje socjalne. Sale terapii zajęciowej oraz pracownia witrażu pomagają mieszkańcom rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności oraz mobilizują do aktywnego spędzania wolnego czasu.

10.6. Cmentarze, kościoły i kaplice

Na terenie gminy znajdują się trzy cmentarze:

- Cmentarz w Skale - o powierzchni ok 1,6 ha,
- Cmentarz parafialny w Smardzowicach - o powierzchni ok 1,2 ha,
- Cmentarz w Minodze.

Kościół na terenie gminy:

- Kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja w Skale,
- Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej w Smardzowicach,
- Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Minodze,
- Zespół Kościoła Pielgrzymkowego - obecnie filia pw. Wniebowzięcia NMP w Skale Grodzisku.

Kaplice na terenie gminy:

- Kaplica katechetyczna p.w. Miłosierdzia Bożego w Szczodrkowicach,
- Kaplica p.w. Józefa Robotnika tzw. kaplica na wodzie w Ojcowie.

10.7. Ochrona przeciwpożarowa

Gmina posiada na swym terenie 12 strażnic Ochotniczej Straży Pożarnej w tym jedną zlokalizowaną w mieście Skala:

- OSP Skala,
- OSP Maszyce,
- OSP Nowa Wieś,
- OSP Szczodrkowice,
- OSP Smardzowice,
- OSP Cianowice,
- OSP Rzeplin,
- OSP Barbarka,
- OSP Minoga,
- OSP Gołyszyn,
- OSP Sobiesęki,
- OSP Przybysławice.

10.8. Usługi publiczne, administracja publiczna, gospodarcza i finansowa

Placówki pocztowe w gminie:

- Urząd Pocztowy w Skale, ul. Kościelna 3,
- Agencja Poczta w Skale, ul. Kościelna 8,
- Urząd Pocztowy w Smardzowicach, Smardzowice 7.

Usługi publiczne i administracji w gminie:

- Urząd Miasta i Gminy Skala,
- Komisariat Policji w Skale,
- Administracja Szkół Gminy Skala,
- Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Skale - Sądu Rejonowego Kraków - Podgórze,
- Administracja Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Skale,
- Bank Spółdzielczy - Oddział Skala,
- Bank PKO - Ekspozytura w Skale,
- Stronnictwa i związki polityczne,
- Kancelaria notarialna,
- Towarzystwa ubezpieczeniowe -Warta, PZU SA, Samopomoc SA,
- Kancelarie parafialne,
- Leśniczówki,
- Biura sołtysów.

10.9. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego wynikające ze stanu infrastruktury społecznej i czynników jej rozwoju – podsumowanie

- Liczbę punktów przedszkolnych i placówek oświaty w gminie można ocenić jako wystarczającą. W związku z widoczną od kilku lat zwiększającą się liczbą dzieci w przedszkolach a także z prognozowanym wzrostem liczby ludności gminy, należy uznać, że pojawi się potrzeba otwarcia nowych punktów przedszkolnych.
- W związku z prognozowanym wzrostem liczby ludności w gminie pojawi się potrzeba tworzenia ośrodków usługowych. Dla zapewnienia stabilności funkcjonowania struktury osadniczej gminy zaleca się wzmacnianie istniejących ośrodków usługowych przy jednoczesnym rozwoju ich wielofunkcyjności.
- Istniejąca w gminie oferta kulturalna jest dość szeroka, choć skierowana głównie do dzieci i dorosłych. Brakuje propozycji dla młodzieży. W przyszłości warto zadbać o poprawę tego stanu zwłaszcza, że ludzie młodzi są grupą najbardziej mobilną i najbardziej skłonną do migracji.
- Gmina posiada dość dobrze rozbudowaną, ale mało zróżnicowaną infrastrukturę służącą sportowi i rekreacji.
- Duży potencjał turystyczny dla gminy stanowią obiekty zabytkowe, Ojcowski Park Narodowy i walory krajobrazowe.
- Liczba i wielkość nekropolii gminnych jest wystarczająca na chwilę obecną, lecz nie jest w stanie zaspokoić perspektywicznych potrzeb gminy. W związku z tym należy zabezpieczyć rezerwy terenowe na dalszy rozwój cmentarzy.

11. Baza ekonomiczna gminy

11.1. Sytuacja ekonomiczna gminy

Jednostka terytorialna	dochody na 1 mieszkańca					Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych			
	ogółem	dochody własne	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	podmioty gospodarki narodowej ogółem	sektor publiczny - ogółem	sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	sektor prywatny - ogółem
	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
	zł	zł	zł	zł	zł	-	-	-	-
Region południowy	3649,54	2021,37	773,41	43,51	578,76	811424	24140	31	787284
woj. małopolskie	3518,93	1813,26	669,69	40,83	484,65	351074	7961	21	343113
Podregion 20 - krakowski	3019,56	1424,08	545,70	29,71	436,30	67805	1679	4	66126
Podregion 21 - m. Kraków	4922,21	3448,56	1261,89	100,08	698,80	124501	1421	7	123080
Podregion 22 - nowosądecki	3346,95	1196,79	403,45	15,99	365,94	65470	2063	2	63407

Podregion 23 - oświęcimski	2769,16	1461,33	584,52	22,16	482,41	61350	1631	6	59719
Podregion 24 - tarnowski	3308,42	1263,51	459,68	28,80	412,86	31948	1167	2	30781
Powiat krakowski	2926,00	1586,92	651,52	42,28	488,85	27237	517	2	26720
Skała	2936,78	1150,42	445,28	1,82	307,93	899	21	0	878

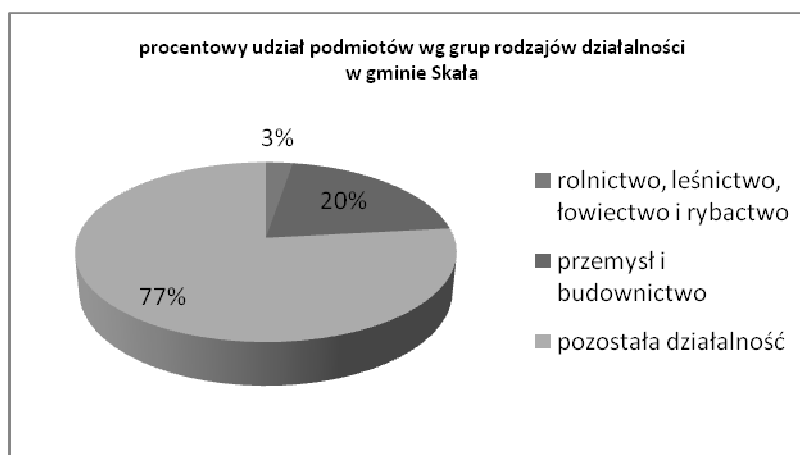
Tab.30. Wybrane wskaźniki makroekonomiczne w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

W podziale Polski na jednostki statystyczne NUTS (Nomenklatura Jednostek Terytorialnych dla Celów Statystycznych) wyróżniono pięć poziomów. Według tego podziału gmina Skała (poziom 5) należy do: powiatu krakowskiego (poziom 4), podregionu krakowskiego (poziom 3), województwa małopolskiego (poziom 2) i regionu południowego (poziom 1).

Charakterystyczną cechą podregionu krakowskiego są najwyższe w województwie małopolskim, oprócz miasta Krakowa, wartości wskaźników obrazujące liczbę podmiotów gospodarki narodowej (Tab. 29).

Jednostka terytorialna	podmioty wg grup rodzajów działalności			
	ogółem	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność
Region południowy	811424	10942	181688	618794
woj. Małopolskie	351074	5709	83630	261735
Podregion 20 - krakowski	67805	1502	18224	48079
Podregion 21 - m. Kraków	124501	373	20795	103333
Podregion 22 - nowosądecki	65470	1946	18669	44855
Podregion 23 - oświęcimski	61350	1025	17148	43177
Podregion 24 - tarnowski	31948	863	8794	22291
Powiat krakowski	27237	501	6871	19865
Skała	899	24	185	690

Tab.31. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wykres 5. Procentowy udział podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Skała

11.2. Charakterystyka rynku pracy

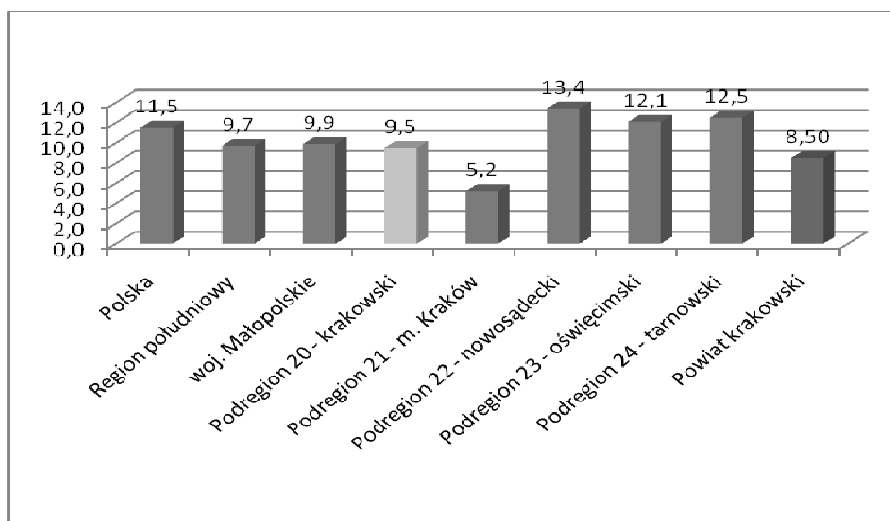
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, bezrobocie rejestrowane w gminie Skała wynosiło w 2013 roku 5%, co oznacza, że na terenie gminy zarejestrowanych było 324 bezrobotnych. W roku 2013 zatrudnionych było 1041 mieszkańców gminy, co daje 101 pracujących na 1000 osób (Tab. 31).

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013
BEZROBOCIE REJESTROWANE					
Bezrobotni zarejestrowani wg płci					
ogółem	osoba	342	296	307	324
mężczyźni	osoba	189	170	167	172
kobiety	osoba	153	126	140	152
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci					
ogółem	%	5,4	4,6	4,8	5,0
mężczyźni	%	5,6	5,0	4,8	4,9
kobiety	%	5,2	4,3	4,7	5,1
Pracujący wg płci					
ogółem	osoba	844	877	855	1041
mężczyźni	osoba	344	362	363	468
kobiety	osoba	500	515	492	573
Pracujący na 1000 ludności					
ogółem	osoba	84	86	83	101

Tab.32. Zatrudnieni i bezrobotni w gminie skała w latach 2010 - 2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Jednostka terytorialna	stopa bezrobocia rejestrowanego [%]				
	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	12,4	12,5	13,4	13,4	11,5
Region południowy	10,2	10,3	11,3	11,4	9,7
woj. Małopolskie	10,4	10,5	11,4	11,5	9,9
Podregion 20 - krakowski	11,1	11,0	11,7	11,6	9,5
Podregion 21 - m. Kraków	4,7	4,8	5,8	5,8	5,2
Podregion 22 - nowosądecki	14,1	14,2	15,1	15,5	13,4
Podregion 23 - oświęcimski	12,7	12,8	14,3	14,3	12,1
Podregion 24 - tarnowski	12,6	12,7	13,9	14,2	12,5
Powiat krakowski	11,40	10,20	10,50	10,30	8,50

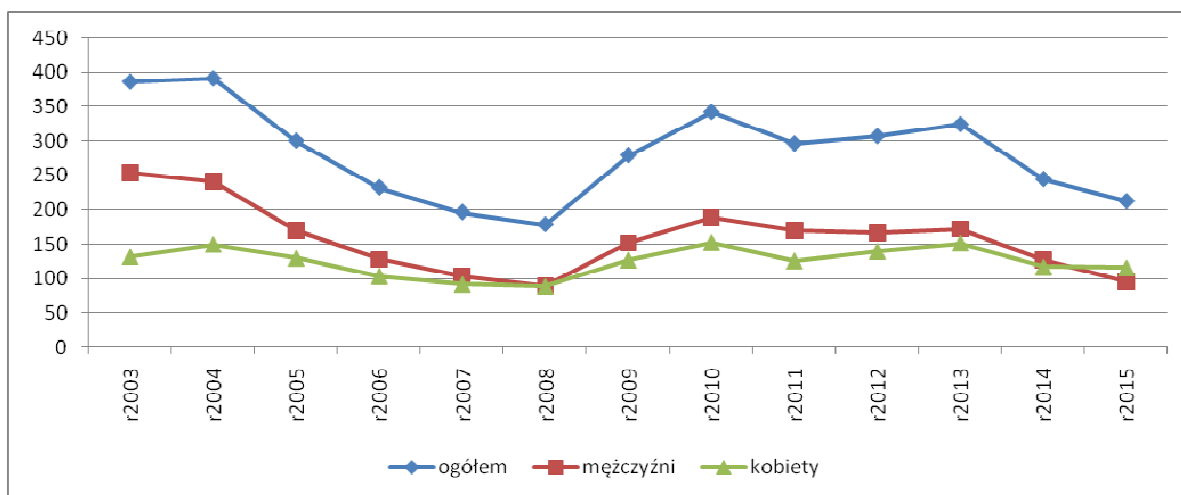
Tab.33. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego i powiecie krakowskim w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wykres 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2014 roku

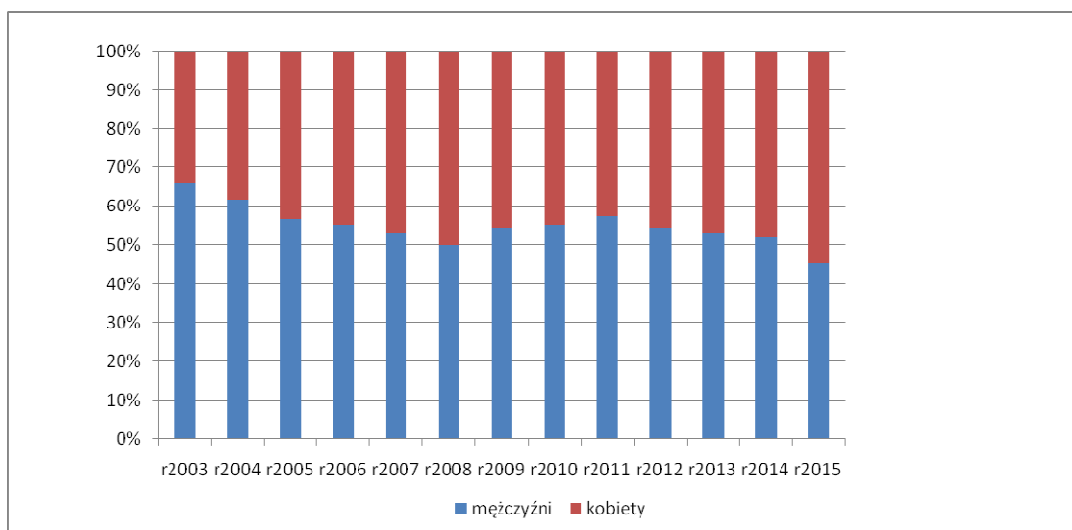
Dane Głównego Urzędu Statystycznego mówią, że w 2014 roku stopa bezrobocia w powiecie krakowskim wynosiła 8,5 % a w 2013 roku 10,3 %. Warto zauważyć, że w gminie Skała była ona o połowę niższa. W roku 2011 stopa bezrobocia w gminie wynosiła 4,6% i od tego czasu utrzymuje się trend zwyżkowy.

W liczbach bezwzględnych liczba bezrobotnych w latach 2003-2015 na terenie Miasta i Gminy Skała spadła o 174 osoby (z poziomu 386 osób bezrobotnych w roku 2003 do 212 osób w roku 2015). W rozbiciu na płeć spadki osób bezrobotnych są różne tj. liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 158, natomiast liczba bezrobotnych kobiet spadła jedynie o 16. Zaobserwować można również, że do roku 2014 stosunkowo więcej mężczyzn było bezrobotnych niż kobiet.

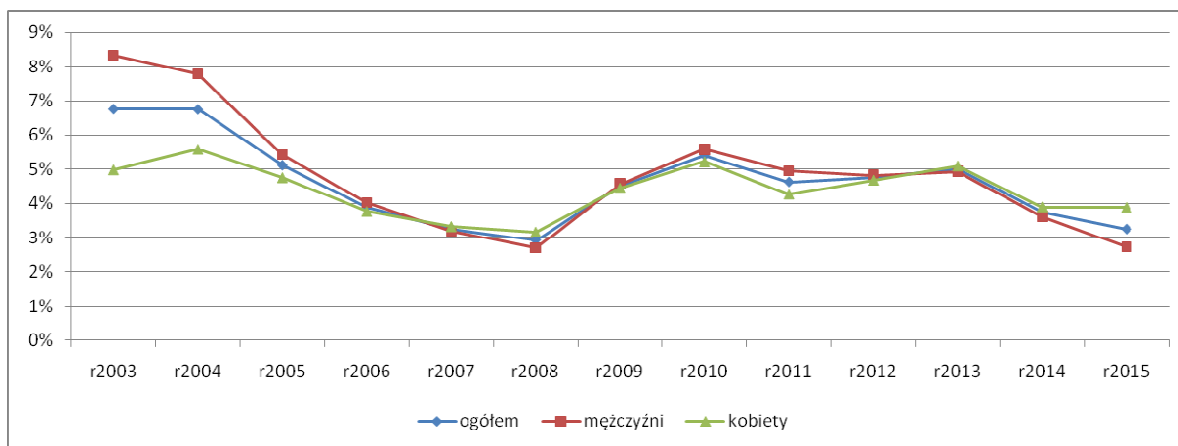
Wykres 7. Bezrobotni w gminie Skała w latach 2003-2015 (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)

W latach 2003-2014 zaobserwować można nieznaczne wahania udziałów poszczególnych płci w ogólnej liczbie bezrobotnych, jednak z zauważalną przewagą mężczyzn. W roku 2015 zaobserwować można, że udział kobiet w liczbie bezrobotnych przekroczył po raz pierwszy w badanym okresie 50%. Na taką sytuację wpływ ma na pewno to, że struktura przedsiębiorstw na rynku lokalnym uległa zmianom tj. powstało więcej przedsiębiorstw w sektorze przemysłu i budownictwa, gdzie relatywnie więcej pracuje mężczyzn niż kobiet.

Wykres 8. Procentowy udział bezrobotnych w gminie Skała w latach 2003-2015 w rozbiciu na płeć (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)

W latach 2003-2015 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zmalał o 3,5 punktów procentowych, z poziomu 6,76% w 2003 roku do 3,25 w 2015 roku. Zaobserwować można również, że w ciągu ostatnich 2-3 lat sytuacja na rynku się zmieniła, ponieważ udział osób niepracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym jest wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (ok. 3,87% kobiet w wieku produkcyjnym do 2,72% mężczyzn w wieku produkcyjnym w 2015 r.). Wcześniej sytuacja miała się odwrotnie- jest to szczególnie zauważane w latach 2003 - 2006. Wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zarówno dla kobiet jak i mężczyzn od roku 2013 spada. Najniższe wartości tego wskaźnika zaobserwowano w 2008 roku co jest charakterystycznym zjawiskiem dla całego kraju.

Wykres 9. Procentowy udział osób niepracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym w gminie Skała w latach 2003-2015 w rozbiciu na płeć (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)

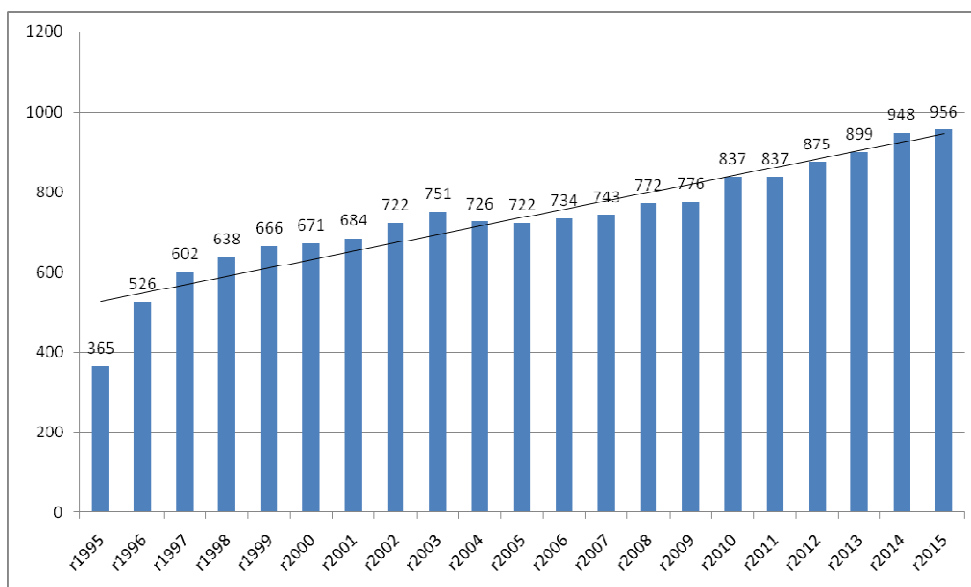
11.3. Struktura branżowa gospodarki gminy

Gmina Skała jest gminą rolniczo – turystyczną. Duży odsetek czynnych zawodowo mieszkańców zatrudnionych jest w rolnictwie. Na terenie Gminy Skała przeważają grunty orne III klasy (zwłaszcza gleby brunatne i rędziny) i stanowią one prawie 80 % pól uprawnych. Wśród upraw dominuje pszenica i ziemniaki, a także jęczmień, owies oraz buraki pastewne. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują owoce miękkie tj. truskawka, malina, porzeczka. Stanowią one ważną pozycję w dochodach wielu gospodarstw w gminie. W gospodarstwach indywidualnych, które cechuje duże rozdrobnienie, hodzi się trzodę chlewną i nieliczne bydło. Dominującym sektorem w gospodarce rolnej jest sektor indywidualny, a liczba gospodarstw rolnych wynosi ok. 1 782. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego – ponad 3 ha

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013
SKLEPY I STACJE PALIW					
Sklepy wg form organizacyjnych					
supermarkety	ob.	0	1	1	1
TARGOWISKA					
Targowiska stałe					
targowiska ogółem	ob.	2	2	2	2
targowiska z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	ob.	1	1	1	1
powierzchnia ogółem	m2	8652	8652	8652	8652
powierzchnia sprzedażowa targowisk	m2	6489	6489	6489	6489
Targowiska sezonowe					
roczne wpływy z opłaty targowej na targowiskach stałych i sezonowych ogółem	tys. zł	123,0	143,5	138,7	200,0

Tab.34. Handel i gastronomia w gminie skała w latach 2010 - 2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

W Gminie Skała w latach 1995-2015 wykazywany jest dodatni trend w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. Obecnie w sektorze publicznym i prywatnym działa 956 podmiotów.

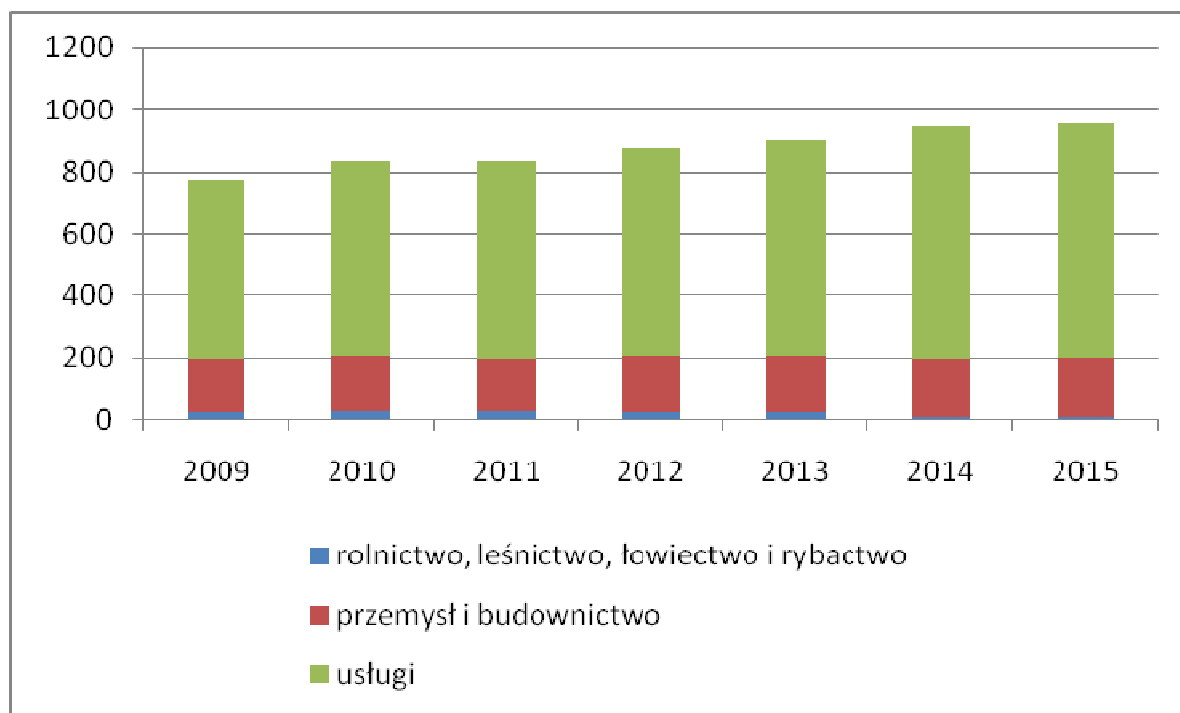
Wykres 10. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).

W przeważającej ilości struktura podmiotów gospodarczych na terenie gminy jest zdominowana przez sektor prywatny. Udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych kształtuje się poziomie 97% - 98% w latach 1995-2015.

	2010	2011	2012	2013
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON				
Podmioty wg sektorów własnościowych				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	837	837	875	899
sektor publiczny - ogółem	21	22	21	21

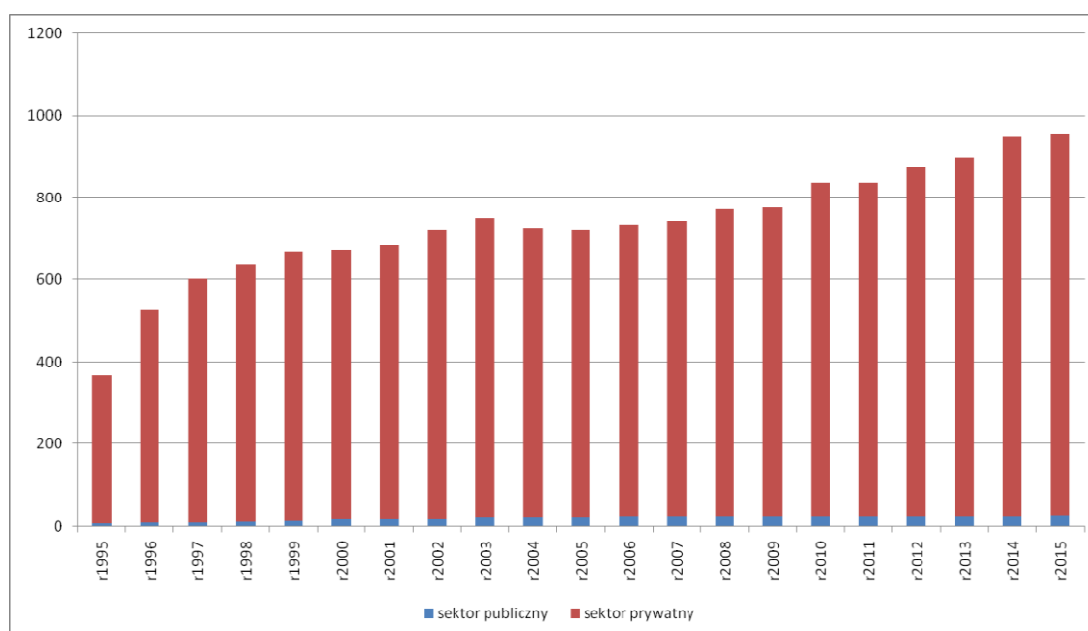
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	18	18	17	17
sektor prywatny - ogółem	816	815	854	878
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	698	694	733	752
sektor prywatny - spółki handlowe	20	20	17	18
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	2	2
sektor prywatny - spółdzielnie	4	4	3	3
sektor prywatny - fundacje	2	3	3	3
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	28	30	30	32
Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007				
ogółem	837	837	875	899
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30	31	27	24
przemysł i budownictwo	178	169	179	185
pozostała działalność	629	637	669	690
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	-	-	733	752
Podmioty gospodarki narodowej wg formy prawnej				
Spółdzielnie ogółem	-	-	3	3
Spółki handlowe ogółem	-	-	17	18
Spółki cywilne ogółem	-	-	51	52
Podmioty nowo zarejestrowane wg sektorów własnościowych				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	93	74	77	60
sektor publiczny - ogółem	0	1	0	0
sektor prywatny - ogółem	93	73	77	60
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	90	67	73	55
sektor prywatny - spółki handlowe	0	0	1	2
sektor prywatny - fundacje	0	1	0	0
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	0	2	0	1
Podmioty nowo zarejestrowane wg grup sekcji PKD 2007				
ogółem	93	74	77	60
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	1	1	0
przemysł i budownictwo	15	19	22	14
pozostała działalność	78	54	54	46

Tab.35. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wykres 11. Podmioty gospodarcze w gminie Skała w latach 2009-2015 według grup rodzajów działalności (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).

W roku 2013 w gminie było 899 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 21 podmiotów to sektor publiczny a 878 sektor prywatny. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 752 w roku 2013, stanowią tu znaczny udział. Na obszarze gminy Skała w 2013 roku zarejestrowano 60 nowych podmiotów gospodarczych. Jest to niższa liczba niż w latach ubiegłych.

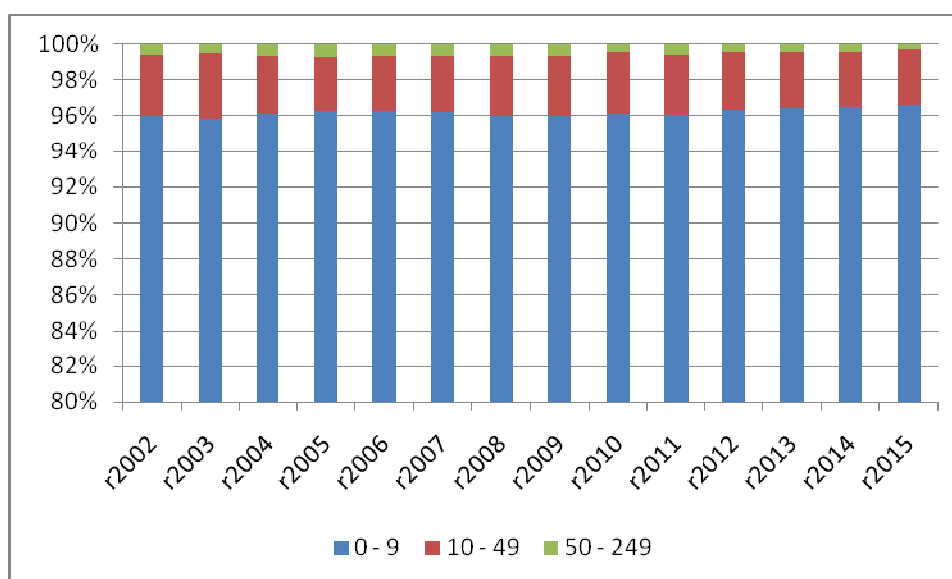

Wykres 12. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).

Dominującym sektorem działalności gospodarczej w latach 2009-2015 był sektor usług, którego udział wynosi obecnie niemalże 79%. Udział tego sektora w latach 2009-2014 wzrasta co roku od 74,48% w roku 2009 do 78,97% w roku 2015.

Liczba podmiotów w sektorze usług oraz przemysłu i budownictwa wzrosła (usługi o 177 podmiotów, a przemysł i budownictwo o 17 podmiotów). W sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa zauważalny jest spadek w badanym okresie o 14 przedsiębiorstw.

Jednostki administracyjne, które cechują się dużą ilością małych i średnich przedsiębiorstw są w znacznie mniejszym stopniu narażone na wystąpienie kryzysu i ryzyko gwałtownego wzrostu bezrobocia, które może być wynikiem redukcji zatrudnienia czy też likwidacji jednego lub kilku dużych zakładów pracy. W 2015 roku w omawianej gminie zdecydowana większość podmiotów gospodarczych zatrudniała do 9 pracowników (96,65%). Około 3% podmiotów zatrudniało od 10 do 49 pracowników, a 0,3% od 50-249 pracowników. W 2015 r. na terenie miasta i gminy nie funkcjonował żaden podmiot gospodarczy zatrudniający więcej niż 250 osób.

Wykres 13. Zatrudnienie w małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach na terenie gminy Skała (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).

11.4. Leśnictwo

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013
LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI					
Powierzchnia gruntów leśnych					
ogółem	ha	1583,1	1584,3	1591,9	1538,87
lesistość w %	%	21,0	21,0	21,1	20,4
grunty leśne publiczne ogółem	ha	1451,1	1452,3	1453,9	1453,87
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	1408,4	1409,6	1411,2	1411,17
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	533,4	533,4	534,6	534,56
grunty leśne prywatne	ha	132,0	132,0	138,0	85,00
Powierzchnia lasów					
las ogółem	ha	1570,9	1572,1	1581,1	1528,14
las publiczne ogółem	ha	1438,9	1440,1	1443,1	1443,14
las publiczne Skarbu Państwa	ha	1396,2	1397,4	1400,4	1400,44

las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	521,2	521,2	523,8	523,83
las publiczne Skarbu Państwa - Parki Narodowe	ha	875,0	876,2	0,0	876,61
las publiczne gminne	ha	42,7	42,7	42,7	42,70
las prywatne ogółem	ha	-	132,0	138,0	85,00
LASY PRYWATNE I GMINNE					
Powierzchnia gruntów leśnych					
ogółem	ha	174,70	174,70	180,70	127,70
las ogółem	ha	174,70	174,70	180,70	127,70
grunty leśne prywatne ogółem	ha	132,00	132,00	138,00	85,00
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	124,00	124,00	105,00	77,00
grunty leśne gminne ogółem	ha	42,70	42,70	42,70	42,70
grunty leśne gminne las ogółem	ha	42,70	42,70	42,70	42,70
Odnowienia i zalesienia	ha	0,3	0,3	0,0	0,0
Pozyskanie drewna (grubizny)					
ogółem	m3	82	75	69	79
las prywatne	m3	19	47	33	44
las gminne	m3	63	28	36	35

Tab.36. Lasy na terenie gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Lesistość gminy Skała w roku 2013 wynosiła 20,4%. Powierzchnia wszystkich gruntów leśnych gminy wynosiła wówczas 1538,87 ha, z czego lasy należące do gminy miały 42,7 ha powierzchni, natomiast prywatnych było dwa razy więcej bo 85 ha. W 2013 roku nie dokonano żadnych dolesień. Ostatnie sadzenie drzew odbyło się w 2011 roku, kiedy nasadzono 0,3 ha powierzchni nowych lasów.

12. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Gmina Skała posiada obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania. Zostało ono przyjęte uchwałą Nr XVII/116/99 Rady Miejskiej w Skale z dnia 21 grudnia 1999 roku.

Opracowane jest ono jako 9 osobnych zeszytów, które składają się na całość opracowania:

- "Analiza uwarunkowań przyrodniczych" - Zeszyt A,
- "Ocena realizacji ustaleń obowiązującego planu" - Zeszyt B,
- "Uwarunkowania Kulturowe" - Zeszyt C,
- "Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej" - Zeszyt D,
- "Ocena stanu istniejącego zagospodarowania obszaru Gminy" - Zeszyt E,
- "Sytuacja demograficzna i rynek pracy" - Zeszyt F,
- "Ocena funkcjonowania infrastruktury społecznej w obszarze miasta i gminy" - Zeszyt G,
- "Ocena funkcjonowania układu komunikacyjnego w obszarze miasta i gminy" - Zeszyt H,
- Ocena funkcjonowania infrastruktury społecznej w obszarze miasta i gminy" - Zeszyt I.

Z racji tego, że od czasu opracowania obowiązującego studium minęło 14 lat, większość informacji na temat uwarunkowań przedstawionych w dokumencie jest już nieaktualna i nie ma odzwierciedlenia w stanie faktycznym. Zmianie uległy też obecne potrzeby mieszkańców gminy, co wiąże się z powstaniem nowych problemów przestrzennych, które władze gminy muszą rozwiązać. W związku z tym, została opracowana ocena aktualności obowiązującego studium i przystąpiono do sporządzenia nowego opracowania. Dnia 25 marca 2014 roku Rada Miejska w Skale podjęła Uchwałę Nr XLVI/340/14 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego" miasta i gminy Skała, czego skutkiem tego jest niniejsze opracowanie.

12.1. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skała na lata 2014 - 2020

Władze gminy opracowały Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2014 – 2020, przy sporządzaniu której zostały uwzględnione wnioski płynące z analizy dokumentów strategicznych opracowywanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a bezpośrednio wpływających na sposób planowania rozwoju w horyzoncie roku 2020. Baza wiedzy wynikająca z dokumentów: ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju; Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020;

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Krajowa Polityk Miejska (aktualnie konsultowana społecznie przed przyjęciem jej ostatecznej wersji) oraz Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011 – 2020 i Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego 2013 – 2020 stanowiły ramy merytorycznej podstawy prac Zespołu ds. Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2014 – 2020.

Biorąc pod uwagę okres obowiązywania opracowanej strategii, pracowano nad konstrukcją wizji Miasta i Gminy Skała w kontekście roku 2020, dbając, aby wizja pełniła kilka podstawowych funkcji:

- obrazowała stan docelowy – czyli określała cel nadrzędny rozwoju,
- informowała o ambicjach/aspiracjach lidera/inicjatora strategii,
- jednoczyła „pracowników strategii” wokół idei – twórcy strategii powinni się z nią utożsamiać.

WIZJA Miasta i Gminy Skała 2020

Gmina Skała ważnym lokalnym ośrodkiem funkcjonalnym, korzystająca w działaniu z tradycji i przedsiębiorczości, potencjału edukacyjnego i sportowego, zapewniająca mieszkańcom nowoczesne warunki życia, inwestująca w tworzenie warunków dla rozwoju gospodarki, udostępniająca potencjał kulturowy, przyrodniczy i turystyczny z poszanowaniem potrzeb wewnętrznych i otoczenia.

Podczas dyskusji nad zakresem i głębokością diagnozy zdecydowano o realizacji tego procesu w trzech powiązanych ze sobą etapach:

- analiza publicznie dostępnych danych i informacji
- badanie opinii mieszkańców nt. Gminy
- analiza SWOT/TOWS

Jako podsumowanie dokonano wnikliwej analizy zasobów gminy – jego mocnych i słabych stron, jak również zewnętrznych szans i zagrożeń mogących w istotny sposób wpływać na ograniczenia rozwojowe.

Analizę przeprowadzono techniką SWOT. Narzędzie to pozwoliło na analizowanie wskazywanych czynników w kontekście miejsca występowania. Poniżej przedstawiono analizę SWOT jakiej dokonano w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skała 2014 – 2020. Była ona niezbędna do opracowania poszczególnych celów do realizacji.

Silne strony:

1. Dobry stan dróg gminnych
2. Bardzo dobrze rozwinięta sieć opieki zdrowotnej
3. Bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa
4. Położenie geograficzne: w pobliżu aglomeracji krakowskiej i konurbacji śląskiej
5. Potencjał ludzki (stosunkowo młode, dobrze wykształcone społeczeństwo),
6. Baza oświatowa (Gimnazjum Nr 1 w Skale, ZSiPO w Skale, SP, Hala widowiskowo sportowa, Orlik)
7. Bardzo dobre warunki dla rozwoju turystyki: potencjał Ojcowskiego Parku Narodowego i Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego,
8. Bezpieczeństwo obywateli (najbezpieczniejsza gmina w powiecie krakowskim)
9. Otwartość i aktywność lokalnej społeczności,
10. Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna
11. Obiekty dziedzictwa kulturowego / potencjał kulturowy Gminy
12. Lokalne przetwórstwo spożywcze (wyroby mleczarskie, mięsne, ciastkarsko-piekarskie)
13. Profesjonalna baza sportowa
14. Dysponowanie potencjalnymi terenami inwestycyjnymi

Słabe strony:

1. Brak obwodnicy Skały i parkingów na terenie Skały i Ojcowa
2. Brak wystarczającej sieci połączeń komunikacyjnych na terenie gminy (komunikacja nocna, komunikacja weekendowa)
3. Nieuporządkowana przestrzeń urbanistyczna
4. Rozdrobnienie i rozproszenie gospodarstw rolnych
5. Niespójny system informacji turystycznej
6. Brak ścieżek rowerowych i tras rekreacyjnych
7. Przerwy w dostawie energii elektrycznej
8. Brak motywacji do kontynuowania nauki w Gminie
9. Ograniczenia inwestycyjne wynikające z funkcjonowania na terenie Gminy OPN
10. Brak infrastruktury turystycznej, brak gospodarstw agroturystycznych
11. Brak znaczących przedsiębiorstw sektora MSP

12. Ograniczona przestrzeń i utrudniona dostępność do bibliotek publicznych

Szanse:

1. Utworzenie systemu tras rekreacyjnych
2. Wykorzystanie potencjału terenów inwestycyjnych
3. Przekształcenie Strefy Aktywności Gospodarczej w Skale w Specjalną Strefę Ekonomiczną
4. Budowa obwodnicy
5. Pozyskanie inwestorów do rozwoju infrastruktury turystycznej
6. Nowy budżet UE na lata 2014 – 2020
7. Wykorzystanie potencjału edukacyjnego gminy
8. Rozwój współpracy zagranicznej
9. Wykorzystanie możliwości inwestycyjnych w odnawialne źródła energii
10. Rozwój nowoczesnych technologii, przyjaznych dla środowiska
11. Utworzenie lokalnego ośrodka funkcjonalnego w oparciu o potencjał miejski Skały
12. Zrównoważony rozwój turystyki kwalifikowanej, weekendowej oraz agroturystyki
13. Ekorozwój sektora rolnego
14. Skuteczne wykorzystanie funduszy europejskich
15. Wprowadzanie atrakcyjnych ofert edukacyjnych
16. Wypromowanie lokalnych produktów
17. Utworzenie przestrzeni „parkuj i jedź”

Zagrożenia:

1. Ograniczanie dostępności do usług publicznych o charakterze ponadgminnym
2. Wysokie koszty utrzymania obiektów publicznych
3. Upadające rolnictwo, malejący poziom produkcji rolnej i hodowli zwierzęcej
4. Malejące znaczenie targowisk
5. Brak zainteresowania ofertą inwestycyjną Gminy
6. Wzrost bezrobocia
7. Rosnące zanieczyszczenie powietrza
8. Bariery formalne w dostępie do funduszy zewnętrznych
9. Ekstremalne zjawiska przyrodnicze

Następnie zidentyfikowano obszary strategicznego działania, w których planowany jest rozwój Miasta i Gminy Skała. Poniżej przedstawiono poszczególne cele w różnych obszarach.

Obszar 1. PRZESTRZEŃ CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność turystyczna Miasta i Gminy Skała

Cel operacyjny 1: Rozwój infrastruktury turystycznej i możliwości spędzania czasu wolnego

Cel 1. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 1.1. Zapewnienia możliwości korzystania z krytego kąpieliska na terenie Miasta Skała.
- 1.2. Stworzenie systemu ścieżek rekreacyjnych (rowerowych, narciarskich, tras wspinaczkowych) wokół Ojcowskiego Parku Narodowego.
- 1.3. Utworzenie sieci parkingów wokół Ojcowskiego Parku Narodowego wraz z infrastrukturą odpoczynku.

Cel operacyjny 2: Utworzenie oferty turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej Miasta i Gminy Skała

Cel 2. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 2.1. Opracowanie spójnego systemu informacji turystycznej (atrakcje turystyczne, obiekty rekreacyjne, produkty lokalne, obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego).
- 2.2. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina na rzecz tworzenia wspólnej oferty turystycznej.
- 2.3. Tworzenie i udostępnianie nowych atrakcji turystycznych i rekreacyjnych.
- 2.4. Lokowanie w sieciach organizujących oferty turystyczne w regionie produktów i wydarzeń Miasta i Gminy Skała.
- 2.5. Prowadzenia zintensyfikowanych zadań promujących ofertę Gminy Skała.

Cel operacyjny 3: Współpraca z Ojcowskim Parkiem Narodowym w zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej i oferty spędzania wolnego czasu

Cel 3. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 3.1. Organizowanie cyklicznych spotkań eksperckich wskazujących możliwe kierunki otwarcia turystycznego OPN z poszanowaniem prawa, przestrzeni i dziedzictwa przyrodniczego.
- 3.2. Opracowanie wspólnego programu działania Miasta i Gminy Skała i OPN na rzecz zrównoważonego turystycznego udostępniania obszaru Parku.
- 3.3. Rozwój agroturystyki w otulinie OPN.

Obszar 2. AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Cel strategiczny: Kompetencje gospodarcze Miasta i Gminy Skała

Cel operacyjny 1: Rozwój infrastruktury gospodarczej na terenie Miasta i Gminy

Cel 1. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 1.1. Rozwijanie potencjału inwestycyjnego utworzonej strefy aktywności gospodarczej (SAG), również w kierunku jej przekształcenia w Specjalną Strefę Ekonomiczną.
- 1.2. Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości wspierającego działalność przedsiębiorczą mieszkańców.
- 1.3. Organizowanie współpracy przedsiębiorstw SAG – badania, nowoczesne technologie, sieci kooperacyjne.
- 1.4. Budowa nowej przestrzeni targowej dla produktów wielobranżowych oraz płodów rolnych.

Cel operacyjny 2: Rozwój kwalifikacji i postaw przedsiębiorczych mieszkańców Miasta i Gminy

Cel 2. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 2.1. Uruchomienie „szkoły przedsiębiorczości” we współpracy z systemem edukacji, organizacjami gospodarczymi, przedsiębiorcami, praktykami biznesu.
- 2.2. Marketing możliwości rozwoju przedsiębiorczości – turystyka, agroturystyka, tradycje w zakresie: przetwórstwa rolnego, przemysłu ciastkarskiego, mleczarstwa, wędliniarstwa.

Obszar 3. MIESZKAŃCY – SPOŁECZEŃSTWO – GOŚCIE

Cel strategiczny: Wysoki i bezpieczny standard życia

Cel operacyjny 1: Poprawa stanu środowiska naturalnego

Cel 1. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 1.1. Inwestycji w infrastrukturę wodno-ściekową w obszarze miejscowości nie objętych systemem wodno-kanalizacyjnym.
- 1.2. Opracowanie programu ochrony powietrza.
- 1.3. Demontowanie i bezpieczne składowanie wyrobów azbestowych.
- 1.4. Regulację cieków wodnych.
- 1.5. Rozbudowę sieci wodociągowej poprzez budowę zbiorników wyrównawczych

Cel operacyjny 2: Dywersyfikacja źródeł energii

Cel 2. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 2.1. Podejmowania działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców w zakresie budowania postaw ekologicznych, uświadamiających celowość i wskazujących na możliwość wprowadzania alternatywnych źródeł energii.
- 2.2. Prowadzenie działań informacyjnych dla sektora MSP w zakresie możliwości wprowadzania alternatywnych źródeł energii w działalności biznesowej.
- 2.3. Kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej z uwzględnieniem możliwych odnawialnych źródeł energii.

Cel operacyjny 3: Wzmacnianie potencjału usług edukacyjnych i kulturalnych Gminy

Cel 3. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 3.1. Reorganizacji bazy oświatowej (przedszkola, ujenolnienie systemu nauczania języków obcych, tworzenie szkolnictwa zawodowego oraz uruchamianie nowych kierunków kształcenia zgodnych ze strategią i kierunkami rozwoju Gminy).
- 3.2. Podejmowanie szerszej współpracy z uczelniami wyższymi.
- 3.3. Zwiększania dostępności do infrastruktury oraz oferty kulturalnej Gminy.

Obszar 4. KOMUNIKACJA

Cel strategiczny: Spójny układ i dobre warunki dla komunikacji

Cel operacyjny 1: Poprawa funkcjonalności transportu na terenie Gminy Skała

Cel 1. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 1.1. Likwidację ograniczeń tonażowych na drodze wojewódzkiej w Gminie.

- 1.2. Utworzenia linii MPK.
- 1.3. Budowę przestrzeni dworcowej dla podróżnych.
- 1.4. Skoordinowanie rozkładów jazdy środków transportu dostępnych na terenie Gminy.
- 1.5. Zwiększenia dostępności komunikacyjnej Gminy w weekendy i okresy świąteczne.
- 1.6. Zapewnienie oferty przewozowej turystom w kierunku Ojcowa.
- 1.7. Utworzenie sieci parkingów i miejsc postojowych, w tym parkingu typu „parkuj i jedź”.

Cel operacyjny 2: Udrożnienie komunikacyjne centrum Skały

Cel 2. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 2.1. Podejmowania działań budujących partnerstwo z Powiatem i Województwem na rzecz wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta.
- 2.2. Prowadzenia prac przygotowawczych i projektowych.
- 2.3. Budowę obwodnicy Miasta w ciągu drogi wojewódzkiej 794.

Obszar 5. SKAŁA – MIEJSKIM OŚRODKIEM FUNKCJONALNYM

Cel strategiczny: Nowy wymiar zarządzania publicznego

Cel operacyjny 1: Współpraca – tworzenie partnerstwa w układzie instytucjonalnym i zadaniowym

Cel 1. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 1.1. Diagnozy powiązań jednostek samorządu terytorialnego partnerstwa wraz z określeniem potencjalnych obszarów współpracy.
- 1.2. Badania kierunków rozwojowych partnerstwa zdefiniowanych w diagnozie powiązań.
- 1.3. Badania kolizyjności kierunków rozwojowych partnerstwa.
- 1.4. Opracowania Planów Działania dla najważniejszych kierunków rozwojowych.
- 1.5. Opracowania autorskiego projektu zapisu planistycznego spójnego dla wszystkich samorządów tworzących partnerstwo.

Cel operacyjny 2: Zarządzanie przestrzenią Miasta i Gminy

Cel 2. realizowany będzie głównie poprzez działania i inicjatywy w zakresie:

- 2.1. Porządkowania przestrzeni publicznej z wykorzystaniem narzędzi planowania przestrzennego oraz systemu ewidencjonowania gruntów.
- 2.2. Opracowanie programu rewitalizacji miasta i odnowy fizycznej terenów wiejskich.
- 2.3. Wykonywanie zadań inwestycyjnych wynikających z planów rewitalizacji miasta i obszarów wiejskich.

Wyżej przedstawione cele strategiczne będą realizowane poprzez wdrażanie celów operacyjnych, z których wynikają sprecyzowane inicjatywy i działania, które władze gminy Skała będą podejmować w celu wypracowania swojej wizji Miasta i Gminy Skała na 2020 r.

12.2. Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego 2013 – 2020

Strategia Rozwoju Powiatu Krakowskiego na lata 2013-2020 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu Powiatu, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni Powiatu.

Dokument opracowany został przede wszystkim w oparciu o materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych). Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT) podczas warsztatów z Konwentem Strategicznym, powołanym przez Starostę Krakowskiego.

Dla ukazania hierarchii powiązań łączących poszczególne elementy planu operacyjnego, zaprojektowano go w następującym układzie:

- strategiczne obszary rozwoju – główne kierunki rozwoju;
- cele strategiczne – długookresowe;
- cele operacyjne – średniookresowe;
- kierunki interwencji (kluczowe zadania).

W efekcie prac zdefiniowano 6 obszarów strategicznych:

OBSZAR 1 GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY

Cel strategiczny: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z efektywnym systemem edukacji i aktywności mieszkańców

Cel operacyjny 1.1 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia
Cel operacyjny 1.2 Budowa infrastruktury gospodarczej
Cel operacyjny 1.3 System edukacji wspierający rozwój kapitału intelektualnego
Cel operacyjny 1.4 Rozwój aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców

OBSZAR 2 TURYSTYKA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność turystyczna Powiatu dzięki wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych

Cel operacyjny 2.1 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej powiatu krakowskiego
Cel operacyjny 2.2 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej i kulturowej
Cel operacyjny 2.3 Ochrona krajobrazu kulturowego i dziedzictwa

OBSZAR 3 WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Cel strategiczny: Wysoka dostępność komunikacyjna Powiatu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności subregionu

Cel operacyjny 3.1 Wsparcie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Powiatu
Cel operacyjny 3.2 Rozwój portu lotniczego w Balicach i lotniska w Pobiedniku
Cel operacyjny 3.3 Wewnętrzna spójność komunikacyjna Powiatu
Cel operacyjny 3.4 Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

OBSZAR 4 ZARZĄDZANIE POWIATEM ORAZ WSPÓŁPRACA W RAMACH KRAKOWSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

Cel strategiczny: Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz współpraca samorządowa

Cel operacyjny 4.1 Współpraca z Miastem Krakowem w zakresie rozwoju transportu, usług i infrastruktury
Cel operacyjny 4.2 Współpraca międzygminna i międzysektorowa
Cel operacyjny 4.3 Sprawność administracyjna
Cel operacyjny 5.1 Poprawa dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie
Cel operacyjny 5.2 Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej
Cel operacyjny 5.3 Poprawa dostępności do usług zdrowotnych
Cel operacyjny 5.4 Rewitalizacja miast i terenów wiejskich oraz efektywne zarządzanie przestrzenią

OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH

Cel strategiczny: Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych i zwiększenie dostępu do usług publicznych na terenach wiejskich

Cel operacyjny 5.1 Poprawa dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie
Cel operacyjny 5.2 Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej
Cel operacyjny 5.3 Poprawa dostępności do usług zdrowotnych
Cel operacyjny 5.4 Rewitalizacja miast i terenów wiejskich oraz efektywne zarządzanie przestrzenią

OBSZAR 6 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE, EKOLOGICZNE I SPOŁECZNE

Cel strategiczny: Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, społecznego i ekologicznego mieszkańców Powiatu

Cel operacyjny 6.1 Wysokie poczucie bezpieczeństwa publicznego
Cel operacyjny 6.2 Sprawna i integrująca polityka społeczna
Cel operacyjny 6.3 Dbłość o stan środowiska naturalnego

12.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego określono cele i kierunki polityki przestrzennej województwa. Jako cel generalny przyjęto: harmonijne gospodarowanie przestrzenią jako podstawa dynamicznego i zrównoważonego rozwoju województwa. Poniżej wyszczególniono cele szczegółowe polityki przestrzennej:

- I. **Przełamywanie barier i ograniczeń rozwoju** - zasadę uwzględnia liczna grupa spośród postawionych celów operacyjnych w tym wszystkie związane z zapewnieniem równego dostępu do infrastruktury społecznej, dziedzictwa kulturowego, gospodarczej i technicznej.
- II. **Zdefiniowanie obszarów, w których obowiązują ograniczenia w swobodnym zagospodarowaniu przestrzeni** - obszarami takimi są wszystkie obszary ochrony przyrody i

krajobrazu, wód podziemnych, powierzchniowych, zasobów glebowych i leśnych; zakres ograniczeń regulują stosowne ustawy.

- III. **Redukcja napięć i konfliktów w funkcjonowaniu struktur przestrzennych** - zasadę tę wyraża szereg celów które wyznaczają postępowanie na styku przyroda-antropopresja w tym rozwój infrastruktury środowiska przyrodniczego.
- IV. **Efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania** - zgodnie z zasadą wyartykułowano szereg celów określających optymalne wykorzystanie istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej.
- V. **Wykorzystanie szans i możliwości tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym** - zgodnie z zasadą określono szereg celów zmierzających do wykorzystania szans związanych z bogatym dziedzictwem kulturowym, potencjałem turystycznym Małopolski i znaczącą rolą Krakowa w skali kraju i Europy.
- VI. **Poprawa ładu przestrzennego** - dążenie do harmonijnego ukształtowanie przestrzeni zawierają cele związane z rozwojem gospodarki, transportu i sieci osadniczej.

Dla ustaleń studium istotne są następujące cele i kierunki rozwoju, obejmujące swymi działaniami gminę Skała:

- 1) zintegrowana ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz nadmiernym lub nieuzasadnionym zużyciem, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) skuteczna ochrona prawna, minimalizacja zużycia i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód podziemnych,
 - b) racjonalne wykorzystanie wód geotermalnych i mineralnych,
 - c) racjonalne kształtowanie zasobów wodnych oparte na korzystnym ekologicznie i gospodarczo zagospodarowaniu zlewniami rzek;
- 2) zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów zagrożonych,
 - b) zwiększenie retencji powierzchniowej,
 - c) poprawa i rozbudowa systemu regulacji cieków i infrastruktury przeciwpowodziowej;
- 3) wykorzystanie zasobów glebowych przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych i racjonalności ekologicznej, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) ograniczenie zakresu zagospodarowywania gleb w sposób nie odpowiadający ich naturalnym walorom przyrodniczym,
 - b) wprowadzenie fitomielioracji wzdłuż cieków wodnych, jezior, stawów,
 - c) ścisłe przestrzeganie warunków wyłączania gruntów z produkcji rolnej podanych w ustawie z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.);
- 4) zapewnienie trwałości ekosystemów leśnych, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) stałe powiększanie zasobów leśnych,
 - b) poprawa kondycji przyrodniczej lasów do stanu umożliwiającego optymalne warunki funkcjonowania lasów,
 - c) prowadzenie wielofunkcyjnego modelu gospodarowania;
- 5) ochrona przyrody i różnorodności biologicznej poprzez zachowanie, wzbogacanie i odtwarzanie zasobów przyrody, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) kształtowanie spójnej przestrzennej małopolskiej sieci powiązań przyrodniczych uwzględniającej istniejące i projektowane obszary chronione, włączone w sieć krajową, opartej o założenia i koncepcję europejskich sieci ekologicznych,
 - b) tworzenie warunków przestrzennych dla zapewnienia ochrony prawnej unikatowych i wybitnych walorów przyrodniczych w tym ochrona rzek z ich otoczeniem oraz innych ciągów obszarowych mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej;
- 6) uporządkowanie gospodarki odpadami, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) racjonalizacja gospodarki odpadami,
 - b) ograniczenie negatywnego wpływu składowisk na środowisko;
- 7) likwidacja zagrożeń dla środowiska z tytułu zanieczyszczenia powietrza, hałasu, wibracji i promieniowania elektromagnetycznego, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:

- a) ograniczenie emisji substancji zanieczyszczających powietrze do poziomu zapewniającego wysoką jakość środowiska atmosferycznego oraz odpowiadających funkcjom, uwarunkowaniom regionalnym i wymaganiom ogólnokrajowym,
- b) systematyczna poprawa klimatu akustycznego, ochrona przed wibracjami i promieniowaniem przekraczającym normy krajowe bądź europejskie;
- 8) dziedzictwo kulturowe trwałym elementem krajobrazu województwa małopolskiego, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego dla podniesienia poziomu wiedzy, świadomości historycznej oraz edukacji społeczeństwa, a także możliwości ich wykorzystania,
 - b) wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla ochrony tożsamości regionalnej oraz promocji województwa i jego rozwoju gospodarczego,
 - c) kształtowanie harmonijnego krajobrazu poprzez prawidłowe kształtowanie struktur przestrzennych od skali urbanistycznej po rozwiązania architektoniczne;
- 9) administracja bliżej mieszkańca, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) wysoki poziom dostępności usług z zakresu administracji publicznej poszczególnych szczebli samorządowych i szczebla rządowego dla wszystkich mieszkańców województwa,
 - b) poprawa standardów obsługi mieszkańców województwa na każdym szczeblu administracji;
- 10) elastyczny, łatwo dostępny system szkolnictwa, wysoka ranga nauki, realizowany poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) zapewnienie łatwego i równego dostępu do placówek szkolnictwa wyższego dla wszystkich mieszkańców województwa małopolskiego,
 - b) uzyskanie przez społeczeństwo Małopolski poziomu wykształcenia dostosowanego do aktualnych standardów w Unii Europejskiej oraz wprowadzenie standardów kwalifikacji zawodowych zgodnych ze standardami UE;
- 11) zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do kultury, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) wyrównywanie dysproporcji w dostępie mieszkańców województwa małopolskiego do placówek kulturalnych różnych szczebli i o różnych źródłach finansowania,
 - b) zwiększenie możliwości korzystania z placówek kulturalnych i udziału w przedsięwzięciach kulturalnych dla odwiedzających województwo małopolskie (turystów, ludzi biznesu itp.);
- 12) zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do lecznictwa, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) poprawę dostępności mieszkańców do placówek szpitalnych, placówek opieki społecznej w województwie małopolskim;
- 13) rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, realizowana poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) zwiększenie dostępu mieszkańców regionu małopolskiego do bazy sportowej,
 - b) rozwój bazy dla turystyki, rekreacji kwalifikowanej i sportów wyczynowych.
- 14) rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody, realizowany poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) szersze wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych dla rozwoju rozmaitych współczesnych form turystyki i wypoczynku, m.in. tzw. agroturystyki,
 - b) poprawa oferty turystycznej mniej uczęszczanych obszarów,
 - c) rozwiązania pozwalające na wprowadzenie infrastruktury turystycznej w obrzeża parków krajobrazowych;
- 15) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, pokonywanie barier i konfliktów, poprawa ładu przestrzennego, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania,
 - b) ograniczanie rozproszenia budownictwa, poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącego zainwestowania,
 - c) przeciwdziałanie chaotycznej suburbanizacji,
 - d) tworzenie warunków do poprawy jakości życia i rozwoju zrównoważonego,
 - e) wykorzystanie możliwości i szans tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym,
 - f) dążenie do dalszej intensyfikacji rozwoju najbardziej aktywnych gospodarczo obszarów z równoczesnym przełamywaniem impasu gospodarczego obszarów wymagających aktywizacji,
 - g) ekologizacja produkcji rolnej;
- 16) dobrze rozwinięty system transportowy pod względem technicznym, przestrzennym, gospodarczym, społecznym i środowiskowym, realizowany poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) przebudowa regionalnego systemu transportu zbiorowego w tym optymalne wykorzystanie infrastruktury kolejowej poprzez tworzenie centrów logistycznych;

- 17) zapewnienie zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości i odprowadzania ścieków, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) zlikwidowanie ilościowego i jakościowego deficytu wody oraz wysoka sprawność odprowadzania ścieków,
 - b) ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, ujmowanych w celach wodociągowych, ustanawianie ich stref ochronnych;
- 18) zaspokojenie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania na gaz odbiorców komunalnych i przemysłowych, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) rozwój sieci gazowych w obszarach niedoboru zaopatrzenia w gaz;
- 19) zaspokojenie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania na energię elektryczną odbiorców komunalnych i przemysłowych, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) zapewnienie wszystkim obecnym i przyszłym odbiorcom niezawodnych i możliwie najtańszych dostaw mocy i energii elektrycznej o wymaganym standardzie,
 - b) ograniczenie do minimum negatywnych skutków oddziaływania elektroenergetyki na środowisko przyrodnicze;
- 20) powszechnie dostępne - na całym obszarze województwa i dla całej społeczności regionu - usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne o europejskich standardach, realizowane poprzez następujące kierunki polityki przestrzennej:
 - a) liberalizacja rynku usług telekomunikacyjnych,
 - b) rozwój i poprawa przepustowości oraz jakości sieci telekomunikacyjnej i teleinformatycznej;
- 21) harmonijna współpraca na terenach stykowych, wspólne rozwiązywanie problemów o znaczeniu ponadregionalnym
 - a) realizowanie wspólnej polityki ochrony zasobów przyrodniczych,
 - b) rozwój infrastruktury turystycznej,
 - c) rozwój powiązań komunikacyjnych,
 rozwój wspólnej infrastruktury technicznej.

13. Struktura własności gruntów

Struktura własności gruntów wchodzących w skład miasta i gminy Skała jest mocno zróżnicowana. W Skale dominują grunty prywatne należące do osób prywatnych, oraz spółek reprezentujących przedsiębiorstwa niepubliczne funkcjonujące na terenie gminy, które ogółem stanowią ponad 71% wszystkich gruntów.

Kolejną, wyróżniającą się grupą, są grunty należące do Skarbu Państwa, które obecnie zajmują prawie 24% powierzchni gminy.

Należy również wspomnieć o trzeciej grupie własności, która odznacza się na tle pozostałych. Mianowicie, niespełna 3% wszystkich gruntów należy do Gminy Skała.

Pozostałe 2% gruntów są własnością między innymi: powiatu krakowskiego, gminy Zielonki, ochotniczej straży pożarnej, związków wyznaniowych, spółdzielni oraz towarzystw. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że aż połowa pozostałych gruntów nie posiada danych dotyczących własności. Grunty te zostały ujęte w poniższej tabeli jako „Brak danych”.

Struktura własności gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział procentowy w ogólnej pow. gminy
Skarb Państwa	1762,6623	23,62%
Powiat krakowski	27,4688	0,37%
Gmina Skała	206,2149	2,76%
Gmina Zielonki	0,2475	0,00%
Ochotnicza Straż Pożarna	2,5996	0,03%
Związki wyznaniowe	30,6693	0,41%
Podmioty gospodarcze prywatne	56,8904	0,76%
Spółdzielnie	29,1841	0,39%
Towarzystwa	0,6926	0,01%
Prywatne	5272,246	70,64%
Brak danych	74,718	1,00%
SUMA	7463,5935	100,00%

Tab.37. Struktura własności Gminy Skała z udziałem procentowym w ujęciu ogólnej powierzchni gminy (opracowane własne, na podstawie danych pochodzących z PODGiK).

Jak wynika z poniższego zestawienia tabelarycznego znacząca większość gruntów należących do gminy Skała znajduje się w obrębach Skała –wieś oraz Skała – miasto. Ogółem stanowią one

ponad 44%. Wyróżniającymi się obrębami są również Cianowice, gdzie grunty gminy zajmują około 8% oraz Minoga (9%).

Większość wszystkich gruntów gminnych to tereny już zainwestowane np. drogi, place, parkingi, placówki oświatowe oraz obiekty sportowo-rekreacyjne. Pokażne, niezainwestowane obszary zlokalizowane są w obrębie Skała – wieś, w granicach Ojcowskiego Parku Narodowego oraz przy granicy gminy Sułoszowa. Atrakcyjna lokalizacja ww. gruntów z pewnością stanowi podstawę do rozwoju tej części gminy. Co więcej, bliskie sąsiedztwo OPN determinuje przyszłe przeznaczenie wyłącznie pod tereny związane z usługami turystyki, obsługą komunikacji samochodowej lub usługami sportu i rekreacji.

Obręb	Własność gminna - powierzchnia [ha]	Udział procentowy w ogólnej pow. gruntów gminnych	Udział procentowy w ogólnej pow. gminy
Barbarka	2,2735	1,10%	0,03%
Cianowice	16,2906	7,90%	0,22%
Gołyszyn	6,7219	3,26%	0,09%
Maszyce	2,3446	1,14%	0,03%
Minoga	18,603	9,02%	0,25%
Niebyła – Świnczów	1,8092	0,88%	0,02%
Nowa wieś	5,149	2,50%	0,07%
Ojców	11,1436	5,40%	0,15%
Poręba Laskowska	1,2538	0,61%	0,02%
Przybysławice	5,3494	2,59%	0,07%
Rzeplin	12,2304	5,93%	0,16%
Smardzowice	10,0403	4,87%	0,13%
Sobiesęki	8,1735	3,96%	0,11%
Stoki	2,2742	1,10%	0,03%
Szczodrkowice	9,1232	4,42%	0,12%
Zamłynie	2,1247	1,03%	0,03%
Skała – wieś	61,3957	29,77%	0,82%
Skała – miasto	29,9143	14,51%	0,40%
SUMA	206,2149	100%	2,76%
Ogólna pow. gminy	7463,5935		100,00%

Tab.38. Powierzchnia gruntów we własności gminy Skała w podziale na poszczególne obręby, z udziałem procentowym w ujęciu ogólnej powierzchni gruntów gminnych oraz ogólnej powierzchni gminy (opracowane własne, na podstawie danych pochodzących z PODGIK).

14. Komunikacja

14.1. Drogową

Analizę stanu istniejącego sieci drogowej gminy Skała sporządzono w oparciu o następujące materiały:

- wykaz dróg wojewódzkich podlegających Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Krakowie (<http://www.zdw.krakow.pl/drogi/wykaz-drog.html>);
- wykaz dróg powiatowych podlegających Zarządowi Dróg Powiatu Krakowskiego (<http://zdpk.krakow.pl/zdpk/index.php/nasze-drogi>);
- Uchwałę nr VII/38/11 Rady Miejskiej w Skale z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie: zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych w Gminie Skała;
- wektorowe dane TBD (Topograficznej Bazy Danych).

W związku z powyższym uzyskano pełny obraz sieci komunikacyjnej, w której hierarchiczny układ klas technicznych tworzą drogi:

- główne;
- zbiorcze;
- lokalne;
- niższej klasy (dojazdowe, wewnętrzne itp. – nieujęte w przedstawionym poniżej zestawieniu dróg).

Ponadto, na terenie gminy, zgodnie z art. 19, ust. 2 Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 460) wyróżnić możemy następujących zarządców dróg, dla dróg:

- wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie;

- powiatowych – Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego;
- gminnych – Burmistrz Miasta i Gminy Skała.

Na układ komunikacyjny gminy Skała składają się drogi przedstawione w poniższej tabeli. Drogi zostały pogrupowane według klas technicznych. Wykaz ograniczono wyłącznie do dróg klasy: głównej (G), zbiorczej (Z) oraz lokalnej (L). Pomiar długości odcinków dróg został sporządzony ekranowo w oparciu o wektorowe dane TBD oraz w oparciu o dwuwymiarową mapę topograficzną w skali 1:10 000, przy użyciu odpowiedniego oprogramowania komputerowego.

I.p.	zarządca drogi	klasa drogi	numer drogi	nazwa drogi	długość odcinka w granicach gminy [km]
1.	Województwo	Główna	773	ul. Olkuska / ul. Słomnicka	7.8699
2.	Województwo	Główna	794	ul. Wolbromska / ul. Krakowska	8.3690
3.	Powiat	Zbiorcza	1155K	ul. Sobiesęcka	2.8784
4.	Powiat	Zbiorcza	1156K	-	6.4367
5.	Powiat	Zbiorcza	1171K	Wysocice-Barbarka	2.9994
6.	Powiat	Zbiorcza	1172K	Gr.woj.-Iwanowice-Zerwana	0.3000
7.	Powiat	Zbiorcza	1173K	Grzegorzowice-Podgaje-Januszowice	0.0457
8.	Powiat	Zbiorcza	2133K	Przybysławice-Smardzowice-Świńczów	5.0140
9.	Powiat	Zbiorcza	2134K	Sąspów-Ojców-Grodzisko	4.0686
10.	Powiat	Zbiorcza	2137K	Poreba Łaskowska-Sieciechowice - Przestańko	1.2333
11.	Powiat	Zbiorcza	2143K	Cianowice-Przybysławice	5.0018
12.	Gmina	Lokalna	brak	Sobiesęki - Polna	0.2478
13.	Gmina	Lokalna	brak	-	0.1295
14.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Leśna	0.9334
15.	Gmina	Lokalna	brak	Minoga - Zamłynie	0.4551
16.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Spacerowa	0.4777
17.	Gmina	Lokalna	brak	Aleja Parkowa	0.7167
18.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Stawowa	0.7660
19.	Gmina	Lokalna	brak	-	0.7392
20.	Gmina	Lokalna	brak	-	0.9957
21.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Świńska	0.2160
22.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Na Łąki	0.6571
23.	Gmina	Lokalna	brak	-	0.8681
24.	Gmina	Lokalna	brak	-	0.4493
25.	Gmina	Lokalna	brak	Skalska Droga	1.4575
26.	Gmina	Lokalna	brak	ul. Barbarka	1.0253
27.	Gmina	Lokalna	brak	Gołyszyn Podgaje - Łaski Dworskie	0.9360
28.	Gmina	Lokalna	G600138K	-	0.0007
29.	Gmina	Lokalna	G600761K	-	1.4504
30.	Gmina	Lokalna	G600762K	-	1.3671
31.	Gmina	Lokalna	G600763K	-	0.5068
32.	Gmina	Lokalna	G600764K	ul. Rzeplińska	2.9079
33.	Gmina	Lokalna	G600765K	-	2.9768
34.	Gmina	Lokalna	G600766K	-	1.9074
35.	Gmina	Lokalna	G600767K	-	4.7649
36.	Gmina	Lokalna	G600768K	-	2.1489
37.	Gmina	Lokalna	G600769K	-	1.9548
38.	Gmina	Lokalna	G600770K	-	0.7381
39.	Gmina	Lokalna	G600771K	ul. Rzeźnicza / ul. Lipowa	3.4048
40.	Gmina	Lokalna	G600772K	Zamkowa Droga	2.3830
41.	Gmina	Lokalna	G600773K	ul. Słoneczna	0.9003
42.	Gmina	Lokalna	G600774K	ul. Wspólna	0.9041
43.	Gmina	Lokalna	G600775K	ul. Stocka	2.8703
44.	Gmina	Lokalna	G600775K	-	0.3076

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

45.	Gmina	Lokalna	G600776K	-	0.7642
46.	Gmina	Lokalna	G600777K	-	1.7708
47.	Gmina	Lokalna	G600777K	-	0.6352
48.	Gmina	Lokalna	G600778K	-	1.2913
49.	Gmina	Lokalna	G600779K	ul. Długa / ul. Szkolna	2.1558
50.	Gmina	Lokalna	G600780K	-	0.5565
51.	Gmina	Lokalna	G600780K	-	1.7861
52.	Gmina	Lokalna	G600781K	-	1.3772
53.	Gmina	Lokalna	G600781K	-	0.4706
54.	Gmina	Lokalna	G600782K	-	1.0075
55.	Gmina	Lokalna	G600782K	-	0.6319
56.	Gmina	Lokalna	G600783K	-	2.0893
57.	Gmina	Lokalna	G600783K	-	2.0255
58.	Gmina	Lokalna	G600784K	ul. Armii Krajowej	0.2973
59.	Gmina	Lokalna	G600785K	ul. bł. Salomei	0.6804
60.	Gmina	Lokalna	G600786K	ul. Bohaterów Września	0.4667
61.	Gmina	Lokalna	G600786K	-	0.6572
62.	Gmina	Lokalna	G600787K	ul. Cmentarna	0.1971
63.	Gmina	Lokalna	G600788K	ul. Długa	0.5170
64.	Gmina	Lokalna	G600788K	-	0.1709
65.	Gmina	Lokalna	G600789K	ul. Gołębia	0.1233
66.	Gmina	Lokalna	G600790K	ul. Graniczna	0.1210
67.	Gmina	Lokalna	G600791K	ul. Jana III Sobieskiego	0.2997
68.	Gmina	Lokalna	G600792K	ul. Kościelna	0.1997
69.	Gmina	Lokalna	G600793K	ul. Krótka	0.0528
70.	Gmina	Lokalna	G600794K	ul. Krzywa	0.0846
71.	Gmina	Lokalna	G600795K	ul. ks. Poletka	0.3872
72.	Gmina	Lokalna	G600796K	ul. Kurniki	0.0900
73.	Gmina	Lokalna	G600797K	ul. Langiewiczza	0.4301
74.	Gmina	Lokalna	G600798K	ul. Mleczna	0.1336
75.	Gmina	Lokalna	G600799K	ul. Mydlarska	0.1127
76.	Gmina	Lokalna	G600800K	ul. Nowa	0.2211
77.	Gmina	Lokalna	G600801K	ul. Fr. Nullo	0.1064
78.	Gmina	Lokalna	G600802K	ul. Ogrodowa	0.1490
79.	Gmina	Lokalna	G600803K	ul. Ojcowska	0.3698
80.	Gmina	Lokalna	G600804K	ul. Pasternak	0.2319
81.	Gmina	Lokalna	G600805K	pl. Konstytucji 3 Maja	0.1807
82.	Gmina	Lokalna	G600806K	ul. Poddomie	0.2334
83.	Gmina	Lokalna	G600807K	ul. Polna	0.7933
84.	Gmina	Lokalna	G600808K	ul. Powstańców	0.4495
85.	Gmina	Lokalna	G600809K	ul. Przechodnia	0.0832
86.	Gmina	Lokalna	G600810K	ul. Rzeplińska	0.2604
87.	Gmina	Lokalna	G600811K	ul. Rzeźnicza	0.5322
88.	Gmina	Lokalna	G600812K	ul. Skałeczna	0.8359
89.	Gmina	Lokalna	G600813K	ul. Słoneczna	0.5688
90.	Gmina	Lokalna	G600814K	ul. Stawowa	0.1657
91.	Gmina	Lokalna	G600815K	ul. Stocka	0.0974
92.	Gmina	Lokalna	G600816K	ul. Szkolna	0.1228
93.	Gmina	Lokalna	G600817K	ul. Targowa	0.3472
94.	Gmina	Lokalna	G600818K	ul. Topolowa	0.9193
95.	Gmina	Lokalna	G600819K	ul. Walecznych	0.7834
96.	Gmina	Lokalna	G600820K	ul. Wąska	0.0526
97.	Gmina	Lokalna	G600821K	ul. Wejściowa	0.0807
98.	Gmina	Lokalna	G600822K	ul. Wesola	0.2357
99.	Gmina	Lokalna	G600823K	ul. Władysława Łokietka	0.3784
100.	Gmina	Lokalna	G600824K		0.0698
101.	Gmina	Lokalna	G600825K	ul. Zagrodzka	0.3031
102.	Gmina	Lokalna	G600826K	-	0.4035
103.	Gmina	Lokalna	G600839K	-	0.8179

104.	Gmina	Lokalna	G600840K	-	0.5544
105.	Gmina	Lokalna	G600841K	-	0.7193
106.	Gmina	Lokalna	G600846K	-	0.9073
107.	Gmina	Lokalna	G601303K	-	0.2813
108.	Gmina	Lokalna	G601438K	-	1.4531
109.	Gmina	Lokalna	G601458K	-	0.0005
110.	Gmina	Lokalna	G601592K	-	0.0030

Tab.39. Wykaz dróg na terenie gminy Skała

Jak wynika z przedstawionego powyżej wykazu dróg, gminny system drogowy (wyłączając drogi dojazdowe i wewnętrzne) ma około 122,0763 km, gdzie:

- 2 to drogi klasy głównej, których łączna długość to 16,2389 km;
- 9 to drogi klasy zbiorczej, których łączna długość to 27,9779 km;
- 99 to drogi klasy lokalnej, których łączna długość to 77,8595 km.

Podstawowy szkielet sieci drogowej w Skale podporządkowany jest drogom wojewódzkim klasy głównej o numerach 773 oraz 794, które rozprowadzają ruch pojazdów w kierunkach wschód-zachód i północ-południe. Obecnie komunikacja zarówno samochodów osobowych jak i ciężarowych na trasach Sieniczno-Wesoła oraz Koniecpol-Kraków koncentruje się w sercu niewielkiego miasteczka tworząc „wąskie gardło”, co niestety wpływa negatywnie na przepustowość w rejonie centrum. Ponadto, funkcjonujące rozwiązanie wytworzyło nieodpowiedni dla tej klasy dróg kolizyjny węzeł komunikacyjny.

Zauważa się dysproporcję w uporządkowaniu oraz ilości dróg pomiędzy wschodnią, zurbanizowaną, a zachodnią częścią gminy, gdzie naturalną barierą dla rozwoju sieci drogowej jest Ojcowski Park Narodowy. Mimo to na zachodzie, szczególnie w obrębach administracyjnych Cianowice, Ojców, Skała-wieś oraz Smardzowice widoczny jest deficyt dróg wyższej klasy o charakterze równoleżnikowym.

W 2010 roku został wykonany pomiar średniodobowego ruchu na drogach wojewódzkich województwa małopolskiego, który obejmuje swoim zasięgiem drogi wojewódzkie nr 773 oraz 794 leżące w granicach administracyjnych gminy Skała.

Wyniki pomiarów przedstawiono poniżej w tabeli, która została sporządzona w oparciu o dane dostępne na stronie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie.

numer drogi	opis odcinka	pojazdy ogółem	rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych						
			motocykle	samochody osobowe mikrobusy	lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	samochody ciężarowe		autobusy	ciągniki rolnicze
						bez przyczepy	z przyczepą		
DW 773	Sułoszowa – Skała	3999	100	3439	320	68	44	16	12
DW 773	Skała – Iwanowice	8792	193	5899	1301	739	378	220	62
DW 794	Wolbrom – Skała	5082	36	4386	447	127	41	20	25
DW 794	Skała – Kraków	15755	126	13911	1087	299	158	158	16

Tab.40. Średniodobowy pomiar ruchu pojazdów na drogach wojewódzkich nr 773 i 794 w roku 2010 r.

Jak wynika z danych ZDW w Krakowie średniodobowy ruch pojazdów samochodowych na wszystkich drogach wojewódzkich województwa małopolskiego w 2010 roku wyniósł niespełna 6297 pojazdów.

Powyższe informacje wskazują, iż dla drogi wojewódzkiej nr 794 na odcinku pomiarowym Skała – Kraków ruch pojazdów jest o 250% większy od średniej na wszystkich drogach wojewódzkich. Podobna sytuacja występuje na odcinku pomiarowym drogi DW 773 Skała – Iwanowice. W tym przypadku ruch pojazdów jest większy o prawie 140%. Na pozostałych odcinkach dróg wojewódzkich w granicach administracyjnych gminy Skała potok ruchu pojazdów samochodowych jest zbliżony do średniej dla całego województwa.

14.2. Kolejowa

Przez teren gminy Skała nie przebiegają żadne linie kolejowe.

14.3. Rowerowa

Przez obszar gminy przebiegają następujące szlaki rowerowe:

- Czarny – biegnący przez obręb:
 - Barbarka, Gołyszyn, Minoga oraz Zamłynie o długości około 11,3 km;
 - Ojców o długości około 4,2 km;
- Czerwony – biegnący przez obręb:
 - Cianowice i Niebysł-Świńczów o długości około 2,6 km;
 - Cianowice, Ojców o długości około 2,3 km;
- Niebieski – biegnący przez obręb Skała – wieś o długości około 5,8 km.

Obecnie istniejące szlaki rowerowe na terenie gminy Skała nie stanowią spójnego systemu. Większość znajduje się w północno-wschodniej oraz południowo-zachodniej części gminy. Brak jest odcinków w centrum łączących pozostałe elementy sieci w logiczną całość.

Ponadto, przez gminę przebiegać będzie trasa rowerowa w ramach projektu Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie „Koncepcja Programowej Budowy I Etapu Zintegrowanej Sieci Tras Rowerowych w Województwie Małopolskim – Zadanie nr 7 – VeloPrądnik (VP)” biegnąca z północy na południe przez Ojcowski Park Narodowy. Łączna długość trasy VeloPrądnik na terenie gminy Skała to około 7 km. Obecnie zadanie jest na etapie uzyskania odpowiednich uzgodnień przebiegu trasy oraz wstępnych zgód na dysponowanie terenem.

Co więcej, jak wynika z informacji Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie w ramach projektu „Koncepcja budowy zintegrowanej sieci tras rowerowych, biegowych oraz narciarskich tras biegowych w województwie małopolskim” z 2013 r. opracowano również przebieg trasy Velo Jura, obsługującej północno – zachodnią część Małopolski, w części Wyżynę Krakowsko-Częstochowską. Niestety trasa Velo Jura nie została objęta opracowaniem „Koncepcja Programowej Budowy I Etapu Zintegrowanej Sieci Tras Rowerowych w Województwie Małopolskim”, w skład której weszło 8 tras. W związku z tym przebieg Velo Jury zaproponowany w Koncepcji z 2013 r. należy traktować wyłącznie jako studium korytarzowe i nie należy traktować go jako ostatecznego.

Dodatkowo, na terenie gminy zgodnie z „Koncepcją budowy zintegrowanego systemu tras pieszych oraz tras rowerowych wraz z infrastrukturą rekreacyjno-sportową wokół Ojcowskiego Parku Narodowego na terenie Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina”, planowany jest przebieg szlaków rowerowych tworzących pętlę łączącą miejscowości, w których znajdują się atrakcyjne obiekty wzbogacające ofertę turystyczną.

Główne planowane szlaki rowerowe w ramach budowy Zintegrowanego Systemu Tras Rowerowych w gminie Skała przedstawiają się następująco:

nr odcinka	długość szlaku	przebieg trasy	przeznaczenie
1	ok. 2,40 km	Skała Rynek – Zagrody – Grodzisko (do granicy Ojcowskiego Parku Narodowego)	R-OFF, NW, SB
2	ok. 4,80 km	Skała Rynek – Minoga	R-OFF, NW, SB, NB
3	ok. 2,20 km	Minoga – Przybysławice	R-OFF, NW, SB
4	ok. 6,80 km	Przybysławice – Rzeplin - Szczodrkowice	R-ON, NW, SB
5	ok. 4,30 km	Szczodrkowice – Cianowice – Smardzowice	R-ON, NW, SB
6	ok. 5,70 km	Smardzowice – Skała (Rynek)	R-OFF, NW, SB
Łącznie	ok. 26,20 km		

Tab.41. Planowane szlaki rowerowe w gminie Skała zgodnie z „Koncepcją budowy zintegrowanego systemu tras pieszych oraz tras rowerowych wraz z infrastrukturą rekreacyjno-sportową wokół Ojcowskiego Parku Narodowego na terenie Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina”.

Oznaczenia skrótów użytych w tabeli:

- R-OFF - trasa rowerowa, przeważający off-road (drogi nieutwardzone, ścieżki leśne, drogi utwardzone);
- R-ON - trasa rowerowa, przeważający on-road (drogi asfaltowe, dobrej jakości drogi utwardzone, brak ekstremalnych podjazdów i zjazdów);
- NW – Trasa dla Nordic Walking;
- SB – Spacer i bieganie;
- NB – Narciarstwo biegowe.

W ramach projektu ZSTR planowana jest również budowa kompleksowego miejsca obsługi rowerzystów (MOR), które zlokalizowane będzie przy drodze wojewódzkiej nr 773 na działkach 652 oraz 2983 w obrębie Skała-wieś.

14.4. Piesza

Przez obszar gminy przebiegają następujące pieszsze szlaki turystyczne PTTK:

- Czarny – znajdujący się w obrębie Ojców, „Szlak do Jaskini Łokietka” o długości około 3,5 km;
- Czerwony – biegnący przez obręby Skała – wieś oraz Ojców, „Szlak Orlich Gniazd” o długości około 11 km;
- Niebieski – biegnący przez obręby Skała – miasto, Skała – wieś oraz Ojców, „Szlak Warowni Jurajskich” o długości około 16 km;
- Zielony – biegnący przez obręby Barbarka, Gołyszyn, Minoga oraz Zamłynie, „Szlak do Jaskini Ciemnej” o długości około 12 km;
- Żółty – biegnący przez obręb Ojców, „Szlak Dolinek Jurajskich” o długości około 10 km.

Ponadto, na terenie gminy wyróżnić można dwa szlaki spacerowe:

- „Drewniana Droga” o długości około 3 km;
- „Droga Zamkowa (Droga Królewska) – Bukówki” o długości około 2,5 km.

Analiza gminnego systemu ciągów pieszych w granicach dróg publicznych wskazała, iż niezbędne są odpowiednie inwestycje, które w pierwszej kolejności wpłyną na bezpieczeństwo prowadzenia ruchu pieszego oraz zaspokoją potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Modernizacji wymagają wybrane fragmenty dróg:

- 1) wojewódzkich;
- 2) powiatowych;
- 3) gminnych.

Ad 1)

- a) dla drogi wojewódzkiej nr 773 – budowa chodników po obu stronach drogi na odcinkach:
 - od miejscowości Nowa Wieś do miejscowości Przybysławice,
 - od miejscowości Skała do miejscowości Grodzisko (do drogi powiatowej);
- b) dla drogi wojewódzkiej nr 794 – budowa obustronnych chodników na odcinkach:
 - od miejscowości Niebyła-Świńczów do Skały,
 - kontynuacja chodników od Skały w kierunku Wolbromia do drogi na Grodzisko (około 200m).

Ad 2)

- a) dla drogi powiatowej nr 1155K – modernizacja chodników w miejscowości Sobiesęki;
- b) dla drogi powiatowej nr 1156K – budowa chodników w miejscowości Barbarka (tereny zainwestowane);
- c) dla drogi powiatowej nr 1171K – budowa chodników w miejscowości Gołyszyn;
- d) dla drogi powiatowej nr 2133K – budowa obustronnych chodników;
- e) dla drogi powiatowej nr 2134K – budowa co najmniej jednostronnego chodnika;
- f) dla drogi powiatowej nr 2143K:
 - budowa chodników w miejscowości Cianowice (ul. Namiarkowa),
 - budowa chodników w miejscowości Rzeplin (w okolicach pałacu).

Ad 3)

Z uwagi na małe natężenie ruchu zarówno pieszego jak i kołowego na drogach gminnych w obrębach: Barbarka, Gołyszyn, Maszyce, Niebyła-Świńczów, Nowa Wieś, Poręba Laskowska,

Przybysławice, Rzeplin oraz Stoki istniejące chodniki lub pobocza nie wymagają natychmiastowej modernizacji.

Remont konieczny jest w obrębach:

- a) Cianowice – w zakresie budowy obustronnych chodników na Alei Parkowej;
- b) Minoga – w zakresie budowy obustronnych chodników w okolicy pałacu oraz w rejonie szkoły podstawowej;
- c) Ojców – budowa obustronnych chodników na drodze prowadzącej z centrum Ojcowa do Bramy Krakowskiej;
- d) Skała-miasto – modernizacja wszystkich istniejących chodników;
- e) Smardzowice – budowa obustronnych chodników w okolicach szkoły;
- f) Szczodrkowice – budowa obustronnych chodników na drodze prowadzącej z miejscowości Cianowice do Szczodrkowic.

14.5. Publiczna

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie realizuje usługi komunikacji publicznej w zakresie jednej linii nr 267 obsługującej miejscowości: Maszyce oraz Smardzowice. Skała znajduje się w II Strefie Aglomeracyjnej, która obejmuje terytoria Miast i Gminy, które przystąpiły do porozumienia w sprawie publicznego transportu zbiorowego. Na trasie linii nr 267, w obrębie gminy Skała zlokalizowanych jest 9 przystanków autobusowych obsługujących pasażerów.

Poza MPK S.A. w Krakowie, komunikację publiczną zapewniają prywatne przedsiębiorstwa oferujące przewóz osób na podstawie zezwoleń wydawanych przez Starostwo Powiatowe w Krakowie. Oferta działających przewoźników jest obszerna i zapewnia transport zarówno na terenie całej gminy jak również na liniach międzymiastowych.

Poza przewozami osób, prywatne firmy transportowe realizują dodatkowo usługę przewozu dzieci do szkół.

14.6. System parkingowy

Na system parkingowy gminy składają się:

- ogólnodostępne parkingi:
 - na Placu Konstytucji 3-go Maja,
 - przy ul. Olkuskiej,
 - ul. Rynek (obok budynku Urzędu Miasta),
 - parking pod Zamkiem w Ojcowie,
 - parking na Złotej górze;
- zespoły garażowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, sporadycznie jednorodzinnej;
- parkingi powierzchniowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, usługowej, terenom aktywności gospodarczej i innym obiektom i terenom generującym ruch samochodowy;
- parkingi w liniach rozgraniczających dróg.

Jak wynika z analizy systemu parkingowego gminy ilość dostępnych obecnie miejsc parkingowych nie zaspokaja potrzeb zarówno lokalnej społeczności, jak również utrudnia rozwój turystyki w regionie. Utworzenie sieci parkingów i miejsc postojowych, w tym parkingu typu „parkuj i jedź” wokół Ojcowskiego Parku Narodowego oraz w okolicach miasta Skała powinno być głównym celem polityki komunikacyjnej gminy. Ponadto, uporządkowania systemu parkowania wymagają rejonu wokół obiektów handlowych, sakralnych i urządzeń sportowych.

15. Struktura funkcjonalno – przestrzenna

15.1. Sieć osadnicza

Sieć osadniczą gminy Skała tworzy 19 jednostek osadniczych: 16 wsi, 1 miasto, oraz 2 przysiółki – zgrupowane w 17 sołectwach.

Jednostki osadnicze gminy to:

- miasto Skała;
- wsie:
 - Cianowice,
 - Barbarka,
 - Gołyszyn,
 - Minoga,

- Maszyce,
- Nowa Wieś,
- Niebyła-Świńczów,
- Ojców,
- Poręba Laskowska,
- Przybysławice,
- Rzeplin,
- Sobiesęki,
- Smardzowice,
- Szczodrkowice,
- Stoki,
- Zamłynie;
- przysiółki:
 - Grodzisko,
 - Chmielarze.

Osadnictwo na obszarze gminy Skała jest bardzo stare a początki miasta Skały sięgają XIII wieku. Akt lokacyjny na prawie średzkim wydano 10 listopada 1267 roku. Jako miasto klasztorne lokowane zostało na dość ważnym szlaku handlowym biegnącym z Krakowa na Śląsk i dalej do Wielkopolski. Już w 1257 roku istniała tutaj komora celna.

Miasto kilkakrotnie ulegało pożarom. Dla podźwignięcia miasta z upadku, król Stanisław August Poniatowski potwierdził w 1786 roku dotychczasowe jarmarki dla Skały oraz wydał przywilej na pięć nowych. Liczne zabytki oraz stanowiska archeologiczne na terenie gminy Skała pozwalają stwierdzić, że sieć osadnicza rozwijała się intensywnie. Współczesna sieć osadnicza ukształtowała się jednak głównie w średniowieczu i wiele z układów ruralistycznych zachowało swój niezmieniony kształt. Gmina Skała charakteryzuje się tym, że jej centralno-zachodnią część stanowi ośrodek miejski - miasto Skała, w którego centrum przecinają się dwie drogi wojewódzkie: nr 794 i nr 773.

Miasto Skała zachowało układ przestrzenny otrzymany w średniowieczu, który wyraźnie wykazuje miejski charakter, z czytelnie zachowanym podziałem w obszarze centrum i dużym rynkiem pośrodku, na którym znajduje się pochodzący z ok. 1800 r. posąg kamienny św. Floriana.

Charakterystyczną cechą sieci osadniczej gminy Skała jest występowanie jednej dużej miejskiej jednostki osadniczej, wokół której zlokalizowane są wsie, w których zamieszkuje większość mieszkańców gminy. Obecnie funkcje centralne najsilniej są reprezentowane w miejscowości Skała, która jest największą miejscowością gminy i jednocześnie siedzibą jej władz samorządowych.

Miasto Skała pełni funkcję ośrodka usługowego, w którym ogromną rolę odgrywa handel, zapewniający zatrudnienie mieszkańców miasteczka i okolic. W układzie urbanistycznym miasta przeważają ciasno zabudowane ulice, odchodzące od centralnie położonego rynku. W zabudowie centrum miasta dominują w większości jedno i dwukondygnacyjne budynki mieszkalne, z przeważającymi lokalami handlowymi lub usługowymi.

15.2. Struktura użytkowania terenu

W strukturze użytkowania terenów gminy Skała zdecydowanie przeważają tereny otwarte – ok 96% powierzchni gminy. Wśród nich dominują użytki rolne – nieco ponad 74% powierzchni gminy oraz tereny lasów i zadrzewień – 21 % powierzchni gminy.

Pod względem struktury użytkowania gruntów w gminie przeważają użytki rolne – 74,56 % oraz lasy i grunty leśne – 20,99 %. Wśród użytków rolnych największy odsetek stanowią grunty orne – 67,39 %, sady – 2,41 %, pastwiska – 1,23 % oraz łąki – 0,76 %, . Strukturę gruntów przedstawia tabela poniżej.

struktura użytkowania gruntów	powierzchnia	udział w powierzchni całkowitej
rodzaj użytkowania	ha	%
powierzchnia całkowita	7483	100
tereny otwarte	7170	95,82%
użytki rolne razem	5579	74,56%
użytki rolne - grunty orne	5043	67,39%
użytki rolne - sady	180	2,41%
użytki rolne - łąki trwałe	57	0,76%
użytki rolne - pastwiska trwałe	92	1,23%

użytki rolne - grunty rolne zabudowane	206	2,75%
użytki rolne - grunty pod rowami	1	0,01%
grunty leśne	1571	20,99%
grunty zadrzewione i zakrzewione	7	0,09%
grunty pod wodami	13	0,17%
tereny zainwestowane	313	4,18%
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	298	3,98%
tereny mieszkaniowe	75	1,00%
tereny przemysłowe	6	0,08%
tereny inne zabudowane	22	0,29%
tereny zurbanizowane niezabudowane	3	0,04%
tereny rekreacji i wypoczynku	11	0,15%
tereny komunikacyjne - drogi	178	2,38%
tereny komunikacyjne - inne	2	0,03%
użytki kopalne	1	0,01%
nieużytki	12	0,16%
tereny różne	3	0,04%

Tab.42. Struktura użytkowania gruntów gminy Skała w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Wśród terenów zainwestowanych, zajmujących łącznie 4,18% powierzchni gminy, dominują tereny komunikacyjne stanowiące ponad 2,3 % powierzchni gminy a następnie tereny mieszkaniowe – 1%. Tereny Zabudowane i zurbanizowane razem stanowią 3,98 % powierzchni gminy. Niewielki jest natomiast udział terenów przemysłowych – 0,08% oraz rekreacyjno-wypoczynkowych – zaledwie 0,15%. Tereny zurbanizowane niezabudowane zajmują około 0,04% powierzchni gminy a nieużytki – 0,16%. Jak widać, w gminie więcej jest nieużytków niż terenów rekreacji i wypoczynku.

Charakterystyczną cechą przestrzeni osadniczej gminy jest stosunkowo duży stopień rozproszenia zabudowy (terenów zainwestowanych). Zdecydowana większość terenów osadniczych, to stosunkowo małe układy przestrzenne o mniej lub bardziej intensywnej zabudowie. Rozproszona pojedyncza zabudowa, w tym związana z gospodarką rolniczą, odgrywa dość istotną rolę w układzie przestrzennym i w krajobrazie gminy. Znaczny stopień rozproszenia osadnictwa, a więc liczne przypadki oderwania zabudowy od głównych układów osadniczych, to niekorzystna cecha przestrzeni gminy z różnych punktów widzenia: gospodarczego, społecznego, komunikacyjnego, krajobrazowego, a także ekologicznego.

16. Infrastruktura techniczna

Na terenie gminy Skała wyposażenie domów i mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne jest dobre. Z roku na rok, wraz z rozwojem nowej zabudowy, rozbudowywane są kolejne sieci infrastruktury technicznej, do których przyłączane są mieszkania. Gmina Skała zводociągowana jest niemal w 100%. W mieście Skała dostęp do wodociągu mają wszystkie mieszkania a w części wiejskiej gminy, jak wynika z danych GUS, zводociągowane jest ok 90% zabudowań mieszkalnych. Generalnie widać różnicę niewielką pomiędzy dostępnością do mediów na terenie miasta i na terenie wsi, gdzie miasto Skała ma większy procentowy udział mieszkań wyposażonych w poszczególne instalacje techniczno-sanitarne.

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
wodociąg	2667	2676	2698	2719	2749	2795	2852	2986	3019	3053	3090
ustęp splukiwany	2264	2273	2295	2316	2346	2392	2449	2779	2813	2848	2885
łazienka	2231	2240	2262	2284	2314	2360	2417	2587	2621	2656	2693
centralne ogrzewanie	1717	1725	1747	1767	1780	1818	1875	2046	2080	2115	2153
gaz sieciowy	1168	1176	1348	1365	1412	1439	1554	1620	1647	1668	1700

Tab.43. Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

W 2003 roku w gminie Skała było 2667 mieszkań wyposażonych w wodociąg a w roku 2013 liczba ta wzrosła do 3090, co jest wynikiem budowy nowych mieszkań i domów na terenie gminy. Podobnie wzrosła liczba zabudowań mieszkalnych wyposażonych w pozostałe instalacje. Od roku 2003 do roku 2013 procentowy udział mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne w stosunku do ogółu mieszkań nie zmienił się na terenie miasta Skała. Na terenach wiejskich z roku 2008 na rok 2009 wzrósł procentowy udział mieszkań wyposażonych w łazienkę, z 70% do 80%, co można zaobserwować na danych GUS w tabelce poniżej.

Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
w miastach											
wodociąg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
łazienka	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
centralne ogrzewanie	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
na wsi											
wodociąg	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
łazienka	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8

Tab.44. Procentowy udział mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

16.1. Zaopatrzenie w wodę

16.1.1. Ujęcia wód powierzchniowych

Na obszarze gminy Skała występują dwa ujęcia wód powierzchniowych wraz z towarzyszącymi im strefami ochronnymi:

- ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Dłubni w km 10+960 w miejscowości Raciborowice, wraz ze strefą ochronną ustanowioną rozporządzeniem Nr 8/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 17 września 2012 r.,
- ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Rudawy, wraz ze strefą ochronną ustanowioną rozporządzeniem Nr 1/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 6 lipca 2011 r., zmienionym rozporządzeniem Nr 4/2011 z dnia 12 października 2011 r. oraz rozporządzeniem Nr 2/2012 z dnia 18 lipca 2012 r.

16.1.2. Ujęcia wód podziemnych

Wody na terenie gminy Skała ujmowane są zgodnie z decyzjami Starosty Krakowskiego wydanymi na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 145). Obecnie na przedmiotowym terenie obowiązuje 7 decyzji w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych:

LP		1.
MIEJSCOWOŚĆ		Barbarka
NR DZIAŁKI		195
NR DECYZJI		OS.II.6341.165.2013.MP
DATA WYDANIA DECYZJI		31.12.2013 r.
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI		31.12.2023 r.
UŻYTKOWNIK		Gmina Skała
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	199,84 m
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\ max} = 2,10\ m^3/h$
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{d\ sr} = 30,0\ m^3/d$

	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, w formie czworoboku o wymiarach: 30,0 m x 51,0 m x 27,0 m x 35,0 m ogrodzonego, oznakowanego i zamkniętego niedostępnego dla pracowników i osób postronnych z wyjątkiem bezpośredniej obsługi ustanowioną decyzją Starosty Krakowskiego z dnia 23.12.2003 r. znak: OS.62230/17/03/MP	
LP	2.		
MIEJSCOWOŚĆ	Ojców		
NR DZIAŁKI	197		
NR DECYZJI	OS.MP.62230-1/08		
DATA WYDANIA DECYZJI	21.02.2008 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI	21.02.2018 r.		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	-	
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\max} = 13,40\text{ m}^3/\text{h}$	
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 155,0\text{ m}^3/\text{d}$	
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, o wymiarach 19,5 m x 24,0 m ogrodzona, oznakowana i zagospodarowana zielenią	
LP	3.1	3.2	
MIEJSCOWOŚĆ	Rzeplin		
NR DZIAŁKI	409/12	201/1	
NR DECYZJI	OS.II.6341.213.2011.2012.MP		
DATA WYDANIA DECYZJI	01.02.2012 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI	01.02.2022 r.		
UŻYTKOWNIK	Gmina Skała		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	Studnia 1 – 364,47 m	Studnia 2 – 386,49 m
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\max} = 3,60\text{ m}^3/\text{h}$	$Q_{h\max} = 11,00\text{ m}^3/\text{h}$
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 6,0\text{ m}^3/\text{d}$	$Q_{\text{dśr}} = 343,0\text{ m}^3/\text{d}$
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, w formie kwadratu o wymiarach 6,0 m x 6,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i prawidłowo zagospodarowanego	Bezpośrednia, w formie kwadratu o wymiarach 30,0 m x 40,0 m, ogrodzonego, oznakowanego i prawidłowo zagospodarowanego
LP	4.		
MIEJSCOWOŚĆ	Smardzowice		
NR DZIAŁKI	279/1		
NR DECYZJI	OS.II.6341.159.2.2012.MZ		
DATA WYDANIA DECYZJI	02.01.2013 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI	31.12.2023 r.		

UŻYTKOWNIK		Gmina Skała		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	405,97 m		
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\max} = 24,20\text{ m}^3/\text{h}$		
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 280,0\text{ m}^3/\text{d}$		
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, w formie koła o promieniu 10 m ogrodzona, oznakowana, zagospodarowana zielenią, bez dostępu osób trzecich ustanowiona decyzją Starosty Krakowskiego z dnia 13.12.2002 r. znak: OS.62230/18/2/02/MP		
LP		5.		
MIEJSCOWOŚĆ		Cianowice		
NR DZIAŁKI		120610_5.0002.AR_3.322/1		
NR DECYZJI		OS.MP.62230-2/08		
DATA WYDANIA DECYZJI		29.02.2008 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI		28.02.2018 r.		
UŻYTKOWNIK		Gmina Skała		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	-		
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\max} = 15,20\text{ m}^3/\text{h}$		
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 210,0\text{ m}^3/\text{d}$		
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, o wymiarach 26,0 m x 29,0 m ogrodzona, oznakowana i zagospodarowana zielenią		
LP		6.		
MIEJSCOWOŚĆ		Sobiesęki		
NR DZIAŁKI		120610_5.0015.AR_2.44		
NR DECYZJI		OS.II.MZ.6223-78/10/11		
DATA WYDANIA DECYZJI		05.05.2011 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI		05.05.2021 r.		
UŻYTKOWNIK		Gmina Skała		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	-		
	MAX GODZINNY POBÓR	$Q_{h\max} = 29,50\text{ m}^3/\text{h}$		
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 708,0\text{ m}^3/\text{d}$		
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, o wymiarach 15,5 m x 20,0 m ogrodzona, oznakowana tablicami informacyjnymi, bez dostępu osób trzecich, prawidłowo zagospodarowana		
LP		7.1	7.2	7.3
MIEJSCOWOŚĆ		Minoga		
NR DZIAŁKI		120610_5.0005.		

		86/2	103/1	50/3
NR DECYZJI		OS.MP.6223-3/08		
DATA WYDANIA DECYZJI		26.05.2008 r.		
TERMIN OBOWIĄZYWANIA DECYZJI		26.05.2018 r.		
UŻYTKOWNIK		Gmina Skala		
INFORMACJE TECHNICZNE DOTYCZĄCE POBORU WODY	RZĘDNA UJĘCIA	-		
	MAX GODZINNY POBÓR (przy czym ilość wody pobieranej ze studni nie może przekroczyć)	$Q_{h \max} = 90,00 \text{ m}^3/\text{h}$		
		22,3 m ³ /h	38,3 m ³ /h	40,0 m ³ /h
	ŚREDNI DOBOWY POBÓR	$Q_{\text{dśr}} = 2160,0 \text{ m}^3/\text{d}$		
	STREFA OCHRONNA	Bezpośrednia, o wymiarach 20,0 m x 17,0 m	Bezpośrednia, o wymiarach 58,0 m x 26,0 m	Bezpośrednia, o wymiarach 35,0 m x 19,0 m
		ogrodzona, oznakowana i zagospodarowana zielenią		

Tab.45. Zestawienie obowiązujących decyzji w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych na terenie gminy Skala

Ponadto, poza przedstawionymi w powyższym zestawieniu ujęciami wody, na terenie gminy Skala wyróżnić można dwa nieczynne już ujęcia zlokalizowane w miejscowościach Poręba Laskowska (dz. nr ewid. 52/1) oraz Skala (Rynek).

16.2. Wodociągi

Sieć wodociągowa w gminie Skala jest dobrze rozbudowana. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2013 r. składała się ona z odcinków o łącznej długości ponad 106 km czynnej sieci rozdzielczej. Od 2003 roku wzrosła ona o ponad 6 km długości. Rozbudowa sieci wodociągowej postępuje sukcesywnie z roku na rok. Każda miejscowość w gminie Skala ma dostęp do wodociągu. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego w 2013 roku wynosiła 3629 sztuk. W tym samym roku z sieci wodociągowej korzystało 9651 osób na terenie gminy Skala.

Wodociągi												
	Jednostka miary	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	100,0	100,0	100,0	102,0	102,0	102,0	104,6	104,8	104,9	105,4	106,3
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2866	2920	2952	3097	3111	3276	3068	3441	3520	3597	3629
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	248,4	291,0	270,0	315,7	332,8	345,0	344,0	300,0	297,0	293,0	298,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	8549	8623	8683	8782	8787	8866	8975	9304	9446	9572	9651
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m3	26,2	30,6	28,3	32,8	34,6	35,6	35,3	30,1	29,4	28,6	28,9

Tab.46. Rozwój sieci wodociągowej w gminie Skala w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Głównymi źródłami zaopatrzenia w wodę mieszkańców Miasta i Gminy Skała w wodę są studnie głębinowe o głębokości 40 -100 metrów z wykonaną siecią wodociągową. Na omawianym terenie występują dwa poziomy wodonośne: kredowy i jurajski, dlatego jakość wody jest bardzo dobra pod względem fizykochemicznym jak i bakteriologicznym i nie wymaga uzdatniania. Sieć wodociągowa zaopatrująca mieszkańców w wodę jest podzielona na kilka rejonów (wodociągi grupowe). Podział ten został wprowadzony w zależności od wielkości źródła zasilania.

16.3. Kanalizacja

Na terenie gminy Skała w 2013 roku istniała sieć kanalizacyjna o długości 110 km. Od roku 2003 jej długość zwiększyła się blisko siedmiokrotnie. Tak duży wzrost skanalizowania obszaru gminy nastąpił m.in. dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Liczba osób korzystających z kanalizacji sanitarnej na terenie gminy skała w 2013 roku wynosiła 5810 a w roku 2003 było to 3419 osób.

Kanalizacja												
	Jednostka miary	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	16,8	16,8	26,9	42,5	49,1	49,1	53,1	53,2	61,7	110,4	110,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1082	1104	1183	1376	1625	1635	1713	1734	1830	2089	2100
ścieki odprowadzone	dam3	96,0	97,0	98,2	103,1	125,5	125,5	131,0	142	147	166	168,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3419	3470	3713	4294	4490	4498	4697	4813	5118	5756	5810

Tab.47. Rozwój kanalizacji w gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Położenie Gminy Skała we wschodniej części zlewni rzeki Dłubni, w strefie ochronnej dla wody pitnej dla Krakowa oraz w zachodniej części zlewni rzeki Prądnik, głównego cieku Ojcowskiego Parku Narodowego, przy równoczesnym objęciu gminy siecią wodociągów zbiorczych – nakłada na władze samorządowe obowiązek realizacji kanalizacji zbiorczej, zakończonej urządzeniami oczyszczającymi o bardzo wysokim stopniu redukcji zanieczyszczeń.

Na terenie objętym strefą ochronną ujęcia wody na rzece Dłubni – obowiązuje zasada bezwzględnej odprowadzania ścieków do kanalizacji zakończonej urządzeniami oczyszczającymi.

Na terenie miasta istnieje system kanalizacji ogólnospławnej, obejmujący dwa główne kolektory spławne: jeden zbierający ścieki ze wschodniej części miasta Skała, do drugiego dopływają ścieki z terenu obejmującego zachodnią część. Ze wschodniej części miasta Skała ścieki spływają do oczyszczalni ścieków (mechaniczno – biologicznej) z tlenową stabilizacją osadu. Osad jest napowietrzany, a po uzyskaniu odpowiedniego zagęszczenia i mineralizacji grawitacyjnie spływa na polećka osadowe, gdzie jest odwadniany i suszony. Z zachodniej części miasta ścieki systemem tłocznym pompowane są do oczyszczalni ścieków.

16.4. Zaopatrzenie w gaz

Na obszarze gminy Skała znajduje się gazociąg wysokiego ciśnienia DN500 PN63 relacji Łukanowice-Śledziejowice-Zederman. Zlokalizowane są tu także sieci gazowe średniego ciśnienia dostarczające gaz do poszczególnych miejscowości.

Źródłem zaopatrzenia w gaz gminy Skała jest magistralny gazociąg średnioprężny Ø 350 przebiegający wzdłuż drogi Kraków - Olkusz, przez teren gmin Wielka Wieś i Jerzmanowice. Dla zasilania gminy Skała zostały zrealizowane dwa główne gazociągi średnioprężne:

- gazociąg Ø 200 / Ø 150 z rejonu wsi Prądnik Korzkiewski przebiegający przez miejscowości Smardzowice i Cianowice do Skały,
- gazociąg Ø 225 PE / Ø150 z rejonu wsi Sąspów, biegnący dalej przez teren gminy Sułoszowa do Skały.

Gmina posiada także gazociąg Ø150 prowadzący ze Skały przez wieś Minogę dla zasilania wsi gminy Iwanowice. Pozostałe gazociągi pełnią rolę gazociągów rozdzielczych. Do większych należy gazociąg Ø 110 PE na terenie miejscowości Rzeplin. Pozostałe gazociągi posiadają średnice od Ø 80 do Ø 32.

Istniejące gazociągi średnioprężne obejmują obszar całej gminy.

Zrealizowany system sieci gazowych średniego ciśnienia pozwala na dostawę gazu zarówno dla potrzeb komunalno - bytowych jak i grzewczych odbiorców

Sieć gazowa									
	Jednostka miary	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
długość czynnej sieci	m	136903	137450	137450	137797	139209	140179	140395	141698
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	2282	2304	2359	2412	2440	2482	2503	2557
odbiorcy gazu	gosp.	1412	1459	1544	1554	1567	1723	1758	1803
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkanie gazem	gosp.	436	518	582	586	590	792	827	871
zużycie gazu	tys.m3	1087,10	1008,80	1134,40	1087,00	1143,10	1337,60	1418,1	1497,9
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w	tys.m3	672,7	631,8	712,8	668,8	815,0	937,4	1049,3	1140,8
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	4533	4641	4677	5003	5154	5594	5649	5768

Tab.48. Rozwój sieci gazowej w gminie Skała w latach 2006-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)

Obszar gminy Skała zgazyfikowany jest w całości siecią średniego ciśnienia w zakresie średnic dn 25 PE do dn 160 PE oraz DN 200 stal, które zasilane są ze stacji redukcyjnej I stopnia w Wielkiej Wsi poprzez sieci magistralne śr. dn 200 PE, dn 350 Pe oraz DN 150 stal, jak również średnioprężne sieci przesyłowe. Rozbudowa sieci gazowej możliwa będzie w oparciu o istniejące gazociągi średniego ciśnienia.

16.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na terenie gminy Skała zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną odbywa się z podstawowych źródeł zasilania leżących poza terenem gminy. W samej Skałe zlokalizowana jest napowietrzna rozdzielnia średniego napięcia stanowiąca punkt węzłowy układu zasilania po stronie średniego napięcia. Zasilanie rozdzielni po stronie średniego napięcia wykonane jest linią magistralną wyprowadzoną z GPZ „Słomniki”.

Poszczególni odbiorcy zaopatrywani są w energię elektryczną ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV również w wykonaniu napowietrznym a także stacji transformatorowych wewnętrznych wolnostojących. Stacje transformatorowe wyposażone są w jednostki transformatorowe o mocy od 40 do 630 kVA.

Układ sieci jak również rozmieszczenie stacji transformatorowych dostosowany jest do aktualnych potrzeb w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną.

16.6. System gospodarowania odpadami

Od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Skała pobierane są opłaty za gospodarowanie odpadami. W zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę z nieruchomości odbierane są wytwarzane w gospodarstwach domowych następujące frakcje odpadów komunalnych:

- zmieszane odpady komunalne, papier,
- tworzywa sztuczne i metale,
- szkło,
- odpady ulegające biodegradacji,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe.

Zmieszane odpady komunalne odbierane są z nieruchomości zgodnie z opublikowanym przez gminę harmonogramem z częstotliwością nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Selektywnie zebrane odpady z papieru, szkła oraz tworzyw sztucznych i metalu gromadzone oddzielnie w odpowiednich workach z folii odbierane są z nieruchomości zgodnie z opublikowanym przez gminę harmonogramem nie rzadziej niż raz na miesiąc. Odpady ulegające biodegradacji gromadzone w odpowiednich workach z folii lub w pojemnikach do gromadzenia bioodpadów odbierane są z nieruchomości nie rzadziej niż raz na miesiąc.

Odpady komunalne odebrane od właścicieli nieruchomości w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami przekazywane są uprawnionym podmiotom w celu poddania procesom odzysku lub unieszkodliwienia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Na obszarze gminy Skała prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. W miejscowości Cianowice znajduje się Baza Magazynowo-Techniczna, na terenie której znajduje się punkt selektywnego zbierania odpadów.

Zbierane są tu bez dodatkowych opłat:

- odpady wielkogabarytowe tj. meble, dywany, szkło okienne, zbrojone i samochodowe, okna, tapety, elementy łazienkowe, opony, gumolity,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny tj. radia, telewizory, piloty, komputery, telefony, drukarki, skanery,
- urządzenia ADG tj. pralki, lodówki, sokowirówki,
- zużyte opony,
- odpady zielone ulegające biodegradacji (skoszona trawa, liście),
- odzież i tekstylia,
- gruz pochodzący z remontów wykonywanych we własnym zakresie,
- drobny odpad niebezpieczny: pojemniki po środkach ochrony roślin, puszki po farbach,
- odpady segregowane (jeśli zaistnieje taka potrzeba).

Na bazie magazynowo-technicznej istnieje możliwość pobrania worków do segregacji odpadów. Transport odpadów do punktu selektywnego zbierania odpadów mieszkańcy zapewniają we własnym zakresie i na własny koszt.

16.7. Telekomunikacja

Obsługę telekomunikacyjną mieszkańców gminy Skała w zakresie łączności zapewnia Orange Polska – właściciel sieci i urządzeń telekomunikacyjnych.

Stan techniczny sieci i urządzeń telekomunikacji kablowej jest dobry, zapewniając wysoki standard obsługi telekomunikacyjnej. Dostawca usług telekomunikacyjnych świadczy na terenie gminy usługi telefoniczne, internetowe oraz telewizyjne zarówno dla klientów prywatnych jak i instytucjonalnych.

W ostatnich latach duże znaczenie uzyskała bezprzewodowa obsługa telekomunikacyjna. Połączenia między urządzeniami mobilnymi a siecią zapewniane są za pomocą stacji przekaźnikowych (stacji bazowych) wyposażonych w antenę i zwykle umieszczonych na wysokim maszcie lub innym obiekcie budowlanym. Zgodnie z bieżącym wykazem pozwoleń radiowych, na terenie gminy znajdują się 3 stacje bazowe różnych operatorów i technologii, w tym:

- stacja bazowa GSM900;
- stacja bazowa UMTS 2100;
- stacja bazowa UMTS900.

Dwie stacje bazowe zlokalizowane są w obrębie Skała – miasto oraz jedna w obrębie Ojców.

Należy podkreślić, iż stacje bazowe różnych technologii i właścicieli często znajdują się w tych samych lokalizacjach. Niestety w pobliżu gminy brak jest stacji bazowych świadczących usługi w technologii LTE.

**Dane pochodzą z serwisu map.btsearch.pl, stan aktualności: kwiecień 2015 r. W zestawieniu wyszczególniono zarówno istniejące fizycznie jak i planowane lokalizacje stacji bazowych na terenie gminy.*

17. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego na obszarze gminy Skała zapisane zostały zadania służące realizacji ponadlokalnego celu publicznego:

- 1) transport drogowy (drogi wojewódzkie):
 - a) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 773 Sieniczno-Sułoszowa-Skała-Wesoła – droga powinna uzyskać przynajmniej klasę techniczną G,
 - b) modernizacja drogi wojewódzkiej nr 794 Koniecpol-Leleów-Pradła-Pilica-Wolbrom-Skała-Kraków, budowa obejścia miejscowości Skała;
- 2) system energetyczny:
 - a) budowa linii elektroenergetycznej WN 110 kV (linia napowietrzna),
 - b) budowa stacji transformatorowo-rozdzielczych 110/SN.

18. Uwarunkowania wynikające ze stanu dotychczasowego przeznaczenia i uzbrojenia terenu

Po ogłoszeniu i obwieszczeniu o przystąpieniu Gminy Skała do sporządzenia niniejszego opracowania, do projektu studium zostało złożonych 785 wniosków od podmiotów prywatnych, w tym 767 wniosków w terminie określonym w ogłoszeniu i obwieszczeniu o przystąpieniu do sporządzenia studium. Znaczna większość wniosków dotyczyła przekształcenia działki rolnej na działkę budowlaną i tylko niektóre pojedyncze wnioski dotyczyły m.in. umożliwienia dojazdów do działek, zmian parametrów dopuszczalnej wysokości zabudowy czy przeznaczenia pod produkcję, usługi i mieszkalnictwo. Większa część wniosków była zlokalizowana na terenach już przeznaczonych w obowiązującym studium pod wnioskowane funkcje, co pokrywa się także z przeznaczeniem w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Po dokonaniu analizy wszystkich wniosków, większość z nich została rozpatrzona pozytywnie i uwzględniona w projekcie studium.

Na 38 instytucji opiniujących i uzgadniających projekt, do których zostały przesłane zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Skała, odpowiedziało 14 z nich, z czego 5 instytucji przekazało informację iż nie zgłaszają wniosków i uwag do procedowanego projektu. Najbardziej obszerne wnioski złożyły organy: Zarząd Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatu Krakowskiego oraz Ojcowski Park Narodowy.

Zarząd Województwa Małopolskiego wnioskował o:

- ochronę i właściwe gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego,
- podnoszenie retencyjności dorzeczy i zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- zapobieganie rozproszaniu osadnictwa,
- rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z ochroną przyrody,
- ochronę dziedzictwa kulturowego,
- poprawę sprawności systemów infrastruktury technicznej szczególnie w obszarach intensywnie zainwestowanych,
- dobrze rozwinięty system powiązań komunikacyjnych, w tym uwzględnienie zapisów mających na celu poprawę klimatu akustycznego w środowisku.

Starostwo Powiatu Krakowskiego zawnioskowało o przestrzeganie przepisów odrębnych a także o utrzymanie zapisów istniejących w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, wraz z podaniem listy nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa.

Ojcowski Park Narodowy przekazał informacje na temat dokumentów, na podstawie których powinny zostać wprowadzone do studium zapisy dotyczące Ojcowskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny. Zaproponowano aby formułując zapisy do studium, wspierać się takimi dokumentami, jak: "Plan Ochrony Ojcowskiego Parku Narodowego", "operat zawierający wytyczne do planowania przestrzennego w gminie", opracowywany nowy "Plan Ochrony Ojcowskiego Parku Narodowego". Przedstawiono stanowisko aby projekt studium w części kierunków zagospodarowania nie zawierał zapisów, które wzmogłyby napór inwestycyjny i użytkowy na Park Narodowy oraz jego sąsiedztwo.

Pozostałe instytucje wypowiedziały się m.in. w zakresie: istniejących cieków wodnych, dróg, w tym projektowanej obwodnicy miasta Skała, infrastruktury, w tym istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia, urządzeń telekomunikacyjnych oraz inwestycji związanych z budową i przebudową linii elektroenergetycznych.

Wszystkie wnioski złożone do projektu studium zostały przeanalizowane a większość z nich została pozytywnie rozpatrzona i uwzględniona w projekcie studium. Ponadto przeanalizowano także

wydane pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy a także wnioski złożone przed procedurą sporządzania projektu studium gminy Skala.

CZĘŚĆ C

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

19. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Istotnym problemem w gminie Skała jest zapewnienie ładu przestrzennego przy uwzględnieniu zasad zrównoważonego rozwoju. Na terenie Gminy Skała problem ten jest szczególnie istotny z uwagi na istniejące duże rozproszenie zabudowy. Równie istotne jest zagwarantowanie na terenie Gminy Skała warunków zrównoważonego rozwoju, co oznacza taką organizację przestrzenną, która eliminuje konflikty między ochroną środowiska i dóbr kultury a rozwojem gospodarczym i działaniami na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców – w tym rozwoju mieszkalnictwa.

Wydawane w ostatnich latach decyzje jednoznacznie wskazują na przeważające zainteresowanie terenami mieszkaniowymi. Prawie 90 % wydanych decyzji dotyczy pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych, które zostały wydane nie tylko mieszkańcom gminy, ale również osobom spoza jej terenu. Przy stałych tendencjach wzrostowych ruchu budowlanego, zwraca uwagę fakt nierównomiernego jego natężenia w poszczególnych wsiach. Wielkość terenów wyznaczonych pod budownictwo w pełni zaspokaja potrzeby w tym zakresie. Występuje natomiast deficyt rezerw terenowych dla realizacji usług publicznych i komercyjnych, jak również terenów dla lokalizacji małych firm. Największe zainteresowanie terenami budowlanymi występuje w odniesieniu do działek z obszaru Skały, Cianowic, Szczodrkowic oraz Maszyc. Bardzo istotnym zadaniem gminy Skała jest zwiększenie efektywności gospodarowania terenami oraz zapewnienie warunków ładu przestrzennego.

Przy wyznaczaniu nowych terenów zainwestowanych, uwzględniono tereny przeznaczone pod zainwestowanie w obowiązującym studium gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Tereny te traktuje się jako przeznaczone dotychczas pod zainwestowanie. Tereny wyznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach, uzyskały już zgodę na zmianę przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze, w związku z tym, należało stwierdzić, iż traktowane powinny być jako tereny przeznaczone pod zainwestowane a nie tereny rolnicze. Dodatkowe obszary rozwojowe, których rozmieszczenie wynika z analiz przedmiotowego oraz polityki gminy Skała, a także ze złożonych do studium wniosków, przedstawiono na rysunku studium pt. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego", jako obszary projektowane w formie kreskowania o kolorze obszarów istniejących, które to wyznaczone są na rysunku jako wypełnione odpowiednim kolorem tereny. Obszary projektowane posiadają ten sam symbol literowy, co obszary istniejące.

1. Zakłada się dalszy rozwój przestrzenny zainwestowania, w tym zabudowy mieszkaniowej i obiektów aktywności gospodarczej.
2. Zakłada się modyfikację dotychczasowych trendów rozwojowych gminy w kierunku rozbudowy terenów już zabudowanych i przeciwdziałania jej nadmiernemu rozproszeniu.
3. Przyrost terenów osadniczych o charakterze mieszkaniowym powinien polegać przede wszystkim na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na nowo wyznaczonych terenach dla zabudowy przyrost zabudowy powinien również mieć charakter zwarty a nie rozproszony.
4. Dla rozwoju funkcji turystycznej gminy wyznacza się tereny o charakterze turystycznym, rekreacyjno-wypoczynkowym i usługowym.
5. Dla rozwoju drobnej działalności gospodarczej dopuszcza się jej lokalizowanie w granicach większości jednostek osadniczych.
6. W związku z rozwojem przestrzennym gminy, w tym: osadnictwa, terenów aktywności gospodarczych, terenów komunikacyjnych, terenów związanych z infrastrukturą techniczną, a także zalesień, zmniejszy się dotychczasowa powierzchnia przestrzeni rolniczej.

20. Kierunki i zasady zagospodarowania oraz użytkowania terenów

20.1. Ogólne kierunki i zasady zagospodarowania terenów

1. Zaleca się, aby w rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy preferować rozwiązania w maksymalnym stopniu podkreślające walory środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz

- krajobrazu, z zachowaniem dużej dbałości o ich stan.
2. Dla korytarzy ekologicznych ustala się zakaz zabudowy kubaturowej oraz grodzenia terenów.
 3. Zaleca się, aby nowa zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, mieszkaniowo-gospodarcza i mniejsza zabudowa służąca działalności gospodarczej, swoją architekturą nawiązywała do tradycyjnej zabudowy regionalnej. Zaleca się aby wysokość tej zabudowy na obszarach z istniejącą historyczną zabudową i jej sąsiedztwie nie przekraczała 3 kondygnacji nadziemnych z symetrycznymi pokryciami dachowymi, o nachyleniu połaci w zakresie 30-45°, z wyłączeniem zabudowy śródmiejskiej i usług publicznych (dot. oświaty i administracji) dla której należy kształtować zabudowę zgodnie z istniejącym ładem przestrzennym i formą architektoniczną. Na pozostałych terenach dla zabudowy: gospodarczej związanej z produkcją rolną, usług publicznych i komercyjnych oraz produkcyjnych dopuszczenie zabudowy z dachami symetrycznymi lub pulpitowymi o nachyleniu połaci dachowych podyktowanymi względami technologicznymi i ekonomicznymi.
 4. Zaleca się stosowanie rozwiązań o wysokiej sprawności energetycznej i korzystanie z energii odnawialnej za pośrednictwem urzędzeń i obiektów nie kolidujących z celami ochrony przyrody i środowiska oraz krajobrazu.
 5. Zaleca się realizowanie budynków niskoenergetycznych.
 6. Dopuszcza się dokonywanie scaleń i podziałów geodezyjnych, które nie będą utrudniały realizacji ustaleń Studium i w zgodzie z obowiązującymi przepisami.
 7. W Studium nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
 8. Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni pomieszczenia/pomieszczeń sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się na terenach oznaczonych symbolami: „U”, „P”, „UP”
 9. Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni pomieszczenia/pomieszczeń sprzedaży do 400 m² dopuszcza się na wszystkich terenach, na których dopuszczono funkcję usługową.
 10. Nowe stacje paliw dopuszcza się wyłącznie na terenach oznaczonych symbolami „U”, „KS”, „P”.
 11. Przeprowadzanie dróg i sieci infrastruktury technicznej oraz lokalizacja urządzeń towarzyszących tym sieciom, a także miejsc postojowych, powinny odbywać się w sposób minimalizujący ewentualny negatywny wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie oraz obszary podlegające ochronie.
 12. Zaleca się by nowe sieci infrastruktury technicznej, lokowane na terenach zainwestowanych i przeznaczonych pod zainwestowanie inne niż przemysłowe, składowe lub służące infrastrukturze technicznej, były realizowane wyłącznie, jako podziemne.
 13. Drogi oraz podziemne sieci infrastruktury technicznej i urządzenia towarzyszące zaleca się lokalizować na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie w sposób niekolidujący z podstawowym przeznaczeniem i pozostałymi zasadami zagospodarowania terenu.
 14. Parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy określone zostały w rozdziale 20.3. dla poszczególnych jednostek funkcjonalnych.
 15. Przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy, wzniesionej legalnie, z zachowaniem ustaleń w zakresie intensywności zabudowy, zasad i warunków zabudowy oraz zagospodarowania terenów określonych dla poszczególnych jednostek terenowych, w których one się znajdują; w odniesieniu do kształtu dachów i wysokości istniejącej zabudowy dopuszcza się:
 - utrzymanie istniejącej zabudowy z dachami kopertowymi i wielospadowymi z możliwością jej nadbudowy w przypadku adaptacji poddaszy na cele mieszkalne; dla umożliwienia zachowania kąta nachylenia połaci głównych w granicach 37°-45°, nie określa się maksymalnej wysokości tych budynków; obowiązuje zakaz nadbudowy nowej kondygnacji;
 - w przypadku dachów wielospadowych utrzymanie długości kalenicy, która nie powinna być mniejsza niż 1/3 długości całego dachu. Część szczytowa dachu oddzielona od ścian bocznych budynku gzymsem lub za pomocą deskowania. Zaleca się wysunięcie okapu poza ścianę szczytową nie mniej niż 60 cm.

20.2. Funkcjonalne jednostki terenowe – ogólne zasady

1. Obszar gminy w niniejszym studium został podzielony na jednostki terenowe (tereny), dla których określono **przeznaczenie podstawowe** (i **przeznaczenie uzupełniające** oraz sposoby i zasady zagospodarowania. Jednostki te oznaczono na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju

- przestrzennego Gminy Skała” symbolem graficznym i literowym.
2. Tereny o różnym przeznaczeniu i zasadach zagospodarowania rozdzielono liniami rozgraniczającymi. Funkcję linii rozdzielających pełnią również przedstawione na rysunku drogi oraz granice obrębów.
 3. **Przeznaczenie podstawowe** terenu, wymienione oznacza takie formy zagospodarowania, które powinny zajmować więcej niż połowę wyznaczonej jednostki terenowej, z zastrzeżeniem, że regulacja ta nie ogranicza powierzchni, która może być pokryta zielenią towarzyszącą lub dotychczasowymi użytkami rolnymi, leśnymi lub zadrzewieniami i zakrzewieniami. Pozostałe części jednostki terenowej mogą być zagospodarowane w sposób, który w ustaleniach określono jako przeznaczenie uzupełniające.
 4. Pod pojęciem „**usługi niekomercyjne**” należy rozumieć działalność usługową nie nastawioną na osiąganie zysku, realizowaną zarówno przez podmioty publiczne, prywatne i inne. Do działalności komercyjnej – nie tylko usługowej – zalicza się natomiast takie, które nastawione są na osiąganie zysku.
 5. Pod pojęciem „**działalność/obiekt/funkcja nieuciążliwa**” należy rozumieć taką, która nie spowoduje obniżenia standardów środowiska określonych w przepisach szczególnych poza granicami nieruchomości, do której inwestor/zarządca posiada tytuł prawny.
 6. Pod pojęciem „**usługi chronione**” należy rozumieć usługi lokalizowane na terenach, dla których w przepisach ochrony środowiska ustalono dopuszczalne poziomy hałasu, takie jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub niższe, w tym w szczególności dla szpitali, domów opieki społecznej oraz budynków, związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.
 7. Pod pojęciem „**drobna działalność gospodarcza** (produkcyjna, naprawcza lub komercyjno-usługowa)” należy rozumieć przedsiębiorstwa produkcyjne (w tym w sferze gospodarki rolnej) o zatrudnieniu do 20 osób oraz inne przedsiębiorstwa o zatrudnieniu do 50 osób.
 8. Pod pojęciem „**wskaźnik powierzchni zabudowy**” należy rozumieć stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki budowlanej lub terenu inwestycyjnego.

20.3. Funkcjonalne jednostki terenowe – szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania

Przeznaczenie terenów w ramach przyjętej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, wyznacza rysunek „Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Skała” w skali 1:10000.

Podstawową charakterystykę wyznaczonych w studium terenów oraz „wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów” zawiera poniższa tabela:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

Oznaczenie i nazwa funkcji jednostki terenowej		Podstawowa charakterystyka		Wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów rozwoju przestrzennego
		przeznaczenie podstawowe	przeznaczenie uzupełniające	
MS	Tereny zabudowy śródmiejskiej	• zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, • zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, • zabudowa mieszkaniowo-usługowa, • zabudowa usługowa, • usługi publiczne.	• urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, • zieleni urządzona i obiekty małej architektury, • place, ścieżki piesze, rowerowe, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi i garaże.	• wysokość zabudowy do 13 m, • nie ustala się wysokości dla istniejących budynków podlegających przebudowie polegającej na adaptacji kondygnacji poddasza (strychu) na cele mieszkalne przy zachowaniu wysokości ścianki kolankowej na poziomie nie wyższym niż 2,2 m mierzonej od poziomu posadzki do dolnej płaszczyzny murlaty oraz wymaganego pochylenia połaci dachowych, • liczba kondygnacji nie większa niż 4 kondygnacji nadziemnych, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 60% powierzchni działki z dopuszczeniem zabudowy na 90% działki dla zabudowy plombowej tworzącej pierzeję, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej, • dla działek budowlanych o powierzchni 100 m² lub mniejszej, dopuszcza się powierzchnię zabudowy równą 100% oraz nie ustala się powierzchni biologicznie czynnej, • w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednokowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°, w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwnych połaci dachowych o kącie nachylenia połaci dachowych 20° - 45° z dopuszczeniem odstępstw dla budynków istniejących podyktowanych istniejącą formą połaci dachowych budynku oraz zabudowy sąsiedniej, • dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego garaży i budynków gospodarczych i budowę w granicy działki garaży i budynków gospodarczych, z przekryciem ich dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 25%) od określonego powyżej parametru spadku dachu, oraz stosowanie fragmentarycznego obniżenia okapu, • dla zabudowy plombowej tworzącej pierzeję nie ustala się wskaźnika terenu biologicznie czynnego, • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla zabudowy jednorodzinnej nie może być mniejsza niż 600 m², • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla obiektów usługowych nie może być mniejsza niż 400 m², • dopuszcza się doświetlenie dachów lukarnami lub oknami połaciowymi, budowę ganków oraz tzw. „jaskółek”.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skala

				• ganki, lukarny i „jaskółki” należy budować z daszkami dwuspadowymi o jednakowym kącie nachylenia połaci, mniejszym lub zgodnym z kątem nachylenia głównych połaci (jednak nie mniej niż 25%), • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych, • dopuszcza się realizację miejsc postojowych poprzez istniejące parkingi miejskie pod warunkiem uzyskania zgody od zarządcy, • ustala się dla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej - co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 50m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
MNR	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej i usługowej	• zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, • zabudowa zagrodowa, w tym budynki magazynowo/produkcyjne ściśle związane z produkcją rolną przynależną do zagrody rolnika, • usługi podstawowe, służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców.	• usługi publiczne, • zabudowa rekreacji indywidualnej, • zabudowa agroturystyczna, • urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, • zieleń urządzona i obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, konne, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi i garaże,	• wysokość budynków mieszkalnych i mieszkalno – zagrodowych i gospodarczych związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 9,5 m, • nie ustala się wysokości dla istniejących budynków podlegających przebudowie polegającej na adaptacji kondygnacji poddasza (strychu) na cele mieszkalne przy zachowaniu wysokości ścianki kolankowej na poziomie nie wyższym niż 1,2 m mierzonej od poziomu posadzki do dolnej płaszczyzny murłaty oraz wymaganego pochylenia połaci dachowych, • liczba kondygnacji nie większa niż 3 kondygnacje nadziemne, • wysokość budynków magazynowych / produkcyjnych ściśle związanych z produkcją rolną w gospodarstwach rolnych służących do przechowywania i przetwarzania produktów rolnych o rozpiętości traktu podłużnego powyżej 12 m mierzonego po obrysie ścian zewnętrznych równoległych do dłuższego boku budynku nie może przekraczać 12 m, • wysokość garaży i budynków gospodarczych nie związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 7,0 m, • wysokość budynków użyteczności publicznej nie może przekraczać 12 m dla banków, poczty, administracji, kultury, oświaty, obiekty kultu religijnego, opieka zdrowotna, opieka społeczna i socjalna oraz 9,5 m dla pozostałych obiektów, • w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42° , w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwległych połaci dachowych 35°-45° , • dla budynków gospodarczych i magazynowych / produkcyjnych ściśle związanych z produkcją rolną w

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

				gospodarstwach rolnych służących do przechowywania i przetwarzania produktów rolnych o rozpiętości traktu podłużnego powyżej 12 m mierzonego po obrysie ścian zewnętrznych równoległych do dłuższego boku budynku dopuszcza się realizację dachów dwuspadowych, symetrycznych o kącie nachylenia połaci dachowych 2^0-20^0, przy kalenicy równoległej do dłuższego boku budynku, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 50% powierzchni działki, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej, • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla zabudowy jednorodzinnej nie może być mniejsza niż 800 m², • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek dla zabudowy zagrodowej nie może być mniejsza niż 1200 m², • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek rolnych nie może być mniejsza niż 3000 m², • dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego garaży i budynków gospodarczych i budowę w granicy działki i budynków gospodarczych z uwzględnieniem przepisów szczególnych, przekrycie ich dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 30%) od określonego powyżej parametru spadku dachu, oraz stosowanie fragmentarycznego obniżenia okapu, • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla obiektów usługowych nie może być mniejsza niż 600 m², • obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy szeregowej oraz atrialnej, • obowiązuje zakaz stosowania połaci dachowych przesuniętych wzajemnie w pionie lub poziomie, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25m² powierzchni użytkowej (nie wliczając powierzchni magazynowych i pomocniczych) oraz dodatkowo oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • ustala się dla zabudowy jednorodzinnej co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny, • ustala się dla zabudowy zagrodowej - co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny oraz co najmniej 1 miejsce dla maszyn rolniczych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
MU1; MU2	Tereny zabudowy	• zabudowa	• usługi publiczne,	• wysokość budynków mieszkalnych jednorodzinnych i zagrodowych nie może przekraczać 9,5 m,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

	mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	mieszkaniowa jednorodzinna, • istniejąca zabudowa zagrodowa, • zabudowa usługowa, • zabudowa mieszkaniowo- usługowa.	• rzemiosło i drobna działalność produkcji nieuciążliwej dla środowiska, • urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, • zieleni urządzona i obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, konne, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi i garaże.	• nie ustala się wysokości dla istniejących budynków podlegających przebudowie polegającej na adaptacji kondygnacji poddasza (strychu) na cele mieszkalne przy zachowaniu wysokości ścianki kolankowej na poziomie nie wyższym niż 1,2 m mierzonej od poziomu posadzki do dolnej płaszczyzny murlaty oraz wymaganego pochylenia połaci dachowych, • wysokość garaży i budynków gospodarczych przynależnych do zabudowy jednorodzinnej i istniejącej zabudowy zagrodowej nie związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 7,0 m, • wysokość budynków użyteczności publicznej nie może przekraczać 12 m dla banków, poczty, administracji, kultury, oświaty, obiekty kultu religijnego, opieka zdrowotna, opieka społeczna i socjalna oraz 9,5 m dla pozostałych obiektów, • liczba kondygnacji nie większa niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe, • dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego garaży i budynków gospodarczych z uwzględnieniem przepisów szczególnych, przekrycie ich dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 30%) od określonego poniżej parametru spadku dachu oraz stosownie fragmentarycznego obniżenia okapu, • dla terenów MU1 znajdujących się poza otuliną OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°, w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwległych połaci dachowych 35°-45°, • dla terenów MU2 znajdujących się poza otuliną OPN dachy dwuspadowe, czterospadowe o jednakowym kącie nachylenia przeciwległych połaci dachowych 37°-45°, • w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42° powierzchnia zabudowy nie większa niż 40% powierzchni działki, • dla terenów MU1 powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 50% powierzchni działki budowlanej, • dla terenów MU2 powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej, • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla zabudowy jednorodzinnej nie może być mniejsza niż 1000 m² • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla obiektów usługowych nie może być mniejsza niż 600 m², • obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy szeregowej oraz atrialnej, • obowiązuje zakaz stosowania połaci dachowych przesuniętych wzajemnie w pionie lub poziomie,
--	--	---	--	---

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

				- dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, - ustala się dla zabudowy usługowej i produkcyjnej - co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej (nie wliczając powierzchni magazynowych i pomocniczych) oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, - ustala się dla zabudowy jednorodzinnej co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny, - ustala się dla zabudowy zagrodowej - co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny oraz co najmniej 1 miejsce dla maszyn rolniczych, - zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
MN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	- utrzymanie i adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej, - lokalizacja zabudowy jednorodzinnej z usługami wbudowanymi, - urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne, - zieleń urządzona i obiekty małej architektury, - ścieżki piesze, rowerowe, - infrastruktura techniczna i komunikacyjna, - budynki gospodarcze, parkingi i garaże.	- wysokość budynków mieszkalnych i mieszkalno – zagrodowych i gospodarczych związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 9,5 m, - nie ustala się wysokości dla istniejących budynków podlegających przebudowie polegającej na adaptacji kondygnacji poddasza (strychu) na cele mieszkalne przy zachowaniu wysokości ścianki kolankowej na poziomie nie wyższym niż 1,2 m mierzonej od poziomu posadzki do dolnej płaszczyzny murłaty oraz wymaganego pochylecia połaci dachowych, - wysokość garaży i budynków gospodarczych nie związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 7,0 m, - wysokość budynków użyteczności publicznej nie może przekraczać 12 m dla banków, poczty, administracji, kultury, oświaty, obiekty kultu religijnego, opieka zdrowotna, opieka społeczna i socjalna oraz 9,5 m dla pozostałych obiektów, - w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42° , w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwnych połaci dachowych 35°-42° , - dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego garaży i budynków gospodarczych z uwzględnieniem przepisów szczególnych, z przekryciem ich dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 30%) od określonego powyżej parametru spadku dachu, oraz stosowanie fragmentarycznego obniżenia okapu, - powierzchnia zabudowy nie większa niż 40% powierzchni działki, - powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 50% powierzchni działki budowlanej, - w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych dla

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

				zabudowy jednorodzinnej nie może być mniejsza niż 800 m², • obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy szeregowej oraz atrialnej, • obowiązuje zakaz stosowania połaci dachowych przesuniętych względem siebie w pionie lub poziomie, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • ustala się dla zabudowy jednorodzinnej co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
RM1; RM2,	Tereny zabudowy zagrodowej	Zabudowa zagrodowa	• budynki gospodarcze, parkingi i garaże. • zieleń urządzona i obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna.	• wysokość budynków mieszkalnych i mieszkalno – zagrodowych i gospodarczych związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 9,5 m, • wysokość garaży i budynków gospodarczych nie związanych z produkcją rolną nie może przekraczać 7,0 m, • w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42° , w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwległych połaci dachowych 35°-45° , • dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego garaży i budynków gospodarczych i budowę w granicy działki garaży i budynków gospodarczych z uwzględnieniem przepisów szczególnych, z przekryciem dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 30%) od określonego powyżej parametru spadku dachu (35°-42°), oraz stosowanie fragmentarycznego obniżenia okapu, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 35% powierzchni działki, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej, • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 1200 m², • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek rolnych nie może być mniejsza niż 3000 m², • na terenach RM2 dopuszcza się budowę ganków i facjat, gdzie facjaty budować należy w osiach otworów parteru z dachami dwuspadowymi symetrycznymi, o spadkach mniejszych od spadku dachu głównego, kalenica facjat niżej od kalenicy dachu, ganki kryte dachem dwuspadowym, symetrycznym o spadku 25°- 42° ,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

				• obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy szeregowej oraz atrialnej, • obowiązuje zakaz stosowania połaci dachowych przesuniętych wzajemnie w pionie lub poziomie, • ustala się dla zabudowy zagrodowej - co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny oraz co najmniej 1 miejsce dla maszyn rolniczych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
U1; U2; U3	Tereny zabudowy usługowej	• zabudowa usługowa, • usługi publiczne.	• funkcja mieszkaniowa związana z obiektem usługowym (np. mieszkanie dla właściciela lub zarządcy terenu), • na terenach U2 dopuszcza się zabudowę jednorodzinną, • zieleń urządzona i obiekty małej architektury, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi, garaże.	• wysokość zabudowy dla banków, administracji, kultury, oświaty, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej do 13 m oraz do 9,5 dla pozostałych obiektów, • liczba kondygnacji nie większa niż 3 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki budowlanej, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 20% powierzchni działki budowlanej. • w przypadkach dokonywania podziałów geodezyjnych wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 600 m², • dla terenów U1 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42° , • dla terenów U2 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45° , dla hal i magazynów dopuszcza się dachy dwuspadowe o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 2°-20° , • dla terenów U3 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-45° , • w przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi dopuszcza się stosowanie dachów o innym kącie nachylenia połaci dachowych, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej (nie wliczając powierzchni magazynowych i pomocniczych) oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • ustala się dla zabudowy jednorodzinnej co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
UP	Tereny usług publicznych	• zabudowa usługowa, - usługi oświaty,	• zabudowa usługowa, • funkcja mieszkaniowa związana z	• wysokość zabudowy do 16 m, • liczba kondygnacji nie większa niż 4 kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

		• usługi publiczne. • budynki użyteczności publicznej z zakresu oświaty, bankowości, nauki, opieki społecznej i socjalnej, opieki zdrowotnej,	obiektem usługowym (np. mieszkanie dla właściciela lub zarządcy terenu), • obiekty sportu i rekreacji związane z podstawową funkcją terenu, • zieleni urządzona i obiekty małej architektury, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi, garaże.	• powierzchnia zabudowy nie większa niż 60% powierzchni działki budowlanej, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej; • dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45° z dopuszczeniem odstępu budynek istniejących podyktowanych istniejącą formą połaci dachowych budynku oraz zabudowy sąsiedniej, • przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi dopuszcza się stosowanie dachów o innym kącie nachylenia połaci dachowych. • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej (nie wliczając powierzchni magazynowych i pomocniczych) oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
US	Tereny usług sportu i rekreacji	• usługi sportu i rekreacji • obiekty i urządzenia sportowo - rekreacyjne,	• usługi związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, • zieleni urządzona i obiekty małej architektury, • infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, • budynki gospodarcze, parkingi, garaże;	• wysokość zabudowy towarzyszącej socjalnej i administracyjnej do 9,5 m, • nie ustala się wysokości zabudowy dla obiektów sportowych, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 60% powierzchni działki, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej, • dla zabudowy towarzyszącej socjalnej i administracyjnej dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°, • nie ustala się kąta nachylenia połaci dachowych dla obiektów sportowych a ich forma powinna być uzasadniona funkcją oraz względami technologicznymi, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej (nie wliczając powierzchni magazynowych i pomocniczych) oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
UT1; UT2	Tereny usług turystyki	• usługi turystyki, np.: hotel, pensjonat, gastronomia, pole	• zieleni urządzona i obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, konne,	• wysokość zabudowy do 13 m, • liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, • powierzchnię zabudowy nie większą niż 50% powierzchni działki,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

		• namiotowe, • usługi sportu i kultury fizycznej, • zabudowa rekreacji indywidualnej, • urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne.	• infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi i garaże.	• powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 25% powierzchni działki budowlanej. - • dla terenów UT2 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45°, • dla terenów UT1 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°, • przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi dopuszcza się stosowanie dachów o innym kącie nachylenia połaci dachowych, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 2 miejsca parkingowe na 50 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 2 miejsca na 10 zatrudnionych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
UT3	Tereny usług turystyki	• usługi turystyki, np.: agroturystyka, gastronomia, pole namiotowe, • usługi sportu i kultury fizycznej, • stadnina koni, • zabudowa rekreacji indywidualnej, • urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne.	• zieleni urządzonej i obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, konne, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna, • budynki gospodarcze, parkingi i garaże.	• wysokość zabudowy do 13 m, • liczbę kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, • powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% powierzchni działki, • powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 40% powierzchni działki budowlanej. - • dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45°, • przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi dopuszcza się stosowanie dachów o innym kącie nachylenia połaci dachowych, • dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, • ustala się dla zabudowy usługowej co najmniej 2 miejsca parkingowe na 50 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 2 miejsca na 10 zatrudnionych, • zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. • zakazuje się realizacji hoteli i pensjonatów,
UK	Tereny kultu religijnego	• obiekty kultu religijnego, kościoły, kaplice, urzędy parafialne, • funkcje mieszkaniowe związane z obiektem	• usługi związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, • zieleni urządzonej i obiekty małej architektury, • infrastruktura techniczna i	• wysokość nowej świątyni, wraz z wieżą, stanowiącą jej najwyższą część, nie powinna przekroczyć 30 m, • wysokość pozostałej zabudowy nie powinna przekraczać 12 m, • liczbą kondygnacji nie większą niż 3 kondygnacje nadziemne, • powierzchnia zabudowy nie większą niż 50% powierzchni działki budowlanej, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

		usług kultu religijnego (np. plebanie).	komunikacyjna.	- dopuszcza się lokalizację miejsc postojowych, zarówno terenowych, jak i w budynkach, z zastrzeżeniem, że jednokondygnacyjne naziemne garaże mogą być lokalizowane wyłącznie na zasadach i w miejscach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. - dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny, - na terenach zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
P1; P2	Tereny aktywności gospodarczej	- obiekty produkcyjne, - bazy, składy, magazyny i hurtownie, - obiekty handlu, rzemiosła i wytwórczości, - obiekty obsługi rolnictwa,	- biogazownie i elektrociepłownie na biomasę, dla których strefa oddziaływania musi zawierać się w granicach danego terenu, - bazy transportowe, - zieleni i obiekty małej architektury, - infrastruktura techniczna i komunikacyjna, - parkingi.	- wysokość zabudowy do 15 m, - powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki; - powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 20% powierzchni działki budowlanej dla terenów miejskich oraz 20% powierzchni działki budowlanej dla pozostałych terenów; - dla terenów P2 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45°, - dla terenów P1 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°; - dla hal i magazynów znajdujących się poza otuliną OPN dopuszcza się dachy płaskie oraz dachy dwuspadowe o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 2°-20°; - zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz usług chronionych (np. szkoła, przedszkole, itp.); - dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny; - ustala się dla zabudowy usługowej i produkcyjnej - co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, - uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością produkcyjną i usługową nie może wykraczać poza granice terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny.
P/U	Tereny aktywności gospodarczej i usług	- obiekty produkcyjne, - bazy, składy, magazyny i hurtownie, - zabudowa usługowa, - obiekty handlu, rzemiosła i	- bazy transportowe, - zieleni i obiekty małej architektury, - infrastruktura techniczna i komunikacyjna, - parkingi.	- wysokość zabudowy do 15 m, - powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki; - powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 20% powierzchni działki budowlanej dla terenów miejskich oraz 20% powierzchni działki budowlanej dla pozostałych terenów; - dla terenów P2 dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45°,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

		wytwórczości, obiekty obsługi rolnictwa,		- dla hal i magazynów dopuszcza się dachy płaskie oraz dachy dwuspadowe o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 2°-20°; - zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz usług chronionych (np. szkoła, przedszkole, itp.); - dla obiektów usługowych obowiązuje zapewnienie miejsc postojowych w granicach terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny; - ustala się dla zabudowy usługowej i produkcyjnej - co najmniej 1 miejsce parkingowe na 25 m² powierzchni użytkowej oraz dodatkowo 1 miejsce na 5 zatrudnionych, - uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością produkcyjną i usługową nie może wykraczać poza granice terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny.
R1	Tereny rolnicze o wysokiej przydatności rolniczej	- tereny upraw, użytkowanie rolnicze, - istniejąca zabudowa zagrodową z możliwością modernizacji i rozbudowy w granicach istniejącego siedliska,	- drogi rolne, - urządzenia gospodarki wodnej, - infrastruktura techniczna i komunikacyjna.	- zakazuje się zabudowy zagrodowej na klas I-II, - zakazuje się zabudowy jednorodzinnej, - utrzymuje się istniejącą zabudowę - w granicach działki siedliskowej dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i remont istniejącej zabudowy pod warunkiem dostosowania formy architektonicznej do wymogów określonych w przepisach odrębnych, - formę i gabaryty zabudowy należy określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
R2	Tereny rolnicze o niskiej przydatności rolniczej	- tereny upraw, użytkowanie rolnicze, - istniejąca zabudowa zagrodową z możliwością modernizacji i rozbudowy w granicach istniejącego siedliska, - nowa zabudowa zagrodowa dla gospodarstw w odległości nie większej niż 100 m od zwartego	- ścieżki piesze, rowerowe, konne, drogi rolne, - stawy hodowlane, - urządzenia gospodarki wodnej, - zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, - zalesienia, zgodnie z przepisami odrębnymi, - infrastruktura techniczna i komunikacyjna.	- zakazuje się zabudowy jednorodzinnej. - utrzymuje się istniejącą zabudowę, - w granicach działki siedliskowej dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i remont istniejącej zabudowy pod warunkiem dostosowania formy architektonicznej do wymogów określonych w przepisach odrębnych, - obowiązuje zakaz stosowania połaci dachowych przesuniętych wzajemnie w pionie lub poziomie, - ustala się co najmniej 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny oraz co najmniej 1 miejsce dla maszyn rolniczych, - zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. - w terenie otuliny OPN dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 35°-42°, w pozostałym terenie dachy dwuspadowe, czterospadowe, o jednakowym kącie nachylenia przeciwnych połaci dachowych 35°-45°,

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

		obszaru istniejącej zabudowy zagrodowej,		dopuszcza się dobudowę do budynku mieszkalnego w zabudowie zagrodowej garaży i budynków gospodarczych i budowę w granicy działki garaży i budynków gospodarczych z uwzględnieniem przepisów szczególnych, z przekryciem dachami pulpitowymi o spadku mniejszym (jednak nie mniej niż 30%) od określonego powyżej parametru spadku dachu (35°-42°), oraz stosowanie fragmentarycznego obniżenia okapu,
RZ1	Tereny rolnicze łąk i pastwisk o wysokiej przydatności rolniczej	tereny upraw, użytkowanie rolnicze,	- drogi rolne, - urządzenia gospodarki wodnej,	
RZ2	Tereny rolnicze łąk i pastwisk o niskiej przydatności rolniczej	tereny upraw, użytkowanie rolnicze,	- ścieżki piesze, rowerowe, konne, drogi rolne, - urządzenia gospodarki wodnej, - zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, - zalesienia, zgodnie z przepisami odrębnymi.	
ZL	Tereny lasów	użytkowanie leśne	- szlaki turystyczne, ścieżki piesze i rowerowe, konne, obiekty małej architektury, - infrastruktura techniczna, komunikacyjna i komunalna, nie wymagająca wyłączenia gruntów na cele nieleśne.	- zagospodarowanie terenów zgodnie z przepisami odrębnymi o lasach. - Na terenach leśnych znajdujących się na obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego, należy uwzględnić warunki jego ochrony.
ZC	Tereny cmentarzy	cmentarze	- obiekty sakralne, - usługi związane z obsługą cmentarza oraz sanitariaty, - infrastruktura techniczna, komunikacyjna i parkingi;	

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skąła

ZP	Tereny zieleni parkowej	• zieleń parkowa • zieleń w formie zieleni urządzonej.	• pojedyncze obiekty uatrakcyjnijające podstawowe zagospodarowanie terenu, • obiekty małej architektury, • ścieżki piesze, rowerowe, konne, • infrastruktura techniczna i komunikacyjna.	na terenach obejmujących założenia dworsko-parkowe i parkowe dopuszcza się obiekty usługowe na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
WS	Tereny wód powierzchniowych	obiekty, urządzenia i budowle służące gospodarce wodnej	wykorzystanie terenów dla celów turystycznych	
I	Tereny infrastruktury technicznej	obiekty, urządzenia i budowle infrastruktury technicznej	zieleni	
KS	Tereny obsługi komunikacji	• tereny obsługi komunikacji – stacje paliw	• usługi towarzyszące funkcji podstawowej terenu, • zieleń urządzona, w szczególności o charakterze izolacyjnym i osłonowym, zwłaszcza w przypadku ich sąsiedztwa z istniejącą lub planowaną zabudową mieszkaniową, • drogi i sieci infrastruktury technicznej oraz urządzenia im towarzyszące, a także miejsca postojowe, jeżeli sposób ich lokalizacji będzie minimalizował wpływ na tereny przewidziane pod zainwestowanie.	• wysokość zabudowy do 12 m, • powierzchnia zabudowy nie większa niż 80% powierzchni działki budowlanej, • powierzchnia terenu biologicznie czynnego nie mniejsza niż 10% powierzchni działki budowlanej. • dla obiektów kubaturowych dachy czterospadowe lub dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 20°-45°, • dla wiat dachy dwuspadowe, o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych 2° - 20°, • przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi dopuszcza się stosowanie dachów o innym kącie nachylenia połaci dachowych w tym dachów płaskich i pulpitowych.
KU	Tereny parkingów	• parkingi jednopoziomowe, • place manewrowe.	• infrastruktura techniczna i komunikacyjna. • zieleń urządzona,	• zakazuje się lokalizacji garaży indywidualnych, • na granicy z terenami mieszkaniowymi zaleca się realizację zieleni o charakterze izolacyjnym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skała

			• obiekty usługowe związane z funkcją podstawową, • obiekty zaplecza technicznego.	
KD-G	Droga klasy głównej - droga wojewódzka	droga główna	• ciągi piesze, • ścieżki rowerowe, • infrastruktura techniczna, • obiekty małej architektury, • zieleń.	minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 25 m,
KD-Z	Drogi klasy zbiorczej - drogi powiatowe	drogi zbiorcze	• ciągi piesze, • ścieżki rowerowe, • infrastruktura techniczna, • obiekty małej architektury, • zieleń.	minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 20 m,
KD-L	Drogi klasy lokalnej	drogi lokalne	• ciągi piesze, • ścieżki rowerowe, • infrastruktura techniczna, • obiekty małej architektury, • zieleń.	• dla dróg znajdujących się w terenie zabudowanym minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 12 m, • dla dróg znajdujących się poza terenem zabudowanym minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 15 m.
KD-D	Drogi klasy dojazdowej	drogi dojazdowe	• ciągi piesze, • ścieżki rowerowe, • infrastruktura techniczna, • obiekty małej architektury, • zieleń.	• dla dróg znajdujących się w terenie zabudowanym minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 10 m, • dla dróg znajdujących się poza terenem zabudowanym minimalna szerokość w liniach rozgraniczających 15 m.

Tab.49. Funkcjonalne jednostki terenowa- wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów.

20.4. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Linie rozdzielające poszczególne jednostki terenowe mogą podlegać pewnym korektom (i uściśleniu) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
2. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi). Strefowanie funkcji ma w szczególności służyć zapobieganiu powstawania konfliktów przestrzennych.
3. Dopuszcza się – uznając za również zgodne z ustaleniami Studium – przyjmowanie w ustaleniach nowych planów miejscowych utrzymania dotychczasowego (w tym określonego w obowiązujących planach miejscowych) przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy lub sposobu wykorzystania, także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
4. Szczególnym przypadkiem zasady omówionej w ust. 3 jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych na nie zabudowanych terenach rolnych i leśnych dotychczasowej formy użytkowania tych gruntów, w tym z wyłączeniem prawa zabudowy, także na terenach, na których Studium przewiduje możliwość wprowadzenia zabudowy.
5. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się wykorzystywanie i przebudowę akwenów wodnych, cieków i innych urządzeń melioracyjnych, jeżeli nie stoi to w kolizji z pozostałymi ustaleniami niniejszego studium i odrębnymi przepisami.
6. W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów korytarzy ekologicznych należy wprowadzić zakaz zabudowy kubaturowej oraz grodzenia terenów.

21. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego oraz uzdrowisk

21.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego

1. W celu ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy i w regionie zaleca się:
 - 1) dna niezabudowanych dotychczas dolin wyłączać z intensywnego zagospodarowania, a w szczególności z zabudowy kubaturowej. Wskazane jest zagospodarowanie ekstensywne - łąki (najlepiej jednokośne), zieleń wypoczynkowa, tereny spacerowe oraz niezbędne przejścia infrastrukturalne i komunikacyjne, drogi i obiekty hydrotechniczne, w szczególności przeciwpowodziowe - pod warunkiem, że nie ograniczą one przekroju doliny czynnie przewodzącego wysokie wezbrania oraz nie zaburzają ciągłości i funkcji przyrodniczych doliny, jako korytarza ekologicznego;
 - 2) prowadzić systematyczną konserwację oraz sprawdzanie stanu technicznego istniejących wałów przeciwpowodziowych;
 - 3) eliminować istniejące przeszkody, które utrudniają przepływ wód powodziowych;
 - 4) tworzyć naturalną retencję spowalniającą spływ wód poprzez realizację zadrzewień i zakrzewień, miedz utrudniających spływ z pól, oczek wodnych, stosowanie ażurowych powierzchni na obszarach zainwestowanych;
 - 5) przywracać odcięte od rzeki tereny zalewowe poprzez odsuwanie wałów, odtwarzanie retencji dolinowej, zachowanie i odtwarzanie terenów podmokłych, łąk nadrzecznych, lasów łęgowych, torfowisk, oczek wodnych i starorzeczy.
2. Zaleca się, by przebudowa elementów systemów melioracyjnych nie powodowała niekorzystnych zmian stosunków gruntowo-wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy; przebudowa taka wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą systemu melioracyjnego.

3. Wzdłuż cieków wodnych zaleca się nowe budynki lokalizować w odległości co najmniej 5 m od górnej krawędzi ich koryt.
4. Na całym obszarze gminy dopuszcza się realizację zbiorników wodnych o funkcji przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej, retencyjnej i nawadniającej.
5. Należy zapewnić ochronę wód podziemnych i powierzchniowych m.in. poprzez:
 - 1) sukcesywne porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych;
 - 2) wdrażanie odpowiednich (proekologicznych) kierunków produkcji rolniczej i agrotechnik (zgodnie z zasadami dobrych praktyk rolniczych);
 - 3) kształtowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej według zasad określonych w rozdz. 25;
 - 4) zalesianie najsłabszych gleb;
 - 5) uporządkowanie gospodarki odpadami;
 - 6) sukcesywne porządkowanie dawnych terenów przemysłowych.
6. Zaleca się dążyć do zminimalizowania uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, m.in. poprzez wprowadzanie czystszych technologii w procesach produkcyjnych oraz różnych urządzeń zabezpieczających.
7. Zaleca się dążyć do przenoszenia uciążliwych zakładów, obiektów i urządzeń poza tereny mieszkaniowe oraz lokalizację nowych zakładów i obiektów o takim charakterze na wydodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczej o symbolu "P".
8. W dalszym rozwoju zagospodarowania terenów osadniczych istotną rolę powinna odegrać prośrodowiskowa infrastruktura techniczna o wysokim standardzie technologicznym.
9. W ukształtowaniu zabudowy i wprowadzaniu obiektów technicznych (zwłaszcza na terenach otwartych) należy uwzględnić potrzebę zachowania walorów krajobrazowych.
10. Na obszarach objętych ochroną prawną obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych, które należy uwzględnić przy rozpatrywaniu innych ustaleń Studium, w tym zawartych w rozdziale 17.
11. W gospodarce leśnej (na terenach leśnych) należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe. Z zalesień powinny być wyłączone wilgotne łąki i zbiorowiska roślinne na podmokłych siedliskach. Gospodarkę leśną należy prowadzić na zasadach określonych w planach urządzania lasu – zawierających opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.
12. Utrzymanie dobrej jakości powietrza a nawet poprawę jego jakości można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania emisji zanieczyszczeń na środowisko naturalne, likwidację lub modernizację kotłowni tradycyjnych (zmiana nośnika energii z węgla np. na gaz, olej, biomasę, itp.), poprawę nawierzchni dróg, budowę obwodnicy miasta Skała, a przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (energię wiatru, promieniowania słonecznego, energia wód płynących, energia geotermalna, biogaz).
13. Wprowadza się zakaz grodzenia nieruchomości zgodnie z art. 27 oraz zgodnie z art. 28 ustawy Prawo wodne, właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest zobowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymaniem wód.
14. W związku z tym, że teren gminy Skała jest zlokalizowany w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 326 "Zbiornik Częstochowa (E)" oraz GZWP nr 409 "Niecka Miechowska (SE)" lokalizacja obiektów mogących bezpośrednio zagrażać jakości wód podziemnych i powierzchniowych powinna być uwarunkowana spełnieniem wymogów w zakresie bezpiecznej ich eksploatacji zgodnie z ustawą Prawo wodne.
15. Na etapie lokalizacji inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, uwzględnić zalecenia wynikające z dokumentacji warunków hydrogeologicznych, sporządzonej zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze.
16. Na całym obszarze gminy dopuszcza się lokalizowanie instalacji i urządzeń związanych z monitorowaniem i ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem ludzi i mienia.
17. Ze względu na ochronę przed hałasem tereny podanych niżej kategorii, w zależności od istniejącego i planowanego zainwestowania:
 - 1) „MS”, „MNR” i „MU” – można zaliczyć do: terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów zabudowy mieszkaniowej

- wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych lub terenów mieszkaniowo-usługowych;
- 2) „UP” – można zaliczyć do terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
 - 3) „US” i „UT” – można zaliczyć do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.
18. Ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym:
- 1) tereny kategorii „MS”, „MNR” i „MU” – można zaliczyć do terenów zabudowy mieszkaniowej;
 - 2) pozostałe tereny przeznaczone pod zainwestowanie osadnicze oraz tereny dróg i innych ciągów komunikacyjnych – można zaliczyć do miejsc dostępnych dla ludności.

21.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic terenów i obszarów górniczych aktualnych w okresie sporządzania tych opracowań.
2. Za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się przyjmowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody aktualnych w okresie sporządzania tych opracowań.
3. Podział na kategorie terenów ze względu na ochronę przed hałasem może zostać uszczegółowiony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na możliwe ustalone w nich strefowanie funkcji.
4. Podział na kategorie terenów ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym może zostać uszczegółowiony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na możliwe ustalone w nich strefowanie funkcji.
5. Zgodnie z ustaleniami Rozporządzenia Nr 84/06. Wojewody Małopolskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego, w Parku zakazuje się m.in.:
 - 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902);
 - 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciw-osuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych (nie dotyczy wykonywania koniecznych prac ziemnych bezpośrednio związanych z realizacją dopuszczalnych w Parku robót budowlanych);
 - 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
 - 7) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;

22. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

22.1. Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków

1. Obiekty zabytkowe na znajdujące się na terenie gminy Skała zostały wymienione i opisane w punkcie 7. niniejszego opracowania w dziale "Uwarunkowania rozwoju przestrzennego".
2. Obiekty i ich zespoły wpisane do rejestru zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych. Przede wszystkim są one objęte ochroną konserwatorską, wynikającą z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.).

3. Dopuszcza się wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dodatkowych, bardziej szczegółowych zapisów służących ochronie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.
4. W odniesieniu do budynków wpisanych do rejestru zabytków zaleca się:
 - 1) zachowanie ich historycznej formy architektonicznej oraz substancji budowlanej;
 - 2) utrzymanie lub rewaloryzację formy otoczenia obiektu zabytkowego zgodnie z historycznym zagospodarowaniem.
5. W odniesieniu do założeń przestrzennych wpisanych do rejestru zabytków zaleca się:
 - 1) zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów, w szczególności historyczne ogrodzenia, bramy, drogi, ścieżki, a także zieleń;
 - 2) przywracać historyczne założenia przestrzenne w przypadku braku ich zachowania;
 - 3) zachować historycznie ukształtowane przestrzenie otwarte pomiędzy budynkami takie jak dziedzińce oraz place.
6. W zasięgu zespołów dworsko-parkowych oraz parkowych wpisanych do rejestru zabytków zaleca się:
 - 1) prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń;
 - 2) przeprowadzić cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie, usuwając nadmiernie rozrośniętą podrost i podszyt;
 - 3) dążyć do aktywizacji użytkowania zespołów dworsko-parkowych;
 - 4) adaptację i modernizację obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły;
 - 5) zachowanie całego założenia o charakterze parkowym w rękach jednego właściciela;
 - 6) by aleje i szpalery drzew były konserwowane poprzez odtwarzanie i uzupełnianie ubytków tymi samymi gatunków drzew; zalecane jest stosowanie gatunków drzew trwałych i długowiecznych.
7. W zasięgu obszarów wpisanych do rejestru zabytków wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie powinna przekraczać 9 m; dopuszcza się wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 9 m, jeżeli:
 - 1) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - 2) są to obiekty sakralne,
 - 3) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy.

22.2. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków

1. Obiekty i ich zespoły wpisane do ewidencji zabytków podlegają rygorom prawnym wynikającym z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 3 ustawy Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.).
2. W odniesieniu do budynków zaleca się:
 - 1) utrzymać lub odtworzyć ich historyczną formę architektoniczną (wysokość, bryłę, kształt i geometrię dachu, kompozycję i wystrój elewacji, formy stolarki okiennej i drzwiowej);
 - 2) stosować historyczne lub nawiązujące do lokalnych tradycji materiały budowlane oraz kolorystykę; w szczególności zakazuje się stosowania paneli, sidingów i nieotynkowanych bali drewnianych;
 - 3) chronić, a w przypadku zniszczenia, w miarę możliwości odtwarzać historyczny detal architektoniczny;
 - 4) unikać umieszczania elementów technicznego wyposażenia budynków na fasadach budynku widocznych od strony ulicy (klimatyzatorów, anten satelitarnych, przewodów dymowych i wentylacyjnych, reklam niezwiązanych z prowadzoną w danym obiekcie działalnością);
 - 5) w przypadku zagospodarowania budynku na nowe funkcje zachować jego walory zabytkowe; pożądaną jest, aby zmiana funkcji budynku wiązała się z podkreśleniem jego historycznego charakteru;

- 6) nowa zabudowa realizowana w bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów nie powinna naruszać ich zabytkowych walorów, w szczególności poprzez swoją formę, gabaryty czy kolorystykę;
- 7) w przypadku rozbiórki obiektu wpisanego do ewidencji zabytków sporządzić dokumentację konserwatorską obiektu.
3. W odniesieniu do zespołów obiektów (zespoły dworskie, folwarczne i pałacowe) zaleca się:
 - 1) uwzględniać zapisy wymienione w ust.2;
 - 2) zachować i konserwować zachowane elementy historycznych układów przestrzennych oraz poszczególne elementy tych układów tj. historyczne ogrodzenia, bramy, drogi, ścieżki, a także zieleń;
 - 3) zachować historycznie ukształtowane przestrzenie otwarte pomiędzy budynkami takie jak dziedzińce oraz place.
4. W odniesieniu do zabytkowych cmentarzy i miejsc pocmentarnych zaleca się, aby:
 - 1) zachować ich dotychczasową funkcję jeżeli są one nadal użytkowane;
 - 2) miejsca pocmentarne zachować jako tereny zielone; zaleca się zaznaczać ich granice poprzez ogrodzenie ich w trwały sposób; funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno twór sztuczny (mur, estetyczne ogrodzenie metalowe), jak i naturalny (np. żywopłot);
 - 3) zachować i konserwować istniejące elementy historycznych układów przestrzennych oraz ich poszczególne elementy takie, jak m.in.: historyczne ogrodzenia, bramy, ścieżki, obiekty sztuki sepulkralnej czy zieleń; zachowane nagrobki należy zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie tworzyć dla nich lapidaria lub zachować je w inny sposób.
5. Ochronie podlegają figurujące w ewidencji zabytków stanowiska archeologiczne – na zasadach określonych dla strefy „OW” obserwacji archeologicznej.

22.3. Strefy ochrony konserwatorskiej

1. Do obiektów umieszczonych w rejestrze zabytków i w ewidencji zabytków, znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej, dodatkowo odnoszą się ustalenia dla tych stref.
2. **W zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej** proponuje się:
 - 1) bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich,
 - 2) zachowanie i ochrona zieleni zabytkowej oraz układu przestrzennego parków,
 - 3) podjęcie prac:
 - 4) inwentaryzacyjnych (wykazy gatunków, ocena wieku, stan drzew),
 - 5) pielęgnacyjnych i wycinkowych (uczytelnienie w celu odtworzenia kompozycji,
 - 6) usuwanie elementów zacierających układ, utrzymanie w miarę możliwości stanu istniejącego, jego utrwalenie oraz pielęgnowanie),
 - 7) nasadzeniowych (zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wcześniej przeprowadzonych prac),
 - 8) zakaz naruszenia krajobrazowej kompozycji przestrzennej obszaru,
 - 9) zakaz lokalizacji funkcji uciążliwych.
3. W zasięgu strefy ochrony kulturowej zespołu Starego Miasta zaleca się:
 - 1) zachowanie formy krajobrazu;
 - 2) zharmonizowanie nowej zabudowy z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną; w szczególności zachowane powinny być, wynikające z historycznego sąsiedztwa: skala, ukształtowanie bryły, poziom posadowienia parteru oraz geometria i pokrycie dachu; stosowane materiały powinny nawiązywać do lokalnej tradycji budowlanej,
 - 3) unikać lokalizacji obiektów o formach i kubaturze obcych w historycznie ukształtowanej przestrzeni, a także wolnostojących masztów, wież i nośników reklamowych; w przypadku konieczności ich lokalizacji w zasięgu strefy konserwatorskiej, warto by te obiekty posiadały atrakcyjną formę architektoniczną podkreślającą walory wizualne, funkcjonalne oraz kulturowe otaczającej przestrzeni;
 - 4) by wysokość nowo wznoszonych lub modernizowanych budynków nie przekraczała 9 m; możliwe jest wznoszenie obiektów budowlanych o wysokości przekraczającej 9 m, jeżeli:
 - 5) stanowi to odbudowę lub rekonstrukcję, w historycznej formie, zniszczonego obiektu zabytkowego,
 - 6) są to obiekty sakralne,

- 7) są to określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dominanty układu zabudowy.

23. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

23.1. Układ i hierarchia ważniejszych dróg, ustalenia dotyczące dróg

1. W Studium – na rysunku pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” – określono podstawowy hierarchiczny układ dróg publicznych wyznaczając przebiegi dla dróg: głównych, zbiorczych oraz ważniejszych (istotnych dla powiązań funkcjonalnych) dróg lokalnych i dojazdowych. Drogi te wraz z pozostałymi (nieokreślonymi na rysunku Studium) drogami lokalnymi, dojazdowymi oraz drogami wewnętrznymi, mają zapewnić sprawną obsługę obecnych terenów zainwestowanych, terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje (wyznaczonych w Studium) oraz terenów niezainwestowanych (głównie rolniczych).
2. Należy dążyć do poprawy warunków technicznych istniejących dróg i osiągnięcia przez nie parametrów właściwych dla klas określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”, rezerwując ustalone na tym rysunku tereny, odpowiadające przyjętym klasom.
3. Wyznacza się obejście drogowe miasta Skała na drodze wojewódzkiej numer 794, przedstawione na rysunku studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego”.
4. We wszystkich miejscowościach, przy przejściu dróg tranzytowych przez tereny zabudowane, należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego. Drogi zaleca się wyposażać, zależnie od posiadanych środków w: podniesione krawężniki, obustronne lub jednostronne chodniki, kanalizację burzową. Jednocześnie zaleca się dążyć do ograniczenia uciążliwości wywołanej ruchem drogowym i zwiększenia bezpieczeństwa (np. przez izolację przyległej do jezdni zabudowy pasami zieleni, np. żywopłotami itp.).
5. Wyznacza się tereny dla miejsc obsługi podróżnych na terenach oznaczonych symbolem „KS”. Dopuszcza się realizowanie miejsc obsługi podróżnych także na terenach oznaczonych symbolami: „U”, „P”.
6. Dopuszcza się modernizację istniejących, nieokreślonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” dróg publicznych oraz dróg wewnętrznych.
7. Dla dróg wewnętrznych, które nie zostały wyznaczone na rysunku studium, ustala się minimalną szerokość w liniach rozgraniczających na 6 m.
8. Obsługa terenów przemysłowych, oznaczonych symbolami P, oraz terenów usługowych znajdujących się przy drogach wojewódzkich, powinna być realizowana poprzez sieć dróg lokalnych, dojazdowych oraz wewnętrznych. Nie należy realizować bezpośrednich zjazdów na te tereny z dróg wojewódzkich.

23.2. Ustalenia dotyczące pozostałych elementów komunikacji i transportu

1. Należy wprowadzić zasadę realizacji niezbędnej ilości miejsc postojowych dla samochodów w obrębie działek dla nowych albo przekształcanych funkcjonalnie lub architektonicznie obiektów, z dopuszczeniem lokalizacji tych miejsc w nieodległym sąsiedztwie, jako „wydzierżawionych” na obszarze innej nieruchomości; na terenach intensywnie zagospodarowanych można odstępować od ścisłego respektowania tej zasady.
2. Zaleca się wykonać i/lub oznakować oraz utrzymać we właściwym stanie wskazane na rysunku Studium pt.: „Kierunku rozwoju przestrzennego” ścieżki rowerowe, o ile umożliwiają to warunki terenowe. Ścieżki rowerowe prowadzone wzdłuż dróg klasy zbiorczej lub klas wyższych nie powinny być prowadzone po jezdni przeznaczonej dla ruchu pojazdów samochodowych.
3. Dopuszcza się wytyczanie nowych szlaków i ścieżek rowerowych, nieoznaczonych na rysunku Studium pt.: „Kierunku rozwoju przestrzennego”, a także innych szlaków o charakterze turystycznym, takich jak piesze, rowerowe, konne lub narciarskie.

23.3. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Oprócz wyznaczania nie określonych na rysunku Studium pt.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” nowych dróg publicznych klasy zbiorczej i niższych, dróg wewnętrznych oraz nie przedstawionych na ww. rysunku nowych odcinków dróg, modyfikujących przebiegi dróg wojewódzkich za zgodne z ustaleniami Studium uznaje się także:

- 1) przyjmowanie w ustaleniach nowych planów miejscowych utrzymania dotychczasowego (w tym określonego w obowiązujących planach miejscowych) przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy lub sposobu wykorzystania, także na terenach, na których Studium przewiduje przebiegi nowych dróg;
 - 2) wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w miejscach planowanych w Studium dróg publicznych pasów, które będą ograniczały wprowadzenie w ich zasięgu przedsięwzięć, które blokowałyby w przyszłości realizację tych dróg (które w szczególności mogą być lokalizowane na mocy decyzji administracyjnych, a nie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego);
 - 3) dokonywanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego drobnych odstępstw od określonych w Studium przebiegów dróg, przy zachowaniu relacji połączeń wskazanych w tym dokumencie oraz nie obniżaniu ustalonych w Studium klas;
 - 4) przyjmowanie innej klasy niż określona w Studium dla całych dróg lub ich wybranych odcinków;
 - 5) zmianę wskazanego w Studium kształtu i powierzchni terenu zajmowanego przez skrzyżowania dróg.
2. Zaleca się przyjmowanie pasów dróg publicznych o szerokościach większych niż minimalne określone w obowiązujących przepisach.
 3. Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego – jeżeli obecne zagospodarowanie nie wyklucza takich standardów – zaleca się przyjmować wskaźnik co najmniej 5 miejsc postojowych dla samochodów na 10 mieszkańców na terenach przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej oraz 1 miejsce postojowe na 2 miejsca pracy w obiektach usługowych lub produkcyjnych – na terenach usługowych lub produkcyjnych.
 4. Dopuszcza się możliwość, by w ramach ustalonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczenia, odpowiadającego określonym w Studium głównym funkcjom zagospodarowania terenu, w każdym terenie mogły powstać obiekty i sieci infrastruktury technicznej oraz obiekty i urządzenia komunikacji.
 5. Dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w przypadku wyznaczonych w Studium terenów o głównym kierunku zagospodarowania pod tereny komunikacji, ustalenie przeznaczenia terenu pod tereny komunikacji poprzez ich wyznaczenie w terenach sąsiednich, o ile zostanie utrzymany kierunek rozwoju systemu komunikacji i jego powiązanie z systemem istniejącym.
 6. Zaleca się aby w planach miejscowych wprowadzać zapisy dla terenów drogowych, które pozwolą w miarę możliwości: ograniczać parkowanie wzdłuż ulic, eliminować nadmierną ilość bezpośrednich zjazdów, eliminować dostawy do usług bezpośrednio z ulic, wprowadzać zieleń uliczną.
 7. Jednym z problemów komunikacyjnych w Skale jest parkowanie w centrum miasta, głównie na placu na terenie targowiska przy ul. Targowej. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzić na tym obszarze zapisy uniemożliwiające parkowanie samochodów a także eliminujące ruch samochodowy.
 8. Proponuje się realizację systemu "Parkuj i jedź" (Park&Ride, P&R), czyli parkingów zlokalizowanych na obszarach peryferyjnych miasta Skała, przeznaczonych dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. Kierowcy będą pozostawiać swoje pojazdy w wyznaczonych miejscach a następnie będą przesiadać się do komunikacji zbiorowej aby dojechać do centrum miasta. Sugeruje się aby parkingi P&R zrealizować w okolicach obwodnicy miasta Skała na drodze wojewódzkiej, od północnej i południowej strony miasta. W Studium została przedstawiona struktura głównych ścieżek rowerowych. Ich zadaniem jest umożliwienie nieskrępowanego poruszania się rowerzystom, w tym dotarcie do terenów rekreacyjnych. Ścieżki rowerowe należy uwzględniać przy projektowaniu nowych jak i modernizowanych fragmentów układu komunikacyjnego, również w rejonach nie objętych scalonym układem ścieżek rowerowych. Należy przy tym dążyć do zapewnienia segregacji ruchu rowerowego od samochodowego i uwzględnić przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

24. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

24.1. Zasady wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej

1. Dla zapewnienia warunków harmonijnego rozwoju gminy należy zapewnić możliwość przyłączania nowych odbiorców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz podejmować niezbędne inwestycje służące rozbudowie i modernizacji systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.
2. Zaleca się podejmować niezbędne działania i inwestycje służące zapewnieniu wysokiej niezawodności dostaw wody pitnej o dobrych parametrach jakościowych, w tym poprzez:
 - 1) skuteczną ochronę ujęć wody przed zanieczyszczeniami;
 - 2) dbałość o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę.
3. Dopuszcza się - w miarę możliwości technicznych i ekonomicznych oraz potrzeb – podłączenie do sieci kanalizacji sanitarnej systemów obsługujących tereny leżące poza granicami gminy.
4. Należy podejmować działania, które doprowadzą do sytuacji, że wszystkie wytworzone na terenie gminy ścieki będą odpowiednio oczyszczone przed zrzutem do odbiornika (wód lub gruntu).
5. Dopuszcza się indywidualne rozwiązania w postaci małych oczyszczalni bez stałej obsługi (np. typu glebowo-korzeniowego) dla pojedynczych posesji lub niewielkich ich zespołów, położonych z dala od obszarów zurbanizowanych.
6. Odprowadzenie ścieków z oczyszczalni przydomowych do gruntu, powinno następować jedynie w terenach, gdzie nie występują zjawiska krasowe, celem uniknięcia zanieczyszczenia wód podziemnych.
7. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę i przebudowę istniejących sieci kanalizacyjnych i wodociągowych oraz budowę nowych ujęć wody.
8. Gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami powszechnymi i miejscowymi oraz systemem gospodarki odpadami przyjętym w województwie i gminie; należy podejmować dalsze skuteczne działania administracyjne skłaniające do utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.
9. Należy objąć systemem odbioru i wywozu odpadów wszystkie gospodarstwa domowe i wszystkie inne podmioty wytwarzające odpady.
10. Zaleca się kompostowanie przydomowe frakcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, celem ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.
11. Należy rozwijać systemy selektywnej zbiórki odpadów oraz lokalizować punkty selektywnego zbierania i magazynowania odpadów komunalnych.
12. Zaleca się lokalizowanie punktów selektywnego zbierania i magazynowania odpadów na terenach kategorii: "P" oraz na terenach przeznaczonych dla obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.
13. Nie przewiduje się lokalizowania nowego składowiska odpadów komunalnych na terenie gminy.
14. W zagospodarowaniu należy uwzględniać wymagania wynikające z przepisów w sprawie ochrony przeciwpożarowej, odnoszące się m.in. do dróg pożarowych – ich parametrów, ilości, lokalizacji oraz do zaopatrzenia w wodę, w tym do rodzaju i sposobu rozmieszczenia zewnętrznych hydrantów przeciwpożarowych na sieci wodociągowej.
15. Inwestycje w zakresie telekomunikacji i zaopatrzenia w energię elektryczną powinny stwarzać warunki dla harmonijnego rozwoju gminy.
16. Dopuszcza się budowę nowych napowietrznych i kablowych linii elektroenergetycznych (w tym nie zdefiniowanych w niniejszym Studium) oraz modernizację i przebudowę jeżeli sposób ich lokalizacji nie będzie konfliktowy względem terenów przewidzianych pod zainwestowania oraz obszarów podlegających ochronie.
17. W odniesieniu do linii elektroenergetycznych zaleca się pas technologiczny o szerokości po 10 m od skrajnych przewodów linii – dla napowietrznej linii elektroenergetycznej 15 kV;
18. W obrębie pasów technologicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, między innymi dla lokalizowania budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, kolizyjnego z tymi liniami tworzenia hałd i nasypów oraz sadzenia roślinności wysokiej.
19. Zaleca się sukcesywne przekształcanie dotychczasowych systemów zaopatrzenia w ciepło w bardziej ekologiczne - wykorzystujące paliwa ekologiczne lub źródła odnawialne.

20. Zaleca się rozbudowę i modernizację istniejącej sieci gazowej; dopuszcza się możliwość budowy sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w gaz sieciowy oraz związanych z jego przesyłem, magazynowaniem i dystrybucją, w tym o znaczeniu ponadlokalnym.
21. Zaleca się zachęcać właścicieli i użytkowników nieruchomości do korzystania z proekologicznych źródeł ciepła; na obszarach zgazyfikowanych warto zachęcać przyszłych odbiorców do wykorzystywania gazu w celach grzewczych.
22. Dopuszcza się lokalizowanie na terenie gminy urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy do 100 kW.
23. Zakazuje się lokalizowania na terenie gminy urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy przekraczającej 100 kW.
24. W zakresie realizacji urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy przekraczającej 100 kW, studium nie przewiduje realizacji takich urządzeń, w związku z czym nie wyznacza się od dla nich stref ochronnych.
25. Zaleca się, by lokalizowane na obszarze gminy panele fotowoltaiczne charakteryzowały się wysokim poziomem absorpcji promieni słonecznych.
26. Dopuszcza się na obszarze gminy lokalizację obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych, z zachowaniem przepisów szczególnych. Przy lokalizacji zaleca się:
 - 1) ograniczyć (do niezbędnych) lokalizację widocznych w przestrzeni obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych na obszarach objętych formami ochrony przyrody oraz strefami ochrony konserwatorskiej;
 - 2) ograniczyć (do niezbędnych) lokalizowanie widocznych w przestrzeni anten, masztów i wież na terenach mieszkaniowych (oznaczonych symbolami: "MS", "MNR", „MU”) i usługowych (oznaczonych symbolami: „UP” i „U”);
 - 3) by obiekty i urządzenia telekomunikacyjne lokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych nie naruszały walorów zabytkowych i kulturowych oraz nie konkurowały z zabytkami wysokości; dotyczy to także obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych położonych w zasięgu stref, o których mowa w pkt 1;
 - 4) w razie potrzeby anteny na terenach, o których mowa w pkt 2 zaleca się lokalizować przede wszystkim na obiektach budowlanych pełniących nie tylko funkcje łączności (np.: na wysokich budynkach, wieżach widokowych czy innych wysokich obiektach, takich jak m.in. silony, kominy i inne konstrukcje przemysłowe);
 - 5) w kształtowaniu i lokalizowaniu obiektów telekomunikacyjnych, które ze względu na wymagania techniczne muszą być lokalizowane powyżej sąsiadującej z nim zabudowy lub na terenach otwartych (w tym zwłaszcza masztów, wież i innych nośników anten), zaleca się uwzględniać potrzebę zachowania walorów krajobrazowych; zasada ta nie dotyczy obiektów i urządzeń telekomunikacyjnych lokalizowanych na wyodrębnionych terenach przeznaczonych dla aktywności gospodarczych (oznaczonych symbolem „P”).
27. Telefonizacja i zapewnianie innych usług telekomunikacyjnych o wysokim standardzie (zarówno w zakresie systemów przewodowych, jak i bezprzewodowych) powinno być prowadzone zgodnie z uwarunkowaniami rynkowymi; zaleca się sprzyjać konkurencji na rynku usług telekomunikacyjnych.
28. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę, przebudowę i modernizację istniejących sieci teletechnicznych i telekomunikacyjnych.
29. Zaleca się by przebieg nieokreślonych w Studium sieci infrastruktury technicznej był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.
30. Dopuszcza się budowę nowych oraz rozbudowę, przebudowę i modernizację istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.
31. Dopuszcza się realizację instalacji i urządzeń związanych z monitoringiem i ochroną środowiska, bezpieczeństwem ludzi i mienia.
32. Przewiduje się przebudowę napowietrznej linii 15 kV Skała 2 na dwutorową linię elektroenergetyczną 110 kV. Zasilanie podstawowe SE 110/15kV Skała ma być zrealizowane od strony SE Słomniki wykorzystując trasę linii 15 kV Skała 2 i przebudowując ją na linię 110 kV. Alternatywnym rozwiązaniem może być budowa linii 110 kV od strony SE Wolbrom wykorzystując trasy istniejących linii średniego napięcia. Po wybudowaniu SE Skała i zrealizowania zasilania linią 110 kV od strony Słomnik lub Wolbromia będzie planowana budowa linii 110 kV relacji Skała - nacięcie linii 110 kV Siersza - Lubocza jako wzmocnienie zasilania SE Skała.

33. Dopuszcza się realizację sieci elektroenergetycznych w pasach drogowych pod warunkiem uzyskania niezbędnego uzgodnienia z zarządcą drogi.

24.2. Wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

1. Przedstawione na rysunku Studium p.t.: „Kierunki rozwoju przestrzennego” przebiegi sieci infrastruktury technicznej - istniejących i projektowanych - nie stanowią ustaleń Studium; dopuszcza się możliwość przeprowadzenia tych sieci w inny sposób, przy czym zaleca się, by ich przebieg był jak najmniej kolizyjny z istniejącym i planowanym zagospodarowaniem.
2. Przy planowaniu i realizacji zmian w zagospodarowaniu i zabudowie należy uwzględniać ograniczenia w sąsiedztwie istniejących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej wynikające z obowiązujących przepisów; w szczególności dotyczy to sąsiedztwa sieci elektroenergetycznych wyższych napięć, sieci gazowych wysokiego ciśnienia i obiektów oraz urządzeń telekomunikacyjnych powodujących większe oddziaływania.
3. Dopuszcza się wyznaczanie w planach miejscowych korytarzy technologicznych dla istniejących i planowanych sieci infrastruktury technicznej.

25. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Należy chronić, a także wprowadzać nowe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne w formie kęp/enklaw oraz pasów/rzędów/szpalerów (w tym o funkcji wiatrochronnej), zwłaszcza wzdłuż dróg gminnych i polnych oraz koryt większych cieków – na obszarach gruntów rolnych, poza zasięgiem terenów, na których przewiduje się realizowanie nowych inwestycji, z którymi zadrzewienia i zakrzewienia mogą kolidować.
2. W celu ochrony gruntów przed erozją wodną i wietrzną należy stosować odpowiednie zabiegi agrotechniczne, biologiczne i techniczne. Zaleca się wykorzystanie ochronnych właściwości roślin polowych, trwałych użytków zielonych, plantacji trwałych oraz zakrzewień, zadrzewień i zalesień. Wskazane jest prowadzenie zabiegów polegających m.in. na wprowadzaniu fitomelioracji (pasów zadrzewień prostopadle do kierunku przeważających wiatrów), oraniu gruntów prostopadle do kierunku spływu wód, przywracaniu pierwotnego użytkowania zaoranych łąk i pastwisk oraz stosowaniu odpowiednich zabiegów agrotechnicznych.
3. Dla ograniczenia zagrożenia powodziowego na terenie gminy należy tworzyć naturalną retencję spowalniającą spływ wód w sposób niezagrażający istniejącym obiektom, poprzez realizację zadrzewień i zakrzewień oraz miedz utrudniających spływ z pól.
4. W strukturze użytkowania gruntów rolnych zaleca się co najmniej utrzymać dotychczasowy udział trwałych użytków zielonych, zwłaszcza łąk na wilgotnych siedliskach.
5. Zaleca się modernizację i odbudowę istniejącego w gminie systemu melioracji szczegółowej.
6. Wzdłuż cieków powierzchniowych przepływających przez pola orne należy zachować (po obu stronach koryta) pas szerokości minimum 7 m dla umożliwienia stworzenia biofiltra (np. w formie zadrzewień, zakrzewień lub nienawożonych łąk), ograniczającego napływ biogenów do wód z uprawianych pól.
7. W celu zwiększenia możliwości retencyjnych należy dążyć do utrzymania istniejących oczek wodnych oraz w przypadku złego stanu technicznego, ich odbudowy.
8. Zaleca się poprawę stanu technicznego dróg transportu rolnego dla poprawy efektywności gospodarowania gruntami rolnymi.
9. Lokalizację zabudowy związanej z rolnictwem dopuszcza się w odległości od istniejących terenów mieszkaniowych zapewniającej ograniczenie ich oddziaływania negatywnego.
10. Należy przeciwdziałać fragmentacji przestrzeni rolniczej, także w wyniku przeprowadzenia liniowych elementów zainwestowania technicznego (zwłaszcza dróg). Zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze należy ograniczyć do terenów wyznaczonych w Studium pod nowe zainwestowanie.
11. Przy zalesieniach gruntów rolnych zaleca się dążyć do wyrównania granicy rolno-leśnej i łączenia izolowanych enklaw leśnych (łączenia ich w większe zwarte kompleksy). Przy zalesianiu uwzględniać należy jednak ograniczenia, wynikające z planowanego na obszarze gminy zainwestowania.
12. Należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych.

26. Obszary lokalizacji inwestycji celu publicznego

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, przyjęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, przyjętego uchwałą Nr XV/174/03 z dnia 22 grudnia 2003 roku są:

- teren drogi wojewódzkiej nr 773 Sieniczno-Sułoszowa-Skała-Wesoła – modernizacja drogi, dostosowanie parametrów jak dla drogi o klasie technicznej G,
- teren drogi wojewódzkiej nr 794 Koniecpol-Leleów-Pradła-Pilica-Wolbrom-Skała-Kraków – modernizacja drogi wraz z budową obejścia miejscowości Skała,
- teren pod budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej WN 110 kV,
- teren pod budowę rozdzielczej stacji trafo 110/SN.

Przewiduje się przebudowę napowietrznej linii 15 kV Skała 2 na dwutorową linię elektroenergetyczną 110 kV. Zasilanie podstawowe SE 110/15kV Skała ma być zrealizowane od strony SE Słomniki wykorzystując trasę linii 15 kV Skała 2 i przebudowując ją na linię 110 kV. Alternatywnym rozwiązaniem może być budowa linii 110 kV od strony SE Wolbrom wykorzystując trasy istniejących linii średniego napięcia. Po wybudowaniu SE Skała i zrealizowania zasilania linią 110 kV od strony Słomnik lub Wolbromia będzie planowana budowa linii 110 kV relacji Skała - nacięcie linii 110 kV Siersza - Lubocza jako wzmocnienie zasilania SE Skała.

27. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

Na obszarze gminy Skała nie występują pomniki zagłady, które wymagałyby ustanowienia obszarów i ich stref ochronnych.

28. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach administracyjnych gminy Skała występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, które zostały przedstawione na rysunkach studium. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić stopień zagrożenia ruchami masowymi i wprowadzić zapisy mające na celu zastosowanie rozwiązań technologicznych minimalizujących możliwość wystąpienia katastrof budowlanych na terenach osuwisk. W planach należy wprowadzić zakaz lokalizacji nowej zabudowy na terenach aktywnych osuwisk.

Na obszarze gminy Skała nie występują obszary zagrożenia powodziowego.

29. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

1. Zaleca się poprawę stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizację oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej.
2. Proponuje się dostosowanie funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów.
3. Zaleca się wyeliminowanie funkcji uciążliwych i degradujących.
4. Zaleca się adaptację istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego, usług komercyjnych i urządzeń obsługi rolnictwa o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać.
5. Dopuszcza się adaptację budynków gospodarczych lub ich części w istniejącej zabudowie zagrodowej na usługi nieuciążliwe.
6. Zaleca się poddanie rehabilitacji, modernizacji oraz adaptacji dla nowych funkcji majątku trwałego pozostawionego po upośledzonych gospodarstwach rolnych (w tym obiektów zabudowy mieszkaniowej).
7. Zaleca się poddanie rehabilitacji, modernizacji oraz adaptacji dla nowych funkcji zabytkowych zespołów dworsko-parkowych. Należy prowadzić konserwację istniejącej zieleni i przywracać zabytkowe założenia zieleni w granicach historycznych z zachowaniem pierwotnej kompozycji tych założeń. Zaleca się adaptację i modernizację obiektów budowlanych z zachowaniem ich pierwotnej bryły. Należy w miarę możliwości zachować całe założenia o charakterze parkowym w rękach jednego właściciela.

30. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Na obszarze gminy Skała nie występują tereny zamknięte.

31. Uzdrowiska

Na obszarze gminy Skała nie występują obszary uzdrowiskowe. W niniejszym studium nie wyznaczono obszarów uzdrowiskowych, obszaru ochrony uzdrowiskowej, ani ich stref ochronnych. Brak też uwarunkowań dla powstania i rozwoju funkcji uzdrowiskowych.

32. Tereny, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz powyżej 400 m².

Na obszarze gminy Skała nie przewiduje się lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m² dopuszcza się w obrębie geodezyjnym Skała na terenach oznaczonych symbolami: „P”.

33. Obszary problemowe

Obszarem problemowym na obszarze gminy Skała jest Otulina Ojcowskiego Parku Narodowego, gdzie występuje kolizja między koncentracją wysokich wartości przyrodniczych i kulturowych a rozwojem gospodarczym oraz przestrzennym. Różnorodność występujących funkcji przestrzennych na terenie gminy, takich jak rolnictwo, wytwórczość, mieszkalnictwo, usługi, rekreacja a z drugiej strony bardzo cenne zasoby przyrodnicze i krajobrazowe a także zabytki i wartości kulturowe, stanowią o złożoności konfliktów.

Widocznym zagrożeniem dla środowiska, jest obecnie przejmowanie nowych obszarów pod budownictwo mieszkaniowe, w otulinie Ojcowskiego Parku Narodowego. Można zauważyć trend realizacji rozproszonej zabudowy poza centrami osadniczymi, co nie służy zachowaniu walorów krajobrazowych, ładu przestrzennego i ochronie przyrody. Jest to zjawisko niekorzystne, powodujące często likwidację otwartych przestrzeni lub zbliżanie się zabudowy do obszarów będących ostoją dzięki zwierzyny a także stanowi barierę dla jej migracji. Należy dołożyć wszelkich starań aby proces planowania zagospodarowania przestrzennego skutecznie ograniczał lub całkowicie eliminował tego typu zjawiska.

Rozwiązanie tego problemu wiąże się z zaprojektowaniem takiej struktury funkcjonalno-przestrzennej, która złagodzi występujące tu konflikty zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Politykę w tym zakresie ustala niniejsze studium w części "Kierunki rozwoju przestrzennego".

Możliwości realizacji tej polityki stwarzają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, stanowiące dokumenty lokalnego prawa w zakresie zagospodarowania przestrzeni, których procedura opracowania pozwala na udział społeczeństwa oraz organów i instytucji państwowych w tworzeniu tej polityki, co stwarza pole do negocjacji dla wszystkich zainteresowanych stron. Szansę na eliminację istniejących i przyszłych konfliktów stwarza podejmowanie działań proekologicznych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, niedopuszczanie do lokalizacji inwestycji uciążliwych dla środowiska, szerokie zastosowanie dostępnych technologii i urządzeń likwidujących bądź znacznie ograniczających uciążliwości dla środowiska przyrodniczego.

Drugim problemowym obszarem w gminie Skała jest teren targowiska w centrum miasta Skała, mieszczący się na placu Konstytucji 3 maja. Jest to teren niezabudowany w samym centrum miasta, który obecnie wykorzystywany jest jako parking oraz miejsce targowiska, co znacznie blokuje potencjał tego miejsca, które mogłoby zostać wykorzystane bardziej efektywnie z korzyścią dla mieszkańców gminy. Proponuje się aby lokalizację targowiska wyznaczyć na terenach, usługowych i mieszkaniowo-usługowych znajdujących się poza centrum miasta Skała. Szczególnie predysponowane do tego celu wydają się projektowane tereny usługowe znajdujące się na południe od miasta, należące do grupy terenów wyznaczonych pod strefę ekonomiczną, lub w jej pobliżu. Znajdują się one w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej oraz projektowanej obwodnicy Skały, co zapewnia bardzo dobry dostęp komunikacyjny do nich.

Po przeniesieniu funkcji targowej i parkingowej z placu Konstytucji 3 maja, na inne tereny, należy zagospodarować to miejsce jako atrakcyjne miejsce spotkań dla mieszkańców gminy. Rozważyć trzeba tu obecne potrzeby mieszkańców, które można zbadać np. poprzez przeprowadzenie ankiety i zapytanie obywateli, jakie zagospodarowanie placu najbardziej by im

odpowiadało. Z racji tego, że jest to miejsce w ścisłym centrum miasta, można tu zaproponować realizację placu wraz z małą architekturą, ławkami, fontanną czy pomnikiem oraz zielenią urządzoną, gdzie dodatkowo można by wyznaczyć miejsce na małą scenę wykorzystywaną okazjonalnie do występów związanych z kulturalnymi wydarzeniami w gminie lub np. kina letniego na wolnym powietrzu.

Możliwości na wykorzystanie wyżej opisanego placu jest wiele. Na pewno należy rozważyć zmianę jego dotychczasowego użytkowania ze względu na brak wykorzystania jego potencjału, gdzie targowisko i parking doskonale sprawdzą się w innym miejscu bez uszczerbku dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców wynikającego ze zmiany lokalizacji.

34. Narzędzia realizacji studium

34.1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze gminy Skała obowiązuje obecnie jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący sołectwa: Barbarka, Gołyszyn, Minoga, Nowa Wieś, Poręba Laskowska, Przybysławice, Rzepin, Sobiesęki, Stoki, Szczodrkowice, Zamłynie - z dwoma zmianami tego planu z roku 2007 i 2011.

34.2. Obszary, w stosunku do których podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzenia planu, a ich procedury nie zostały jeszcze zakończone

Gmina Skała przystąpiła do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, których procedury nie zostały jeszcze zakończone:

1. Uchwała Rady Miejskiej w Skale nr LIV/399/14 z dnia 21 października 2014 w sprawie przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skała w miejscowości Skała na działkach nr 2579/9, 2579/8, 2575/3, 2574/3, 2572/3, 2556/3, 2573/2, 2557/2, 2554/2, 2555/4, 2544/3, 2545/2, 2543/3, 2542/1, 2541/4, 2527/2, 2531/1, 2530/1, 3053/1, 2519/4, 2529/2, 2517/4, 2514/4, 2517/2, 2514/2, 2511/2, 2505/9, 2505/7, 2504/2, 2497/2, 2496/9, 2502/4, 2502/3, 2503/2, 2512/2, 2513/2, 2518/2, 2518/3 oraz fragment działki nr 2579/10;
2. Uchwała Rady Miejskiej w Skale nr VII/40/15 z dnia 31 marca 2015 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na działce nr 271 w Smardzowicach, gmina Skała.

34.3. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. 2015 r. poz. 199 z późn. zm.) konieczne jest sporządzenie planów miejscowych dla:

1. obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości – nie wyznaczono ich w niniejszym Studium;
2. innych obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obejmujących grunty rolne i leśne wymagające zmiany przeznaczenia na podstawie zgody, o której mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych – w miarę potrzeb.

34.4. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Docelowo władze gminy Skała będą dążyć do pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego całej powierzchni gminy. W punkcie 43.1 przedstawiono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na obszarze gminy oraz te, które zostały uchwalone a następnie uchylone wyrokami sądów administracyjnych.

34.5. Ogólne zalecenia dotyczące przystępowania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W procesie rozwoju gminy plany miejscowe są podstawowym narzędziem tworzenia reguł zagospodarowania oraz przygotowania terenów dla różnych nowych zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie są narzędziem, które w świetle obowiązującego prawa może nakładać na gminę szereg zobowiązań o charakterze finansowym i inwestycyjnym. Określa się poniżej zalecane zasady polityki, odnoszące się sporządzania miejscowych planów:

1. Warto obejmować planami miejscowymi obszary, dla których uprzednio przygotowano atrakcyjną lub choćby akceptowalną koncepcję zagospodarowania oraz istnieje zainteresowanie jej realizacją wiarygodny inwestor. W takich sytuacjach plan miejscowy będzie narzędziem, które dopasuje zamierzenia inwestora do interesów gminy i uzasadnionych potrzeb sąsiadów;
2. Wskazane jest przystępowanie do planów miejscowych na obszarach, na których będzie to skuteczna metoda ochrony określonych walorów; przykładowo, może to dotyczyć zespołów o walorach kulturowych, w szczególności tych, które nie są wpisane do rejestru zabytków. Plany miejscowe warto również sporządzać dla obszarów otwartych, które warto zabezpieczyć przed wkraczaniem zainwestowania, w tym dla ochrony walorów krajobrazowych.
3. Linie rozgraniczające poszczególnych jednostek terenowych oraz stref ochrony konserwatorskiej mogą podlegać pewnym korektom i uściśleniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
4. Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i zawężonych regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie, w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).
5. Dopuszcza się przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy, lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
6. Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej i dróg służących obsłudze terenów inwestycyjnych.
7. Dla terenów wskazanych pod nową zabudowę, będącą uzupełnieniem istniejących terenów zabudowy na terenach użytkowanych obecnie jako rolne, ustala się obowiązek objęcia w planie miejscowym całego obszaru wymagającego uzyskania zgody na wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze.
8. Większa część gminy pokryta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego a w związku z tym, tereny przeznaczone pod zainwestowanie w tych planach posiadają zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Należy wziąć to pod uwagę przy sporządzaniu nowych planów miejscowych.
9. Zaleca się objęcie planami miejscowymi terenów rolnych i leśnych, które nie posiadają obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu ich ochrony przed antropopresją.
10. Należy sukcesywnie dokonywać ocen aktualności planów, nie rzadziej niż raz w czasie kadencji Rady i w razie stwierdzenia nieaktualności wprowadzać zmiany dla fragmentów lub całych planów. Harmonogram sporządzenia zmiany planów należy dostosować do potrzeb i możliwości finansowych i organizacyjnych gminy.
11. Istotne jest aby przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do sporządzenia lub zmiany planu miejscowego dokonywać szczegółowej analizy ekonomicznej zasadności przystąpienia do sporządzenia lub zmiany.
- 12.

34.6. Wnioski do ponadgminnych działań i opracowań planistycznych lub wykonywanych w sąsiednich gminach

1. Określenie zasięgu zagrożeń powodziowych oraz modernizacja i rozbudowa wałów przeciwpowodziowych i innych elementów hydrotechnicznych.
2. Modernizacja systemów melioracji gruntów użytkowanych rolniczo; odbudowa i budowa urządzeń małej retencji.

3. Wyposażenie zlewni cieków wpływających na teren gminy Skała w skuteczne rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem wód.
4. Wspieranie działań służących zwiększaniu lesistości na terenie gminy Skała oraz koordynacja polityki zalesień na obszarach sąsiadujących z gminą.
5. Modernizacja dróg wojewódzkich i powiatowych dla uzyskania przez nie parametrów określonych w niniejszym Studium.
6. Realizacja sieci ścieżek rowerowych.
7. Realizacja powiatowego, a w miarę możliwości także regionalnego systemu dróg rowerowych, z uwzględnieniem tras określonych w niniejszym Studium.
8. Rozbudowa systemu zaopatrzenia w gaz sieciowy.
9. Stworzenie systemu odbioru i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych specjalnych i niebezpiecznych, w tym pochodzących z gospodarstw domowych.
10. Uwzględnienie gminy Skała w ponadlokalnych programach, w tym m.in. w zakresie współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców w tym niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ D

UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ ORAZ SYNTezę USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

Studium opracowano głównie w celu zapewnienia ładu przestrzennego i uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Skała a także w celu poprawy warunków zamieszkania ludności, przy jednoczesnym wykorzystaniu i ochronie lokalnych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Ponadto Studium sporządzono dla zapewnienia równowagi pomiędzy rozwojem nowych terenów mieszkaniowych a wyjątkowymi w skali kraju walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. W gminie Skała istnieje presja na rozwój nowych terenów mieszkaniowych w otulinie Ojcowskiego Parku Narodowego. Zjawisko to należy pokierować tak aby uniknąć rozproszenia zabudowy, nadmiernego zbliżania się terenów osadniczych do granic Ojcowskiego Parku Narodowego i zminimalizowania w ten sposób konfliktów przestrzennych gdyż z pewnością nie jest możliwa ich całkowita likwidacja. Należy przede wszystkim zachować korytarze ekologiczne w postaci otwartych terenów rolnych, łąkowych, leśnych a także biegnących wzdłuż cieków i zieleni śródpolnej. Bardzo ważne jest zapewnienie możliwości migracji dzikiej zwierzyny, która przy niekontrolowanym „zalewie” zabudowy, coraz częściej napotyka na bariery przestrzenne w postaci dróg, ogrodzeń, zabudowy oraz wielu innych związanych z działalnością człowieka.

Dotychczasową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru gminy Skała ocenić można jako zgodną z generalnymi uwarunkowaniami (predyspozycjami) przyrodniczymi, tj. racjonalnie wykorzystującą walory i zasoby przyrodnicze. Układy osadnicze cechuje względny ład przestrzenny wyrażający się w architektonicznej jakości zabudowy i jej rozplanowaniu (występuje stosunkowo niewiele współczesnych realizacji, które by rażąco dysharmonizowały z otoczeniem), sposobach zagospodarowania większości posesji oraz w zachowaniu najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych. Głównym niepokojącym zjawiskiem jest rozproszenie zabudowy na tereny otwarte a także poprzez jej realizację wzdłuż ulic na stosunkowo długich odcinkach. Stanowi to powiem, wyżej wspomniane, bariery dla swobodnej migracji dzikich zwierząt.

W określeniu kierunków zagospodarowania przestrzennego dążono do utrzymania pozytywnych cech dotychczasowego zagospodarowania przy usprawnieniu funkcjonowania układów, możliwości ich rozwoju przestrzennego oraz stworzeniu warunków dla sukcesywnej eliminacji lokalnie niekorzystnych przejawów tego zagospodarowania, w szczególności w środowisku przyrodniczym i krajobrazie. W rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych przyjęto podstawową zasadę nie rozpraszania zabudowy (tak pojedynczych obiektów, jak i większych ich zespołów) poza ukształtowane skupione zespoły osadnicze. Dalszy rozwój przestrzenny osadnictwa polegać ma głównie na dopełnieniu (lub intensyfikacji) istniejących terenów zabudowanych lub na dodawaniu nowych terenów bezpośrednio przylegających do granic układów osadniczych (utrzymanie kontinuum tych układów). Najwięcej nowych terenów pod rozwój osadnictwa (zabudowy mieszkaniowej z drobną nieuciążliwą działalnością gospodarczą) wyznaczono w miejscowości Skała. W mniejszym zakresie tereny dla rozwoju przestrzeni osadniczej przewidziano we wszystkich pozostałych jednostkach osadniczych gminy.

Na całym obszarze gminy dopuszczono lokalizację urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy do 100 kW. Zgodnie z polityką gminy Skała, zakazuje się realizacji urządzeń oraz ich zespołów służących do produkcji energii z odnawialnych źródeł o łącznej mocy przekraczającej 100 kW. Znaczna część nowych terenów wyznaczonych pod zainwestowanie przewidziana była już w dotychczasowych dokumentach planistycznych – w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla poprawy warunków i bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz usprawnienia powiązań komunikacyjnych gminy (zewnętrznych i wewnętrznych) określono odpowiednie klasy techniczne ważniejszych dróg oraz wskazano (do wybudowania) nowe odcinki dróg. Ponadto w Studium przewidziano budowę obejścia drogowego miejscowości Skała, przez którą obecnie jest prowadzony ruch tranzytowy.

W zakresie elementów infrastruktury technicznej założono pełny standard wyposażenia terenów zainwestowanych w zakresie infrastruktury technicznej. Ustalono również szereg działań z zakresu modernizacji i rozbudowy systemów infrastruktury technicznej.

Dla zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych wskazano istniejące oraz postulowane do objęcia ochroną obiekty i tereny. Przy projektowaniu nowych elementów zagospodarowania uwzględniono natomiast występowanie cennych pod względem przyrodniczym obiektów i obszarów, aby w możliwie najmniejszym stopniu naruszyć wartościowe elementy środowiska przyrodniczego.

Spis rysunków w tekście:

Rys.1.Położenie gminy Skała (źródło: strona internetowa targeo.pl).....	7
Rys.2.Położenie gminy Skała na tle województwa (źródło: opracowanie własne)	8
Rys.3.Schemat granic sołectw gminy Skała (źródło: opracowanie własne)	9
Rys.4.Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski na tle szczegółowego podziału administracyjnego (źródło: Jerzy Kondracki: Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN, 2002.)	12
Rys.5.Mapa mezoregionów fizycznogeograficznych Polski na tle ukształtowania terenu i podziału administracyjnego (źródło: Jerzy Kondracki: Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN, 2002.)	12
Rys.6.Wisła od Przemszy do Nidy, dorzecze Górnej Wisły (źródło: strona internetowa RZGW w Krakowie)	14
Rys.7.Dorzecze Wisły w powiecie Krakowskim (źródło: strona internetowa geografia24.eu).....	15
Rys.8.Główne zbiorniki wód podziemnych w województwie małopolskim (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skała na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019)....	Błąd!
Nie zdefiniowano zakładki.	
Rys.9.Sieć monitoringu jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie)	24

Spis tabel w tekście:

Tab.1.Główne zbiorniki wód podziemnych występujące na terenie Gminy Skała (źródło: pgi.gov.pl)	16
Tab.2.Pomniki przyrody w gminie Skała (źródło: Regionalna Dyrekcja Środowiska w Krakowie)	23
Tab.3.Zestawienie stref w województwie małopolskim (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	24
Tab.4.Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i nie jest określony margines tolerancji (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	25
Tab.5.Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny i margines tolerancji (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	25
Tab.6.Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	26
Tab.7.Wyniki klasyfikacji stref dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony zdrowia (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	26
Tab.8.Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM10 (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	26
Tab.9.Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla pyłu zawieszonego PM2,5 (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	27
Tab.10. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla benzo(a)pirenu [B(a)P] (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	27
Tab.11. Zestawienie ilości przekroczeń dopuszczalnego poziomu O3 – stężenia maksymalne 8-godzinne kroczące - wartości średnie z lat 2011-2013 (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	27
Tab.12. Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)	28

Tab.13.	<u>Zestawienie przypadków przekroczeń docelowego poziomu benzo(a)pirenu -stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)</u>	28
Tab.14.	<u>Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM_{2,5} – stężenia średnie roczne (źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2013 roku)</u>	29
Tab.15.	<u>Wyniki badań zasobności gleb dla Powiatu Krakowskiego wg OSChR w Krakowie (źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skała na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016-2019)</u>	37
Tab.16.	<u>Zestawienie obiektów/obszarów wpisanych do rejestru zabytków</u>	60
Tab.17.	<u>Zestawienie obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków</u>	71
Tab.18.	<u>Zestawienie stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską</u>	81
Tab.19.	<u>Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 2010-2013 z podziałem na płeć i obszar zamieszkania (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	82
Tab.20.	<u>Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 1995-2014 z podziałem na płeć (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS).</u>	82
Tab.21.	<u>Ruch naturalny ludności gminy Skała w latach 2010-2013 z podziałem na płeć i obszar zamieszkania (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	84
Tab.22.	<u>Migracje ludności w gminie Skała w latach 2010-2013 wg typu i kierunku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	84
Tab.23.	<u>Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	85
Tab.24.	<u>Liczba ludności wg grup wieku w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	85
Tab.25.	<u>Zasoby mieszkaniowe gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	86
Tab.26.	<u>Budynki mieszkalne w gminie Skała w latach 2008-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	86
Tab.27.	<u>Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w gminie Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	87
Tab.28.	<u>Placówki oświatowe w gminie Skała (źródło: http://www.skała.pl/miasto-i-gmina/oswiata/)</u>	88
Tab.29.	<u>Zestawienie liczby ośrodków edukacyjnych, liczby dzieci/uczniów oraz miejsc w placówkach w gminie Skała w latach 2000-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	89
Tab.30.	<u>Wybrane wskaźniki makroekonomiczne w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	93
Tab.31.	<u>Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	93
Tab.32.	<u>Zatrudnieni i bezrobotni w gminie skała w latach 2010 - 2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	94
Tab.33.	<u>Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie małopolskim oraz w podregionach województwa małopolskiego i powiecie krakowskim w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	94
Tab.34.	<u>Handel i gastronomia w gminie skała w latach 2010 - 2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	97
Tab.35.	<u>Podmioty gospodarcze na terenie gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	98
Tab.36.	<u>Lasy na terenie gminy Skała w latach 2010-2013 (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)</u>	101
Tab.37.	<u>Struktura własności Gminy Skała z udziałem procentowym w ujęciu ogólnej powierzchni gminy (opracowane własne, na podstawie danych pochodzących z PODGiK).</u>	109
Tab.38.	<u>Powierzchnia gruntów we własności gminy Skała w podziale na poszczególne obręby, z udziałem procentowym w ujęciu ogólnej powierzchni gruntów gminnych oraz ogólnej powierzchni gminy (opracowane własne, na podstawie danych pochodzących z PODGiK).</u>	110

Tab.39.	Wykaz dróg na terenie gminy Skała	113
Tab.40.	Średniodobowy pomiar ruchu pojazdów na drogach wojewódzkich nr 773 i 794 w roku 2010 r.	113
Tab.41.	Planowane szlaki rowerowe w gminie Skała zgodnie z „Koncepcją budowy zintegrowanego systemu tras pieszych oraz tras rowerowych wraz z infrastrukturą rekreacyjno-sportową wokół Ojcowskiego Parku Narodowego na terenie Lokalnej Grupy Działania Jurajska Kraina”.	114
Tab.42.	Struktura użytkowania gruntów gminy Skała w 2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	118
Tab.43.	Instalacje techniczno-sanitarne w gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	118
Tab.44.	Procentowy udział mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	119
Tab.45.	Zestawienie obowiązujących decyzji w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych na terenie gminy Skała	122
Tab.46.	Rozwój sieci wodociągowej w gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	122
Tab.47.	Rozwój kanalizacji w gminie Skała w latach 2003-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	123
Tab.48.	Rozwój sieci gazowej w gminie Skała w latach 2006-2013 roku (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	124
Tab.49.	Funkcjonalne jednostki terenowa- wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów.	146

Spis wykresów w tekście:

Wykres 1.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi (hm3/rok) w województwie małopolskim w latach 2005 – 2013 (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku)	31
Wykres 2.	Zużycie nawozów sztucznych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym (kg/1ha użytków rolnych) w województwie małopolskim w latach 2005–2013 (źródło: Raport o stanie środowiska w województwie małopolskim w 2013 roku)	31
Wykres 3.	Liczba mieszkańców gminy Skała w latach 1995-2015 z podziałem na płeć	83
Wykres 4.	Zameldowania i wymeldowania w gminie Skała (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS)	84
Wykres 5.	Procentowy udział podmiotów wg grup rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Skała	94
Wykres 6.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2014 roku	95
Wykres 7.	Bezrobotni w gminie Skała w latach 2003-2015 (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)	95
Wykres 8.	Procentowy udział bezrobotnych w gminie Skała w latach 2003-2015 w rozbiciu na płeć (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)	96
Wykres 9.	Procentowy udział osób niepracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym w gminie Skała w latach 2003-2015 w rozbiciu na płeć (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.)	96
Wykres 10.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).	97
Wykres 11.	Podmioty gospodarcze w gminie Skała w latach 2009-2015 według grup rodzajów działalności (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).	99
Wykres 12.	Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).	100
Wykres 13.	Zatrudnienie w małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach na terenie gminy Skała (źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS).	100